

URADNI LIST

SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka 12

Ljubljana, torek 26. marca 1974

Cena 18 dinarjev

Leto XXXI

83.

Na podlagi prvega odstavka 406. člena ustave Socialistične republike Slovenije v zvezi s tretjim odstavkom 54. člena zakona o posadki ladij jugoslovanske trgovske mornarice (Uradni list SFRJ, št. 8/65) izdaja republiški sekretar za gospodarstvo

NAVODILO

o sestavljanju izpitnih komisij za opravljanje strokovnih izpitov za nazive pomorščakov in o načinu opravljanja strokovnih izpitov

1. Komisije za opravljanje strokovnih izpitov za pridobivanje nazivov za pomorščake (v nadaljnjem tekstu: »izpitna komisija«), ki so določeni v 3. členu pravilnika o nazivih, strokovni izobrazbi in pravicah članov posadk ladij trgovske mornarice, se ustanovijo pri luški kapitaniji Koper.

2. Izpitne komisije imenuje republiški sekretar za gospodarstvo na predlog luške kapitanije.

Izpitne komisije se imenujejo za leto dni.

Izpitna komisija je sestavljena iz ene ali več skupin za posamezne nazive v službah krova, stroja ali zveze. Vsaka komisija ima predsednika in dva člana in njihove namestnike, ki so lahko tudi izpraševalci. Komisije se smejo dopolniti z izpraševalci za posamezne predmete. Izpraševalce imenuje predsednik izpitne komisije.

Predsednik in en član izpitne komisije morata biti strokovna delavca luške kapitanije, drug član komisije mora biti iz pomorskega gospodarstva ali pomorskega šolstva.

Izpitna komisija ima tajnika, ki je dolžan prisostvovati delu izpitne komisije in voditi tajniške posle za komisijo.

3. Rok za opravljanje strokovnih izpitov so redni in izredni. Redni roki za opravljanje strokovnih izpitov so praviloma: zimski, pomladanski in jesenski. Izredni roki za polaganje strokovnih izpitov se lahko odredijo na zahtevo zainteresirane delovne organizacije ali pa kadar se prijavi najmanj deset kandidatov za isti naziv ali skupino nazivov iste službe. V opravičenih primerih sme luški kapitan odrediti, da se strokovni izpit v izrednem roku vrši tudi z manjšim številom kandidatov.

Luška kapitanija odreja čas opravljanja strokovnih izpitov, skladno s to točko in to na običajen javni način ter o tem tudi obvesti zainteresirane kandidata in delovne organizacije.

4. Kandidat, ki želi opraviti strokovni izpit za naziv pomorščaka, je dolžan vložiti pri luški kapitaniji pismeno prošnjo in to najkasneje 15 dni pred rokom, ki je določen za opravljanje strokovnega izpita. K prošnji mora priložiti v originalu ali overjenem prepisu te listine:

a) šolsko spričevalo ali drug dokaz o končani šoli ali potrdilo o pridobljeni ali priznani strokovni izobrazbi;

b) listino o pridobljenem ali priznanem nazivu v jugoslovanski trgovski mornarici;

c) izvleček iz pomorske knjižice o plovbnem stažu ali potrdilo o plovbnem stažu za pripadnike jugoslovanske vojne mornarice z označbo položaja, v katerem je dosežen ta plovni staž, odnosno potrdilo tujeja pomorsko-upravnega organa o plovbnem stažu, ki je dosežen v plovi na ladji tuje zastave;

č) pripravniški dnevnik, ki ga vodijo pripravniki za nazive poročnika trgovske mornarice, pomorskega strojnika, pomorskega radiotelegrafista I. in II. klase in ki je voden po navodilu o vodenju pripravniškega dnevnika.

5. Luška kapitanija, na katero je naslovljena prošnja za opravljanje izpita, odloči ali kandidat izpolnjuje pogoje za opravljanje strokovnega izpita in o tem izda odločbo. S to odločbo se določi kraj in čas opravljanja strokovnega izpita.

6. Strokovni izpiti za nazive pomorščakov se sestavijo iz pismenega, ustnega in praktičnega dela izpita, kar je odvisno od gradiva, predpisanega za posamezne nazive:

a) za nazive v krovni službi: navigacija — ustno, za naziv poročnika trgovske mornarice in kapitana dolge plovbe ustno in pismeno; pomorstvo — ustno in praktično; izogibanje trčenju na morju — ustno; ravnanje z ladjo in tovorom — pismeno in ustno; ladijsko poslovanje — ustno; signalizacija in radiofonija — praktično; meteorologija in oceanografija — ustno; motorji — ustno in praktično; pomorsko upravno pravo — ustno; mednarodno pomorsko pravo — ustno; ladijska elektronika — ustno; angleški jezik — pismeno in ustno;

b) za nazive v strojni službi: ladijski stroji in motorji — ustno in praktično; ladijski pomožni stroji — ustno in praktično; parni kotli — ustno; maziva in goriva — ustno; elektrotehnika — ustno in praktično; tehnični predpisi — ustno; upravljanje z ladijskim pogonom — pismeno in ustno; zaščita pri delu — ustno; angleški jezik — pismeno in ustno;

c) za nazive v službi zveze: radio-naprave — ustno; predpisi o radio-prometu — ustno; sprejemanje in oddajanje Morsejevih znakov — praktično; elektrotehnika — ustno; radiotehnika — ustno; angleški jezik — pismeno in ustno.

Pomorščak, ki opravlja poseben izpit iz radiofonije za službo zveze na ladji, dela ustno izpit iz predpisa o radioprometu ter praktično iz upravljanja z radiofonskimi napravami.

7. Izpitno gradivo, ki se opravlja pismeno, ustno in praktično, se polaga po vrsti, kot je navedeno, razen kadar posebne okoliščine ne zahtevajo druga-

čen vrstni red. O menjavi vrstnega reda odloča predsednik izpitne komisije.

8. Za pismeni del izpita izpraševalec sestavi najmanj tri pismene naloge, od katerih mora vsaka imeti po več tem iz izpitnega programa. Pismene naloge se oddajo predsedniku izpitne komisije v zapečatenem ovoju in se hranijo v tajnosti. Potem, ko izpitna komisija izbere pismeno nalogo, jo predsednik izpitne komisije sporoči kandidatom neposredno pred začetkom pismenega dela izpita ter jim obenem pojasni kakšne pripomočke smejo rabiti pri delu.

9. Pismeni del izpita opravljajo kandidati skupaj ali v skupinah in to pod nadzorstvom najmanj enega člana izpitne komisije, katerega odredi predsednik komisije.

Pismena naloga (koncept in original) se mora pisati na papirju, ki je označen s pečatom luške kapitanije. Kandidat podpisuje vsak list papirja, na katerem piše pismeno nalogo.

Pismena naloga se piše dve do štiri ure, odvisno od izpitnega predmeta; o tem odloča izpitna komisija.

10. Kandidat, ki ni zadovoljivo opravil pismenega dela izpita, ne more polagati drugega dela tega izpita. V tem primeru se šteje, da kandidat tega predmeta ni opravil.

11. Ustni del izpita opravljajo kandidati posamezno in to po vrsti, kakor so vlagali prošnje. Predmeti se polagajo po vrstnem redu izpitnega programa. V opravičenih primerih lahko izpitna komisija spremeni ta vrstni red; razlog mora vnesti v zapisnik.

Vsi člani komisije prisostvujejo ustnemu izpitu, izpraševalec pa je prisoten samo pri svojem predmetu.

12. Na ustnem delu izpita kandidat izvleče za vsak predmet po tri vprašanja. Člani izpitne komisije lahko kandidatu postavijo tudi druga vprašanja, ki so v neposredni zvezi z vprašanjem, ki ga je kandidat izvlekel, in v okviru izpitnega programa.

Ustni izpit lahko traja največ trideset minut za vsak predmet, le izjemno tudi dalje, če tako odloči izpitna komisija.

13. Praktični del izpita se vrši praviloma na ladji, ki je opremljena s sodobnimi stroji in drugimi napravami, izjemoma pa se ta izpit lahko vrši v strokovnem kabinetu (laboratoriju) pomorske šole, navigacijskega instituta ali v obalni radio-postaji.

14. Kadar kandidat neopravičeno odstopi od že začete opravljane strokovnega izpita ali popravnega dela strokovnega izpita, se šteje, da izpita ni opravil.

Kandidat, ki je iz treh predmetov nezadostno ocenjen, ne more več nadaljevati izpita iz ostalih predmetov.

Kandidat, ki je nezadostno ocenjen iz dveh predmetov, lahko opravi popravni del strokovnega izpita iz teh dveh predmetov v prvem naslednjem roku, toda ne pred potekom 30 dni.

15. Po končanem izpitu vseh kandidatov, predmetni izpraševalec predlaga oceno za vsakega kandidata, končno oceno pa določi izpitna komisija z večino glasov. Na podlagi doseženih ocen izpitna komisija določi za vsekega kandidata posebno ali je strokovni izpit opravil ali ni opravil.

Predsednik komisije v prisotnosti vseh članov komisije sporoči kandidatom uspeh izpita.

Izpitna komisija obvesti izpitne komisije drugih luških kapitanij o kandidatih, ki niso opravili strokovni izpit in kandidatih, ki morajo opraviti popravni del strokovnega izpita.

16. Luška kapitanija izda kandidatu, ki je opravil strokovni izpit, spričevalo, ki ga podpiše predsednik izpitne komisije, ali njegov namestnik.

17. Administrativne posle v zvezi z organizacijo, pripravami in potekom strokovnih izpitov, vrši luška kapitanija, pri kateri je izpitna komisija ustanovljena.

Med opravljanjem strokovnega izpita se vodi dnevnik, v katerega se vpisujejo vsi važnejši podatki o teku trajanja izpita.

Zapisnik in ostale naloge v zvezi z opravljanjem strokovnih izpitov vodi tajnik izpitne komisije.

18. To navodilo začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 34/B-016/73

Ljubljana, dne 18. marca 1974.

Republiški sekretar
za gospodarstvo

Drago Petrovič, dipl. oec. I. r.

84.

Na podlagi 1. odstavka 406. člena ustave Socialistične republike Slovenije v zvezi s tretjim odstavkom 54. člena zakona o posadki ladij jugoslovanske trgovske mornarice (Uradni list SFRJ, št. 8/65) izdaja republiški sekretar za gospodarstvo

NAVODILO

o vodenju pripravniškega dnevnika na ladjah trgovske mornarice

1. točka

Pripravniški dnevnik vodijo eno leto člani posadke ladij trgovske mornarice, ki nimajo dovolj plovne dobe, potrebne za naziv poročnika trgovske mornarice, pomorskega strojnika in pomorskega radiotelegrafista I. ali II. razreda (v nadaljnjem besedilu: pripravnik).

2. točka

Strani pripravniškega dnevnika so oštevilčene. Na prvi strani je vpisan priimek, očetovo ime in ime pripravnika ter naziv za katerega se usposablja. Te podatke potrdi luška kapitanija oziroma konzularno predstavništvo, če je ladja v tujini.

3. točka

Poveljnik ladje oziroma upravitelj stroja pregleda in potrdi pripravniški dnevnik najmanj enkrat mesečno in neposredno pred izkrcajem pripravnika z ladje.

Neposredni pripravnikov starešina (častnik krova, častnik stroja, radiotelegrafist) pregleda pripravniški dnevnik enkrat tedensko.

4. točka

Iz pripravniškega dnevnika mora biti jasno razvidno dnevno opravljeno delo, vaje in pismene naloge, opravljene po programu del, vaj in pismenih nalog.

5. točka

Program del, vaj in pismenih nalog za pripravniške obsega:

I. ZA PRIPRAVNIKA ZA NAZIV POROČNIKA TRGOVSKE MORNARICE:

A. Program del:

a) plovba: štiri ure straže na poveljniškem mostu s prvim častnikom krova, ostali delovni čas pri drugem delu v krovni službi;

b) v luki: ves delovni čas na delu v krovni službi (natovarjanje in iztovarjanje blaga, ladijska administracija, vzdrževanje ladje in podobno).

B. Program vaj:

— spoznavanje organizacije na ladji, ki obsega: ladijsko službo — posebno krovno, ukrepe za varnost ladje, tovora in potnikov, varnost pri delu, varnost pred požarom in vdorom vode;

— spoznavanje: značilnosti ladje, položaja in namena ladijskih prostorov, obratov in naprav, posebno krovnih, orodja in opreme za zaščito pred požarom in pred vdorom vode, ladijskega dvodna, balastnih tankov, tankov za tekoči tovor in prostora za iztovarjeno blago, mornarskega dela, načina reševanja in dajanja pomoči na morju, priprav in opreme za dajanje te pomoči, celotne dokumentacije o tovoru in dokumentacije ob prihodu in odhodu ladje, pogodbe o pomorskem prevozu — posebno dodatnih klavzul, pomorske administracije in pomorskih predpisov;

— spoznavanje in uporaba: pomorskih kart, knjig in priročnikov za navigacijo, posebno popravkov kart in priročnikov, ladijskih naprav in instrumentov na poveljniškem mostu, optične signalizacije, morsejevih znakov in mednarodnega signalnega kodeksa;

— način določanja pozicije ladje glede na vrsto navigacije, delo s sekstantom in kronometrom;

— vzdrževanje ladijske konstrukcije, opreme, naprav in orodja, vrvi, jeklenih vrvi in ladijskega priveza, ukrepi za zaščito od korozije in konzerviranje, raba vitla in verig;

— delo: v ladijskih skladiščih, na ladijski opremi, pri pripravi ladijskih dvigal za vkrcanje tovora, delo mornarja in krmarja v luki, delo pri privezu in odvezu ladje, njenem premeščanju in manevriranju, delo pri štetju in varovanju tovora;

— izdelava načrta vkrcanja tovora;

— vodenje ladijskega dnevnika, drugih ladijskih knjig in listin.

C. Program pismenih nalog:

a) po ena naloga:

— načrt ladje in vkrcanja tovora,
— shema protipožarnega in balastnega voda in ladijske ventilacije,

— stabilnostni račun ladje.

b) po tri naloge:

— določanje pozicije ladje glede na enega, dva in tri objekte v terestični in astronomski plovi, nebesna telesa in geografska širina,

— račun plovbe po ortodromi in loksodromi,

— določanje in kontrola deviacije v terestični plovi z azimutom sonca, polarne zvezde in drugih nebesnih teles in z amplitudo sonca.

— izračun nizke in visoke vode, plovba pod vplivom vetra in plovba s stalnim tokom.

II. ZA PRIPRAVNIKA ZA NAZIV POMORSKEGA STROJNIKA:

A. Program del:

a) plovba: štiri ure straže s prvim oficirjem stroja, ostali delovni čas pri drugih delih v strojni službi;

b) v luki: ves delovni čas na delu v strojni službi.

B. Program vaj:

— spoznavanje organizacije na ladji, ki obsega: ladijsko službo — posebno strojno službo, ukrepe za varnost ladje, tovora in potnikov, zaščito pri delu in zaščito proti požaru in vdoru vode, uporabo naprav in opreme za to zaščito, njihovo vzdrževanje in hramba na ladji;

— spoznavanje: značilnosti ladje, prostorov in naprav strojnice, ladijskih načrtov, posebno strojnice z drenažo goriva, olja, morske in sladke vode in drenažnega sistema pomožnih strojev, načina reševanja in nudenja pomoči na morju, naprav in opreme za to reševanje in pomoč, njihovo vzdrževanje in hramba na ladji, materialno-finančnega poslovanja strojne službe in pomorsko-upravnih predpisov;

— delo: pri glavnem in pomožnih strojih na ladjah z motornim pogonom, in pri kotlih, pri pogonu črpalk splošne službe, vključno s požarno črpalko, pri elementih razpršilcev in visoko tlačnih črpalkah, pri manevriranju z vpisovanjem podatkov o manevriranju na tabli, pri vključevanju, izključevanju in oskrbovanju generatorjev, pri vključevanju pomožnih strojev za manevr glavnega stroja, pri demontaži zaradi čiščenja, pregleda in mazanja stroja, pri električnih vitlih in napravah, pri strojih za obdelavo, pri čiščenju in zamenjavi filtrov na pomožnih strojih in čiščenju separatorja goriva in olj, pri kovaških delih ter pri drugem delu pri strojih pod nadzorstvom strojnega oficirja;

— kontrola: pritiska olja za mazanje, temperature olja za hlajenje batov, pritiska goriva pred in za filtrom, pritiska in temperature izpušnega zraka pred in za hladilnikom, merjenja temperature izpušnih plinov v posameznih cilindrih in težkega goriva pred in za grelcem, mazanja cilindrov, strojnih obratov, vodostaja, pritiskov, temperatur in izgorevanja goriva, pritiska goriva, kotlovne vode in njenega omehčanja, merjenja in čiščenja razpršilcev, goriva v tankih in olja v pogonskem tanku, cilindrov za zrak, strojnega telegrafa in zvez pri krmarskih napravah, cirkulacije olja in vode ter izpuha zraka pri motorju;

— nadzor delovanja: pomožnih diesel generatorjev, oljnih črpalk glavnega stroja, hladilne vode, goriva in drenažnih sesalk, ki delajo občasno, vakuum evaporatorja, kompresorja za zrak in glavne ledenice, krmilnega stroja, strojev za pogon generatorjev, parnega evaporatorja in hidroforja, čiščenja in zamenjave filtrov na pomožnih strojih in čiščenje separatorja goriva in olj;

— prehod na težko gorivo, vžig in spajanje kotlov, ogrevanje glavnega stroja, zamenjava obrabljenih delov, reguliranje pritiska pri vbrizgavanju goriva v cilindre motorja, regulacija črpalk tipa Worthinton in Weer;

— vzdrževanje motorjev v reševalnih čolnih in vzdrževanje pogona v luki;

— vodenje ladijskih knjig in listin v zvezi s strojno službo.

C. Program pismenih nalog:

Po tri naloge:

- posnemanje diagrama glavnega stroja,
- izračun indiciranja moči za tri vrste voženj, potrebnih goriva, maziva in vode za eno ali več potovanj, potrebne količine hladilne vode po 1 ks/h, dnevne porabe goriva in porabe goriva po 1 ks/h za tri vrste voženj; dnevne in nočne električne energije med vožnjo in v luki;
- shema drenaže goriva, olja, vode in morske vode za ladje na motorni in parni pogon;
- analiza kotlovnice vode.

III. ZA PRIPRAVNIKA ZA NAZIV POMORSKEGA RADIOTELEGRAFISTA I. IN II. RAZREDA:**A. Program del:**

- a) plovba: ves delovni čas na straži z radiotelegrafistom;
- b) v luki: štiri ure z radiotelegrafistom pri vzdrževanju ladijske radijske postaje, ostali delovni čas pri ladijskih električnih napravah in ladijski administraciji.

B. Program vaj:

- spoznavanje organizacije na ladji, ki obsega: ladijsko službo — posebno službo zveze, zaščito pri delu in ukrepe za varnost ladje, tovora in potnikov, postopek in signale klicev na pomoč, nujnost in varnost, čas tišine, sprejemanje in oddajanje sporočil in prevzemanje dolžnosti;
- spoznavanje: ladijskih značilnosti, prostorov in naprav v radijski postaji, glavnih in pomožnih virov električne energije, mednarodnega radiotelegrafskega kodeksa, tablic za oddajanje črk, števil in kratice v radijskem prometu, delovnega časa radijske postaje v premiku, območij, frekvenc, nomenklature in podobno, mednarodnih in domačih predpisov o radijskem prometu, pomorskih upravnih predpisov;

— spoznavanje in delo z ladijskimi knjigami in listinami v službi zveze in z ladijsko administracijo;

— delo: pri vzdrževanju radijskih naprav, radiogoniometra, avtoalarma, avtomatskega tasterja, akumulatorjev in pri ostalih napravah za radiotelegrafsko in radiotelefonsko službo; delo z radarjem, brzinomerom, goniometrom, globinomerom in žirokompasom;

— opravljanje službe v radijski postaji, sprejemanje signalov točnega časa;

— uporaba prenosne radijske postaje v rešilnem čolnu;

— uporaba knjig in priročnikov v službi zveze, šifriranje podatkov in sestavljanje meteoroloških programov, vzdrževanje avtoalarma, avtomatičnega oddajnika in akumulatorjev;

— radiogoniometrijsko določanje položaja ladje;

— spoznavanje načina reševanja in nudenja pomoči na morju, naprav in opreme za reševanje ter njihovo vzdrževanje in hranjenje na ladji;

— vodenje ladijskega radijskega dnevnika.

C. Program pismenih nalog:

Po ena naloga:

— shema ladijskega glavnega in pomožnega prejemnika in oddajnika, antenskega sistema in ladijskih elektronskih naprav;

— tablica deviacije ladijskega radiogoniometra;

— izračun upora, amperaže, voltaže; ohmov zakon.

6. točka

To navodilo začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

St. 34/B-018/73

Ljubljana, dne 18. marca 1974.

Republiški sekretar
za gospodarstvo

Drago Petrovič, dipl. oec. l. r.

PREDPISI OBČINSKIH SKUPŠČIN**SKUPŠČINA OBČINE GROSUPLJE**

293.

Na podlagi 102. člena statuta občine Grosuplje (Glasnik, št. 22/69) je skupščina občine Grosuplje na skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 28. februarja 1974 sprejela

SKLEP**o imenovanju občinske volilne komisije**

V občinsko volilno komisijo se imenujejo:

1. za predsednika: Vladimir dr. Fajfar, predsednik občinskega sodišča Grosuplje

2. za namestnika: Gojmira Jelenc-Golob, sodnica občinskega sodišča v Grosupljem

3. za tajnika: Marjan Kotar, sodnik občinskega sodišča v Grosupljem

4. za namestnika: Rezka Bučar, višja upravna delavka, skupščina občine Grosuplje

5. za člana: Slavko Zupančič, načelnik oddelka za skupne in družbene službe skupščine občine Grosuplje

6. za namestnika: Alojz Mohar, dipl. pravnik, Splošno gradbeno podjetje Grosuplje

7. za člana: Jože Zupančič, načelnik oddelka za notranje zadeve skupščine občine Grosuplje

8. za namestnika: Marija Kralj, delavka uprave skupščine občine Grosuplje

9. za člana: Vinko Kobilca, načelnik oddelka za narodno obrambo skupščine občine Grosuplje

10. za namestnika: Anton Aubrecht, delavec uprave skupščine občine Grosuplje.

St. 013-5/74

Grosuplje, dne 28. februarja 1974.

Predsednik
skupščine občine Grosuplje
Janez Lesjak l. r.

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA ŠIŠKA

294.

Skupščina občine Ljubljana Šiška je na podlagi 185. člena ustave Socialistične republike Slovenije po poprejšnji javni razpravi na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 4. marca 1974 sprejela

STATUT OBČINE LJUBLJANA ŠIŠKA

I. TEMELJNA NAČELA

Izhajajoč iz ustavnih načel temeljijo družbeno-ekonomski in družbenopolitični odnosi v občini Ljubljana Šiška na svobodnem združenem delu delavcev s produkcijskimi sredstvi, ki so družbena lastnina, na samoupravljanju delavcev v proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda ter na oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Družbena lastnina proizvodnih sredstev je osnova svobodnega združenega dela in položaja delavskega razreda v proizvodnji in v celoti odnosov v družbeni reprodukciji, kot tudi osnova z lastnim delom pridobljene osebne lastnine.

Delo je podlaga za gospodarjenje z družbenimi sredstvi in za prilaganje proizvoda družbenega dela.

Osnova vseh oblik združevanja dela in sredstev družbene reprodukcije in samoupravne integracije združenega dela je temeljna organizacija združenega dela kot temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci uresničujejo svojo neodtujljivo pravico, da pri delu z družbenimi sredstvi upravljajo s svojim delom in s pogoji dela ter da odločajo o rezultatih svojega dela.

Osebnostne in skupne potrebe na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in drugih družbenih dejavnosti zagotavljajo delovni ljudje in občani tako, da svobodno menjavajo svoje delo z delom delavcev v organizacijah združenega dela na teh področjih. Svobodno menjavo dela uresničujejo delovni ljudje in občani neposredno, po organizacijah združenega dela ter v okviru samoupravnih interesnih skupnosti.

Delavski razred in vsi delovni ljudje v občini so nosilci oblasti in upravljanja drugih družbenih zadev.

Temelj enotnega sistema samoupravljanja in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi ter občanov je samoupravljanje delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih, interesnih in drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Delovni ljudje in občani uresničujejo osebne in skupne interese, izvršujejo politično oblast in opravljajo druge družbene zadeve v občini in drugih družbenopolitičnih skupnostih.

Družbene odnose oblikujejo delovni ljudje in občani neposredno in po delegatih v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacijah in društvih ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela ter aktivne vojaške in civilne osebe v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije, v krajevnih skupnostih in v občinski skupščini in njenih organih.

Materialna osnova za zadovoljevanje skupnih potreb v občini je dohodek, ki ga ustvarjajo temeljne organizacije združenega dela na področju proizvodnje, temeljne organizacije združenega dela na področju storitev in delovni ljudje z osebnim delom, vključujoč tudi pogodbeno organizacije združenega dela na področju obrti, kmetijstva in storitvenih dejavnosti.

Načela solidarnosti, vzajemnosti in socialističnega humanizma so osnova za zagotavljanje ekonomske in socialne varnosti delovnih ljudi v organizacijah združenega dela, v drugih organizacijah in samoupravnih skupnostih.

Ta temeljna načela so podlaga in smer za razlago statuta ter predpisov občinske skupščine in njenih organov.

II. OBČINA LJUBLJANA ŠIŠKA

1. člen

Občina je samoupravna in temeljna družbenopolitična skupnost, ki temelji na samoupravljanju in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

V občini delovni ljudje in občani uresničujejo in zagotavljajo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, uresničujejo in usklajujejo svoje interese in zadovoljujejo skupne potrebe, izvršujejo funkcije oblasti in upravljajo druge družbene zadeve.

O uresničevanju svojih skupnih interesov, pravic in dolžnosti v občini odločajo delovni ljudje in občani, organizirani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih, interesnih in drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in v drugih oblikah samoupravnega združevanja, v družbenopolitičnih organizacijah, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter v delegacijah in po delegatih v občinski skupščini ter v drugih organih samoupravljanja.

2. člen

Delovni ljudje in občani izvršujejo funkcije oblasti in uresničujejo vse druge skupne interese, razen tistih pravic in dolžnosti, ki jih je zaradi skladnega razvoja mesta Ljubljane kot enotnega družbenega, gospodarskega in kulturnega prostora občina poverila mestu oziroma, ki jih v skladu z ustavo in drugimi predpisi uresničujejo v širših družbenopolitičnih skupnostih.

V občini delovni ljudje in občani zlasti:

— ustvarjajo in razvijajo materialne in druge pogoje za življenje in delo; spremljajo, usmerjajo in usklajujejo gospodarski in družbeni razvoj; določajo, usklajujejo in uresničujejo svoje skupne interese in solidarno zadovoljujejo svoje materialne, socialne, kulturne, telesnokulturne in druge skupne potrebe; urejajo medsebojne odnose; zagotavljajo in organizirajo opravljanje zadev skupnega pomena za delovne ljudi in občane ter splošnega družbenega pomena in v ta namen ustanavljajo skupne organe družbenega samoupravljanja ter organe oblasti; zagotavljajo neposredno izvrševanje zakonov, če to po zakonu ni v pristojnosti širših družbenopolitičnih skupnosti; zagotavljajo uresničevanje in varstvo ustavnih svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov; zagotav-

ljajo uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti; varujejo zakonitost; zagotavljajo javni red in mir, varstvo ljudi in premoženja, medsebojno poravnavanje sporov ter organizirajo in uresničujejo družbeno samozaščito; urejajo in organizirajo narodno obrambo, usklajujejo priprave na splošni ljudski odpor ter urejajo druga vprašanja s teh področij;

— skrbijo za urejanje naselij in drugega prostora, skrbijo za varstvo človekovega okolja; skrbijo za urejanje in smotrno izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi;

— z ustanavljanjem in organiziranjem komunalnih organizacij in služb in z gradnjo komunalnih naprav zagotavljajo zadovoljevanje življenjskih potreb delovnih ljudi in občanov na teh področjih;

— zagotavljajo in skrbijo za varstvo matere, otrok in družine, za varstvo občanov, ki niso zmožni sami skrbeti zase, skrbijo za varstvo vojaških vojnih invalidov NOV, mirnodobskih invalidov, delovnih in drugih invalidov, borcev NOV, borcev za severno mejo 1918/19 in vojnih dobrovoljcev iz vojn 1912/18 ter žrtev agresije in fašističnega nasilja, skrbijo za zdravstveno varstvo ter socialno varnost delovnih ljudi;

— skrbijo za zdravstveno varstvo živali;

— po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo in združujejo sredstva za graditev stanovanj ter na samoupravni podlagi urejajo medsebojna razmerja, pravice in obveznosti pri graditvi, uporabi in gospodarjenju s stanovanji;

— razvijajo varstvo, vzgojo in izobraževanje mladine in izobraževanja odraslih, skrbijo za ustanavljanje, delovanje in razvoj kulturno prosvetnih organizacij in društev, skrbijo za varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov in spominskih obeležij;

— oblikujejo kadrovske politike in zagotavljajo njeno uresničevanje; usklajujejo politiko zaposlovanja in poklicnega usmerjanja mladine;

— organizirajo in izvajajo družbeno nadzorstvo;

— uresničujejo sodelovanje z drugimi občinami in družbenopolitičnimi skupnostmi;

— sodelujejo z ustreznimi tujimi in mednarodnimi organi in organizacijami ter lokalnimi skupnostmi tujih držav v okviru sprejete zunanje politike Socialistične federativne republike Jugoslavije in mednarodnih pogodb.

3. člen

Občina je pravna oseba.

Sedež občine je v Ljubljani, Trg prekomorskih brigad 1.

4. člen

Občina ima svoj pečat v obliki kroga, ki ima v sredini grb Socialistične republike Slovenije, ob krožnici v prvi vrsti napis »Socialistična republika Slovenija«, v drugi vrsti pa »Skupščina občine«; pod grbom je napis »Ljubljana Šiška«.

5. člen

Območje občine Ljubljana Šiška določa zakon. Zakon določa tudi pogoje in postopek za spremembo meja ali za združitve z drugo občino.

6. člen

V občini Ljubljana Šiška uresničujejo svoje pravice in dolžnosti delovni ljudje in občani, ki živijo ali delajo na območju občine.

7. člen

Občina Ljubljana Šiška lahko zaslužnim delovnim ljudem, samoupravnim organizacijam in skupnostim podeljuje priznanja. Vrsto priznanja ureja poseben odlok.

8. člen

Praznik občine Ljubljana Šiška je 22. junij, dan, ko je bilo leta 1941 ustanovljeno Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet.

III. DRUŽBENO EKONOMSKA UREDITEV

1. Družbeno ekonomski položaj delovnih ljudi v združenem delu

9. člen

Socialistična družbeno ekonomska ureditev v občini temelji na svobodnem združenem delu delavcev s produkcijskimi sredstvi, ki so družbena lastnina in samoupravljanju delavcev v proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v celoti odnosov v družbeni reprodukciji.

10. člen

Delo in rezultati dela določajo na podlagi enakih pravic in odgovornosti materialni in družbeni položaj človeka.

11. člen

Nihče si ne more niti neposredno niti posredno pridobivati materialnih in drugačnih koristi z izkoriščanjem tujega dela.

12. člen

Nihče ne sme na nikakršen način onemogočiti in ne omejevati delavca, da ne bi enakopravno in z drugimi delavci odločal o svojem delu ter o pogojih in rezultatih svojega dela.

13. člen

Produkcijska sredstva in druga sredstva združenega dela, proizvodi združenega dela in z družbenim delom doseženi dohodek, sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb, naravna bogastva in dobrine v splošni rabi so družbena lastnina.

14. člen

Vsakemu delavcu v združenem delu s sredstvi, ki so družbena lastnina, kot njegova neodtujljiva pravica je zajamčeno, da uresničujejo pravice dela s sredstvi, ki so družbena lastnina v temeljni organizaciji združenega dela, v kateri dela, in v vseh drugih oblikah združevanja dela in sredstev skupno in enakopravno z drugimi delavci odloča o delu in poslovanju organizacije združenega dela ter o zadevah in sredstvih v vseh odnosih družbene reprodukcije, da ureja medsebojna razmerja pri delu, odloča o dohodku ki ga

doseže v različnih oblikah združevanja dela in sredstev, in si pridobiva osebni dohodek.

V nasprotju z ustavo in statutom je vsak akt in vsako dejanje, s katerim bi bile kršene te pravice delavcev.

15. člen

Temeljna organizacija združenega dela je temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci neposredno in enakopravno uresničujejo družbeno ekonomsko in druge samoupravne pravice in odločajo o drugih vprašanih svojega družbeno ekonomskega položaja.

16. člen

Delavci v združenem delu, ki uresničujejo pravice dela z družbenimi sredstvi so vzajemno odgovorni, da v svojem skupnem in splošnem družbenem interesu uporabljajo ta sredstva družbeno in ekonomsko smotno in jih kot materialno osnovo svojega in celotnega družbenega dela nenehno obnavljajo in povečujejo in zboljšujejo ter vestno izpolnjujejo svoje delovne obveznosti.

17. člen

O vsem dohodku kot rezultatu skupnega dela delavcev v temeljni organizaciji združenega dela in celotnega družbenega dela, odločajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela v skladu s svojimi pravicami in odgovornostmi do drugih delavcev v združenem delu in do družbene skupnosti v celoti.

Delavci v temeljni organizaciji združenega dela razporejajo dohodek za svojo osebno in skupno porabo, za razširjanje materialne osnove združenega dela in za rezerve.

18. člen

Vsakemu delavcu gre iz dohodka temeljne organizacije združenega dela v skladu z načelom delitve po delu in v skladu z rastjo produktivnosti njegovega in celotnega družbenega dela ter z načelom solidarnosti delavcev v združenem delu osebni dohodek za zadovoljevanje njegovih osebnih, skupnih in splošnih družbenih potreb, ki ustrezajo rezultatu njegovega dela in osebnega prispevka, ki ga je s svojim živim in minulim delom dal k povečanju dohodka temeljne organizacije združenega dela.

19. člen

Temeljna in druge organizacije združenega dela ter druga družbeno pravna oseba odgovarja za svoje obveznosti z družbenimi sredstvi, s katerimi razpolaga.

20. člen

Proti organizaciji združenega dela in skupnosti ali drugemu združenju ter organizaciji, v katerih je bistveno moteno uresničevanje samoupravnih pravic in delavcev ali, ki ne izpolnjujejo svojih z zakonom določenih obveznosti ali huje škodujejo družbenim interesom, se lahko pod pogoji in po postopku določenem z zakonom uporabijo z zakonom določeni začasni ukrepi. Kadar je neogibno, da bi se odpravili taki pojavi, se lahko s temi ukrepi začasno omeji uresničevanje posameznih samoupravnih pravic delavcev oziroma pravic organizacije ali združenja in njenih organov.

2. Družbeno načrtovanje

21. člen

Občina na podlagi dogovorov o skupnih interesih in ciljih gospodarskega in družbenega razvoja v občini, mestu Ljubljana, regiji in republici ter na podlagi načrtov ter programov za delo in razvoj organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti sprejema svoje družbene načrte, v katerih upošteva skupaj ocenjene možnosti in pogoje za razvoj.

Družbeni načrt občine določa skupno razvojno politiko, smernice in okvire za ukrepe ekonomske politike ter za upravne in organizacijske ukrepe, s katerimi se zagotavljajo možnosti za njihovo uresničevanje.

22. člen

Občina ima kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne družbene načrte.

Sestavni del letnega družbenega načrta je splošna bilanca, ki vsebuje globalna razmerja delitve ustvarjenega dohodka za splošno in skupno potrošnjo ter pomeni instrument za uskladitev vseh oblik potrošnje.

23. člen

Družbeni načrt občine sprejme občinska skupščina.

Osnutek družbenega načrta mora občinska skupščina dati v javno razpravo delovnim ljudem v temeljnih organizacijah združenega dela ter v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

24. člen

V okviru medobčinskega sodelovanja lahko občina z eno ali več občin sprejema skupne razvojne načrte, v katerih določijo politiko razvoja ter območij oziroma posameznih dejavnosti na teh območjih.

25. člen

Delavci v organizacijah združenega dela ter delovni ljudje v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter njihovi organi so odgovorni za uresničevanje skupnih interesov in ciljev, določenih v načrtih in programih za delo in razvoj svojih organizacij in skupnosti, kot tudi skupnih interesov in ciljev, določenih v družbenih načrtih, samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih, ki so jih sklenili z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi in so v okviru svojih pravic in obveznosti dolžni ukreniti in storiti, kar je potrebno, da bi bili ti interesi in cilji doseženi.

Občinska skupščina in njeni organi so v okviru svojih pravic in dolžnosti odgovorni, da s predpisi in ukrepi, ki jih izdajajo za uresničevanje družbenih planov, zagotovijo splošne pogoje za kar najbolj skladen in stabilen razvoj, da s temi pogoji kar najpopolneje uskladijo posebne interese in samostojno delovanje organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti s skupnimi interesi in razvojnimi cilji občine in drugih družbenopolitičnih skupnosti, določenih v družbenih planih.

3. Sredstva občine

26. člen

Zaradi izenačevanja pogojev gospodarjenja in skladnega razvoja v občini usklajujejo delovni ljudje

v republiki, mestu, občini in samoupravnih interesnih skupnostih obveznosti temeljnih organizacij združenega dela, delovnih ljudi in občanov ter v mestu in občini sestavljajo splošno bilanco sredstev, iz katere so razvidne te obveznosti do vseh oblik splošne in skupne porabe.

27. člen

Za zadovoljitev splošnih družbenih potreb plačujejo delavci iz dohodka temeljne organizacije združenega dela in iz svojih osebnih dohodkov, občani pa iz svojih osebnih dohodkov, drugih dohodkov ter premoženja davke, takse, in druge davščine, ki se zbirajo v proračunih družbenopolitičnih skupnosti.

28. člen

V okviru z zakonom določenega sistema, virov in vrst davkov, taks in drugih dajatev delovni ljudje samostojno odločajo o obsegu in načinu financiranja splošnih družbenih potreb v občini.

Obseg, višina in namen dohodkov za splošne družbene potrebe v občini se določa s proračunom občine.

29. člen

Združevanje sredstev za splošne potrebe v občini in mestu temelji na skupni oceni potreb občine in mesta v skladu z njihovimi družbenimi načrti. Za financiranje splošnih družbenih potreb, ki so skupnega pomena za Ljubljano, se dohodki občine združujejo s samoupravnim sporazumom skladno z obsegom zadev, ki so jih občine poverile mestu, razporejajo pa se v proračunu mesta.

30. člen

Za zadovoljevanje skupnih potreb v občini združujejo delavci in drugi delovni ljudje v organizacijah združenega dela, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, društvih in samoupravnih interesnih skupnostih sredstva s samoupravnim sporazumevanjem.

Vzporedno s samoupravnim sporazumevanjem o združevanju sredstev delovni ljudje odločajo tudi o njihovi uporabi.

31. člen

Občinska skupščina lahko za financiranje skupnih potreb razpiše javno posojilo. Javno posojilo se razpiše z odlokom, ki mora določiti namen posojila, njegovo višino in druge podatke o posojilnih pogojih.

Vpisniki javnega posojila so lahko delovni ljudje, občani, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ter druge organizacije in skupnosti.

32. člen

Dohodke za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb v občini razporeja občinska skupščina s proračunom. Razpored sredstev za posamezne namene mora biti usklajen s predvidenimi potrebami in predvidenimi dohodki občine.

33. člen

Predlog proračuna pripravi izvršni svet. Po opravljeni javni razpravi sprejme proračun občinska skupščina.

Ce občinska skupščina ni upoštevala predlogov in pripomb javne razprave obvesti o svojih stališčih posamezne predlagatelje. Stališče občinske skupščine mora biti obrazloženo.

34. člen

Organi in organizacije, ki jim sredstva za delo zagotavlja občina iz proračuna, so dolžni občinski skupščini predložiti svoj program dela in potrebne utemeljitve o vrsti, vsebini in obsegu nalog, o pogojih dela in drugih okoliščinah, ki so pomembne za določanje višine sredstev ter poročilo o načinu porabe teh sredstev.

35. člen

Za financiranje posameznih družbenih potreb, obveznosti in nalog, ki terjajo trajno zagotovljena finančna sredstva in posebne organe upravljanja se v skladu z zakonom lahko ustanovijo skladi.

36. člen

Delovni ljudje in občani v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnosti lahko dajejo pobude za ustanovitev namenskih skladov in udeležbo lastnih sredstev.

4. Gospodarske in družbene dejavnosti

37. člen

Občina usmerja razvoj gospodarskih dejavnosti, spremlja in analizira poslovanje organizacij združenega dela, ki opravljajo gospodarske dejavnosti, jih vzpodbuja in podpira pri ukrepih za povečanje proizvodnje in produktivnosti dela, pri uvajanju sodobne tehnologije in boljše organizacije dela in ekonomičnosti poslovanja.

38. člen

Občina vzpodbuja poslovno-tehnično sodelovanje, ekonomsko in tehnično kooperacijo in integracijo, skupna vlaganja in druge oblike združevanja dela in sredstev.

Občina sodeluje pri ustvarjanju pogojev za razvoj gospodarskih dejavnosti v skladu s politiko razvoja teh dejavnosti, določeno v družbenih načrtih.

39. člen

Kadar je poslovanje organizacij združenega dela, ki opravlja gospodarsko dejavnost, nenadomestljiv pogoj za življenje in delo občanov ali za delo drugih organizacij na določenem območju, se z odlokom občinske skupščine, ki temelji na zakonu, uredi način uresničevanja posebnega družbenega interesa v teh organizacijah.

Pobudo za to lahko dajo delovni ljudje in občani v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

Posebni družbeni interes in način njegovega uresničevanja uveljavljajo delovni ljudje in občani s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih in s predpisi oziroma ukrepi občinske skupščine.

40. člen

Svoje osebne in skupne potrebe po storitvah in proizvodih komunalnih gospodarskih dejavnosti zado-

voljujejo delovni ljudje in občani v skladu z odlokom občinske oziroma mestne skupščine na podlagi zakona, pa tudi v okviru samoupravne interesne skupnosti določene komunalne dejavnosti, ki jo ustanovijo s samoupravnim sporazumom oziroma z družbenim dogovorom in v kateri povezujejo svoja sredstva in določajo namen uporabe teh sredstev ter uresničujejo druge skupne interese.

41. člen

Delovni ljudje in občani v občini samostojno rešujejo svoje stanovanjske potrebe ter z družbenimi dogovori, samoupravnimi sporazumi in pogodbami po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo in združujejo sredstva za ta namen ter urejajo medsebojna razmerja, pravice in obveznosti.

Svoje interese pri graditvi, uporabi in gospodarjenju s stanovanji in pri združevanju sredstev za te namene uresničujejo delovni ljudje v občini samostojno na zborih stanovalcev, v hišnih svetih in v samoupravni stanovanjski skupnosti.

42. člen

Občina načrtuje in zagotavlja razvoj stanovanjske graditve, skupaj z mestom sprejema urbanistično dokumentacijo, zagotavlja smotno izkoriščanje stavbnega zemljišča in povezuje vse dejavnike, ki sodelujejo pri gradnji stanovanj.

Občinska oziroma mestna skupščina lahko z odlokom na podlagi zakona predpiše obveznost organizacij združenega dela in drugih zavezancev, da iz dohodka izločajo in združujejo sredstva za graditev stanovanj in za pomoč delovnim ljudem z nižjimi dohodki pri graditvi in uporabi stanovanj.

Občina posveča posebno skrb stanovanjskim potrebam delovnih ljudi in občanov in družin, ki so po ustavi in zakonu deležne posebne družbene pomoči, še zlasti sprejema ukrepe za izboljšanje reševanja stanovanjskih zadev udeležencev NOV in vojaških vojnih invalidov NOV.

43. člen

Za organizirano zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb po storitvah družbenih dejavnosti na področju vzgoje in izobraževanja, kulture, telesne kulture, zdravstva, socialnega varstva, varstva otrok in drugih družbenih dejavnosti, ustanavljajo delovni ljudje in občani neposredno in po svojih organizacijah združenega dela ter po drugih organizacijah in skupnostih z delavci v organizacijah združenega dela, ki opravlja te dejavnosti, samoupravne interesne skupnosti.

V samoupravnih interesnih skupnostih delovni ljudje in občani uresničujejo svobodno menjavo dela enakopravno sporazumno odločajo o opravljanju družbenih dejavnosti v skladu s skupnimi interesi, določajo politiko razvoja, združujejo sredstva za pospeševanje teh dejavnosti in opravljajo druge zadeve ali uresničujejo druge skupne interese, ki izvirajo iz narave odnosov na področjih, za katera se ustanavljajo samoupravne interesne skupnosti.

44. člen

Delovni ljudje in občani v občini skrbijo za vzgojo in varstvo otrok in v ta namen določajo politiko razvoja otroškega varstva, zagotavljajo materialna sred-

stva za delovanje in razvoj otroškega varstva, skrbijo za usposabljanje strokovnih delavcev za delo na področju otroškega varstva ter opravljajo druge zadeve in uresničujejo druge skupne interese na področju družbenega varstva otrok.

45. člen

Delovni ljudje in občani v občini skrbijo za vzgojo in izobraževanje mladine in za izobraževanje odraslih, določajo politiko razvoja vzgoje in izobraževanja, s sistemom štipendiranja in kreditiranja ter z drugimi načini skrbijo za izenačevanje materialnih pogojev za uresničevanje pravice do izobraževanja in opravljajo druge zadeve in uresničujejo druge skupne interese v kolikor se ne uresničujejo v mestu Ljubljana ali v širši družbenopolitični skupnosti.

Občina ustanavlja osnovne šole in zagotavlja pogoje za njihovo delo.

46. člen

Delovni ljudje in občani razvijajo kulturno prosvetno dejavnost, skrbijo za ustanavljanje in delovanje kulturno prosvetnih organizacij in društev; pospešujejo zlasti delovanje amaterske in tiste kulturno prosvetne dejavnosti, ki zajemajo širši krog delovnih ljudi in občanov; skrbijo za varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov in spominskih obeležij, zlasti tistih iz revolucije in NOV, ter opravljajo druge zadeve in uresničujejo druge skupne interese na področju kulture in prosvete, kolikor se ne uresničujejo v mestu Ljubljana ali v širši družbenopolitični skupnosti.

47. člen

Delovni ljudje in občani v občini skrbijo za razvoj telesnokulturne dejavnosti, zlasti v vzgojnovarstvenih zavodih, šolah, organizacijah združenega dela in v množičnih telesnokulturnih organizacijah, zagotavljajo sredstva za delo teh organizacij ter za gradnjo in vzdrževanje telesnovzgojnih objektov ter opravljajo druge zadeve in uresničujejo druge skupne interese na področju telesne kulture, kolikor se ne uresničujejo v mestu Ljubljana ali v širši družbenopolitični skupnosti.

48. člen

Delovni ljudje in občani v občini pospešujejo razvoj zdravstvene službe in skrbijo za zdravstveno varstvo prebivalstva, predvsem pa mater, otrok in mladine.

Posebno skrb posvečajo preventivnemu zdravstvenemu varstvu, odstranjevanju posledic obolenj in invalidnosti ter zagotavljajo ugodne higienske razmere za življenje in delo.

Delovnim ljudem in občanom, ki po veljavnih predpisih niso zavarovani in sami niso zmožni kriti stroškov zdravstvenega varstva, zagotavlja občina plačilo stroškov za zdravstvene storitve v skladu s svojimi predpisi.

V sodelovanju z mestom Ljubljana skrbi občina, da zdravstveni zavodi in službe na območju občine izvajajo zdravstveno varstvo v skladu s predpisi in programom razvoja zdravstvenega varstva in tako zadovoljujejo potrebe delovnih ljudi in občanov po zdravstvenem varstvu.

49. člen

Delovni ljudje in občani v občini skrbijo za socialno varnost delovnih ljudi in občanov, za organizirano nudenje raznih oblik pomoči delovnim ljudem in občanom, ki so potrebni posebne družbene skrbi in varstva ter za odpravljanje vzrokov za nastanek socialnih problemov, zagotavljajo materialno osnovo službam in dejavnostim, ki zadovoljujejo socialne potrebe delovnih ljudi in občanov ter ustvarjajo pogoje za usposobitev za delo in samostojno življenje oseb, ki so pod posebnim družbenim varstvom.

Posebno pozornost posvečajo varstvu otrok, materam in družinam vojaških, delovnih in drugih invalidov ter varstvu občanov, ki niso zmožni sami skrbeti zase, za svoje pravice in koristi.

Občanom, ki nimajo nikakršnih virov dohodkov, zagotavljajo v skladu s predpisi občinske skupščine najnujnejša sredstva za preživljanje.

50. člen

Delovni ljudje in občani posvečajo posebno skrb udeležencem narodnoosvobodilne vojne in članom njihovih družin.

V skladu s predpisi občinske skupščine zagotavljajo sredstva za priznavalnino in družbeno pomoč udeležencem NOV, vojaškim vojnim invalidom NOV in ožjim članom njihovih družin, ki nimajo zadostnih sredstev za dostojno preživljanje, zagotavljajo zdravstveno zaščito vsem tistim udeležencem NOV, vojaškim vojnim invalidom iz NOV in njihovim družinskim članom, ki tega varstva nimajo iz kakršnegakoli drugega naslova, dajejo udeležencem NOV, vojaškim vojnim invalidom NOV družbeno pomoč za zdravljenje in rekreacijo, skrbijo za rehabilitacijo invalidov in zaposlovanje nezaposlenih borcev ter zagotavljajo pomoč otrokom padlih in umrlih udeležencev NOV ter vojaških vojnih invalidov NOV, ki niso sposobni za pridobitno delo.

5. Kadrovska politika

51. člen

Delovni ljudje in občani v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah, društvih in drugih samoupravnih organizacijah ter skupnostih so nosilci kadrovske politike v občini.

Delovni ljudje in občani vodijo kadrovske politiko v skladu z načelom demokratične samoupravne politike, uresničujejo naslednje družbene cilje:

— kadrovska politika je sestavni del družbenega razvoja občine,

— kadrovska politika je neodtujljiva samoupravna pravica delovnih ljudi in občanov,

— temeljni cilj kadrovske politike je razvoj človeka kot svobodne socialistične osebnosti, ki ustrezno svojim sposobnostim in pridobljenemu znanju sodeluje pri ustvarjanju in porabi dobrin,

— delovna mesta se zasedajo z ustrezno usposobljenimi kadri.

52. člen

Za uresničitev družbenih ciljev in našel kadrovske politike delovni ljudje in občani zlasti:

— sprejemajo letne, srednjeročne in dolgoročne kadrovske programe,

— sprejemajo programe strokovnega, idejnopolitičnega, družbenoekonomskega in splošnega izobraževanja kadrov,

— določajo strukturo kadrov, ki je potrebna za dolgoročni razvoj organizacij združenega dela in drugih družbenih potreb,

— določajo in razporejajo sredstva za izobraževanje kadrov,

— določajo merila in pogoje za kadrovanje na odgovorna delovna mesta,

— skrbijo, da so za zahtevne družbene in proizvodne funkcije izbrani delavci z zahtevanimi sposobnostmi, znanjem, družbenopolitičnimi in moralno-etičnimi kvalitetami,

— spremljajo uresničevanje kadrovske politike in izvajanje ustreznih družbenih dogovorov.

53. člen

Za uspešnejše uresničevanje kadrovske politike delovni ljudje in občani sklepajo družbene dogovore, s katerimi samoupravno urejajo in usklajujejo družbenoekonomske in druge odnose pri izvajanju kadrovske politike.

IV. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

1. Ljudska obramba

54. člen

V skladu s temelji sistema obrambe socialistične federativne republike Jugoslavije, obrambnim načrtom SR Slovenije in SML, občina ureja in organizira, v vojni pa vodi splošni ljudski odpor na svojem območju. V ta namen izdelava in dopolnjuje obrambni načrt.

Učinkovitost splošnega ljudskega odpora se zagotavlja z vključevanjem vseh človeških in materialnih zmogljivosti in sredstev v oborožen boj in vse druge oblike odpora zoper napadalca.

Ljubljana ima enotni obrambni načrt, občina je dolžna svoj obrambni načrt izvajati v skladu z mobilizacijskim in vojnim načrtom mesta Ljubljane ter izvajati posamezne ukrepe in določena opravila iz področja ljudske obrambe.

55. člen

Občina uresničuje svoje pravice in dolžnosti na področju splošnega ljudskega odpora na podlagi ustave SFRJ in ustave SR Slovenije ter v skladu z zveznimi in republičkimi zakoni.

Za izvajanje priprav na splošni ljudski odpor v občini ustanovi občinska skupščina svet za ljudsko obrambo. Predsednik sveta za ljudsko obrambo je predsednik občinske skupščine.

56. člen

Na področju priprav na splošni ljudski odpor občina po svojih organih in organizacijah zlasti:

— določa vojno organizacijo ter način dela občinske skupščine in njenih organov v vojni in skrbi za zagotovitev materialnih in drugih sredstev za delo občinskih organov v vojni;

— spremlja in usklajuje priprave organizacij združenega dela, interesnih in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti za delo v vojnih razmerah;

— usmerja priprave družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij za delo v vojnih razmerah;

— spremlja in usklajuje izvajanje organizacijskih, kadrovskih in materialnih priprav civilne zaščite v krajevnih skupnostih, naseljih, stanovanjskih hišah, OZD in drugih organizacijah ter skupnostih;

— sodeluje pri usklajevanju obrambnih priprav krajevnih skupnosti in jim nudi pomoč pri izvajanju njihovih nalog v splošnem ljudskem odporu;

— sodeluje pri obrambni vzgoji in usposabljanju delovnih ljudi in občanov.

Ob neposredni vojni nevarnosti izvaja občina v skladu z mestnim načrtom ukrepe pripravljenosti in skrbi, da se ti ukrepi izvajajo na celotnem njenem območju.

57. člen

Delovni ljudje in občani neposredno sodelujejo pri oblikovanju politike in načrtov ter izvajanju priprav na splošni ljudski odpor v krajevni skupnosti in organizaciji združenega dela ali drugi temeljni organizaciji ali skupnosti, prek svojih delegacij pa v občini, mestu, republiki in federaciji.

58. člen

V krajevni skupnosti se delovni ljudje in občani neposredno organizirajo in usposablajo za splošni ljudski odpor, za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin pred vojnimi učinki ter za izvrševanje nalog, ki so določene z zakonom, statuti in obrambnimi načrti.

V vojni krajevne skupnosti organizirajo in izvajajo splošni ljudski odpor in skrbijo ter zagotavljajo, da se v oborožen boj in druge oblike odpora vključijo vsi občani in vse materialne in druge zmogljivosti.

Naloge v splošnem ljudskem odporu določijo krajevne skupnosti v obrambnih načrtih.

59. člen

Organizacije združenega dela, interesne in druge samoupravne organizacije in skupnosti izdelajo svoje obrambne načrte in izvajajo priprave za delo v vojnih razmerah v skladu z obrambnimi načrti, ukrepi in navodili občine, mesta, republike in federacije. V vojni organizirajo proizvodnjo in storitve oziroma izvajajo drugo dejavnost po svojem obrambnem načrtu in zagotavljajo, da se v delo za oborožene sile in splošni ljudski odpor vključijo vse njihove materialne in druge zmogljivosti, napadalcu pa onemogoči njihova uporaba in izkoriščanje.

60. člen

Za izvajanje priprav na splošni ljudski odpor ustanovijo krajevne skupnosti in organizacije združenega dela ter druge organizacije in skupnosti svoje odbore za splošni ljudski odpor. Odbore imenujejo najvišji organi samoupravnih organizacij in skupnosti.

61. člen

Svet za ljudsko obrambo občinske skupščine določa načelna stališča in skrbi za izvajanje odlokov in drugih aktov, ki jih izda SM Ljubljana s področja splošnega ljudskega odpora, javne varnosti ter druž-

bene samozaščite in lahko predlaga ustrezne rešitve SM Ljubljane.

62. člen

Občinska skupščina ima svet za ljudsko obrambo, katerega sestavo in pristojnost odloča zakon.

Med vojno odloča o vprašanih iz pristojnosti občinske skupščine, če se ta ne more sestati, predsedstvo občinske skupščine, katerega sestavo in pristojnost določa zakon.

Predsedstvo občinske skupščine predloži sprejete splošne akte v potrditev občinski skupščini takoj, ko se ta lahko sestane.

63. člen

Upravne in strokovne zadeve s področja splošnega ljudskega odpora opravlja Uprava za narodno obrambo skupščine mesta Ljubljane, v kolikor ni za opravljanje posameznih zadev z veljavnimi predpisi določena pristojnost drugih organov.

2. Družbena samozaščita

64. člen

Občinska skupščina in njeni organi v okviru svojih pravic in dolžnosti zagotavljajo pogoje za razvoj in uveljavljanje učinkovite in organizirane družbene samozaščite vrednot, ki so skupnega pomena za delovne ljudi in občane, njihove samoupravne organizacije in skupnosti.

65. člen

Medsebojni odnosi delovnih ljudi in občanov, pravice in dolžnosti državnih organov in krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti v zvezi z družbeno samozaščito v občini se določajo s predpisi občinske skupščine v skladu z ustavo in zakonom.

66. člen

Družbena samozaščita obsega ukrepe, ki jih v skladu z ustavo in zakonom sprejemajo in izvajajo delovni ljudi in občani, krajevne skupnosti, organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter občinska skupščina zaradi popolnejše zaščite ustavnega sistema, družbenega in osebnega premoženja, samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov, pravic in svobod, kakor tudi drugih splošno priznanih vrednot.

67. člen

Delovni ljudje in občani temeljne organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične organizacije, samoupravni organi in drugi organi, so dolžni vsak v okviru svojih pravic in dolžnosti v uresničevanju družbene samozaščite:

— razvijati zavest o varovanju temeljnih vrednot družbenega sistema,

— razvijati socialistične odnose, norme in oblike ravnanja pri opravljanju funkcij in izvrševanju poverjenih nalog pri upravljanju, koriščenju in razpolaganju z družbenim premoženjem,

— varovati samoupravne pravice delovnih ljudi in občanov,

— organizirati in razvijati civilno zaščito in druge oblike varovanja življenja in zdravja delovnih ljudi in občanov in zavarovanja družbene lastnine,

- organizirati in razvijati zaščito človeka v prometu,
- preprečevati in pravočasno odkrivati kazniva dejanja, nevestno poslovanje in izvrševanje funkcij in nalog ter druge oblike družbeno škodljivih pojavov,
- organizirati organe samoupravne delavske kontrole,
- nuditi pomoč samoupravnim in drugim organom, zlasti organom pristojnim za odkrivanje in pregon storilcev kaznivih in drugih družbeno škodljivih dejanj.

68. člen

Za uresničevanje nalog družbene samozaščite imajo delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti, organizaciji združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih pravico in dolžnost, da se medsebojno povezujejo, da se povezujejo z državnimi organi, katerih delovanje je povezano z uresničevanjem nalog družbene samozaščite in da solidarno z usklajeno aktivnostjo zagotavljajo učinkovit sistem družbene samozaščite.

69. člen

Pravice in dolžnosti v zvezi s samozaščito se določajo v splošnih aktih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti v skladu z zakonom, tem statutom in drugimi samoupravnimi akti.

Organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti so dolžne s svojimi splošnimi akti predvideti vsebino in način organiziranja in izvajanja samozaščite, zlasti pa: zaščito človeka in premoženja, zaščito svobodnega družbenega dela, ukrepe za primer požara in elementarnih nezgod, zaščito pred sovražno aktivnostjo hrane, njenja dokumentov in tajnih podatkov, vire sredstev za financiranje samozaščite, pravice in dolžnosti delovnih ljudi v organizacijah združenega dela, organov upravljanja, vodilnih delavcev in strokovnih služb, kakor tudi splošno odgovornost za priprave in izvajanje ukrepov družbene samozaščite.

70. člen

Delovni ljudje v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ustanovijo posebne organe delavske kontrole. Ti organi zlasti nadzorujejo izvrševanje splošnih aktov samoupravljanja, uveljavljanja pravic in dolžnosti delavcev v združenem delu, izvajanje sklepov organov samoupravljanja, uporabo sredstev, poslovanja ter finančno in materialno stanje organizacije združenega dela.

71. člen

Način ustanovitve organa delavske kontrole, njegove pravice in dolžnosti do organov upravljanja in samoupravljanja se urejajo s samoupravnimi sporazumi, statuti in pravilniki.

V. URESNIČEVANJE SAMOUPRAVNIH PRAVIC V OBČINI

1. Oblike družbenega samoupravljanja

72. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani opravljajo funkcije oblasti in druge družbene zadeve z odloča-

njem v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnosti ter v drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah, po delegatih, v organih upravljanja organizacij združenega dela in drugih skupnosti in organizacij, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem in po delegatih v občinski skupščini in njenih organih.

73. člen

Delavci in drugi delovni ljudje samoupravno organizirani v organizaciji združenega dela oziroma drugi samoupravni organizaciji in skupnosti odločajo in upravljajo družbene zadeve ter usklajujejo skupne interese:

- na zborih delovnih ljudi, z referendumom in v javnih razpravah,
- po delegatih v organih upravljanja in na drug način, določen s statutom in samoupravnim sporazumom organizacije združenega dela oziroma druge samoupravne organizacije in skupnosti;
- po delegatih v občinski skupščini, skupščini mesta Ljubljane in skupščinah širših družbenopolitičnih skupnosti, v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti in v samoupravnih organih organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena;
- s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem;
- prek raznih združenj organizacij združenega dela;
- prek sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij;
- v drugih oblikah na način določen z ustavo, s tem statutom in statutom mesta Ljubljane.

74. člen

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti odločajo in upravljajo družbene zadeve in usklajujejo skupne interese:

- na zborih delovnih ljudi in občanov, z referendumom in v javnih razpravah;
- v organih upravljanja krajevne skupnosti in drug način določen s statutom krajevne skupnosti;
- po delegatih v občinski skupščini, skupščini mesta Ljubljane, skupščinah širših družbenopolitičnih skupnosti SR Slovenije, v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti in v samoupravnih organih organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena;
- s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem;
- v skupnostih potrošnikov oziroma uporabnikov določenih dobrin in storitev;
- na zborih stanovalcev in v hišnih svetih;
- v krajevnih organizacijah SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacijah in društvih;
- v drugih oblikah, na način določen z ustavo, s tem statutom in statutom mesta Ljubljane.

75. člen

Delovni ljudje in občani samoupravno organizirani v samoupravnih interesnih skupnostih sodelujejo v upravljanju družbenih zadev in odločanju o vprašanih skupnega interesa ter uresničujejo samoupravne pravice:

— v skupščini interesne skupnosti in v drugih oblikah, ki jih določa statut in samoupravni sporazum samoupravne interesne skupnosti;

— s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem;

— s sodelovanjem pri obravnavi in odločanju v zadevah iz pristojnosti občinske skupščine, ki jih določa statut;

— prek drugih oblik v skladu z ustavo, s tem statutom in statutom mesta Ljubljana.

Zbori delovnih ljudi in občanov

76. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani na svojih zborih v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih skupnostih in organizacijah:

— obravnavajo vprašanja, ki so pomembna za te organizacije in skupnosti, kakor tudi vprašanja, ki so širšega družbenega pomena in dajejo pobude, predloge in mnenja za reševanje teh vprašanj;

— obravnavajo poročila in predloge svojih organov samoupravljanja ter poročila in predloge delegacij in delegatov v občinski skupščini, skupščini mesta Ljubljane in skupščinah širših družbenopolitičnih skupnosti ter o njih odločajo, oziroma dajejo mnenja in predloge;

— predlagajo občinski skupščini in skupščini mesta Ljubljane in njihovim organom ukrepe za izvrševanje zadev iz njihove pristojnosti;

— predlagajo ukrepe in dajejo druge predloge organizacijam združenega dela, krajevnim in samoupravnim interesnim skupnostim;

— opravljajo nadzor nad delom občinske skupščine in njenih organov ter nosilcev javnih funkcij, organizacij združenega dela oziroma drugih skupnosti in organizacij, zlasti če gre za opravljanje dejavnosti posebnega družbenega pomena;

— samostojno odločajo o zadevah, ki jih določa statut organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije ali skupnosti oziroma krajevne skupnosti.

Zbori delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih samostojno odločajo poleg zadev, navedenih v prejšnjem odstavku še o:

— ustanovitvi krajevne skupnosti ali združitvi z drugo krajevno skupnostjo;

— volitvah in razrešitvah organov krajevne skupnosti, če je tako določeno v statutu krajevne skupnosti.

77. člen

Zbori delovnih ljudi in občanov obvezno razpravljajo in dajejo pobude o vseh vprašanjih, za katera je v tem statutu določeno, da jih občinska skupščina daje v javno razpravo.

78. člen

Statuti organizacij združenega dela ter drugih organizacij in skupnosti oziroma statuti krajevnih skupnosti določajo način sklica in postopek za delo zborov delovnih ljudi in občanov.

Referendum

79. člen

Delovni ljudje in občani v organizaciji združenega dela, v krajevnih skupnostih, samoupravnih organi-

zacijah in skupnostih, kakor tudi v občini, z referendumom odločajo neposredno o vprašanjih, ki imajo pomen za delovne ljudi in občane v teh organizacijah in skupnostih.

S statutom organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti se določijo vprašanja, o katerih se v teh organizacijah in skupnostih obvezno odloča z referendumom, organe in postopek za izvedbo referenduma.

80. člen

Občinska skupščina obvezno razpiše referendum za uvedbo samopriskevka in v drugih z zakonom določenih primerih. Referendum se lahko razpiše tudi kadar tako sklne občinska skupščina, da se delovni ljudje in občani vnaprej izrečejo o predlogu odloka ali drugega akta, da potrdijo že sprejet odlok ali drug akt ali da neposredno odločijo o posameznem vprašanju, ki ima splošen pomen. Odločitev, sprejeta na referendumu, je obvezna.

81. člen

Občinska skupščina mora razpisati referendum, kadar ga za določeno vprašanje zahteva večina zborov delovnih ljudi in občanov v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

82. člen

Pobudo za razpis referenduma v občini lahko podajo:

organizacija združenega dela, krajevna skupnost, samoupravna interesna skupnost v občini, družbenopolitične organizacije, društva in združenja delovnih ljudi in občanov.

Zbor občinske skupščine, v katerega delovno področje spada vprašanje, za katerega je podana pobuda za razpis referenduma, mora v roku 30 dni obravnavati pobudo, se o njej odločiti ter o svojem sklepu obvestiti pobudnika.

83. člen

Referendum v občini vodi komisija za izvedbo referenduma, ki jo imenuje občinska skupščina.

84. člen

Glede ostalih vprašanj v zvezi z referendumom veljajo določbe zakona o referendumu.

Javne razprave

85. člen

Z javno razpravo o najvažnejših vprašanjih pomembnih za politični, gospodarski, družbeni, kulturni ali socialni razvoj se zagotavlja neposredna in aktivna udeležba delovnih ljudi in občanov ter uresničevanje njihovega odločujočega vpliva v postopku priprave in sprejema odločitev o vprašanjih, ki imajo skupen ali splošen pomen.

86. člen

V javni razpravi sodelujejo: organizacije združenega dela in njihovega združenja, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopoliti-

tične organizacije in društva, občinska skupščina in njeni organi, kakor tudi druge zainteresirane samoupravne organizacije in skupnosti ter delovni ljudje in občani kot posamezniki.

87. člen

Občinska skupščina mora dati pred sprejetjem v javno razpravo osnutke:

- sprememb in dopolnitev statuta občine,
- družbenih načrtov in proračuna občine,
- predpisov, ki nalagajo delovnim ljudem in občanom nove oziroma izredne materialne obveznosti,
- razpisa občinskega posojila,
- osnutke drugih predpisov oziroma aktov, za katere to določa zakon.

88. člen

Vprašanja, ki so predmet javne razprave se obravnavajo: na zborih delovnih ljudi in občanov, v samoupravnih organih, v delegacijah in konferencah delegacij, na javnih tribunah, zborih potrošnikov in uporabnikov komunalnih in drugih storitev, v družbenopolitičnih organizacijah in društvi, v zborih in organih občinske skupščine, v združenih organizacijah združenega dela ter na druge načine, predvidene s statuti organizacij združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

89. člen

Predlagatelj, oziroma organ, ki odloča o vprašanju, ki je dano v javno razpravo, je dolžan:

- osnutek akta ali gradiva javno objaviti oziroma zagotoviti, da se delovni ljudje in občani z njim pravočasno seznanijo,
- predlog obrazložiti in navesti družbene, ekonomske in druge razloge za njegov sprejem,
- določiti primeren rok za javno razpravo,
- zagotoviti zbiranje vseh mnenj iz javne razprave,
- zagotoviti strokovno obdelavo mnenj, stališč in predlogov,
- skrbeti, da se akt pred zaključkom javne razprave ne začne sprejemati,
- ob sprejemu akta obravnavati mnenja, stališča in predloge iz javne razprave in se o njih opredeliti,
- na primeren način obvestiti udeležence javne razprave o stališčih, ki jih je zavzel o predlogih iz razprave.

90. člen

Pred pomebnimi odločitvami se lahko izvede tudi anketa ali na drug način ugotavlja javno mnenje. O izvedbi ankete ali druge oblike ugotavljanja javnega mnenja sprejme občinska skupščina poseben akt, s katerim opredeli namen in način ter druga vprašanja v zvezi z izvedbo ankete ali druge oblike ugotavljanja javnega mnenja.

2. Družbeni dogovori in samoupravni sporazumi

91. člen

Delavci in drugi delovni ljudje s samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom samoupravno urejajo medsebojna razmerja, usklajujejo interese in urejajo odnose širšega družbenega pomena.

92. člen

S samoupravnim sporazumom delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovni ljudje ter občani v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih v mejah svojih samoupravnih pravic: usklajujejo svoje interese v družbeni delitvi dela in družbeni reprodukciji, združujejo delo in sredstva in urejajo medsebojna razmerja v zvezi z združevanjem dela in sredstev, ustanavljajo delovne in druge organizacije združenega dela, banke, poslovne in druge skupnosti; določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke; določajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti ter ukrepe za njihovo uresničevanje in urejajo druga razmerja skupnega pomena.

Samoupravni sporazum sklenejo v imenu udeležencev sporazuma njihovi pooblašteni organi.

Samoupravni sporazum, ki se nanaša na uresničevanje neodtujljivih pravic delavcev, je v temeljni organizaciji združenega dela oziroma v drugi samoupravni organizaciji ali skupnosti sprejet, če se z njim strinja večina delavcev oziroma delovnih ljudi organizacije oziroma skupnosti.

93. člen

Sindikát ima pravico dati pobudo in predloge za sklepanje samoupravnih sporazumov in lahko začne postopek za ponovno obravnavanje že sklenjenega samoupravnega sporazuma, če meni, da se z njim kršijo samoupravne pravice delavcev in družbenoekonomski odnosi, ki jih določa ustava.

V postopku za sklenitev samoupravnega sporazuma, s katerim se urejajo medsebojna razmerja delavcev pri delu ali določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke, sodeluje in sporazum podpiše sindikalna organizacija, ki jo določa statut sindikata. Če sindikalna organizacija ne podpiše samoupravnega sporazuma, ima organizacija združenega dela pravico tak samoupravni sporazum uporabljati, sindikalna organizacija pa lahko začne spor pred sodiščem združenega dela.

94. člen

Organizacija združenega dela in druga samoupravna organizacija in skupnost, ki meni, da so s samoupravnim sporazumom drugih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti prizadete njene pravice in interesi, ki temeljijo na zakonu, lahko začne postopek za ponovno obravnavanje samoupravnega sporazuma.

95. člen

Z družbenim dogovorom organizacije združenega dela, zbornice in druga splošna združenja, samoupravne interesne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti, organi družbenopolitične skupnosti, sindikati in druge družbenopolitične in družbene organizacije zagotavljajo in usklajujejo samoupravno urejanje družbenoekonomskih in drugih odnosov, ki so širšega skupnega pomena za udeležence dogovora ali splošnega družbenega pomena.

V imenu udeležencev sklenejo družbeni dogovor njihovi pooblašteni organi.

96. člen

Skupščina družbenopolitične skupnosti spodbuja samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje in lahko predpiše, da se posamezne samoupravne organizacije in skupnosti dolžne opraviti postopek za samoupravno sporazumevanje oziroma družbeno dogovarjanje.

3. Družbeno varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine

97. člen

V občini Ljubljana, Šiška uresničujejo družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine:

- občinska skupščina in njej odgovorni organi,
- družbeni pravobranilec samoupravljanja,
- samoupravni sodni organi,
- postaja milice,
- uprava javne varnosti,
- javna tožilstva,
- sodišča,
- sodnik za prekrške,
- javni pravobranilec.

Oblike in način uresničevanja družbenega varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine določata ustava in zakon.

98. člen

Če nastanejo v organizaciji združenega dela ali drugi samoupravni organizaciji oziroma skupnosti bistvene motnje v samoupravnih odnosih ali so huje prizadeti družbeni interesi ali če organizacija oziroma skupnost ne izpolnjuje z zakonom določenih obveznosti, ima občinska skupščina, pod pogoji in v postopku, kot to določa zakon, pravico:

- razpustiti delavski svet oziroma drug ustrezen organ upravljanja organizacije združenega dela in razpisati volitve članov v ta organ;
- razpustiti izvršilne organe in odstaviti poslovodne organe in delavce na vodilnih delovnih mestih v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih;
- imenovatičasne organe z zakonsko določenimi pravicami in dolžnostmi;
- zadržati izvršitev sklepov, drugih aktov samoupravnih pravic delovnih ljudi in organov upravljanja ter uveljaviti druge z zakonom določene ukrepe;
- zadržati izvršitev sklepov, drugih aktov in dejanj, s katerimi bi bile kršene samoupravne pravice delovnih ljudi in prizadeta družbena lastnina.

99. člen

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja kot samostojni organ občine ukrepa in vlaga pravna sredstva in izvršuje druge z zakonom določene pravice in dolžnosti pri uresničevanju družbenega varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja začne pred občinsko skupščino, pred ustavnim sodiščem ali pred sodišči in samoupravnimi sodnimi organi postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine, kakor tudi postopek, da se akti, sklepi in dejanja, s katerimi sta prizadeta samoupravljanje in družbena lastnina, razglasijo za nične.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja začne postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine na lastno pobudo ali na pobudo delavcev, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, sindikalne organizacije in drugih družbenopolitičnih organizacij, državnih organov in občanov.

Državni organi in organi samoupravljanja so dolžni v skladu z zakonom dati občinskemu družbenemu pravobranilcu samoupravljanja na njegovo zahtevo podatke in informacije, ki so mu potrebni za opravljanje njegove funkcije.

100. člen

Samoupravna sodišča varujejo s svojimi odločitvami svoboščine in pravice občanov in samoupravni položaj delovnih ljudi in samoupravnih organizacij ter skupnosti in zagotavljajo ustavnost in zakonitost.

101. člen

Samoupravna sodišča se ustanavljajo kot sodišča združenega dela, poravnalni sveti, arbitraže, razsodišča in v drugih oblikah izvajanja samoupravne sodne funkcije.

Samoupravna sodišča se ustanavljajo s samoupravnim aktom ali s sporazumom strank, v skladu z ustavo in zakonom.

Akt o ustanovitvi samoupravnega sodišča določi v skladu z zakonom pristojnost, sestavo in organizacijo tega organa ter postopek pred sodiščem.

102. člen

Postaja milice v občini varuje življenje in osebno varstvo ljudi in premoženja, preprečuje kazniva dejanja, odkriva kazniva dejanja ter odkriva in prijema storilce kaznivih dejanj, opravlja določene zadeve s področja varovanja z ustavo določenega reda, vzdržuje javni red in mir, nadzoruje in ureja promet na javnih cestah, pomaga odpravljati posledice elementarnih in drugih hudih nesreč, sodeluje s pristojnimi upravnimi organi v zadevah, ki spadajo v delovno področje postaje, predlaga uvedbo postopka o prekršku in opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon in drugi predpisi.

103. člen

V skladu z ustavo in zakonom so v statutu mesta Ljubljane določene pravice in dolžnosti občinskega javnega tožilstva, občinskega sodišča, sodnika za prekrške, javnega pravobranilca in uprave javne varnosti pri uresničevanju družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

VI. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

104. člen

Družbenopolitične organizacije se v skladu s svojo vlogo in nalogami v razmerju do občinske skupščine in njenih organov, organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti vključujejo kot aktivne družbenopolitične sile v dogajanja v družbenem in gospodarskem življenju v občini.

105. člen

Zveza komunistov kot organizirana vodilna in idejnopolitična sila delavskega razreda in vseh de-

lovnih ljudi ter občanov je glavni pobudnik in nosilec politične dejavnosti pri oblikovanju in nadaljnjem razvoju socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, za krepitev socialistične družbene in demokratične zavesti ter za varstvo in nadaljnji razvoj socialistične revolucije.

Na tej podlagi je Zveza komunistov idejno usmerjevalni faktor novih družbenih odnosov, ustvarjajoč široko iniciativnost vseh delovnih ljudi in občanov pri reševanju družbenopolitičnih vprašanj ter je tako bistven dejavnik notranjega življenja in funkcioniranja samoupravnih organov institucij v samoupravnem družbenopolitičnem sistemu.

106. člen

V socialistični zvezi delovnega ljudstva Slovenije kot prostovoljni in demokratični zvezi delovnih ljudi in občanov ter vseh organiziranih socialističnih sil v Zvezo komunistov kot vodilno idejno in politično silo delovni ljudje in občani kot posamezniki in organizirani v družbenopolitičnih organizacijah, uresničujejo politično in akcijsko enotnost socialističnih sil ter v ta namen: obravnavajo vsa družbena vprašanja, zavzemajo stališča in dajejo politične pobude z vseh področij družbenega življenja, določajo skupne programe družbene dejavnosti in skupna družbena merila za volitve delegacij in delegatov ter zagotavljajo demokratično predlaganje in določanje kandidatov za člane delegacij in za delegate ter za samoupravne, javne in druge družbene funkcije, obravnavajo splošna vprašanja kadrovske politike in vzgoje kadrov ter določajo merila za izbiranje kadrov, opravljajo družbeno nadzorstvo in presojo delo organov oblasti in samoupravljanja, zagotavljajo obveščanje delovnih ljudi in občanov in vpliv na javno komuniciranje, se borijo za humane, socialistične demokratične odnose in odpravljajo pojave, ki takim odnosom škodujejo.

107. člen

Delavci, združeni v sindikatih kot najširši organizaciji delavskega razreda v občini, si organizirano prizadevajo s svojo odločilno vlogo vplivati na samoupravno odločanje v razmerjih, sredstvih in sadovih svojega dela. Za ta namen se bore zlasti za uresničevanje z ustavo določenega položaja delavcev in socialističnih samoupravnih odnosov ter za odločujočo vlogo delavcev v upravljanju družbene reprodukcije; za uresničevanje interesov in samoupravnih ter drugih pravic delavcev na vseh področjih dela in življenja; za zagotavljanje enakopravnosti delavcev v združevanju dela in sredstev; ustvarjanju in delitvi dohodka po skupnih merilih za delitev skladno z delovnimi rezultati; za samoupravno povezovanje različnih področij družbenega dela; za razvijanje produktivskih sil in za dvig produktivnosti dela; za samoupravno vsklajevanje posameznih, skupnih in splošnih družbenih interesov; za dvig kulture in izobrazbene ravni delavcev in za njihovo usposabljanje za opravljanje samoupravnih in drugih družbenih funkcij; za demokratično predlaganje in določanje kandidatov za delegate v organe upravljanja v organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih in kandidatov za delegacije v te organizacije in skupnosti ter delegate v skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti; za najširšo udeležbo delavcev v izvrševanju oblastne funkcije in v upravljanju z drugimi družbenimi zadevami; za učinkovito delova-

nje samoupravne delavske kontrole; za uresničevanje interesov delavskega razreda v kadrovske politiki; za zagotavljanje socialne varnosti in za dvig življenjskega standarda delavcev kot tudi za razvijanje in krepitev solidarnosti; za dvig razredne zavesti in odgovornosti samoupravljalcev.

Dajejo iniciativo za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje ter sodelujejo v tem sporazumevanju s predlogi in stališči.

Sindikati v občini so sestavni del samoupravljanja, njihova politična opora pa tudi organizirana kontrola delavcev, kako se upoštevajo in uresničujejo njihovi interesi.

Organizacije združenega dela in druge delovne ter samoupravne skupnosti uredijo v svojih statutih in drugih splošnih aktih dolžnosti samoupravnih, izvršilnih in drugih organov v razmerju do sindikata, da bi tudi tako omogočali njihovo nemoteno delovanje pri uresničevanju njihove funkcije, ki je opredeljena z ustavo, zakoni in s tem statutom.

Občinska skupščina in njeni organi ter drugi samoupravni organi na ravni občine so dolžni obravnavati pobude in predloge sindikatov, ki jih le-ti dajejo prek občinskega sveta Zveze sindikatov, in obvestiti predlagatelje o svojem gledišču.

108. člen

V organizaciji Zveze združenj borcev NOV, kot prostovoljni organizaciji udeležencev NOV, delovni ljudje in občani v skladu s programom Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva razvijajo tradicije NOV in jih prenašajo na mlade generacije, prizadevajo si za napredek socialističnih in samoupravnih odnosov, krepitev enakopravnosti, bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi, medčloveških humanih odnosov in solidarnost. Zavzemajo se za urejanje socialnih, stanovanjskih, zdravstvenih in drugih vprašanj udeležencev NOV in njihovih družinskih članov, dajejo pobude in predloge skupščinam družbenopolitičnih in samoupravnih interesov skupnosti za reševanje vprašanj iz tega področja.

109. člen

Mladi delovni ljudje in občani, organizirani v Zvezi mladine se vključujejo v družbenopolitično življenje v občini, organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnostih, obravnavajo vprašanja, ki zadevajo položaj mladih, usklajujejo mnenja in dajejo pobude in predloge o vprašanjih, za katera so mladi še posebej zainteresirani.

110. člen

Občani in delovni ljudje se združujejo tudi v drugih družbenih organizacijah, združenjih in društvih, glede na svoje interese in potrebe, delujejo po svojih statutih in programu Socialistične zveze in se prek nje vključujejo v družbeno politično življenje v občini.

111. člen

Na pobudo družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij lahko občinska skupščina in njeni organi organizirajo skupne sestanke in posvetovanja delegacij združenega dela, delegacij krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti zaradi obravnavanja določenih vprašanj, za katere so te zainteresirane.

112. člen

Občinska skupščina in njeni organi sodelujejo z družbenopolitičnimi organizacijami zlasti pri organiziranju javnih razprav, ob pripravi družbenih dogovorov, ob volitvah delegacij, pri organiziranju konferenc delegacij, ob izvajanju družbene zaščite samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov ter družbene lastnine, na področju družbene samozaščite in ob vseh pomembnejših vprašanih družbenega življenja v občini.

113. člen

Občinska skupščina in njeni organi so dolžni obravnavati mnenja in predloge, ki jih delovni ljudje in občani podajo na konferencah, javnih tribunah, v sekcijah in drugih oblikah delovanja družbenopolitičnih organizacij.

114. člen

Občinska skupščina in njeni organi seznanjajo družbenopolitične organizacije s svojim delovanjem tudi tako, da jim pošiljajo gradiva, poročila, analize in druge informacije o pomembnejših vprašanih.

115. člen

Delegacije v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih so dolžne ob sprejemanju svojih stališč in odločanju o posameznih vprašanih v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, v samoupravnih organih v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih obravnavati in upoštevati mnenja, predloge in pobude družbenopolitičnih organizacij.

VII. KRAJEVNA SKUPNOST

116. člen

Krajevna skupnost je temeljna samoupravna skupnost, v kateri se na samoupraven način organizirajo delovni ljudje in občani, ki živijo ali delajo na določenem območju. S samoupravnimi sporazumevanjem in na druge načine se povezujejo s temeljnimi organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, krajevnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, ki so zainteresirane za sodelovanje in so dolžne sodelovati pri zadovoljevanju določenih skupnih interesov, potreb in nalog delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti ter delovni ljudje, združeni v družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti v sodelovanju z drugimi samoupravnimi skupnostmi in organizacijami neposredno zadovoljujejo svoje določene osebne in skupne potrebe, odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov, sodelujejo pri odločanju o vprašanih skupnega pomena v občini, mestu Ljubljana in v širših družbenopolitičnih skupnostih.

117. člen

Svoje skupne potrebe in interese delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti zadovoljujejo in uresničujejo na svojih zborih in samoupravnih organih, v krajevnih organizacijah Socialistične zveze delovnega ljudstva in drugih družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, v društvih, v skupnostih potrošnikov in uporabnikov določenih dobrin in storitev, na zborih

stanovalcev v hišnih svetih in v stanovanjskih skupnostih, z referendumom, s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, v delegaciji in po delegatih v organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnosti ali zadeve posebnega družbenega interesa v samoupravnih interesnih skupnostih in v občini ter širših družbenopolitičnih skupnostih izvrševanje določenih skupnih potreb in interesov delovni ljudje in občani poverjajo organom in delovnim telesom krajevnih skupnosti.

118. člen

Krajevna skupnost se ustanovi v naselju, delu mesta, več naselij ali sosesk, ki so med seboj gospodarsko, urbanistično, komunalno in kulturno povezana in kjer so podani še drugi pogoji, ki zagotavljajo možnosti za uresničevanje skupnih interesov delovnih ljudi in občanov.

Delovni ljudje in občani posameznega naselja, dela mesta, več naselij ali sosesk ustanovijo krajevno skupnost, se združijo z drugo krajevno skupnostjo ali del priključijo k drugi krajevni skupnosti na podlagi razprave, sprejetih stališč in dogovora v organizaciji Socialistične zveze delovnega ljudstva.

119. člen

Pobudo za ustanovitev, združitvev krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevnih skupnosti k drugi krajevni skupnosti lahko dajo:

- svet krajevnih skupnosti,
- krajevna organizacija socialistične zveze delovnega ljudstva,

— 50 delovnih ljudi in občanov, ki živijo ali delajo na območju, za katero se predlaga ustanovitev, združitvev ali priključitev dela krajevnih skupnosti drugi krajevni skupnosti oziroma 5 % delovnih ljudi in občanov, ki živijo ali delajo na območju, za katero se predlaga združitvev ali priključitev.

Pobudo za združitvev dveh ali več krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevnih skupnosti drugi krajevni skupnosti morajo podati delovni ljudje in občani iz območja vsake krajevnih skupnosti, ki se želi združiti, pobudo za priključitev k drugi krajevni skupnosti pa morajo podpreti tudi delovni ljudje in občani iz tiste krajevnih skupnosti, h kateri se name-rava priključiti del območja druge krajevnih skupnosti.

Krajevna organizacija socialistične zveze delovnega ljudstva mora o pobudi za ustanovitev, združitvev krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevnih skupnosti k drugi krajevni skupnosti uvesti na teh območjih javno razpravo.

120. člen

O ustanovitvi, združitvi ali priključitvi dela krajevnih skupnosti k drugi krajevni skupnosti odločajo zbori delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti po predhodni razpravi v organizaciji SZDL.

Zbori delovnih ljudi in občanov veljavno sklepajo o teh vprašanih, če je na njih navzočih 5 % delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti oziroma z območja, za katerega je zbor sklican.

Sklep o ustanovitvi ali združitvi z drugo krajevno skupnostjo sprejmejo zbori z večino glasov navzočih delovnih ljudi in občanov. Če o statutarnih spremembah krajevnih skupnosti sklepa več zborov delovnih ljudi in občanov, morajo vsi zbori sprejeti sklep v enakem besedilu.

121. člen

Zbor delovnih ljudi in občanov, ki sklepajo o ustanovitvi krajevne skupnosti, skliče predsednik krajevne organizacije socialistične zveze delovnega ljudstva.

122. člen

Krajevna skupnost je pravna oseba.

123. člen

Krajevna skupnost ima svoj statut.

Osnutek statuta pripravi izvršni organ krajevne skupnosti in ga predloži krajevni organizaciji SZDL, da organizira in izvede javno razpravo o osnutku statuta krajevne skupnosti.

Po zaključku javne razprave izvršni organ krajevne skupnosti na podlagi pripomb, stališč in mnenj danih v javni razpravi, sestavi predlog statuta.

Statut sprejme samoupravni organ krajevne skupnosti. Statut krajevne skupnosti je sprejet, če je zanj glasovalo najmanj dve tretjini od delegatov v samoupravnem organu krajevne skupnosti.

Zbor veljavno sklepa, če je navzočih vsaj 5% delovnih ljudi in občanov z območja, za katero je zbor sklican.

124. člen

Statut krajevne skupnosti podrobneje določa:

- pravice in dolžnosti krajevne skupnosti ter način njihovega uresničevanja,
- območje, organizacijo in nalogo organov krajevne skupnosti,
- način urejanja odnosov z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi,
- način oblikovanja in sprejemanja programov in planov razvoja krajevne skupnosti,
- oblike in nosilce samoupravnega sporazumevanja,
- način zagotavljanja javnosti dela in obveščanja,
- način zbiranja in odločanja o uporabi sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti v skladu s programi razvoja krajevnih skupnosti,
- vprašanja, o katerih delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti odločajo na referendumu,
- druga temeljna vprašanja, ki so pomembna za delovanje krajevne skupnosti in življenje delovnih ljudi in občanov v njej.

125. člen

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti odločajo o vsebini in načinu zadovoljevanja ter solidarnega uresničevanja svojih določenih skupnih potreb, interesov in nalog na področju medsebojnih odnosov v naselju, gospodarjenja s prostorom, urbanističnega programiranja in urejanja naselij, otroškega in socialnega varstva, zdravstvenega varstva, vzgoje in izobraževanja, prosvete in kulture, telesne kulture ter rekreacije, varstva kulturnih ter zgodovinskih spomenikov, stanovanjske politike in upravljanja stanovanj, komunalnih in drugih dejavnosti za neposredno zadovoljevanje njihovih potreb ter potreb družin in gospodinjstev, varstva interesov potrošnikov in uporabnikov, organizacije splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, varstva naravnega okolja, upravljanja družbenega premoženja, javnega obveščanja ter drugih področij skupnega življenja in dela.

Skupne potrebe, interese in naloge na posameznih področjih skupnega življenja in dela opredeljujejo delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti s statutom te skupnosti.

126. člen

Delovni ljudje v krajevni skupnosti sprejemajo programe in plane razvoja krajevne skupnosti, s katerimi določijo tudi način združevanja in uporabe sredstev in dela za uresničevanje posameznih skupnih nalog.

127. člen

Za zadovoljevanje in uresničevanje določenih skupnih potreb, interesov in nalog delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti s samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom na podlagi programa in plana razvoja krajevne skupnosti ter v skladu s statutom te skupnosti oziroma občine, združujejo svoja sredstva z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti namenijo delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevne skupnosti in temeljne organizacije združenega dela, katerih delavci živijo na območju te krajevne skupnosti, s sredstvi, ki se na podlagi družbenega plana občine, programov in planov samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela določijo za uresničevanje programa krajevne skupnosti in za zadovoljevanje komunalnih, socialnih in drugih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti, z delom davkov, taks in drugih dajatev, zbranih na območju krajevne skupnosti, ki jih občina odstopi krajevni skupnosti za uresničevanje njenih nalog v skladu s plani in programi razvoja krajevne skupnosti, občine in mesta, z dopolnilnimi sredstvi iz proračuna občine, s prostovoljno združenimi sredstvi družbenopolitičnih in družbenih organizacij, združenj in društev v krajevni skupnosti in z drugimi sredstvi.

Delovni ljudje in občani tudi sami prispevajo določena sredstva s samopriskevkom ali na drug način.

Delovni ljudje in občani odločajo o programu uporabe sredstev prispevka za uporabo mestnega zemljišča.

128. člen

Občinska skupščina vsako leto določi z odlokom višino sredstev od dohodka od davkov, taks in drugih davščin, ki jih odstopa krajevnim skupnostim za uresničevanje njihovih nalog in funkcionalno dejavnost krajevnih skupnosti.

Krajevne skupnosti s samoupravnim sporazumom določijo merila in kriterije za udeležbo posamezne krajevne skupnosti na sredstvih, namenjenih za funkcionalno dejavnost krajevnih skupnosti, upoštevajoč območje ter število delovnih ljudi in občanov.

129. člen

Na dopolnilnih sredstvih občinskega proračuna so lahko udeležene krajevne skupnosti, v katerih samopriskevki, del dohodka temeljnih organizacij združenega dela in drugi dohodki ne zadostujejo za financiranje njihovih nalog, določenih v delovnih programih, ki so usklajeni s programi občine in mesta.

130. člen

Krajevna skupnost razpolaga s svojimi sredstvi samostojno in jih razporeja s finančnim načrtom v skladu s svojim delovnim programom.

Namenska sredstva se razporejajo za namene, za katere so bila dana.

Predlog delovnega programa in finančnega načrta krajevne skupnosti obravnavajo delovni ljudje na svojih zborih. Sprejme pa ga organ samoupravljanja v krajevni skupnosti.

131. člen

Krajevne skupnosti lahko združujejo svoja sredstva, razen sredstev, ki se namensko zbirajo v krajevni skupnosti, v posebnem samostojnem skladu.

Sklad ustanavlja s samoupravnim sporazumom krajevne skupnosti.

S sredstvi sklada razpolaga zbor delegatov krajevnih skupnosti.

Sredstva se delijo po merilih, ki jih sprejme zbor delegatov krajevnih skupnosti.

132. člen

Zaradi ustvarjanja in zagotavljanja materialnih in drugih pogojev za svoje življenje in delo se lahko delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti neposredno povezujejo v skupnosti krajevnih skupnosti, v katerih na samoupravni podlagi ugotavljajo, usklajujejo in uresničujejo interese skupnega pomena.

S samoupravnim sporazumom se lahko več krajevnih skupnosti dogovori tudi za oblikovanje lastnih skupnih služb ter določi organe za usmerjanje in nadzor nad delom teh služb.

Krajevne skupnosti lahko oblikujejo tudi posamezne skupne organe za opravljanje stalnih ali občasnih nalog.

VIII. SKUPŠČINSKI SISTEM

133. člen

Zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti in organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij skupščin družbenopolitičnih skupnosti in organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij skupščin družbenopolitičnih skupnosti oblikujejo delovni ljudje in občani v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah svoje delegacije.

134. člen

V temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih oblikujejo delegacije:

1. delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ki opravljajo zadeve skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela;

2. delovni ljudje, ki delajo v kmetijstvu, obrtnih in v podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih je lastninska pravica, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva organizirani v skupnosti in druge z zakonom določene oblike združevanja;

3. delovni ljudje v delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kot tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v oboroženih silah SFRJ, na način, določen z ustavo in zakonom;

4. delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih.

Pri oblikovanju delegacij v organizacijah združenega dela na področju izobraževanja sodelujejo študentje in učenci srednjih šol pod pogoji in na način, ki jih določa zakon.

Delegacijo oblikujejo tudi delovni ljudje, ki trajno delajo v delu temeljne organizacije združenega dela, ki ni na območju občine, na katerem je sedež te organizacije.

V temeljni organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti opravljajo funkcijo delegacije vsi delovni ljudje, kot to določa zakon.

V družbenopolitičnih organizacijah opravljajo funkcijo delegacij njihova izvoljena telesa, določena z njihovimi statuti oziroma z drugimi sklepi.

Dve ali več delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kot tudi aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ, lahko oblikuje delegacijo, v skladu z zakonom oziroma odlokom občinske skupščine.

135. člen

Če se med mandatnim obdobjem skupščine družbenopolitične skupnosti ustanovi nova temeljna samoupravna organizacija ali skupnost, se vključi njena delegacija v opravljanje funkcij skupščine družbenopolitičnih skupnosti v skladu z zakonom.

136. člen

Temeljne samoupravne organizacije in skupnosti samostojno določajo s svojim statutom v skladu z zakonom število članov, sestavo svoje delegacije kakor tudi način izvolitve in odpoklica delegacije.

137. člen

Število delegatov, ki jih delegacije, oziroma konference delegacij organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter krajevnih skupnosti pošiljajo v zbornice občinske skupščine, se določi sorazmerno s številom delovnih ljudi in članov v teh organizacijah oziroma skupnostih, vendar tako, da je zagotovljena ustrezna zastopnost posameznih področij družbenega dela oziroma posameznih območij.

138. člen

Pri zavzemanju stališč o vprašanjih, o katerih se odloča v skupščini, ravnajo delegati v skladu s smernicami svojih samoupravnih organizacij in skupnosti in temeljnimi stališči delegacij oziroma družbenopolitičnih organizacij, ki so jih delegirale, kakor tudi v skladu s skupnimi in splošnimi družbenimi interesi in potrebami, vendar so samostojni pri opredeljevanju in glasovanju.

139. člen

Delegat je dolžan o delu skupščine in o svojem delu obveščati delegacije in temeljne samoupravne organizacije in skupnosti oziroma družbenopolitične organizacije, ki so ga delegirale in jim je odgovoren za svoje delo.

Samoupravne organizacije in skupnosti s svojimi statuti in samoupravnimi sporazumi podrobneje določajo pravice, dolžnosti in odgovornosti za delo delegacij in delegatov ter zagotavljajo pogoje za njihovo delo.

140. člen

Vsak delegat ima pravico dajati zboru, katerega član je, predloge odlokov in drugih aktov in sprožiti vsako vprašanje z delovnega področja zbora, ob upoštevanju pravic in dolžnosti delegacij.

141. člen

Delegat ima na zasedanjih zbora pravico predlagati zboru, katerega član je, naj obravnava vprašanje, ki se nanaša na delo izvršnega sveta, na izvrševanje zakonov in drugih predpisov ali na delo upravnih organov.

Delegat ima na zasedanju zbora pravico zahtevati od izvršnega sveta ali od predstojnika ustreznega upravnega organa odgovor na vprašanja, ki se tičejo njihovega dela ali zadev iz njihove pristojnosti.

142. člen

Da bi lahko izvrševal svoje dolžnosti, ima delegat pravico zahtevati od upravnih organov ter od organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti podatke, ki so mu potrebni za njegovo delo v občinski skupščini.

143. člen

Ko opravlja funkcijo delegata v skupščini, uživa delegat imuniteto.

Delegat ne more biti klican na kazensko odgovornost in tudi ne priprt ali kaznovan za mnenje, ki ga je izrazil, ali za glas, ki ga je dal v zboru, katerega član je, oziroma skupščini.

Državni organ, ki pripre delegata ali začne postopek zaradi storitve kaznivega dejanja, o tem obvesti temeljno samoupravno organizacijo oziroma skupnost, ki je člana delegacije izvolila, ter ustrezní zbor občinske skupščine.

Kadar skupščina samoupravne interesne skupnosti soodloča s skupščino družbenopolitične skupnosti, uživajo člani te skupščine imuniteto v skladu z določili tega člena.

IX. OBČINSKA SKUPŠČINA

1. Položaj in pristojnosti

144. člen

Skupščina občine Ljubljana Šiška je organ samoupravljanja in najvišji organ oblasti v okviru pravic in dolžnosti, ki jih ima občina po tem statutu, ustavi Socialistične republike Slovenije in zakonih.

145. člen

V okviru pravic in dolžnosti, ki jih uresničujejo delovni ljudje in občani v občini, občinska skupščina:

— določa politiko in odloča o temeljnih vprašanjih, ki so pomembna za politično, gospodarsko, socialno in kulturno življenje in družbeni razvoj občine; sprejema družbeni načrt, proračun, predpise in druge splošne akte, obravnava vprašanja skupnega pomena za organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter usklajuje njihova razmerja in interese, daje pobudo za sklepanje družbenih dogovorov in pri tem sodeluje; razpravlja o vprašanjih s področja splošnega ljudskega odpora, varnosti in družbene samozaščite; izvršuje nadzorstvo zakonitosti, določa temeljno organizacijo upravnih organov, njihove pravice, dolžnosti in pooblastila ter način imenovanja in razreševanja predstojnikov občinskih uprav-

nih organov; skrbi za izvajanje začrtane politike, predpisov in drugih splošnih aktov, določa politiko izvrševanja predpisov in drugih splošnih aktov ter obveznosti organov in organizacij v zvezi z njihovim izvrševanjem; izvršuje politično kontrolo nad delom izvršnega sveta in upravnih organov ter skupščini odgovornih nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij in jim daje smernice za delo.

146. člen

Občinska skupščina opravlja družbeno nadzorstvo na območju občine ter opravlja vse druge zadeve, za katere je pristojna po ustavi, tem statutu, zakonih in po drugih predpisih.

147. člen

Občinska skupščina lahko sklene, da posamezna vprašanja iz svoje pristojnosti da v javno razpravo delovnim ljudem in občanom v organizacijah združenega dela ter v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter krajevnih skupnostih.

Občinska skupščina lahko sklene, da predlog predpisa ali drugo vprašanje iz svoje pristojnosti predloži delovnim ljudem in občanom, da se o njem izjavijo z referendumom.

2. Sestava in volitve

148. člen

V občinsko skupščino pošiljajo svoje delegate delovni ljudje in občani organizirani v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah.

149. člen

Dve ali več delegacij temeljnih samoupravnih organizacij oziroma skupnosti povezanih z delom in drugimi skupnimi interesi v združenem delu v procesu reprodukcije oziroma z interesi v občini, ki jim glede na merila določena s tem statutom, ne pripada delegatsko mesto v zboru združenega dela, se združujejo v konferenco delegacij zaradi delegiranja skupnega delegata v zbor združenega dela, obravnavanje vprašanj iz pristojnosti občinske skupščine, določanja skupnih smernic za delegate in zaradi uresničevanja drugih svojih pravic in dolžnosti v zvezi z opravljanjem funkcij občinske skupščine.

Konference delegacij se oblikujejo s sporazumi, ki jih sklenejo temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti, ki so te delegacije izvolile, na podlagi odloka občinske skupščine.

150. člen

Občinsko skupščino sestavljajo zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor.

151. člen

Zbor združenega dela sestavlja 37 delegatov, od tega 28 delegatov temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti na področju gospodarstva, 3 delegati temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti s področja prosvetno kulturne dejavnosti, 2 delegata temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti s področja socialno zdravstvene dejavnosti in 2 delegata delovnih ljudi, ki delajo s svojimi delovnimi sredstvi v kmetijstvu, obrtnih in drugih dejavnostih, in delavcev, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, 1 delegata delovnih skupnosti državnih or-

ganov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot temeljne organizacije združenega dela in 1 delegata aktivnih vojaških in civilnih oseb v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Zbor krajevnih skupnosti sestavlja 30 delegatov delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih.

Družbenopolitični zbor sestavlja 30 delegatov delovnih ljudi in občanov, organiziranih v družbenopolitičnih organizacijah.

152. člen

O določenih vprašanjih iz pristojnosti skupščine soodločajo v skladu s tem statutom skupščine samoupravnih interesnih skupnosti za območje občine.

3. Pristojnosti in delo zborov

153. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor obravnavajo in odločajo o vprašanjih iz pristojnosti občinske skupščine enakopravno, zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa tudi samostojno.

O zadevah iz pristojnosti občinske skupščine, o katerih soodločajo na podlagi tega statuta skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, odločajo pristojni zbori občinske skupščine enakopravno s skupščino ustrezne samoupravne interesne skupnosti.

154. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor enakopravno:

- sprejemajo statut občine in njegove spremembe,
- dajejo soglasje k statutu mesta Ljubljane in njegovim spremembam,
- sprejemajo poslovnik občinske skupščine,
- odločajo o vključitvi občine v skupnost občin,
- volijo in razrešujejo predsednika in podpredsednika občinske skupščine,
- volijo in razrešujejo predsednika in člane izvršnega sveta,
- volijo, imenujejo in razrešujejo druge funkcionarje, predstojnike upravnih organov in družbenega pravobranilca samoupravljanja,
- ustanavljajo priznanja in nagrade občine.

155. člen

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti enakopravno oziroma enakopravno z družbenopolitičnim zborom v skladu z njegovo pristojnostjo sprejemata odloke in druge splošne akte, ki se nanašajo na:

- družbenoekonomski razvoj občine, družbene načrte in akte o tekoči družbenoekonomski politiki,
- uresničevanje z družbenimi načrti določene politike in načela za financiranje skupnih in splošnih potreb v občini,
- zaposlovanje in socialno varnost,
- davčno politiko v občini,
- proračun in zaključni račun proračuna občine,
- razpis občinskega posojila,
- ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti, načela za njihovo organizacijo in medsebojna razmerja delavcev ter plačevanje prispevkov tem skupnostim,

— začasno ureditev vprašanj, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti,

— začasne ukrepe zoper organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti,

— vprašanja politike in razvoja na vseh področjih družbenih dejavnosti, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, gospodarjenja s prostorom in urbanističnega planiranja, varstva narave in človekovega okolja, izgradnje in ureditve naselij,

— vprašanja iz področja ljudske obrambe, notranjih zadev in družbene samozaščite, varnost prometa, družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine,

— vprašanja kadrovske politike v občini,

— druga vprašanja skupnega pomena za delovne ljudi v združenem delu, krajevnih skupnostih in občini.

156. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor na skupni seji določijo delegate, ki zastopajo občino v zboru občin v skupščini SR Slovenije.

157. člen

Družbenopolitični zbor spremlja politično stanje in razvoj v občini ter skrbi, da se na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja uveljavlja temeljna smer z ustavo določenega socialističnega samoupravnega sistema. Družbenopolitični zbor sodeluje v postopku sprejemanja odlokov in drugih splošnih aktov z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti tako, da sprejema stališča v zadevah, ki se nanašajo na temeljne cilje in osnovna razmerja družbenoekonomskega razvoja občine, ki so vsebovana v programih in družbenih načrtih občine, uresničevanje ustavnosti iz zakonitosti ter varstva svoboščin in pravic človeka in občana, družbeni sistem informiranja in splošne pogoje javnega obveščanja.

158. člen

Zbor združenega dela samostojno:

— obravnava stanje in razvoj posameznih gospodarskih in drugih družbenih področij, medsebojna razmerja v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravne družbeno ekonomske odnose in delitev dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela, druga vprašanja, ki imajo splošen pomen za družbeni in gospodarski razvoj ter o tem zavzema stališča, daje mnenja in predloge in priporočila ter spremlja izvrševanje predpisov in drugih splošnih aktov;

— obravnava vprašanja, ki se nanašajo na uresničevanje samoupravnih pravic in samoupravnih družbenih odnosov delovnih ljudi v združenem delu v občini;

— usklajuje posamezne in skupne interese delovnih ljudi na vseh področjih združenega dela in samostojnega osebnega dela s sredstvi, ki so last občanov;

— obravnava vprašanja s področja samoupravnega sporazumevanja, ga vsodbuja in sodeluje pri družbenem dogovarjanju;

— zadrži izvršitev samoupravnega splošnega akta organizacije združenega dela do sklepa ustavnega sodišča, če misli, da je akt v nasprotju z ustavo ali zakonom, uvede postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti tega akta;

— obravnava predloge in stališča zborov delovnih ljudi v organizacijah združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnostih in jih obvešča o svojih ukrepih in sklepih;

— opravlja druge zadeve s področja samoupravnih pravic delovnih ljudi, njihovih dolžnosti in svoboščin, če te zadeve niso v pristojnosti drugega zbora.

159. člen

Zbor krajevnih skupnosti samostojno:

— sproži postopek za samoupravno sporazumevanje krajevnih skupnosti,

— obravnava in usklajuje programe razvoja krajevnih skupnosti v občini ter preučuje, usmerja in vsodbuja delo krajevnih skupnosti,

— obravnava vsa vprašanja in odnose, ki so pomembni za življenje delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih in ki se nanašajo na področje sodelovanja med krajevnimi skupnostmi v občini in izven nje, gospodarjenja in uporabe dobrin v splošni rabi ter uporabe mestnega zemljišča ter o tem zavzema stališča, daje mnenja in predloge,

— obravnava vprašanja, ki se nanašajo na imena cest, ulic, trgov, poti, parkov na območju občine ter daje o teh vprašanjih mnenja in predloge skupščini mesta,

— vsodbuja sodelovanje med delegacijami krajevnih skupnosti zaradi uspešnega skupnega reševanja nalog iz pristojnosti zbora in sporazumnega reševanja drugih vprašanj skupnega pomena za delovne ljudi in občane v krajevnih skupnostih, usklajuje delo v krajevnih skupnostih ter o tem daje priporočila, predloge in mnenja,

— obravnava delovanje neposrednih oblik samoupravljanja v krajevnih skupnostih in daje priporočila za razvoj in delovanje teh oblik,

— obravnava pripombe in predloge zborov delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih in jih obvešča o svojih ukrepih in sklepih,

— zadrži izvršitev splošnega akta krajevnih skupnosti do sklepa ustavnega sodišča, če misli, da je akt v nasprotju z ustavo ali zakonom in uvede postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti tega akta,

— opravlja druge zadeve s področja samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov, če te zadeve niso v pristojnosti drugega zbora.

160. člen

Odločitev o izločitvi dela dohodka za skupne in splošne družbene potrebe ter o namenu in obsegu sredstev za te potrebe ne more biti sprejeta, če je ne sprejme zbor združenega dela.

161. člen

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti na področjih vzgoje in izobraževanja, kulture, zdravstva in socialnega varstva odločajo enakopravno s pristojnimi zbori občinske skupščine o vprašanjih s teh področij, ki so v pristojnosti teh zborov.

Z ustavnim zakonom se lahko določi, da tudi skupščine drugih samoupravnih interesnih skupnosti odločajo enakopravno s pristojnimi zbori občinske skupščine o temeljnih vprašanjih z njihovega področja.

Pristojni zbori občinske skupščine samostojno sprejemajo odločitve, s katerimi se začasno uredijo vprašanja, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti, če samoupravna interesna skupnost o takih vprašanjih ne odloči, ter samostojno sprejemajo z zakonom določene začasne ukrepe nasproti samoupravnim interesnim skupnostim v primerih in pod pogoji, ki veljajo za sprejemanje takih ukrepov nasproti organizacijam združenega dela.

162. člen

Pristojna zbora in skuščina samoupravne interesne skupnosti ne morejo sprejeti odloka ali drugega splošnega akta, ki bi bil v nasprotju s stališčem družbenopolitičnega zbora.

Če pristojni zbor ali skupščina samoupravne interesne skupnosti sprejme besedilo odloka ali drugega splošnega akta v nasprotju s stališčem družbenopolitičnega zbora pride do usklajevalnega postopka, ki je določen s tem statutom.

163. člen

Vsak zbor, ki ne sodeluje pri odločanju o posameznem vprašanju, ima pravico, da razpravlja o tem vprašanju, zavzema stališča in daje svoje predloge pristojnim zborom, če gre za vprašanje, ki imajo poseben pomen za izvrševanje njegovih nalog.

Pristojni zbori morajo pred odločitvijo razpravljati o stališčih in predlogih tega zbora.

164. člen

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja zahteva od izvršnega sveta občinske skupščine poročila in mu postavlja vprašanja.

Vsak zbor lahko v okviru delovnega področja zahteva poročila in pojasnila od predstojnikov občinskih upravnih organov.

165. člen

Vsak zbor zaseda in odloča ločeno na svoji seji. Zbori, ki enakopravno sodelujejo pri odločanju, lahko zasedajo skupaj, glasujejo pa ločeno.

166. člen

Zbor veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina delegatov v zboru.

Zbor sprejema sklepe in druge akte z večino glasov navzočih delegatov, razen če se z zakonom ali tem statutom ne zahteva posebna večina.

Glasovanje je javno. Če zbor v skladu s poslovníkom tako sklene, se glasuje tajno.

4. Predsednik občinske skupščine in predsedniki zborov

167. člen

Občinska skupščina ima predsednika in enega ali več podpredsednikov.

Občinska skupščina izvoli predsednika in podpredsednika izmed delegatov v občinski skupščini, na predlog občinske konference SZDL, po poprej s tajnim glasovanjem opravljenem kandidacijskem postopku.

Kandidati so izvoljeni, če so dobili najmanj 2/3 glasov vseh delegatov v skupščini.

Predsednik in podpredsedniki se volijo za 4 leta in ne morejo biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljeni za to dolžnost.

168. člen

Predsednik občinske skupščine:

- predstavlja občino,
- sklicuje in vodi skupne seje zborov,
- skrbi, da se dela po skupščinskem poslovníku, skupaj s predsedniki zborov razlaga določbe poslovnikov občinske skupščine in njenih zborov glede pristojnosti zborov in teles občinske skupščine in sprejema stališča o drugih, s poslovníkom občinske skupščine določenih vprašanjih, ki so skupnega pomena za delo zborov.

- podpisuje predpise in druge akte, ki jih sprejme občinska skupščina oziroma dva ali več zborov,
- opravlja druge zadeve, ki so mu dane s statutom, poslovníkom in z drugimi predpisi.

Če je predsednik občinske skupščine zadržan, ga nadomestuje podpredsednik, ki ga sam določi.

169. člen

Vsak zbor občinske skupščine ima predsednika, ki ga izvoli zbor izmed delegatov tega zbora na predlog najmanj 5 delegatov tega zbora.

Predsednik zbora se voli za štiri leta in ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za to dolžnost.

170. člen

Predsednik zbora predstavlja zbor, sklicuje in vodi njegove seje, skrbi, da zbor posluje po poslovníku, podpisuje predpise in druge akte, ki jih sprejme zbor, in opravlja druge zadeve, ki so mu dane s statutom, poslovníkom zbora in z drugimi predpisi.

171. člen

Delegacija, katere član je izvoljen za predsednika ali podpredsednika skupščine ali za predsednika zbora, dobi pravico pošiljati na zasedanja zbora drugega delegata, vendar pa delegat, ki je bil izvoljen za navedeno funkcijo v tem primeru nima pravice glasovati.

5. Sekretar skupščine

172. člen

Za opravljanje organizacijsko tehničnih nalog v zvezi z delovanjem občinske skupščine in njenih organov ter za sodelovanje z delegacijami in konferencami delegacij ima občinska skupščina posebno službo, ki jo vodi sekretar skupščine.

Sekretarja skupščine imenuje občinska skupščina na skupni seji vseh zborov.

Organizacijo in delovno področje skupščinske službe podrobneje ureja odlok občinske skupščine o organizaciji upravnih organov.

6. Stalna in občasna delovna telesa občinske skupščine in njenih zborov

173. člen

Občinska skupščina in njeni zbori lahko ustanovijo komisije, odbore in druga stalna ali občasna delovna telesa za proučevanje predlogov, predpisov in drugih aktov, ki jih sprejema občinska skupščina in njeni zbori in za proučevanje drugih vprašanj iz pristojnosti občinske skupščine.

174. člen

Občinska skupščina Ljubljana Šiška ima naslednji stalni svet in komisije:

- svet za ljudsko obrambo,
- komisijo za družbeno nadzorstvo,
- komisijo za prošnje in pritožbe,
- komisijo za zadeve borcev in invalidov NOV,
- komisijo za verska vprašanja,
- komisijo za ugotavljanje izvora premoženja,
- komisijo za splošne in notranje zadeve,
- komisijo za varstvo prometa,
- komisijo za varstvo človekovega okolja,
- komisijo za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve,
- komisijo za odlikovanja,
- statutarno pravno komisijo.

Vsak zbor občinske skupščine ima komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov.

175. člen

Sestavo, naloge in način dela sveta in komisij določi občinska skupščina z odlokom.

176. člen

S sklepom lahko občinska skupščina ali njen zbor ustanovi občasna delovna telesa in določi njihovo delovno področje in sestavo.

177. člen

Svet, komisije in druga delovna telesa občinske skupščine in njenih zborov imajo pet do petnajst članov.

Predsednika in večino članov sveta, komisij in drugih delovnih teles imenuje občinska skupščina oziroma njen zbor izmed delegatov, druge člane pa delegirajo družbenopolitične in druge organizacije v občini.

7. Izvršni svet

178. člen

Izvršni svet je izvršilni organ občinske skupščine, Izvršni svet je v mejah pravic in dolžnosti občine odgovoren občinski skupščini za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za izvajanje politike in za izvrševanje predpisov in drugih splošnih aktov ter za usmerjanje in usklajevanje dela občinskih upravnih organov.

Izvršni svet izvršuje svoje pravice in dolžnosti na podlagi in v okviru ustave, zakonov in drugih predpisov.

179. člen

Izvršni svet:

- skrbi za uresničevanje politike občinske skupščine;
- skrbi, da se izvršujejo zakoni, družbeni plan, proračun, odloki in drugi akti občinske skupščine;
- predlaga odloke in druge splošne akte iz pristojnosti občinske skupščine;
- daje občinski skupščini mnenja o predlogih odlokov in drugih splošnih aktov, ki jih skupščini pošljejo pooblaščen predlagatelji;
- predlaga družbeni načrt občine;
- predlaga občinski proračun in zaključni račun o izvršitvi proračuna;
- izvršuje proračun občine;

— izdaja predpise za izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov občinske skupščine;

— skrbi za izvrševanje sklepov in smernic občinske skupščine in posameznih zborov;

— usklajuje in usmerja delo upravnih organov, da bi se zagotovilo izvajanje politike in izvrševanja odlokov in drugih splošnih aktov skupščine;

— nadzoruje delo občinskih upravnih organov;

— skrbi in je odgovoren za to, da občinska uprava kot celota dobro deluje in da opravlja upravne in strokovne naloge, ki jih ima po zakonu in tem statutu;

— odloča v sporu o pristojnosti med posameznimi občinskimi upravnimi organi;

— daje mnenja k predlogom za ustanovitev medobčinskih upravnih organov in spremlja njihovo delo;

— ustanavlja komisije, odbore in druga stalna ali občasna delovna telesa za opravljanje posameznih nalog iz svoje pristojnosti;

— predlaga ukrepe za izboljšanje organizacije in dela občinskih upravnih organov;

— opravlja druge zadeve, določene z ustavo, zakonom oziroma tem statutom.

180. člen

Izvršni svet sestavljajo predsednik in 12 članov.

Predsednika izvršnega sveta voli občinska skupščina po poprej opravljenem postopku v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, podpredsednika in člane pa na predlog kandidata, ki je predlagan za predsednika izvršnega sveta.

Ob izvolitvi članov izvršnega sveta imenuje občinska skupščina na predlog predsednika sveta izmed članov izvršnega sveta predstojnike temeljnih občinskih upravnih organov.

Predsednika in člane izvršnega sveta voli občinska skupščina za štiri leta in so lahko ponovno izvoljeni še za štiri leta.

181. člen

Predsednik izvršnega sveta ima pravico predlagati občinski skupščini razrešitev posameznih članov sveta in izvolitev novih.

Razrešitev ali ostavka predstavnika sveta ali ostavka večine članov izvršnega sveta ima za posledico ostavko celotnega sveta.

Če izvršni svet kolektivno odstopi ali če mu je izglasovana nezaupnica, ostane v svoji funkciji do izvolitve novega sveta.

182. člen

Izvršni svet dela in odloča o zadevah iz svoje pristojnosti na seji.

Izvršni svet odloča z večino glasov vseh članov sveta.

183. člen

Predsednik izvršnega sveta predstavlja svet, sklicuje seje sveta in jim predseduje ter skrbi za izvajanje sklepov sveta ter podpisuje akte, ki jih izdaja svet.

Predsednika v primeru odsotnosti ali daljše zadržanosti nadomešča podpredsednik.

184. člen

Člani izvršnega sveta so dolžni izvrševati sklepe sveta, o njih obveščati delavce služb, katere vodijo in skrbeti, da se ti sklepi pravočasno, pravilno in učinkovito izvajajo.

185. člen

Izvršni svet obvešča zbora občinske skupščine o splošnem stanju glede izvajanja politike in izvrševanja zakonov, odlokov in splošnih aktov občinske skupščine in o svojem delu.

Izvršni svet mora občinski skupščini, posameznim zborom, na njihovo zahtevo dati poročilo o izvajanju politike in o izvrševanju zakonov, odlokov in drugih aktov občinske skupščine.

186. člen

Člani izvršnega sveta se udeležujejo sej občinske skupščine in njenih zborov ter so dolžni na zahtevo dajati mnenja k osnutku predpisov in mnenja o drugih vprašanih iz področja dela izvršnega sveta in občinskih upravnih organov.

187. člen

Pri izvrševanju svojih nalog ima izvršni svet pravico zahtevati od organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter državnih organov, da mu dajo podatke in pojasnila o vprašanih iz njihovega delovnega področja. Organizacija in organi so mu te podatke in pojasnila dolžni dajati.

188. člen

Vsak član izvršnega sveta ima pravico sprožiti obravnavanje posameznih vprašanj iz pristojnosti sveta, dati pobudo za pripravo predpisov in drugih aktov, za katerih predlaganje je pristojen svet, in predpisov, ki jih sam izdaja, ter predlagati svetu, naj določi načelna stališča in smernice za delo občinskih upravnih organov.

189. člen

Če izvršni svet meni, da ne bo mogel zagotoviti izvajanje določene politike ali izvrševanja odloka ali drugega splošnega akta občinske skupščine, katerega izdaja, se predlaga, ali da ne more prevzeti odgovornosti za opravljanje svoje funkcije, če ne bo sprejet predlagani odlok ali drug splošni akt, katerega izdajo predlaga, lahko postavi vprašanje zaupnice.

Vsak zbor občinske skupščine lahko na predlog najmanj desetih delegatov v zboru postavi vprašanje zaupnice izvršnemu svetu.

Vprašanje zaupnice izvršnemu svetu mora občinska skupščina obravnavati.

Če občinska skupščina izglasuje nezaupnico izvršnemu svetu, je ta dolžan odstopiti.

190. člen

Najmanj deset delegatov katerega koli zbora občinske skupščine lahko v svojem zboru sproži interpelacijo, naj se obravnavajo posamezna politična vprašanja v zvezi z delom izvršnega sveta.

191. člen

Člani izvršnega sveta uživajo enako imuniteto kot delegati v občinski skupščini.

O imuniteti člana izvršnega sveta odloča svet.

X. OBČINSKA UPRAVA

1. Občinski upravni organi

192. člen

Občinski upravni organi v okviru svojih pristojnosti in pooblastil:

— izvršujejo zakone, druge predpise in splošne akte občinske skupščine in izvršnega sveta ter skupščin širših družbenopolitičnih skupnosti, zagotavljajo njihovo izvrševanje in izvajajo določeno politiko;

— odločajo o upravnih stvareh, opravljajo upravno nadzorstvo in druge upravne zadeve, izdajajo izvršilne predpise in druge upravne akte;

— spremljajo stanje in razvoj na določenem področju, opozarjajo na pojave, ki jih ugotovijo pri izvajanju zakonov in drugih predpisov ter določene politike in dajejo pobude za reševanje vprašanj s teh področij;

— pripravljajo predpise in druge splošne akte in opravljajo druge strokovne zadeve v okviru svoje pristojnosti za potrebe občinske skupščine, posameznih zborov, izvršnega sveta in drugih organov in teles skupščine;

— opravljajo druge naloge, ki spadajo v njihovo pristojnost na podlagi ustave, zakonov in drugih splošnih aktov.

193. člen

Občinski upravni organi so samostojni v okviru svojih pooblastil in za svoje delo odgovarjajo občinski skupščini in izvršnemu svetu.

Upravni organi so pri svojem delu dolžni ravnati v skladu z načelnimi stališči in smernicami občinske skupščine in izvršnega sveta.

Upravni organi sodelujejo med seboj, z upravnimi organi drugih družbenopolitičnih skupnosti ter z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi o vprašanjih, za katera imajo te organizacije in skupnosti interes in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu.

194. člen

Upravni organi s svojim delom zagotavljajo na področjih, ki spadajo v njihovo pristojnost in na katerih so neposredno odgovorni za izvrševanje predpisov, učinkovito uresničevanje pravic in interesov delovnih ljudi, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter redno seznanjajo skupščino in izvršni svet o stanju na posameznih področjih, ju obveščajo o svojih ugotovitvah ter dajejo predloge za uspešnejše in učinkovitejše delovanje občinske uprave.

Na področjih iz pristojnosti samoupravnih interesnih skupnosti, delovnih organizacij posebnega družbenega interesa in drugih skupnosti in organizacij, kjer te skupnosti in organizacije samostojno spremljajo dogajanje, sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju politike, predlagajo in izvajajo ustrezne ukrepe ter dajejo predloge iz svojega delovnega področja, občinski upravni organi sodelujejo s temi skupnostmi in organizacijami, izmenjujejo stališča in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu, še posebej pa v zadevah, v katerih samoupravne interesne skupnosti soodločajo z občinsko skupščino.

195. člen

Upravne zadeve iz občinske pristojnosti opravlja-jo oddelki, kot temeljni upravni organi in drugi upravni organi, službe in organizacije.

Temeljni upravni organi so:

1. Oddelek za gospodarstvo
2. Oddelek za gradbene in komunalne zadeve
3. Oddelek za družbene službe in splošne zadeve
4. Davčna uprava.

Druge občinske upravne organe določi občinska skupščina s posebnim odlokom, s katerim določi tudi področje dela posameznih temeljnih in drugih upravnih organov ter kdo določa njihovo notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest.

196. člen

Z zakonom in odlokom občinske skupščine na podlagi zakona se lahko poveri organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim, družbenim organizacijam, društvom in drugim organizacijam, da urejajo s svojimi akti določene odnose širšega interesa, da odločajo v posamičnih zadevah o določenih pravicah in obveznostih in da izvršujejo druga javna pooblastila.

Z zakonom in odlokom občinske skupščine na podlagi zakona se lahko določi, kako se izvršujejo javna pooblastila, ki so poverjena posameznim organizacijam in skupnostim, kot tudi določajo pravice skupščine in drugih organov družbenopolitične skupnosti glede dajanja smernic tem organizacijam in skupnostim in opravljanja nadzora v zvezi z izvrševanjem javnih pooblastil.

197. člen

Predstojnik upravnega organa organizira in vodi delo organa ter je za njegovo delo in izvrševanje nalog in zadev iz pristojnosti upravnega organa, ki ga vodi, osebno odgovoren.

Predstojnik upravnega organa mora poročati o stanju na ustreznem upravnem področju in o delu upravnega organa, ki ga vodi, zborom občinske skupščine in izvršnemu svetu.

Na zahtevo občinske skupščine, njenega zbora ali njihovih delovnih teles, mora dati obvestila in pojasnila o vprašanjih s področja organa, ki ga vodi. Na vprašanje delegatov na seji je dolžan dati odgovor.

198. člen

Delo upravnih organov je javno, kolikor ni z zakonom ali aktom občinske skupščine, izdanim na podlagi zakona, določeno, da je treba posamezne podatke varovati kot tajnost, oziroma da se ne smejo objaviti.

199. člen

Delavci, ki opravljajo naloge upravnega organa, sestavljajo delovno skupnost upravnega organa.

Pravice, dolžnosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti upravnega organa se urejajo s samoupravnimi akti delovne skupnosti na podlagi ustave in zakona.

Občinska skupščina zagotovi s proračunom sredstva za delo občinskih upravnih organov glede na pomen, zapletenost in obseg naloge teh organov.

XI. AKTI OBČINSKE SKUPŠČINE IN NJENIH ORGANOV

200. člen

Občinska skupščina in njeni organi sprejemajo predpise in druge splošne akte ter druge akte v okviru svojih pravic in dolžnosti.

201. člen

Sprejem predpisa ali splošnega akta lahko predlaga vsak delegat v svojem zboru, izvršni svet, skupščina samoupravne interesne skupnosti, komisija občinske skupščine oziroma zbora in samoupravni organ organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

Vsak zbor lahko predlaga sprejem predpisa ali splošnega akta, ki ga prejema drug zbor oziroma zbora enakopravno.

202. člen

Predpis ali splošni akt, ki ga sprejema zbor, je sprejet, če zanj glasuje večina vseh delegatov tega zbora.

Predpis ali splošni akt, pri katerega sprejemanju sodelujeta zbora enakopravno, je sprejet, če ga zbora sprejmeta v enakem besedilu.

Določba prejšnjega odstavka velja tudi, kadar skupščina samoupravne interesne skupnosti enakopravno soodloča z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti.

203. člen

Če se zbori po dveh zaporednih obravnavah spornega vprašanja ne zedinijo glede besedila predloga odloka ali drugega splošnega akta ali če predlog ni bil sprejet v enem ali več zborih oziroma ni bil sprejet v skladu s stališči družbenopolitičnega zbora, postavijo skupno komisijo. V komisijo izvoli vsak zbor in skupščina samoupravne interesne skupnosti enako število članov. Skupna komisija pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj.

Če se skupna komisija ne sporazume ali če zbora ne sprejmeta njenega predloga, se predlog odloži z dnevnega reda.

Predlog se lahko ponovno da na dnevni red po preteku šestih mesecev na predlog enega zbora ali izvršnega sveta, po sklepu obeh zborov pa lahko že prej.

Če ostane usklajevalni postopek brez uspeha, lahko izvršni svet predlaga izdajo začasnega ukrepa in izdela predlog takšnega ukrepa, če meni, da bi lahko zaradi tega, ker akt ni bil sprejet, nastala za družbeno skupnost občutna škoda.

Če predlog začasnega ukrepa v pristojnih zborih ni sprejet v enakem besedilu, se ta predlog obravnava na skupni seji vseh zborov. Začasni ukrep velja, če je zanj glasovalo na skupni seji 2/3 navzočih delegatov.

Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi, kadar skupščina samoupravne interesne skupnosti enakopravno soodloča z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti.

204. člen

Vse druge akte, razen predpisov in splošnih aktov, sprejemajo občinska skupščina in njeni organi z večino glasov navzočih delegatov oziroma članov, če s posebnimi predpisi ni drugače določeno.

205. člen

Postopek za sprejemanje predpisov in splošnih ter drugih aktov občinske skupščine in njenih organov se natančneje določi s poslovnikom.

206. člen

Predpis ali splošni akt se objavi v Uradnem listu SR Slovenije in začne veljati osmi dan po objavi, če ni v samem predpisu drugače določeno. Samo iz posebno utemeljenih razlogov se lahko določi, da začne predpis veljati prej kot osmi dan po objavi ali istega dne, ko je bil objavljen.

Družbeni načrt in proračun ter predpisi, ki so izdani za nujno izvrševanje, se uporabljajo za čas, za katerega veljata družbeni načrt oziroma proračun.

207. člen

Predpis in drug splošni akt občinske skupščine velja za območje občine, če ni v predpisu ali splošnem aktu določeno, da velja le za del območja občine.

XII. JAVNOST DELA ORGANOV IN ORGANIZACIJ

208. člen

Delo občinske skupščine in njenih organov, organov upravljanja, organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij in društev je javno.

209. člen

Občinska skupščina, organi samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela posebne družbenega pomena so dolžni pravočasno in pravilno seznanjati javnost o pripravi, sprejemu aktov ali ukrepov ter izvrševanju nalog iz svojega delovnega področja, o vprašanjih, ki so predmet družbenih dogovorov ali samoupravnih sporazumov ter o predlogih odločitev, ki zadevajo najširši krog delovnih ljudi in občanov.

Organizacije združenega dela, krajevne skupnosti ter druge skupnosti in organizacije so dolžne objektivno, popolno in pravočasno seznanjati delovne ljudi in občane o dogodkih, pojavih in dejavnostih v organizacijah združenega dela ter krajevnih skupnostih in družbenem življenju v občini.

210. člen

Občinska skupščina in njeni organi, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti ter druge organizacije in skupnosti seznanjajo delovne ljudi in občane na zborih, s posebnimi poročili, publikacijami in podobno, prek internih glasil, občinskega glasila in prek drugih sredstev javnega obveščanja.

Vsi predpisi in drugi splošni akti občinske skupščine se razen v Uradnem listu SR Slovenije lahko objavljajo tudi na krajevno običajen način.

211. člen

O delu občinske skupščine obveščajo javnost predsednik občinske skupščine, predsednik zbora, predsednik izvršnega sveta ter za posamezne upravne organe predstojniki teh organov.

Osebe iz prvega odstavka tega člena lahko pooblastijo tudi druge osebe za obveščanje javnosti.

212. člen

Statuti organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti določajo način in osebe, ki so odgovorne in pooblašene za obveščanje javnosti ter zadeve in podatke, ki pomenijo tajnost ali se ne smejo objaviti.

213. člen

S področja dela občinske skupščine in njenih organov so tajni in se ne smejo objaviti:

- podatki iz načrtov in programov dela teritorialne obrambe,
- podatki o organizaciji civilne zaščite,
- podatki o strateških objektih,
- podatki o opremi splošnega ljudskega odpora.

214. člen

Seje občinske skupščine so javne.

Predstavniki organov upravljanja v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih so lahko navzoči na sejah občinske skupščine, razen kadar so seje tajne, in v skladu s poslovnikom lahko sodelujejo v delu skupščine.

215. člen

Uresničevanje načela javnosti ne sme biti v nasprotju z interesi varnosti in obrambe države in z drugimi družbenimi interesi, ki jih določa zakon.

XIII. ODGOVORNOST NOSILCEV SAMOUPRAVNIH, JAVNIH IN DRUGIH FUNKCIJ

216. člen

Vsi organi in organizacije in drugi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, opravljajo svojo funkcijo na podlagi in v okviru ustave, zakonov, statotov in danih pooblastil.

Vsi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij so pri svojem delu in opravljanju funkcij pod družbenim nadzorstvom.

217. člen

Vsak nosilec družbene funkcije v občinski skupščini in njenih organih, ki ga voli ali imenuje občinska skupščina je skupščini osebno odgovoren za opravljanje svoje funkcije. Občinski skupščini so kolektivno odgovorni izvršni svet in delovna telesa, ki jih imenuje občinska skupščina.

218. člen

Funkcionarji občinske skupščine so osebno odgovorni za opravljanje svoje funkcije v okviru svojih pravic, dolžnosti in pooblastil. V okviru politične odgovornosti lahko občinska skupščina funkcionarja odpokliče ali razreši funkcije, postavi vprašanje njegove zaupnice, poda oceno njegovega dela ali mu izreče javni opomin.

Način in postopek izvajanja politične odgovornosti funkcionarjev podrobneje določa poslovnik.

219. člen

Organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične organizacije, delegacije in delegati imajo pravico podati pobudo za ugotovitev politične odgovornosti delegatov, funkcionarjev skupščine in delavcev občinskih upravnih organov ter drugih strokovnih služb.

Občinska skupščina in drugi pristojni organi so dolžni obravnavati pobudo, proučiti navedbe v pobudi ter ugotoviti dejansko stanje ter storiti vse potrebne ukrepe. O svojih ukrepih so dolžni obvestiti pobudnike.

220. člen

Izvoljeni ali imenovani nosilec samoupravne, javne ali druge funkcije ima pravico odstopiti in odstop obrazložiti.

XIV. SODELOVANJE OBČINE Z DRUŽBENOPOLITIČNIMI SKUPNOSTMI TER DRUGIMI SKUPNOSTMI IN ORGANIZACIJAMI

221. člen

Zaradi uresničevanja svojih nalog, urejanja vprašanj skupnega pomena, izmenjave izkušenj in medsebojne pomoči sodeluje občina Ljubljana Šiška z mestom Ljubljana in drugimi občinami, s SR Slovenijo ter drugimi skupnostmi in organizacijami v skladu z ustavo, statutom mesta Ljubljane, s tem statutom in družbenimi dogovori.

Sodelovanje občine z družbenopolitičnimi skupnostmi ter drugimi skupnostmi in organizacijami razvijajo, spodbujajo in uresničujejo občinska skupščina in njeni organi, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter strokovna in druga združenja v okviru svojih pristojnosti oziroma dejavnosti.

1. Sodelovanje občine z mestom Ljubljana

222. člen

Zaradi odločanja o uresničevanju določenih skupnih interesov, pravic in dolžnosti skupnega pomena za delovne ljudi in občane na območju mesta Ljubljana, se občina Ljubljana Šiška z občinami Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Center, Ljubljana Moste-Polje in Ljubljana Vič-Rudnik združi v skupnost občin in posebno družbenopolitično skupnost — mesto Ljubljana, ki ji poverja izvrševanje pravice in dolžnosti občine, ki so skupnega pomena.

Pravice in dolžnosti skupnega pomena za delovne ljudi in občane v mestu Ljubljana so določene s statutom mesta Ljubljana, ki ga kot skupni dogovor združenih občin po javni razpravi sprejme skupščina mesta Ljubljane v soglasju z občinskimi skupščinami.

223. člen

S samoupravnim sporazumom občine združujejo sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb v mestu Ljubljana skladno z obsegom zadev, ki so jih poverili mestu.

224. člen

Občinska skupščina sodeluje z mestom Ljubljana na zasedanju zbora občin tako, da na zasedanje delegatov zbora občin delegira svoje delegate v skladu s statutom občine in mesta.

225. člen

Zbor občin mesta skupščine poleg zadev, ki jih kot pravice in dolžnosti opravlja po statutu mesta, obravnava in usklajuje tudi naslednje zadeve in pristojnosti občine:

- usklajevanje sredstev za splošno in skupno porabo v Ljubljani,
- davčno politiko,
- problematiko socialnega varstva in varstva borcev NOV,
- gospodarjenje s stavbnim zemljiščem in uporabo prispevka za uporabo mestnega zemljišča,
- problematiko razvoja krajevnih skupnosti.

Zbor občin obravnava tudi vse predloge in pobude, ki mu jih poda katerikoli zbor občinskih skupščin.

226. člen

Občinska skupščina in njeni organi sodelujejo pri izvrševanju pravic in dolžnosti občine s skupščino mesta Ljubljana in njenimi organi.

Pri uresničevanju tega sodelovanja občinska skupščina in njeni organi zlasti:

— izmenjujejo mnenja, predloge in stališča pri obravnavanju zadev z vseh področij družbenega, gospodarskega in kulturnega življenja ter tako zagotavljajo enotno politiko v mestu in občinah;

— predlagajo obnavnavanje vprašanj iz pristojnosti mesta ter sprejem odlokov in drugih splošnih aktov;

— sodelujejo pri sestavljanju programov dela mestne skupščine in njenih organov.

Za uspešno reševanje vprašanj, ki imajo pomen za občine in mesto, sodelujejo občinska skupščina in njeni organi s skupščino mesta in njenimi organi tudi tako, da ustanavljajo skupne organe in organizacije, združujejo sredstva, izvajajo skupne akcije ter razvijajo druge oblike sodelovanja.

2. Medobčinsko sodelovanje

227. člen

Občina Ljubljana Šiška sodeluje z drugimi občini po načelu prostovoljnosti in solidarnosti in v ta namen z njimi združuje sredstva in ustanavlja skupne organe, organizacije in službe za opravljanje zadev skupnega pomena in za zadovoljevanje skupnih potreb.

Za urejanje določenih zadev skupnega pomena lahko občina Ljubljana Šiška ustanovi skupni medobčinski organ samoupravljanja ali pa se združi v regionalne in druge skupnosti občin.

V medobčinskem organu samoupravljanja in v medobčinski skupnosti delegati združenih občin usklajujejo svoja stališča ter se dogovarjajo o urejanju skupnih vprašanj.

Zadeve, ki so skupnega pomena, se določijo z dogovorom občin in opredelijo v statutu skupnosti občin oziroma medobčinskega organa samoupravljanja, ki ga sprejmejo skupščine združenih občin po razpravi delovnih ljudi in občanov v temeljnih samoupravnih skupnostih.

3. Sodelovanje občine s SR Slovenijo

228. člen

Občinska skupščina in njeni organi sodelujejo z republiško skupščino in njenimi organi, izmenjujejo mnenja o zadevah, ki so pomembne za občino in republiko ter dajejo mnenja, predloge in stališča o predlogih aktov in o vprašanjih, ki jih obravnava republiška skupščina. Občinska skupščina lahko da republiški skupščini predlog za izdajo zakona in je pooblaščen predlagatelj zakonskega predloga.

Občinski upravni organi so dolžni na zahtevo republiških upravnih organov dajati poročila, obvestila in mnenja v zvezi z reševanjem upravnih zadev.

229. člen

Občinska skupščina sodeluje s skupščino SR Slovenije na zasedanjih delegatov zbora občin tako, da na zasedanje delegatov zbora občin delegira svojega delegata v skladu z ustavo, statutom, zakonom in poslovnikom občinske skupščine.

230. člen

Izvršni svet ugotovi, kateri zbor občinske skupščine je pristojen za obravnavo vprašanja, ki je na dnevnem redu zbora občin, za sprejem mnenj, stališč in predlogov ter za delegiranje delegata.

XV. SPREMEMBA STATUTA OBČINE

231. člen

Pobudo za spremembo statuta lahko dajo občinska skupščina, njen zbor ali izvršni svet, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti, družbenopolitične organizacije in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

232. člen

O pobudi, da se začne postopek za spremembo statuta, razpravlja izvršni svet in jo s svojim stališčem predloži občinski skupščini.

O uvedbi postopka za spremembo statuta odloča občinska skupščina na seji vseh zborov.

233. člen

Na podlagi sprejetega sklepa o uvedbi postopka za spremembo statuta pripravi posebna komisija občinske skupščine osnutek sprememb statuta in ga predloži občinski skupščini.

Osnutek sprememb statuta da občinska skupščina v javno razpravo.

Po končani javni razpravi poda posebna komisija občinski skupščini predlog sprememb statuta.

Sprememba statuta je sprejeta, če zanjo glasujeta dve tretjini delegatov vsakega zbora občinske skupščine.

XVI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

234. člen

Odloki in drugi splošni akti, ki jih morajo po določilih tega statuta izdati občinska skupščina in njeni organi, morajo biti izdani najkasneje do 31. decembra 1974.

Do roka iz prejšnjega odstavka morajo biti s statutom usklajeni tudi dosedanji predpisi občinske skupščine in njenih organov.

235. člen

Določbe tega statuta, ki se nanašajo na sestavo, organizacijo, pravice in dolžnosti občinske skupščine, se uporabljajo od dneva, ko se prvič sestane nova občinska skupščina.

Občinski upravni organi nadaljujejo z delom v okviru svojih pristojnosti, ki jih imajo v okviru obstoječih predpisov.

Do dneva izvolitve občinskega izvršnega sveta vodijo upravne organe dosedanji predstojniki, ki jih je imenovala občinska skupščina.

236. člen

Ta statut začne veljati z dnem razglasitve.

Z dnem uveljavitve tega statuta preneha veljati statut občine Ljubljana Šiška, ki je bil objavljen v Uradnem listu SRS, št. 18-203/70, z dne 27. maja 1970 in je začel veljati 27. junija 1970.

Št. 1-011-4/74

Ljubljana, dne 4. marca 1974.

Predsednik skupščine
občine Ljubljana Šiška

Danilo Sbrizaj l. r.

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

295.

Na temelju ustave Socialistične republike Slovenije je kot skupni dogovor delovnih ljudi in občanov v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in drugih oblikah samoupravnega povezovanja in združevanja v občini, po razpravi v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, skupščina občine Ljubljana Vič-Rudnik, kot organ družbenega samoupravljanja in najvišji organ oblasti v občini, na seji dne 5. marca 1974 sprejela

STATUT

OBČINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

I. TEMELJNA NAČELA

Družbenoekonomski in politični odnosi v občini Ljubljana Vič-Rudnik temeljijo na načelih socialistične samoupravne družbe, ki jo izražajo temeljna načela ustave Socialistične republike Slovenije.

Družbena lastnina kot izraz socialističnih družbenoekonomskih odnosov med ljudmi je osnova svobodnega združenega dela in vladajočega položaja delavskega razreda v proizvodnji in v družbeni reprodukciji v celoti, kot tudi osnova z lastnim delom pridobljene osebne lastnine, ki je namenjena za zadovoljevanje človekovih potreb in interesov.

Človekovo delo je edina podlaga za prilaščanje proizvoda družbenega dela in podlaga za upravljanje družbenih sredstev.

Osnova vseh oblik združevanja dela in sredstev družbene reprodukcije ter samoupravne integracije združenega dela je temeljna organizacija združenega dela, kot osnovna oblika združenega dela v kateri uresničujejo delavci neodtujljivo pravico, da pri delu z družbenimi sredstvi odločajo o svojem delu in o rezultatih svojega dela.

Delovni ljudje zagotavljajo zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb in interesov na področju vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in drugih družbenih dejavnosti kot delov enotnega procesa družbenega dela tako, da svobodno menjavajo in združujejo svoje delo z delom delavcev v organizacijah združenega dela na teh področjih. Svobodno menjavo dela uresničujejo delovni ljudje neposredno, prek organizacij združenega dela ter v okviru samoupravnih interesnih skupnosti in prek njih.

S takimi odnosi se delavcem v teh dejavnostih zagotavlja enak družbenoekonomski položaj, kot ga imajo drugi delavci v združenem delu.

Delavski razred in vsi delovni ljudje v občini so nosilci oblasti in upravljanja drugih družbenih zadev.

Samoupravljanje delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in v drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih je osnova enotnega sistema samoupravljanja in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Da bi si zagotovili pogoje za svoje življenje in delo ter družbeni razvoj in da bi ustvarili socialistično skupnost, uresničujejo delovni ljudje skupne interese, izvršujejo oblast in upravlajo druge družbene zadeve v občini, kot samoupravni in temeljni družbenopolitični skupnosti in v drugih družbenopolitičnih skupnostih, s povezovanjem svojih organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, z delovanjem družbenopolitičnih organizacij, s samoupravnim sporazumevanjem, z družbenim dogovorjanjem in delovanjem skupščin kot skupnih organov vseh ljudi, njihovih organizacij in skupnosti.

Z ustavo določene funkcije oblasti in upravljanja drugih družbenih zadev v občini izvršuje občinska skupščina, kot izvoljena in zamenljiva delegacija delovnih ljudi v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah in drugi, skupščini odgovorni organi.

Samoupravni položaj in pravice delovnega človeka v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, samoupravni položaj delovnih ljudi v občini, svobodno samoupravno združevanje, dejavnost in ustvarjalnost delovnih ljudi, enakopravnost narodov in narodnosti ter svobode, pravice in dolžnosti človeka in občana, določene z ustavo, so temelj, meja in smer uresničevanja pravic in dolžnosti občine pri izvrševanju funkcij oblasti.

Delovni ljudje v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih si na temeljih solidarnosti in vzajemnosti ter socialističnega humanizma zagotavljajo ekonomsko in socialno varnost in ustvarjajo čedalje ugodnejše možnosti za življenje in delo in za razvoj vsestranske osebnosti delovnega človeka.

Družbenoekonomski in politični sistem in drugi odnosi, ki so določeni z ustavo, so usmerjeni v razši-

rtev pogojev za nadaljnji razvoj socialistične družbe, za premagovanje nasprotij v njej ter za tak družbeni napredek, ki bo na podlagi vsestranske razvitosti proizvodnih sil, visoke produktivnosti dela, obilja proizvodov in vsestranskega razvoja človeka kot svobodne osebnosti, omogočil razvoj takih družbenih odnosov, v katerih se bo uresničevalo načelo komunizma: »Vsak po svojih sposobnostih — vsakemu po njegovih potrebah«.

II. OBČINA LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

1. člen

Občina je samoupravna in temeljna družbenopolitična skupnost, ki temelji na samoupravljanju in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

V občini delovni ljudje in občani uresničujejo in zagotavljajo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, uresničujejo in usklajujejo svoje interese in zadovoljujejo skupne potrebe, izvršujejo funkcije oblasti in upravljajo druge družbene zadeve.

O uresničevanju svojih skupnih interesov, pravic in dolžnosti v občini odločajo delovni ljudje in občani, organizirani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih, interesnih in drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in v drugih oblikah samoupravnega združevanja, v družbenopolitičnih organizacijah, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter v delegacijah in po delegatih v občinski skupščini ter v drugih organih samoupravljanja.

2. člen

Delovni ljudje in občani v občini Ljubljana Vič-Rudnik izvršujejo funkcije oblasti in uresničujejo vse druge skupne interese, razen tistih pravic in dolžnosti, ki jih je občina zaradi skladnega razvoja mesta Ljubljane kot enotnega družbenega, gospodarskega in kulturnega prostora, poverila mestu Ljubljana ali ki jih v skladu z ustavo in drugimi predpisi uresničujejo delovni ljudje in občani v širših družbenopolitičnih skupnostih.

V občini delovni ljudje in občani zlasti:

— ustvarjajo in razvijajo materialne in druge pogoje za življenje in delo; spremljajo, usmerjajo in usklajujejo gospodarski in družbeni razvoj; določajo, usklajujejo in uresničujejo svoje skupne interese in solidarno zadovoljujejo svoje materialne, socialne, kulturne, telesno kulturne in druge skupne potrebe; urejajo medsebojne odnose; zagotavljajo in organizirajo opravljanje zadev skupnega pomena za delovne ljudi in občane ter splošnega družbenega pomena in v ta namen ustanavljajo skupne organe družbenega samoupravljanja ter organe oblasti; zagotavljajo neposredno izvrševanje zakonov, če to po zakonu ni v pristojnosti širših družbenopolitičnih skupnosti; zagotavljajo uresničevanje in varstvo ustavnih svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov; zagotavljajo uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti; varujejo zakonitost ter organizirajo in opravljajo družbeno nadzorstvo; zagotavljajo javni red in mir, varstvo ljudi in premoženja, medsebojno poravnavanje sporov ter organizirajo in uresničujejo družbeno samozaščito; urejajo in in organizirajo narodno obrambo, usklajujejo priprave na splošni ljudski odpor ter urejajo druga vprašanja s teh področij;

— skrbijo za urejanje naselij in drugega prostora, skrbijo za varstvo človekovega okolja; skrbijo za ure-

janje in smotrno uporabo kmetijskih, gradbenih in ostalih zemljišč in stvari v splošni rabi; skrbijo za varstvo živali;

— z ustanavljanjem in organiziranjem komunalnih organizacij in služb in z gradnjo komunalnih naprav zagotavljajo zadovoljevanje življenjskih potreb delovnih ljudi in občanov na teh področjih;

— zagotavljajo in skrbijo za varstvo matere, otrok in družine, za varstvo občanov, ki niso zmožni sami skrbeti zase, skrbijo za varstvo vojaških, delovnih in drugih invalidov, borcev in žrtev fašističnega nasilja; skrbijo za zdravstveno varstvo ter socialno varnost delovnih ljudi;

— načrtujejo in po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo razvoj stanovanjske graditve, sprejemajo odločitve o urbanistični dokumentaciji, zagotavljajo smotrno izkoriščanje stavbnega zemljišča in povezujejo vse dejavnike, ki sodelujejo pri graditvi stanovanj; posvečajo posebno skrb stanovanjskim problemom občanov in družin, ki so po ustavi in zakonu deležne posebne družbene pomoči;

— razvijajo varstvo, vzgojo in izobraževanje mladine in izobraževanje odraslih, skrbijo za ustanavljanje, delovanje in razvoj kulturno prosvetnih organizacij in društev, skrbijo za varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov in spominskih obeležij;

— oblikujejo kadrovsko politiko in zagotavljajo njeno uresničevanje, usklajujejo politiko zaposlovanja in poklicnega usmerjanja mladine;

— uresničujejo sodelovanje z drugimi občinami in družbenopolitičnimi skupnostmi;

— sodelujejo z ustreznimi tujimi in mednarodnimi organi in organizacijami ter lokalnimi skupnostmi tujih držav v okviru sprejete zunanje politike Socialistične federativne republike Jugoslavije in mednarodnih pogodb.

3. člen

Občina je pravna oseba.

Sedež občine je v Ljubljani, Trg mladinskih delovnih brigad številka 7.

4. člen

Občina ima svoj pečat v obliki kroga, ki ima v sredini grb Socialistične republike Slovenije, ob krožnici v prvi vrsti napis »Socialistična republika Slovenija«, v drugi vrsti pa »Skupščina občine«, pod grbom je napis »Ljubljana Vič-Rudnik«.

5. člen

Občina Ljubljana Vič-Rudnik obsega območje naslednjih krajevnih skupnosti:

1. Brezovica	15. Polhov Gradec
2. Brdo	16. Preserje
3. Črni vrh	17. Račitna
4. Dobrova	18. Rožna dolina
5. Golo	19. Rob na Dolenjskem
6. Horjul	20. Škofljica
7. Ig pri Ljubljani	21. Trnovo
8. Kolezija	22. Tomišelj
9. Kozarje	23. Turjak
10. Krim-Rudnik	24. Velike Lašče
11. Lavrica	25. Vič
12. Malči Belič	26. Vrhovci
13. Milan Česnik	27. Vnanje gorice
14. Notranje gorice	28. Zelimlje

Zakon določa pogoje in postopek za spremembo meja občine ali za združitve z drugo občino.

6. člen

V občini Ljubljana Vič-Rudnik uresničujejo svoje pravice in dolžnosti delovni ljudje in občani, ki delajo ali živijo na območju občine.

7. člen

Občina Ljubljana Vič-Rudnik lahko zaslužnim delovnim ljudem, samoupravnim organizacijam in skupnostim podeljuje priznanja. Priznanje občine je nagrada OF ter domicil partizanskim enotam in organizacijam.

8. člen

Praznik občine Ljubljana Vič-Rudnik je 27. aprila, obletnica ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

III. DRUŽBENOEKONOMSKA UREDITEV

1. Družbenoekonomski položaj delovnih ljudi v združenem delu

9. člen

Socialistična družbenoekonomska ureditev v občini temelji na svobodnem združenem delu delavcev s produkcijskimi sredstvi, ki so družbena lastnina, na samoupravljanju delavcev v proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v celoti odnosov v družbeni reprodukciji.

10. člen

Vsakemu delavcu v združenem delu s sredstvi, ki so družbena lastnina je kot njegova neodtujljiva pravica zajamčeno, da uresničuje pravico dela s sredstvi, ki so družbena lastnina v temeljni organizaciji združenega dela, v kateri dela, in v vseh drugih oblikah združevanja dela in sredstev skupno in enakopravno z drugimi delavci odloča o delu in poslovanju organizacije združenega dela ter o zadevah in sredstvih v vseh odnosih družbene reprodukcije, da ureja medsebojna razmerja pri delu, odloča o dohodku, ki ga doseže v različnih oblikah združevanja dela in sredstev, in si pridobiva osebni dohodek.

V nasprotju z ustavo in statutom je vsak akt in vsako dejanje, s katerim bi bile kršene te pravice delavcev.

11. člen

Temeljna organizacija združenega dela je temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci neposredno in enakopravno uresničujejo svoje družbeno-ekonomske in druge samoupravne pravice in odločajo o drugih vprašanih svojega družbenoekonomskega položaja.

12. člen

Delavci v združenem delu, ki uresničujejo pravico dela z družbenimi sredstvi so vzajemno odgovorni, da v svojem skupnem in splošnem družbenem interesu uporabljajo ta sredstva družbeno in ekonomsko smotrno in jih kot materialno osnovo svojega in celotnega družbenega dela nenehno obnavljajo in povečujejo in izboljšujejo ter vestno izpolnjujejo svoje delovne obveznosti.

13. člen

O vsem dohodku kot rezultatu skupnega dela delavcev v temeljni organizaciji združenega dela in celotnega družbenega dela, odločajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela v skladu s svojimi pravicami in odgovornostmi do drugih delavcev v združenem delu in do družbene skupnosti v celoti.

Delavci v temeljni organizaciji združenega dela razporejajo dohodek za svojo osebno, skupno in splošno porabo, za razširjenje materialne osnove združenega dela in za rezerve.

14. člen

Vsakemu delavcu gre iz dohodka temeljne organizacije združenega dela v skladu z načelom delitve po delu in v skladu z rastjo produktivnosti njegovega in celotnega družbenega dela ter z načelom solidarnosti delavcev v združenem delu osebni dohodek za zadovoljevanje njegovih osebnih, skupnih in splošnih družbenih potreb, ki ustrezajo rezultatu njegovega dela in osebnega prispevka, ki ga je s svojim živim in minulim delom dal k povečanju dohodka temeljne organizacije združenega dela.

15. člen

Temeljna in druge organizacije združenega dela ter druga družbeno pravna oseba odgovarja za svoje obveznosti z družbenimi sredstvi, s katerimi razpolaga.

16. člen

Proti organizaciji združenega dela in skupnosti ali drugemu združenju teh organizacij, v katerih je bistveno moteno uresničevanje samoupravnih pravic delavcev ali ki ne izpolnjujejo svojih z zakonom določenih obveznosti ali huje škodujejo družbenim interesom, se lahko pod pogoji in po postopku določenem z zakonom uporabijo z zakonom določeni začasni ukrepi. Kadar je neogibno, da bi se odpravili taki pojavi, se lahko s temi ukrepi začasno omeji uresničevanje posameznih samoupravnih pravic delavcev oziroma pravic organizacije ali združenja in njenih organov.

2. Družbeno planiranje

17. člen

Delovni ljudje in občani v občini sprejemajo družbene plane na podlagi dogovorov o skupnih interesih in ciljnih gospodarskega in družbenega razvoja v občini, mestu Ljubljana, regiji in republiko ter na podlagi planov ter programov za delo in razvoj organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, v katerih upoštevajo skupaj ocenjene možnosti in pogoje za razvoj.

Družbeni načrt občine določa skupno razvojno politiko, smernice in okvire za ukrepe ekonomske politike ter za upravne in organizacijske ukrepe, s katerimi se zagotavljajo možnosti za njihovo uresničevanje.

18. člen

V občini se sprejemajo kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni družbeni plani.

Sestavni del letnega družbenega plana je splošna bilanca, ki vsebuje globalna razmerja delitve ustvar-

jenega dohodka za splošno in skupno potrošnjo ter pomeni instrument za uskladitev vseh oblik potrošnje.

19. člen

Družbeni plan občine sprejme občinska skupščina.

Osnutek družbenega plana mora občinska skupščina dati v javno razpravo delovnim ljudem in občanom v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih ter v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

20. člen

V okviru medobčinskega sodelovanja lahko občina z eno ali več občin sprejema skupne razvojne načrte, v katerih določijo politiko razvoja teh območij oziroma posameznih dejavnosti na teh območjih.

21. člen

Delavci v organizacijah združenega dela ter delovni ljudje v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter njihovi organi so odgovorni za uresničevanje skupnih interesov in ciljev, določenih v načrtih in programih za delo in razvoj svojih organizacij in skupnosti, kot tudi skupnih interesov in ciljev, določenih v družbenih načrtih, samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih, ki so jih sklenili z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi in so v okviru svojih pravic in obveznosti dolžni ukreniti in storiti kar je potrebno, da bi bili ti interesi in cilji doseženi.

Občinska skupščina in njeni organi so v okviru svojih pravic in dolžnosti odgovorni, da s predpisi in ukrepi, ki jih izdajajo za uresničevanje družbenih planov zagotovijo splošne možnosti za kar najbolj skladen in stabilen razvoj ter da z njimi kar najpopolneje uskladijo posebne interese in samostojno delovanje organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti s skupnimi interesi in razvojnimi cilji.

3. Zagotavljanje sredstev za skupne in splošne potrebe

22. člen

Zaradi izenačevanja pogojev gospodarjenja in skladnega razvoja v občini usklajujejo delovni ljudje v republiki, mestu, občini in samoupravnih interesnih skupnostih obveznosti temeljnih organizacij združenega dela, delovnih ljudi in občanov in v občini sestavljajo splošno bilanco sredstev, iz katere so razvidne te obveznosti do vseh oblik splošne in skupne porabe.

23. člen

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in drugi delovni ljudje v krajevnih, interesnih in drugih organizacijah in skupnostih, v društvih ter v občini odločajo o obsegu, vsebini in načinu zadovoljevanja svojih skupnih potreb.

Za zadovoljevanje svojih skupnih potreb delavci in drugi delovni ljudje združujejo svoje delo in sredstva ter s samoupravnim sporazumevanjem, družbenim dogovarjanjem, referendumom ter z drugimi oblikami osebnega izjavljanja določajo način porabe teh sredstev.

24. člen

Za zadovoljitev splošnih družbenih potreb plačujejo delavci iz dohodka temeljne organizacije zdru-

ženega dela in iz svojih osebnih dohodkov, občani pa iz svojih osebnih dohodkov, drugih dohodkov ter premoženja, davke, takse in druge davščine, po načelu, da sorazmerno več prispeva tisti, ki dosega večji dohodek.

25. člen

Sistem, vire in vrste davkov, taks ter drugih davščin določa zakon. Občina samostojno določa višino davkov, taks in drugih davščin, ki so v skladu z zakonom njen dohodek, ter z njimi samostojno razpolaga.

26. člen

V okviru z zakonom določenega sistema, virov in vrst davkov, taks in drugih davščin delovni ljudje odločajo o obsegu in načinu financiranja splošnih družbenih potreb v občini.

Obseg, višina in namen dohodkov za splošne družbene potrebe v občini se določa s proračunom občine.

27. člen

Osnutek proračuna sestavi upravni organ, pristojen za finance, predlog proračuna pa določi izvršni svet občinske skupščine.

28. člen

O predlogu proračuna razpravljajo delovni ljudje in občani na svojih zborih. K' predlogu proračuna lahko dajejo predloge in pripombe.

Če občinska skupščina ne upošteva predlogov in pripomb javne razprave, mora o svojih stališčih obvestiti predlagatelja.

Proračun sprejme občinska skupščina.

29. člen

Za izvrševanje pravic in dolžnosti, ki jih je občina poverila mestu, združuje občina Ljubljana Vič-Rudnik, z ostalimi združenimi občinami, sredstva skladno z obsegom poverjenih zadev.

Občina združuje sredstva s samoupravnim sporazumom med občino in mestom na podlagi vsakoletne ocene potreb občine in mesta.

30. člen

Organizacije in skupnosti, ki jim sredstva za delo zagotavlja občina iz proračuna, so dolžne občinski skupščini predložiti svoj program dela in potrebne utemeljitve o vrsti, vsebini in obsegu nalog, o pogojih dela in drugih okoliščinah, ki so pomembne za določanje višine sredstev ter poročilo o načinu porabe teh sredstev.

Občinska skupščina in služba družbenega knjigovodstva nadzorujeta zakonitost in namensko uporabo sredstev.

31. člen

Za financiranje skupnih potreb lahko občinska skupščina z odlokom razpiše javno posojilo. Odlok mora določiti namen posojila, njegovo višino in druge podatke o posojilnih pogojih.

32. člen

Za financiranje posameznih družbenih potreb, obveznosti in nalog, ki terjajo trajno zagotavljanje finančnih sredstev in posebne organe upravljanja se v skladu z zakonom lahko ustanovijo skladi.

33. člen

Delovni ljudje in občani v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih lahko dajejo pobude za ustanovitev namenskih skladov in udeležbo lastnih sredstev.

4. Samoupravne interesne skupnosti

34. člen

Za organizirano zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb na področju družbene vzgoje in izobraževanja, kulture, telesne kulture, zdravstva, socialnega varstva, družbenega varstva otrok in drugih družbenih dejavnosti ustanavljajo delovni ljudje in občani neposredno in po svojih organizacijah združenega dela ter po drugih organizacijah in skupnostih z delavci v organizacijah združenega dela, ki opravljajo te dejavnosti, samoupravne interesne skupnosti.

V samoupravnih interesnih skupnostih delovni ljudje in občani uresničujejo svobodno menjavo dela, enakopravno in sporazumno odločajo o opravljanju družbenih dejavnosti v skladu s skupnimi interesi, določajo politiko razvoja, združujejo sredstva za pospeševanje teh dejavnosti in opravljajo druge zadeve ter uresničujejo druge skupne interese, ki izvirajo iz narave odnosov na področju za katera se ustanavljajo samoupravne interesne skupnosti.

Na teh načelih se ustanavljajo tudi samoupravne interesne skupnosti za organizirano zadovoljevanje potreb na področju prometa, in zvez; cestnega, vodnega, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, energije in na področjih drugih dejavnosti v materialni proizvodnji, ki so namenjene trajnemu zadovoljevanju potreb določenih uporabnikov, pri katerih pa delovanje tržnih zakonitosti ne more biti edina podlaga za usklajevanje dela in potreb in za vrednotenje delovnih uspehov.

35. člen

Samoupravne interesne skupnosti se lahko združujejo v širše interesne skupnosti, ustanavljajo zveze in druga združenja interesnih skupnosti in vzpostavljajo druge oblike medsebojnega sodelovanja.

Temeljne samoupravne interesne skupnosti oziroma njihove enote, ustanovljene za območje občine lahko oblikujejo za območje mesta samoupravne interesne skupnosti oziroma njihove zveze.

36. člen

Samoupravne interesne skupnosti upravlja skupščina. Skupščino sestavljajo delegati, ki jih delovni ljudje in organizacije združenega dela ter druge samoupravne organizacije in skupnosti kot člani interesne skupnosti volijo in odpokličejo.

5. Gospodarstvo

37. člen

Občina usmerja razvoj gospodarskih dejavnosti, spremlja in analizira poslovanje organizacij združenega dela, jih spodbuja in podpira pri ukrepih za povečanje proizvodnje in produktivnosti dela, pri uvajanju sodobne tehnologije in boljše organizacije dela ter ekonomičnosti poslovanja.

38. člen

Občina spodbuja poslovno-tehnično sodelovanje, ekonomsko in tehnično kooperacijo in integracije, skupna vlaganja in druge oblike združevanja dela in sredstev.

Občina sodeluje pri ustvarjanju pogojev za razvoj gospodarskih dejavnosti v skladu s politiko razvoja teh dejavnosti, določeno v družbenih planih.

39. člen

Kadar je poslovanje organizacij združenega dela, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, nenadomestljiv pogoj za življenje in delo občanov ali za delo drugih organizacij na določenem območju se z odlokom občinske skupščine, ki temelji na zakonu uredi način uresničevanja posebnega družbenega interesa v teh organizacijah.

Posebni družbeni interes in način njegovega uresničevanja uveljavljajo delovni ljudje in občani s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih in s predpisi oziroma ukrepi občinske skupščine.

40. člen

Občinska skupščina lahko z odlokom na podlagi zakona predpiše obvezno združevanje določenih vrst organizacij združenega dela v skupnosti, če je opravljanje dejavnosti določenih vrst organizacij združenega dela nujen pogoj za življenje in delo občanov ali za delo drugih organizacij na območju občine.

41. člen

Svoje osebne in skupne potrebe po storitvah in proizvodih komunalnih gospodarskih dejavnosti zadovoljujejo delovni ljudje in občani v skladu z odlokom občinske oziroma mestne skupščine na podlagi zakona, pa tudi v okviru samoupravne interesne skupnosti določene komunalne dejavnosti, ki jo ustanovijo s samoupravnim sporazumom oziroma z družbenim dogovorom in v kateri povezujejo svoja sredstva in določajo namen uporabe teh sredstev ter uresničujejo druge skupne interese.

42. člen

Delovni ljudje in občani v občini samostojno rešujejo svoje stanovanjske potrebe ter z družbenimi dogovori, samoupravnimi sporazumi in pogodbami po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo in združujejo sredstva za ta namen ter urejajo medsebojna razmerja, pravice in obveznosti.

Svoje interese pri graditvi, uporabi in gospodarjenju s stanovanji in pri združevanju sredstev za te namene uresničujejo delovni ljudje v občini samostojno na zborih stanovalcev, v hišnih svetih in v samoupravnih stanovanjski skupnosti.

43. člen

Občina načrtuje in zagotavlja razvoj stanovanjske graditve, skupaj z mestom sprejema urbanistično dokumentacijo, zagotavlja smotno uporabo stavbnega zemljišča in povezuje vse dejavnike, ki sodelujejo pri gradnji stanovanj.

Občinska oziroma mestna skupščina lahko z odlokom na podlagi zakona predpišeta obveznost organizacij združenega dela in drugih zavezancev, da iz

dohodka izločajo in združujejo sredstva za graditev stanovanj in za pomoč delovnim ljudem z nižjimi dohodki pri graditvi in uporabi stanovanj.

6. Družbene dejavnosti

44. člen

Delovni ljudje in občani v občini skrbijo za družbeno organizirano predšolsko vzgojo in varstvo otrok, oblikujejo politiko razvoja predšolske vzgoje in otroškega varstva, zagotavljajo materialna sredstva za delovanje in razvoj ter opravljajo druge zadeve in uresničujejo druge skupne interese na področju družbenega varstva otrok.

Občina ustanavlja vzgojno varstvene zavode in zagotavlja pogoje za njihovo delo.

45. člen

Delovni ljudje in občani v občini skrbijo za družbeno vzgojo in izobraževanje mladine in za izobraževanje odraslih, določajo politiko razvoja vzgoje in izobraževanja, s sistemom štipendiranja in kreditiranja ter z drugimi načini skrbijo za izenačevanje materialnih pogojev za uresničevanje pravice do izobraževanja in opravljajo druge zadeve in uresničujejo druge skupne interese, kolikor se ne uresničujejo v mestu Ljubljana ali v širši družbenopolitični skupnosti.

Občina ustanavlja osnovne šole in zagotavlja pogoje za njihovo delo.

46. člen

Delovni ljudje in občani v občini skrbijo za zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje prebivalstva, predvsem mater, otrok in mladine ter pospešujejo razvoj zdravstvene dejavnosti.

Posebno skrb posvečajo preventivnemu zdravstvenemu varstvu, odstranjevanju posledic obolenj in invalidnosti ter zagotavljajo ugodne higienske razmere za življenje in delo.

Delovnim ljudem in občanom, ki po veljavnih predpisih niso zdravstveno zavarovani in sami niso zmožni kriti stroškov zdravstvenega varstva, zagotavlja občina plačilo stroškov za zdravstvene storitve v skladu s svojimi predpisi.

V sodelovanju z mestom Ljubljana skrbi občina, da zdravstvene delovne organizacije na območju občine izvajajo zdravstveno varstvo v skladu s predpisi in programom razvoja zdravstvenega varstva in tako zadovoljujejo potrebe delovnih ljudi in občanov po zdravstvenem varstvu.

47. člen

Delovni ljudje in občani v občini skrbijo za socialno varnost delovnih ljudi in občanov, za organizirano nudenje raznih oblik pomoči delovnim ljudem in občanom, ki so potrebni posebne družbene skrbi in varstva ter za odpravljanje vzrokov za nastanek socialnih problemov, zagotavljajo materialno osnovo službam in dejavnostim, ki zadovoljujejo socialne potrebe delovnih ljudi in občanov ter ustvarjajo pogoje za usposobitev za delo in samostojno življenje oseb, ki so pod posebnim družbenim varstvom.

Posebno pozornost posvečajo varstvu otrok, matere in družine, vojaških, delovnih in drugih invalidov ter varstvu občanov, ki niso zmožni sami skrbeti zase, za svoje pravice in koristi.

Občanom, ki nimajo nikakršnih virov dohodkov, zagotavljajo v skladu s predpisi občinske skupščine najnujnejša sredstva za preživljanje.

48. člen

Delovni ljudje in občani v občini razvijajo kulturnoprosvetno dejavnost, skrbijo za ustanavljanje in delovanje kulturnoprosvetnih organizacij in društev, pospešujejo zlasti delovanje amaterske in tiste kulturnoprosvetne dejavnosti, ki zajema širši krog delovnih ljudi in občanov, skrbijo za varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov in spominskih obeležij ter opravljajo druge zadeve in uresničujejo druge skupne interese na področju kulture in prosvete, kolikor se ne uresničujejo v mestu Ljubljani ali v širši družbenopolitični skupnosti.

49. člen

Delovni ljudje in občani v občini skrbijo za razvoj telesnokulturne dejavnosti, zlasti v vzgojnovarstvenih zavodih, šolah, organizacijah združenega dela in v množičnih telesnokulturnih organizacijah, zagotavljajo sredstva za delo teh organizacij ter za gradnjo in vzdrževanje telesnovzgojnih objektov ter opravljajo druge zadeve in uresničujejo druge skupne interese na področju telesne kulture, kolikor se ne uresničujejo v mestu Ljubljani ali v širši družbenopolitični skupnosti.

50. člen

Delovni ljudje in občani v občini posvečajo posebno skrb udeležencem narodnoosvobodilne vojne in članom njihovih družin.

V skladu z odlokom, občinska skupščina zagotavlja sredstva za priznavalnino in družbeno pomoč borcem NOV in ožjim članom njihovih družin, ki nimajo zadostnih sredstev za preživljanje, zagotavljajo zdravstveno zaščito vsem tistim borcem in njihovim družinskim članom, ki tega varstva nimajo iz kakršnega koli drugega naslova, dajejo borcem NOV družbeno pomoč za zdravljenje in rekreacijo, skrbijo za rehabilitacijo invalidov in zaposlovanje nezaposlenih borcev ter zagotavljajo pomoč otrokom padlih in umrlih borcev NOV, ki niso sposobni za pridobitno delo.

51. člen

Delovni ljudje in občani v občini pospešujejo razvoj tehnične vzgoje in znanstveno tehničnega izobraževanja občanov ter podpirajo prireditve in manifestacije tehnične vzgoje.

Delovni ljudje in občani skrbijo za vzgojo in preventivne ukrepe v cestnem prometu.

7. Kadrovska politika

52. člen

Delovni ljudje in občani v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih so nosilci kadrovske politike v občini.

Kadrovska politika je sestavni del družbenega razvoja občine ter je neodtujljiva samoupravna pravica delovnih ljudi. Naloga kadrovske politike je razvoj človeka, kot svobodne socialistične osebnosti, ki ustrezno svojim sposobnostim in pridobljenemu znanju, sodeluje pri ustvarjanju in porabi dobrin.

53. člen

Na področju kadrovske politike delovni ljudje in občani zlasti:

— sprejemajo letne, srednjeročne in dolgoročne kadrovske programe;

— sprejemajo programe strokovnega, idejnopolitičnega, družbenoekonomskega in splošnega izobraževanja kadrov;

— določajo strukturo kadrov, ki je potrebna za dolgoročni razvoj organizacije združenega dela;

— določajo in razporejajo sredstva za izobraževanje kadrov;

— določajo merila in pogoje za kadrovanje na odgovorna delovna mesta;

— skrbijo, da so za zahtevne družbene in proizvodne funkcije izbrani delavci z zahtevanimi sposobnostmi, znanjem, družbenopolitičnimi in moralnimi kvalitetai;

— spremljajo uresničevanje kadrovske politike.

IV. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

1. Ljudska obramba

54. člen

V skladu s temelji sistema obrambe Socialistične federativne republike Jugoslavije, obrambnim načrtom Socialistične republike Slovenije in mesta Ljubljane, delovni ljudje in občani v občini urejajo in organizirajo, v vojni pa vodijo splošni ljudski odpor na svojem območju.

V ta namen določajo obrambni načrt občine in v skladu z njim urejajo priprave prebivalstva, gospodarstva in družbene dejavnosti za splošni ljudski odpor in delo v vojnih razmerah, ustanavljajo in vodijo partizanske enote teritorialne obrambe, usmerjajo obrambne priprave krajevni skupnosti, organizacij združenega dela in drugih organizacij ter skupnosti, organizirajo in vodijo civilno zaščito ter izvršujejo druge naloge pomembne za splošni ljudski odpor. Učinkovitost splošnega ljudskega odpora se zagotavlja z vključevanjem vseh človeških in materialnih zmogljivosti in sredstev v oborožen boj in vse druge oblike odpora zoper napadalca.

V Ljubljani se na podlagi občinskih izdelanih enotni obrambni načrt, ki je usklajen z občinskimi vojnimi načrti, kot celotna obramba mesta Ljubljane.

55. člen

V okviru svojih pravic in dolžnosti na področju priprav za splošni ljudski odpor občina po svojih organih in organizacijah zlasti:

— določa organizacijo splošnega ljudskega odpora in sprejema obrambni načrt ter ga usklajuje z obrambnim načrtom mesta Ljubljane;

— ustanavlja, opremlja in usposablja partizanske enote in službe teritorialne obrambe, če niso po dogovoru občine za materialno in strokovno področje dane v pristojnost organom pri skupščini mesta Ljubljane;

— usmerja in usklajuje obrambne priprave krajevni skupnosti in jim nudi pomoč pri izvajanju njihovih nalog v splošnem ljudskem odporu;

— usmerja priprave organizacij združenega dela interesnih in drugih samoupravnih organizacij in

skupnosti za delo v vojnih razmerah in jih usklajuje z nalogami in obrambnim načrtom občine;

— usmerja priprave družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij za delo v vojnih razmerah;

— organizira, vodi in usposablja civilno zaščito, določa zaščitne ukrepe in skrbi za njihovo izvajanje ter spodbuja samozaščito občanov;

— organizira in skrbi za izvajanje pouka prebivalstva in enot civilne zaščite ter pouka prebivalstva za obrambo in zaščito prek strokovne službe s pristojnim organom pri mestni skupščini;

— ob neposredni vojni nevarnosti občina izvaja ukrepe pripravljenosti in skrbi, da se ti ukrepi izvajajo na celotnem njenem območju.

56. člen

Partizanske enote teritorialne obrambe, ki jih ustanovi občina in organizacija združenega dela so sestavni del oboroženih sil Socialistične federativne republike Jugoslavije. Najvišji štab partizanske enote v občini je organ skupščine, pristojen za zadeve priprav in vodenje oboroženega boja na območju občine, vodi in vzdržuje delovanje vseh enot in štabov ter poveljstev partizanskih enot in je odgovoren za njihovo mobilizacijo in bojno pripravljenost.

Najvišji štab oziroma poveljstvo partizanskih enot v občini v miru in vojni izvršuje smernice in stališča občinske skupščine in sveta za ljudsko obrambo ter navodila glavnega štaba oziroma pristojnega conskega štaba za splošni ljudski odpor.

57. člen

Delovni ljudje in občani neposredno sodelujejo pri oblikovanju politike in načrtov ter izvajanju priprav za splošni ljudski odpor v krajevni skupnosti in organizacijah združenega dela ali drugi temeljni organizaciji ali skupnosti prek svojih delegacij pa v občini in drugih družbenopolitičnih skupnostih.

V krajevni skupnosti se delovni ljudje neposredno organizirajo, pripravljajo in usposablajo za splošni ljudski odpor za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin pred vojnimi učinki ter za izvrševanje nalog, ki so določene z zakonom, tem statutom ter obrambnim načrtom občine.

V vojni krajevne skupnosti organizirajo in izvajajo splošni ljudski odpor in skrbijo ter zagotavljajo, da se v oborožen boj in druge oblike odpora vključijo vsi občani in vse materialne in druge zmogljivosti. Vojno organizacijo in naloge v splošnem ljudskem odporu določijo krajevne skupnosti v svojih statutih in obrambnih načrtih.

58. člen

Organizacije združenega dela, interesne in druge samoupravne organizacije in skupnosti izdelajo svoje obrambne načrte in izvajajo priprave za delo v vojnih razmerah v skladu z obrambnimi načrti, ukrepi in smernicami občine. V vojni organizirajo proizvodnjo in storitve oziroma izvajajo drugo dejavnost po svojem obrambnem načrtu in zagotavljajo, da se v delo za oborožene sile in splošni ljudski odpor vključijo vse njihove materialne in druge zmogljivosti, napadalca pa onemogoči njihova uporaba in izkoriščanje.

59. člen

Za izvajanje priprav za splošni ljudski odpor ustanovijo krajevne skupnosti in organizacije združenega dela ter druge organizacije in skupnosti odbore za ljudsko obrambo. Imenujejo jih najvišji organi samoupravljanja organizacij oziroma skupnosti.

Več krajevnih skupnosti lahko ustanovi skupni odbor za ljudsko obrambo.

60. člen

Civilna zaščita je sestavni del obrambnih dejavnosti za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin v miru in vojni. Tvorijo jo enote in štabi za civilno zaščito, ki se po odloku občinske skupščine ustanovijo v občini, krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, lahko pa se ustanovijo v naseljih, stanovanjskih hišah in drugih objektih. Enote in štabi za civilno zaščito se usposabljaajo v miru in varujejo ter rešujejo prebivalstvo in materialne dobrine pred vojnimi učinki in ob naravnih in drugih hudih nesrečah.

Civilno zaščito v občini, krajevni skupnosti ter organizaciji združenega dela vodijo štabi za civilno zaščito.

Ob hudih nesrečah štab za civilno zaščito odredi mobilizacijo enot za civilno zaščito, občanov in materialnih sredstev. Predsednik občinske skupščine, pa lahko tudi mobilizacijo partizanskih enot in služb teritorialne obrambe za preprečevanje posledic hude nesreče in za reševanje prebivalstva in njihovega materiala.

61. člen

Za uresničevanje pravic in dolžnosti občine na področju ljudske obrambe so pristojni skupščina občine, izvršni svet občine, svet za ljudsko obrambo ter drugi organi v okviru svoje dejavnosti.

Med vojno odloča o vprašanjih iz pristojnosti občinske skupščine, če se ta ne more sestati, predsedstvo občinske skupščine, katerega sestavo in pristojnost določi zakon.

62. člen

Občinska skupščina imenuje svet za ljudsko obrambo.

Svet za ljudsko obrambo v skladu z obrambnim načrtom občine usmerja in usklajuje priprave za obrambo in delovanje gospodarstva in družbenih služb v vojnih razmerah ter skrbi za uresničevanje splošnega ljudskega odpora in pripravo ter mobilizacijo vseh sil in sredstev v boju zoper napadalca.

63. člen

Upravne in strokovne zadeve s področja ljudske obrambe opravlja upravni organ skupščine mesta Ljubljane, kolikor ni za opravljanje posameznih zadev z veljavnimi predpisi določena pristojnost drugih organov.

2. Družbena samozaščita

64. člen

Družbena samozaščita je pravica in dolžnost občanov, organizacij, združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij, društev ter občine, da varujejo neodvisnost in nedotakljivost države, ustavno ureditev, samoupravne pravice človeka in

občana v združenem delu in na drugih področjih ter druge pravice in svoboščine človeka in občana, družbeno lastnino in premoženje ter zagotavljajo osebno in premoženjsko varnost občanov ter nadaljnji družbeni razvoj.

65. člen

Delovni ljudje in občani, temeljne organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične organizacije, samoupravni organi in drugi organi so dolžni v okviru svojih pravic in dolžnosti v uresničevanju družbene samozaščite:

— razvijati zavest o varovanju temeljnih vrednot družbene ureditve,

— razvijati socialistične odnose, norme in oblike ravnanja pri opravljanju funkcij in izvrševanju poverjenih nalog pri upravljanju, uporabi in razpolaganju z družbenim premoženjem,

— varovati samoupravne pravice delovnih ljudi in občanov,

— organizirati in razvijati civilno zaščito in druge oblike varovanja življenja in zdravja delovnih ljudi in občanov in zavarovanja družbene lastnine,

— preprečevati in pravočasno odkrivati kazniva dejanja ter jih pripravljati pristojnim organom,

— preprečevati in pravočasno odkrivati neodgovorno poslovanje in izvrševanje funkcij in nalog ter druge oblike družbeno škodljivih pojavov,

— organizirati organe samoupravne delavske kontrole,

— nuditi pomoč samoupravnim in drugim organom, zlasti organom pristojnim za odkrivanje in pregon storilcev kaznivih in drugih družbeno škodljivih dejanj.

66. člen

Za uresničevanje nalog družbene samozaščite imajo delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti, organizaciji združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih pravico in dolžnost, da se medsebojno povezujejo, da se povezujejo z državnimi organi, katerih delovanje je povezano z uresničevanjem nalog družbene samozaščite in da solidarno z usklajeno aktivnostjo zagotavljajo učinkovit sistem družbene samozaščite.

67. člen

Pravice in dolžnosti iz področja družbene samozaščite določijo organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti s samoupravnimi akti.

Organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti s svojimi splošnimi akti predvidijo vsebino in način organiziranja in izvajanja samozaščite, zlasti pa: zaščito človeka in premoženja, zaščito svobodnega družbenega dela, ukrepe za primer požara in elementarnih nezd, zaščito pred sovražno aktivnostjo, hranjenje dokumentov in tajnih podatkov, vire sredstev in financiranje samozaščite, pravice in dolžnosti delavcev in drugih delovnih ljudi v organizacijah združenega dela, organov upravljanja, vodilnih delavcev in strokovnih služb, kakor tudi splošno odgovornost za priprave in izvajanje ukrepov družbene samozaščite.

68. člen

Delovni ljudje v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ustanovijo organe delavske kontrole, ki nadzorujejo izvrševanje splošnih aktov samoupravljanja, uveljavljanje pravic in dolžnosti delavcev v združenem delu, izvajanje sklepov organov samoupravljanja, uporabo sredstev, poslovanje ter finančno in materialno stanje organizacij združenega dela.

V. URESNIČEVANJE SAMOUPRAVNIH PRAVIC
V OBČINI

1. Oblike družbenega samoupravljanja

69. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani opravljajo funkcije oblasti in druge družbene zadeve z odločanjem v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih ter v drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah, po delegatih v organih upravljanja organizacij združenega dela in drugih skupnosti in organizacij, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem in po delegatih v občinski skupščini in njenih organih.

70. člen

Delavci in drugi delovni ljudje samoupravno organizirani v organizaciji združenega dela oziroma drugi samoupravni organizaciji in skupnosti odločajo in upravljajo družbene zadeve ter usklajujejo skupne interese:

- na zborih delovnih ljudi, z referendumom in v javnih razpravah,
- po delegatih v organih upravljanja in na drug način, določen s statutom in samoupravnim sporazumom organizacije združenega dela oziroma druge samoupravne organizacije in skupnosti,
- po delegatih v občinski skupščini, skupščini mesta Ljubljane in skupščinah širših družbenopolitičnih skupnosti, v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti in v samoupravnih organih organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena,
- s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem,
- prek raznih združenj organizacij združenega dela,
- prek sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij,
- v drugih oblikah in na način, kot to delovni ljudje sami določijo s statutom svoje organizacije.

71. člen

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti odločajo in upravljajo družbene zadeve in usklajujejo skupne interese:

- na zborih delovnih ljudi in občanov, z referendumom in v javnih razpravah,
- v organih upravljanja krajevne skupnosti in na drug način, določen s statutom krajevne skupnosti,
- po delegatih v občinski skupščini, skupščini mesta Ljubljane, skupščinah širših družbenopolitičnih skupnosti, v skupščinah samoupravnih interesnih

skupnosti in v samoupravnih organih organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena,

- s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem,
- v skupnostih potrošnikov oziroma uporabnikov določenih dobrin in storitev,
- na zborih stanovalcev in v hišnih svetih,
- v krajevnih organizacijah Socialistične zveze delovnega ljudstva in drugih družbenopolitičnih organizacijah in društvih,
- v drugih oblikah in na način, kot to delovni ljudje in občani sami določijo s statutom krajevne skupnosti.

72. člen

Delovni ljudje in občani samoupravno organizirani v samoupravnih interesnih skupnostih sodelujejo v upravljanju družbenih zadev in odločanju o vprašanih skupnega interesa ter uresničujejo samoupravne pravice:

- v skupščini interesne skupnosti in v drugih oblikah, ki jih določa statut in samoupravni sporazum samoupravne interesne skupnosti,
- s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem,
- s sodelovanjem pri obravnavi in odločanju v zadevah iz pristojnosti občinske skupščine, ki jih določa statut,
- prek drugih oblik in na način, kot to delovni ljudje in občani sami določijo s statutom samoupravne interesne skupnosti.

Zbori delovnih ljudi in občanov

73. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani na svojih zborih v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih skupnostih in organizacijah:

- obravnavajo vprašanja, ki so pomembna za te organizacije in skupnosti, kakor tudi vprašanja, ki so širšega družbenega pomena in dajejo pobude, predloge in mnenja za reševanje teh vprašanj,
- obravnavajo poročila in predloge svojih organov samoupravljanja,
- obravnavajo poročila in predloge delegacij in delegatov v občinski skupščini, skupščini mesta Ljubljane in skupščinah širših družbenopolitičnih skupnosti ter o njih odločajo, oziroma dajejo mnenja in predloge,
- predlagajo občinski skupščini in skupščini mesta Ljubljane in njihovim organom ukrepe za izvrševanje zadev iz njihove pristojnosti,
- predlagajo ukrepe in dajejo druge predloge organizacijam združenega dela, krajevnim in samoupravnim interesnim skupnostim,
- opravljajo nadzor nad delom občinske skupščine in njenih organov ter nosilcev javnih funkcij, organizacij združenega dela oziroma drugih skupnosti in organizacij, zlasti če gre za opravljanje dejavnosti posebnega družbenega pomena,
- samostojno odločajo o zadevah, ki jih določa statut organizacije združenega dela, krajevne skupnosti ali druge samoupravne organizacije ali skupnosti.

Zbori delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih samostojno odločajo poleg zadev, navedenih v prejšnjem odstavku še o:

— ustanovitvi krajevnih skupnosti ali združitvi z drugo krajevno skupnostjo,

— volitvah in razrešitvah organov krajevnih skupnosti, če je tako določeno v statutu krajevnih skupnosti.

74. člen

Zbori delovnih ljudi in občanov obvezno razpravljajo o vseh vprašanih, za katera je v tem statutu določeno, da jih občinska skupščina daje v javno razpravo.

75. člen

Statuti organizacij združenega dela ter drugih organizacij in skupnosti oziroma statuti krajevnih skupnosti določajo način sklica in postopek za delo zborov delovnih ljudi in občanov.

Referendum

76. člen

Delovni ljudje in občani v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih ali delih krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, kakor tudi v občini z referendumom odločajo neposredno o vprašanih, ki imajo pomen za delovne ljudi in občane v teh organizacijah in skupnostih.

S statutom organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti se določijo vprašanja, o katerih se v teh organizacijah in skupnostih obvezno odloča z referendumom, organe in postopek za izvedbo referenduma.

77. člen

Občinska skupščina obvezno razpiše referendum za uvedbo samoprispevka in v drugih z zakonom določenih primerih. Referendum se lahko razpiše tudi, kadar tako sklene občinska skupščina, da se delovni ljudje in občani vnaprej izrečejo o predlogu odloka ali drugega akta, da potrdijo že sprejet odlok ali drug akt ali da neposredno odločijo o posameznem vprašanju, ki ima splošen pomen.

78. člen

Občinska skupščina mora razpisati referendum, kadar ga za določeno vprašanje zahteva večina zborov delovnih ljudi in občanov v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

79. člen

Pobudo za razpis referenduma v občini lahko podajo:

organizacija združenega dela, krajevna skupnost, samoupravna interesna skupnost v občini, družbenopolitične organizacije, društva in združenja delovnih ljudi in občanov.

Zbor občinske skupščine, v katerega delovno področje spada vprašanje, za katerega je podana pobuda za razpis referenduma, mora v roku 30 dni obravnavati pobudo, se o njej odločiti ter o svojem sklepu obvestiti pobudnika.

80. člen

Referendum v občini vodi komisija za izvedbo referenduma, ki jo imenuje občinska skupščina.

81. člen

Odločitev sprejeta na referendumu je obvezna.

Občinska skupščina ne sme eno leto po izvedbi referenduma sprejeti nobenega akta, ki bi bil v nasprotju z izidom referenduma, niti ne sme referendum o istem vprašanju ponoviti, razen kadar so z zakonom določeni drugačni roki.

Javna razprava

82. člen

Z javno razpravo o vprašanih pomembnih za politični, gospodarski, družbeni, kulturni ali socialni razvoj se zagotavlja neposredna in aktivna udeležba delovnih ljudi in občanov ter uresničevanje njihovega odločujočega vpliva v postopku priprav in sprejema odločitev o vprašanih, ki imajo skupen ali splošen namen.

83. člen

Občinska skupščina mora dati v javno razpravo pred sprejetjem osnutke:

- sprememb in dopolnitev statuta občine,
- družbenih planov in proračuna občine,
- predpisov, ki nalagajo delovnim ljudem in občanom nove oziroma izredne materialne obveznosti,
- razpisa javnega posojila,
- osnutke drugih predpisov oziroma aktov, za katere to določa zakon.

84. člen

Vprašanja, ki so predmet javne razprave, se obravnavajo v družbenopolitičnih organizacijah, organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, tako kot je to določeno v statutu teh organizacij in skupnosti.

85. člen

Predlagatelj, oziroma organ, ki odloča o vprašanju, ki je dano v javno razpravo, je dolžan:

- osnutek akta ali gradiva javno objaviti oziroma zagotoviti, da se delovni ljudje in občani z njim pravočasno seznanijo,
- predlog obrazložiti in navesti družbene, ekonomske in druge razloge za njegov sprejem,
- določiti primeren rok za javno razpravo,
- zagotoviti zbiranje vseh mnenj iz javne razprave,
- zagotoviti strokovno obdelavo mnenj, stališč in predlogov,
- skrbeti, da se akt pred zaključkom javne razprave ne sprejme,
- ob sprejemu akta obravnavati mnenja, stališča in predloge iz javne razprave in se o njih opredeliti,
- obvestiti udeležence javne razprave o stališčih, ki jih je zavzel o predlogih iz razprave.

86. člen

Pred pomembnimi odločitvami se lahko izvede tudi anketa ali na drug način ugotavlja javno mnenje. O izvedbi ankete ali druge oblike ugotavljanja javne-

ga mnenja sprejme občinska skupščina poseben akt, s katerim opredeli namen in način ter druga vprašanja v zvezi z izvedbo ankete ali druge oblike ugotavljanja javnega mnenja.

2. Samoupravni sporazumi in družbeni dogovori

87. člen

Delavci in delovni ljudje s samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom samoupravno urejajo medsebojna razmerja, usklajujejo interese in urejajo odnose širšega družbenega pomena.

88. člen

S samoupravnim sporazumom delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovni ljudje ter občani v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih v mejah svojih samoupravnih pravic usklajujejo svoje interese v družbeni delitvi dela in družbeni reprodukciji, združujejo delo in sredstva in urejajo medsebojna razmerja v zvezi z združevanjem dela in sredstev; ustanovljajo delovne in druge organizacije združenega dela, banke, poslovne in druge skupnosti; določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke, določajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti ter ukrepe za njihovo uresničevanje in urejajo druga razmerja skupnega pomena.

Samoupravni sporazum sklenejo v imenu udeležencev sporazuma njihovi pooblašteni organi.

Samoupravni sporazum, ki se nanaša na uresničevanje neodtujljivih pravic delavcev, je v temeljni organizaciji združenega dela oziroma v drugi samoupravni organizaciji ali skupnosti sprejet, če se z njim strinja večina delavcev oziroma delovnih ljudi organizacije oziroma skupnosti.

89. člen

Sindikati imajo pravico dajati pobudo in predloge za sklepanje samoupravnih sporazumov in lahko začne postopek za ponovno obravnavanje že sklenjenega samoupravnega sporazuma, če meni, da se z njim kršijo samoupravne pravice delavcev in družbeno-ekonomski odnosi, ki jih določa ustava.

V postopku za sklenitev samoupravnega sporazuma, s katerimi se urejajo medsebojna razmerja delavcev pri delu ali določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke, sodeluje in sporazum podpiše sindikalna organizacija, ki jo določa statut sindikata. Če sindikalna organizacija ne podpiše samoupravnega sporazuma ima organizacija združenega dela pravico tak samoupravni sporazum uporabljati, sindikalna organizacija pa lahko začne spor pred sodiščem združenega dela.

90. člen

Organizacija združenega dela in druga samoupravna organizacija in skupnost, ki meni, da so s samoupravnim sporazumom drugih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti prizadete njene pravice ali interesi, ki temeljijo na zakonu, lahko začne postopek za ponovno obravnavanje samoupravnega sporazuma.

91. člen

Z družbenim dogovorom organizacije združenega dela, zbornice in druga splošna združenja, samoupravne interesne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti, organi družbenopolitične skupnosti, sindikati in druge družbenopolitične in družbene organizacije zagotavljajo in usklajujejo samoupravno urejanje družbenoekonomskih in drugih odnosov, ki so širšega skupnega pomena za udeležence dogovora ali splošnega družbenega pomena.

V imenu udeležencev sklenejo družbeni dogovor njihovi pooblašteni organi.

92. člen

Občinska skupščina in njeni organi spodbujajo samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje. Občinska skupščina lahko predpiše, da so posamezne samoupravne organizacije in skupnosti dolžne opraviti postopek za samoupravno sporazumevanje oziroma družbeno dogovarjanje.

3. Družbeno varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine

93. člen

V občini uresničujejo družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine:

- občinska skupščina in njeje odgovorni organi,
- družbeni pravobranilec samoupravljanja,
- samoupravni sodni organi,
- postaja milice,
- uprava javne varnosti,
- občinsko javno tožilstvo,
- občinsko sodišče,
- sodnik za prekrške,
- javni pravobranilec.

Oblike in način uresničevanja družbenega varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine določata ustava in zakon.

94. člen

Če nastanejo v organizaciji združenega dela ali drugi samoupravni organizaciji oziroma skupnosti bistvene motnje v samoupravnih odnosih ali so huje prizadeti družbeni interesi ali če organizacija oziroma skupnost ne izpolnjuje z zakonom določenih obveznosti, ima občinska skupščina pod pogoji in postopku, kot to določa zakon, pravico:

— razpustiti delavski svet oziroma drug ustrezen organ upravljanja organizacije združenega dela in razpisati volitve članov v ta organ,

— razpustiti izvršilne organe in odstaviti poslovodne organe in delavce na vodilnih delovnih mestih v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih,

— imenovatičasne organe z zakonom določenimi pravicami in dolžnostmi,

— časno omejiti uresničevanje določenih samoupravnih pravic delovnih ljudi in organov upravljanja ter uveljaviti druge z zakonom določene ukrepe,

— zadržati izvršitev sklepov, drugih aktov in dejanj, s katerimi bi bile kršene samoupravne pravice delovnih ljudi in prizadeta družbena lastnina.

95. člen

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja kot samostojni organ občine, ukrepa in vlaga pravna sredstva in izvršuje druge z zakonom določene pravice in dolžnosti pri uresničevanju družbenega varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja predlaga občinski skupščini, ustavnemu sodišču, sodiščem in samoupravnim sodnim organom postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine, kakor tudi postopek, da se akti, sklepi in dejanja, s katerimi sta prizadeta samoupravljanje in družbena lastnina, razglasijo za nične.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja začne postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine na lastno pobudo ali na pobudo delavcev organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, sindikalne organizacije in drugih družbenopolitičnih organizacij, državnih organov in občanov.

Državni organi in organi samoupravljanja so dolžni dati občinskemu družbenemu pravobranilcu samoupravljanja na njegovo zahtevo podatke in informacije, ki so mu potrebni za opravljanje njegove funkcije.

96. člen

Samoupravna sodišča varujejo s svojimi odločitvami svoboščine in pravice občanov in samoupravni položaj delovnih ljudi in samoupravnih organizacij ter skupnosti in zagotavljajo ustavnost in zakonitost.

97. člen

Samoupravna sodišča se ustanovljajo kot sodišča združenega dela, poravnalni sveti, arbitraže, razsodišča in v drugih oblikah izvajanja samoupravne sodne funkcije.

Samoupravna sodišča se ustanovljajo s samoupravnim aktom ali s sporazumom strank, v skladu z ustavo in zakonom.

Akt o ustanovitvi samoupravnega sodišča določi, v skladu z zakonom, pristojnost, sestavo in organizacijo tega organa ter postopek pred sodiščem.

98. člen

Postaja milice v občini varuje življenje in osebno varnost ljudi in premoženja, preprečuje kazniva dejanja, odkriva kazniva dejanja ter odkriva in prijema storilce kaznivih dejanj, opravlja določene zadeve s področja varovanja z ustavo določenega reda, vzdržuje javni red in mir, nadzoruje in ureja promet na javnih cestah, pomaga odpravljati posledice elementarnih in drugih hudih nesreč, sodeluje s pristojnimi upravnimi organi v zadevah, ki spadajo v delovno področje postaje, predlaga uvedbo postopka o prekršku in opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon in drugi predpisi.

VI. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

99. člen

Družbenopolitične organizacije se v skladu s svojo vlogo in nalogami v razmerju do občinske skupščine in njenih organov, organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti

vključujejo kot aktivne družbenopolitične sile v dogajanja v družbenem in gospodarskem življenju v občini.

100. člen

Zveza komunistov, kot organizirana vodilna in idejnopolitična sila delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in občanov je glavni pobudnik in nosilec politične dejavnosti pri oblikovanju in nadaljnjem razvoju socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, za krepitev socialistične družbene in demokratične zavesti in za varstvo in nadaljnji razvoj socialistične revolucije.

Na tej podlagi je Zveza komunistov idejno usmerjevalni faktor novih družbenih odnosov, ustvarjajoč široko iniciativnost vseh delovnih ljudi in občanov pri reševanju družbenopolitičnih vprašanj ter je tako bistven dejavnik notranjega življenja in funkcioniranja samoupravnih organov in institucij v samoupravnem družbenopolitičnem sistemu.

101. člen

V Socialistični zvezi delovnega ljudstva Slovenije, kot prostovoljni in demokratični zvezi delovnih ljudi in občanov ter vseh organiziranih socialističnih sil z Zvezo komunistov kot vodilno idejno in politično silo, delovni ljudje in občani kot posamezniki in organizirani v družbenopolitičnih organizacijah, uresničujejo politično in akcijsko enotnost socialističnih sil ter v ta namen: obravnavajo vsa družbena vprašanja, zavzemajo stališča in dajejo politične pobude na vseh področjih družbenega življenja, določajo skupne programe družbene dejavnosti in skupna družbena merila za volitve delegacij in delegatov katere zagotavljajo demokratično predlaganje in določanje kandidatov za člane delegacij in za delegate ter za samoupravne, javne in druge družbene funkcije, obravnavajo splošna vprašanja kadrovske politike in vzgoje kadrov ter določajo merila za izbiranje kadrov, opravljajo družbeno nadzorstvo in presojo delo organov oblasti in samoupravljanja, zagotavljajo obveščanje delovnih ljudi in občanov in vpliv na javno komuniciranje, se borijo za humane, socialistične demokratične odnose in odpravljajo pojave, ki takim odnosom škodujejo.

102. člen

V sindikatu kot najširši organizaciji delavskega razreda se delavci zavzemajo za uresničevanje svojega ustavnega položaja v združenem delu v vsem družbenem življenju, zavzemajo se za svoje usposabljanje v ta namen, za demokratično predlaganje in določanje kandidatov za delegacije, delegate in za organe v družbenem delu in v družbenopolitični skupnosti, za varstvo pravic, življenjskega standarda in socialne varnosti delavcev.

Sindikati daje pobude in sodeluje pri samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju in daje predloge, ki se nanašajo na družbeni in materialni položaj delavskega razreda.

103. člen

V organizaciji Zveze združenj borcev NOV, kot prostovoljni organizaciji udeležencev NOB, delovni ljudje in občani v skladu s programom Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva razvijajo tradicije NOB in jih prenašajo na mlade generacije, prizadevajo si za napredek socialističnih in sa-

moupravnih odnosov, krepitev enakopravnosti, bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi, medčloveških humanih odnosov in solidarnost. Zavzemajo se za urejanje socialnih, stanovanjskih, zdravstvenih in drugih vprašanj udeležencev NOB in njihovih družinskih članov, dajejo pobude in predloge skupščinam družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti za reševanje vprašanj iz tega področja.

104. člen

Zveza rezervnih vojaških starešin je družbenopolitična organizacija, ki skupaj z drugimi družbenopolitičnimi in družbenimi organizacijami prispeva h krepitvi idejnopolitičnih osnov splošnega ljudskega odpora, obrambnih sil, družbene samozaščite in varnosti Socialistične federativne republike Jugoslavije, zaradi ohranitve in razvijanja pridobitev naše socialistične revolucije, zagotovitve nemotenega in svobodnega razvoja samoupravnega socialističnega sistema, krepitev enakopravnosti, bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, razvijanja jugoslovanskega socialističnega patriotizma in socialistične zavesti in negovanja revolucionarnih tradicij narodnoosvobodilne borbe.

105. člen

Mladi delovni ljudje in občani v občini se zaradi uresničevanja svojih skupnih interesov združujejo v občinsko organizacijo Zveze mladine Slovenije, ki jo sestavljajo aktivni mladih v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, šolah vseh stopenj, dijaških domovih ter drugih organizacijah in društvih. Tako organizirana se mladina skupaj in enakopravno z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami vključuje v družbenopolitično življenje v občini; obravnava in se aktivno vključuje v razreševanje vseh družbenih vprašanj ter usklajuje mnenja, daje pobude in predloge o vprašanjih za katera so mladi še posebej zainteresirani.

106. člen

Občani in delovni ljudje se združujejo tudi v drugih družbenih organizacijah, združenjih in društvih, glede na svoje interese in potrebe, delujejo po svojih statutih in programu Socialistične zveze in se prek nje vključujejo v družbenopolitično življenje v občini.

107. člen

Na pobudo organizacij Zveze komunistov, Socialistične zveze, sindikata in drugih zainteresiranih družbenopolitičnih organizacij lahko občinska skupščina in njeni organi organizirajo skupne sestanke ali posvetovanja delegacij organizacij združenega dela, delegacij krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, zaradi obravnavanja določenih vprašanj, za katere so te zainteresirane.

108. člen

Občinska skupščina in njeni organi sodelujejo z družbenopolitičnimi organizacijami zlasti pri organiziranju javnih razprav, ob pripravi družbenih dogovorov, ob volitvah delegacij, pri organiziranju konferenc delegacij, ob izvajanju družbene zaščite samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov ter družbene lastnine, na področju družbene samozaščite in ob vseh pomembnejših vprašanjih družbenega življenja v občini.

109. člen

Občinska skupščina in njeni organi so dolžni obravnavati mnenja in predloge, ki jih delovni ljudje in občani podajo na konferencah, javnih tribunah, v sekcijah in drugih oblikah delovanja družbenopolitičnih organizacij ter na mnenja in predloge dati odgovor.

110. člen

Občinska skupščina in njeni organi seznanjajo družbenopolitične organizacije s svojim delovanjem tudi tako, da jim pošiljajo gradiva, poročila, analize in druge informacije o pomembnejših vprašanjih.

111. člen

Delegacije v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih so dolžne ob sprejemanju svojih stališč in odločanju o posameznih vprašanjih v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, v samoupravnih organih in organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih obravnavati mnenja, predloge in pobude družbenopolitičnih organizacij.

VII. KRAJEVNA SKUPNOST

112. člen

Delovni ljudje in občani v naselju, delu naselja ali v več posameznih naseljih imajo pravico in dolžnost, da se samoupravno organizirajo v krajevno skupnost, ki je pravna oseba.

V krajevni skupnosti delovni ljudje in občani, ki živijo ali delajo na območju krajevnih skupnosti, odločajo o zadovoljevanju osebnih in skupnih potreb, odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov, sodelujejo pri odločanju o vprašanjih skupnega pomena v občini, mestu in drugih družbenopolitičnih skupnostih.

Pravice in dolžnosti delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti določa ustava, ta statut ter samoupravni akti krajevnih skupnosti.

113. člen

Za uresničevanje svojih skupnih interesov in potreb ter opravljanje nalog se delovni ljudje in občani, organizirani v krajevni skupnosti, s samoupravnim sporazumevanjem in na drug način povezujejo s temeljnimi organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, krajevnimi skupnostmi ter drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, ki so zainteresirane za sodelovanje in dolžne sodelovati pri zadovoljevanju teh interesov in potreb ter opravljanju nalog. V krajevni skupnosti se povezujejo tudi delovni ljudje in občani združeni v družbenih organizacijah in društvih, v katerih uresničujejo posamične in skupne interese.

114. člen

Svoje skupne potrebe in interese delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti zadovoljujejo in uresničujejo na svojih zborih in v samoupravnih organih, v krajevnih organizacijah Socialistične zveze delovnega ljudstva in drugih družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, v društvih, v skupnostih potrošni-

kov in uporabnikov določenih dobrin in storitev, na zborih stanovalcev, v hišnih svetih in v stanovanjskih skupnostih, z referendumom, s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, v delegaciji in po delegatih v organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnosti ali zadeve posebnega družbenega interesa v samoupravnih interesnih skupnostih in v občini ter širših družbenopolitičnih skupnostih. Izvrševanje določenih skupnih potreb in interesov delovni ljudje in občani poverjajo organom in delovnim telesom krajevne skupnosti.

115. člen

Delovni ljudje in občani ustanovijo krajevno skupnost za vas, več vasi, naselje, več naselij, tako da predstavlja urbanistično, gospodarsko in politično zaokroženo celoto, v kateri je možno uresničevati skupne interese občanov.

116. člen

Pobudo za ustanovitev, združitvev krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevne skupnosti k drugi krajevni skupnosti lahko dajo:

— krajevna organizacija Socialistične zveze delovnega ljudstva,

— 50 delovnih ljudi in občanov, ki živijo ali delajo na območju za katero se predlaga ustanovitev, združitvev ali priključitev dela krajevne skupnosti drugi krajevni skupnosti oziroma 5% delovnih ljudi in občanov, ki živijo ali delajo na območju, za katero se predlaga združitvev ali priključitev.

Pobudo za združitvev dveh ali več krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevne skupnosti k drugi krajevni skupnosti morajo podati delovni ljudje in občani, iz območja vsake krajevne skupnosti, ki se želi združiti, pobudo za priključitev k drugi krajevni skupnosti pa morajo podpreti tudi delovni ljudje in občani iz tiste krajevne skupnosti, h kateri se namerava priključiti del območja druge krajevne skupnosti.

Krajevne organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva morajo o pobudi za ustanovitev, združitvev krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevne skupnosti k drugi krajevni skupnosti uvesti na teh območjih javno razpravo.

117. člen

Če delovni ljudje in občani v javni razpravi podprejo pobudo za ustanovitev, združitvev krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevne skupnosti k drugi krajevni skupnosti, razpišejo krajevne organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva referendum, na katerem se delovni ljudje in občani neposredno odločajo o ustanovitvi, združitvi ali priključitvi dela krajevne skupnosti.

Referendum mora biti razpisan za celo območje, ki ga bo zajemala krajevna skupnost po ustanovitvi, združitvi ali priključitvi dela krajevne skupnosti k drugi krajevni skupnosti.

118. člen

Krajevna skupnost ima svoj statut, v katerem delovni ljudje in občani sami opredelijo skupne potrebe, interese in naloge, na posameznih področjih skupnega

življenja in dela, uredijo medsebojne odnose ter druga vprašanja, ki so pomembna za delovanje krajevne skupnosti in življenje delovnih ljudi in občanov v njej.

Osnutek statuta pripravi izvršni organ krajevne skupnosti in ga predloži krajevni organizaciji Socialistične zveze delovnega ljudstva, da organizira in izvede javno razpravo o osnutku statuta krajevne skupnosti.

Po zaključku javne razprave izvršni organ krajevne skupnosti na podlagi pripomb, stališč in mnenj danih v javni razpravi, sestavi predlog statuta.

Statut sprejme samoupravni organ krajevne skupnosti. Statut krajevne skupnosti je sprejet, če je zanj glasovalo najmanj 2/3 delegatov v samoupravnem organu krajevne skupnosti.

119. člen

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti odločajo o vsebini in načinu zadovoljevanja ter solidarnega uresničevanja svojih določenih skupnih potreb, interesov in nalog na področju medsebojnih odnosov v naselju, gospodarjenja s prostorom, urbanističnega programiranja in urejanja naselij, otroškega in socialnega varstva, zdravstvenega varstva, vzgoje in izobraževanja, prosvete in kulture, telesne kulture ter rekreacije, varstva kulturnih ter zgodovinskih spomenikov, stanovanjske politike in upravljanja stanovanj, komunalnih in drugih dejavnosti za neposredno zadovoljevanje njihovih potreb ter potreb družin in gospodinjstev, varstva interesov potrošnikov in uporabnikov, organizacije splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, varstva naravnega okolja, upravljanja družbenega premoženja, javnega obveščanja ter drugih področij skupnega življenja in dela.

Skupne potrebe, interese in naloge na posameznih področjih skupnega življenja in dela opredeljujejo delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti s statutom te skupnosti.

120. člen

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti sprejemajo programe in planje razvoja krajevne skupnosti, s katerimi določijo tudi način združevanja in uporabe sredstev in dela za uresničevanje posameznih skupnih nalog.

121. člen

Za zadovoljevanje in uresničevanje določenih skupnih potreb in interesov ter za opravljanje nalog, delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti združujejo svoja sredstva, ki jih prispevajo s samopriskom in delom ali dobijo na drug način:

— z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti namenijo delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevne skupnosti in temeljne organizacije združenega dela, katerih delavci živijo na območju te krajevne skupnosti,

— s sredstvi, ki se na podlagi družbenega plana občine, programov in planov samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela določijo za uresničevanje programa krajevne skupnosti in za zadovoljevanje komunalnih, socialnih in drugih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti,

— z delom davkov, taks, prispevka za uporabo mestnega zemljišča in drugih davščin, zbranih na območju krajevne skupnosti, ki jih občina odstopi krajevni skupnosti za uresničevanje njenih nalog v skladu s plani in programi razvoja krajevne skupnosti in občine,

- z dopolnilnimi sredstvi iz proračuna občine,
- s prostovoljno združenimi sredstvi družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij ter društev v krajevni skupnosti,
- in z drugimi sredstvi.

Krajevna skupnost združuje sredstva s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. Podlaga za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje o združevanju sredstev je program in plan razvoja krajevne skupnosti.

122. člen

Občinska skupščina vsako leto določi višino sredstev od dohodka od davkov, taks in drugih davščin, ki jih odstopa krajevnim skupnostim za uresničevanje nalog in funkcionalno dejavnost krajevnih skupnosti.

Zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine, po načelih vzajemnosti in solidarnosti, določi merila za udeležbo posamezne krajevne skupnosti na sredstvih namenjenih za funkcionalno dejavnost krajevnih skupnosti, upoštevajoč območje ter število delovnih ljudi in občanov.

123. člen

Občinska skupščina zagotavlja iz proračuna tudi dopolnilna sredstva tistim krajevnim skupnostim, v katerih drugi dohodki ne zadostujejo za financiranje programov krajevne skupnosti, če so ti programi v skladu z občinskimi programi.

124. člen

Krajevna skupnost razpolaga s svojimi sredstvi samostojno in jih razporeja s finančnim načrtom v skladu s svojim programom.

Namenska sredstva se razporejajo za namene, za katere so bila dana.

Predlog programa in finančnega načrta krajevne skupnosti obravnavajo delovni ljudje in občani na svojih zborih, sprejme pa jih organ samoupravljanja v krajevni skupnosti.

125. člen

Za uresničevanje zadev, ki so skupnega pomena za dve ali več krajevnih skupnosti, lahko krajevne skupnosti združujejo svoja sredstva, razen sredstev, ki se namensko zbirajo v krajevni skupnosti.

Krajevne skupnosti, po načelih solidarnosti in vzajemnosti, združujejo sredstva s samoupravnim sporazumom, s katerim rešijo način zbiranja in porabo sredstev ter določijo organ, ki upravlja z zbranimi sredstvi.

126. člen

Zaradi ustvarjanja in zagotavljanja materialnih in drugih pogojev za svoje življenje in delo se lahko delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti neposredno povezujejo v skupnosti, v katerih na samoupravni podlagi ugotavljajo, usklajujejo in uresničujejo interese skupnega pomena.

S samoupravnim sporazumom se lahko več krajevnih skupnosti dogovori tudi za oblikovanje lastnih skupnih služb ter določijo organe za usmerjanje in nadzor nad delom teh služb.

Krajevne skupnosti lahko oblikujejo tudi posamezne skupne organe za opravljanje stalnih ali občasnih nalog.

VIII. SKUPŠČINSKI SISTEM

127. člen

Zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti in organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij skupščine družbenopolitičnih skupnosti oblikujejo delovni ljudje in občani v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah svoje delegacije.

128. člen

V temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih oblikujejo delegacije:

1. delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ki opravljajo zadeve skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela;

2. delovni ljudje, ki delajo v kmetijski, obrtni in v podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizirani v skupnosti in druge z zakonom določene oblike združevanja;

3. delovni ljudje v delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kot tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije, na način, določen z ustavo in zakonom;

4. delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih.

Pri oblikovanju delegacij v organizacijah združenega dela na področju izobraževanja sodelujejo študentje in učenci srednjih šol pod pogoji in na način, ki jih določa zakon.

Delegacije oblikujejo tudi delovni ljudje, ki trajno delajo v delu temeljne organizacije združenega dela, ki ni na območju občine, na katerem je sedež te organizacije.

V temeljni organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti z majhnim številom delovnih ljudi, opravljajo funkcijo delegacije vsi delovni ljudje.

V družbenopolitičnih organizacijah opravljajo funkcijo delegacij njihova izvoljena telesa, določena z njihovimi statuti oziroma z drugimi sklepi.

Dve ali več delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kot tudi aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije, lahko oblikuje skupno delegacijo, v skladu z zakonom oziroma odlokom občinske skupščine.

129. člen

Če se med mandatnim obdobjem skupščine družbenopolitične skupnosti ustanovi nova temeljna sa-

moupravna organizacija ali skupnost, se vključi njena delegacija v opravljanje funkcij skupščine družbenopolitičnih skupnosti v skladu z zakonom.

130. člen

Temeljne samoupravne organizacije in skupnosti samostojno določajo s svojim statutom v skladu z zakonom število članov, sestavo svoje delegacije kakor tudi način izvolitve in odpoklica delegacije.

131. člen

Število delegatov, ki jih delegacije oziroma konference delegacij organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter krajevnih skupnosti pošiljajo v zbor občinske skupščine, se določi sorazmerno s številom delovnih ljudi in občanov v teh organizacijah oziroma skupnostih, vendar tako, da je zagotovljena ustrezna zastopanost posameznih področij družbenega dela oziroma posameznih območij.

132. člen

Pri zavzemanju stališč o vprašanih, o katerih se odloča v skupščini, ravnajo delegati v skladu s smernicami svojih samoupravnih organizacij in skupnosti in temeljnimi stališči delegacij oziroma družbenopolitičnih organizacij, ki so jih delegirale, kakor tudi v skladu s skupnimi in splošnimi družbenimi interesi in potrebami, vendar so samostojni pri opredeljevanju in glasovanju.

133. člen

Delegat je dolžan o delu skupščine in o svojem delu obveščati delegacije in temeljne samoupravne organizacije in skupnosti oziroma družbenopolitične organizacije, ki so ga delegirale in jim je odgovoren za svoje delo.

Samoupravne organizacije in skupnosti s svojimi statuti in samoupravnimi sporazumi podrobneje določajo pravice, dolžnosti in odgovornosti za delo delegacij in delegatov ter zagotavljajo pogoje za njihovo delo.

134. člen

Vsak delegat ima pravico dajati zboru, katerega član je, predloge odlokov in drugih aktov in sprožiti vsako vprašanje z delovnega področja zбора, ob upoštevanju pravic in dolžnosti delegacij.

135. člen

Delegat ima na zasedanjih zбора pravico predlagati zboru, katerega član je, naj obravnava vprašanje, ki se nanaša na delo izvršnega sveta, na izvrševanje zakonov in drugih predpisov ali na delo upravnih organov.

Delegat ima na zasedanju zбора pravico zahtevati od izvršnega sveta ali od predstojnika ustreznega upravnega organa odgovor na vprašanja, ki se tičejo njihovega dela ali zadev iz njihove pristojnosti.

136. člen

Da bi lahko izvrševal svoje dolžnosti, ima delegat pravico zahtevati od upravnih organov ter od organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti podatke, ki so mu potrebni za njegovo delo v občinski skupščini.

137. člen

Delegat v skupščini uživa imuniteto.

Delegat ne more biti klican na kazensko odgovornost, ne priprt ali kaznovan za mnenje, ki ga je izrazil ali za glas, ki ga je dal v zboru, katerega član je in v skupščini.

Delegat ne more biti priprt brez dovoljenja zбора, katerega član je; prav tako se zoper njega, če se sklicuje na imuniteto, ne more začeti kazenski postopek brez dovoljenja zбора.

Brez dovoljenja zбора, katerega član je, sme biti delegat priprt samo, če je zaloten pri kaznivem dejanju, za katerega je predpisana kazen strogega zapore nad pet let. V takem primeru mora državni organ, ki je delegatu vzel prostost, to sporočiti predsedniku zбора. Ta predloži primer zboru, da odloči, ali naj se postopek nadaljuje oziroma ali naj ostane odločba o odvzemu prostosti v veljavi.

Zbor sme vzpostaviti imuniteto tudi delegatu, ki se nanjo ni skliceval, če je to potrebno za opravljanje njegove funkcije.

Če zbor ni zbran, odloči mandatno-imunitetna komisija ustreznega zбора proti poznejši potrditvi zбора o tem, ali dovoljuje odvzem prostosti oziroma nadaljevanje kazenskega postopka in o vzpostavitvi imunitete delegatu.

Kadar skupščina samoupravne interesne skupnosti soodloča s skupščino družbenopolitične skupnosti, uživajo člani te skupščine imuniteto v skladu z drugim odstavkom tega člena.

IX. OBČINSKA SKUPŠČINA

1. Položaj in pristojnost

138. člen

Skupščina občine Ljubljana Vič-Rudnik je organ samoupravljanja in najvišji organ oblasti v okviru pravic in dolžnosti, ki jih ima občina po ustavi, tem statutu in zakonih.

139. člen

V okviru pravic in dolžnosti, ki jih uresničujejo delovni ljudje in občani v občini, občinska skupščina: določa politiko in odloča o temeljnih vprašanih, ki so pomembna za politično, gospodarsko, socialno in kulturno življenje in družbeni razvoj občine, prejema družbeni plan, proračun, predpise in druge splošne akte, obravnava vprašanja, ki so pomembna za organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti in usklajuje njihove odnose in interese; daje pobudo in sodeluje pri sklepanju družbenih dogovorov; obravnava vprašanja s področja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite; izvršuje nadzorstvo zakonitosti, določa temeljno organizacijo upravnih organov, njihove pravice, dolžnosti in pooblastila ter način imenovanja in razreševanja predstojnikov občinskih upravnih organov; skrbi za izvajanje določene politike, predpisov in drugih splošnih aktov, določa politiko izvrševanja predpisov in drugih splošnih aktov ter obveznosti organov in organizacij v zvezi z njihovim izvrševanjem; opravlja politično nadzorstvo nad delom izvršnega sveta in upravnih organov ter skupščini odgovornih nasilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij in s svojimi smernicami usmerja delo teh organov.

140. člen

Občinska skupščina opravlja družbeno nadzorstvo na območju občine ter opravlja vse druge zadeve, za katere je pristojna po ustavi, tem statutu, zakonih in po drugih predpisih.

2. Sestava in volitve

141. člen

V občinsko skupščino pošiljajo svoje delegate delovni ljudje in občani organizirani v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah.

142. člen

Dve ali več delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, povezanih z delom in drugimi skupnimi interesi v združenem delu v procesu reprodukcije oziroma z interesi v občini, ki jim glede na merila določena s tem statutom ne pripada delegatsko mesto v zboru združenega dela, se združujejo v konferenco delegacij zaradi delegiranja skupnega delegata v zbor združenega dela, obravnavanja vprašanj iz pristojnosti občinske skupščine, določanja skupnih smernic za delegata in zaradi uresničevanja drugih pravic in dolžnosti v zvezi z opravljanjem funkcij občinske skupščine.

Temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti oblikujejo konferenco delegacij s samoupravnimi sporazumi, na podlagi odloka občinske skupščine.

143. člen

Občinsko skupščino sestavljajo zbor združenega dela, zbor, krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor.

144. člen

Zbor združenega dela sestavlja 45 delegatov, od tega:

- 29 delegatov temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti na področju gospodarstva;
- 8 delegatov temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti s področja prosvetno kulturne dejavnosti;
- 2 delegata temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti s področja socialno zdravstvene dejavnosti;
- 5 delegatov delovnih ljudi, ki dejajo s svojimi delovnimi sredstvi v kmetijski, obrtni in podobnih dejavnostih in delavcev, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva;
- 1 delegat delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot temeljne organizacije združenega dela ter aktivnih vojaških in civilnih oseb v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Zbor krajevnih skupnosti sestavlja 36 delegatov delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih.

Družbenopolitični zbor sestavlja 30 delegatov delovnih ljudi in občanov, organiziranih v družbenopolitičnih organizacijah.

145. člen

O določenih vprašanjih iz pristojnosti občinske skupščine soddločajo v skladu s tem statutom skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

3. Pristojnosti in delo zborov

146. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor obravnavajo in odločajo o vprašanjih iz pristojnosti občinske skupščine enakopravno oziroma skupaj, zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa tudi samostojno.

O zadevah iz pristojnosti občinske skupščine, o katerih soddločajo na podlagi tega statuta skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, odločajo pristojni zbori občinske skupščine enakopravno s skupščino ustrezne samoupravne interesne skupnosti.

147. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor enakopravno:

- sprejemajo statut občine in njegove spremembe,
- dajejo soglasje k statutu mesta Ljubljane in njegovim spremembam,
- sprejemajo poslovnik občinske skupščine;
- odločajo o vključitvi občine v skupnosti občin,
- volijo in razrešujejo predsednika in podpredsednika občinske skupščine,
- volijo in razrešujejo predsednika in člane izvršnega sveta,
- volijo, imenujejo in razrešujejo druge funkcionarje, predstojnike upravnih organov in družbenega pravobranilca samoupravljanja,
- dodeljujejo priznanja in nagrade občine.

148. člen

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti enakopravno oziroma enakopravno z družbenopolitičnim zborom v skladu z njegovo pristojnostjo sprejemata odloke in druge splošne akte, ki se nanašajo na:

- družbenoekonomski razvoj občine, družbene plane občine in akte o tekoči družbenoekonomski politiki,
- uresničevanje z družbenimi plani določene politike in načela za financiranje skupnih in splošnih potreb v občini,
- zaposlovanje in socialno varnost,
- davčno politiko v občini,
- proračun in zaključni račun proračuna občine,
- razpis javnega posojila,
- ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti, načela za njihovo organizacijo in medsebojna razmerja delavcev ter plačevanje prispevkov tem skupnostim,
- začasno ureditev vprašanj, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti,
- začasne ukrepe zoper organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti,
- vprašanja politike in razvoja na vseh področjih družbenih dejavnosti, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, gospodarjenja s prostorom in urbanističnega planiranja, varstva narave in človekovega okolja, izgradnje in ureditve naselij,
- vprašanja iz področja ljudske obrambe, notranjih zadev in družbene samozaščite, varnosti prometa, družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine,
- vprašanja kadrovske politike v občini,
- druga vprašanja skupnega pomena za delovne ljudi v združenem delu, krajevnih skupnostih in občini.

149. člen

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti oziroma družbenopolitični zbor delegirajo iz sestava delegacij delegate v ustrezni zbor republiške skupščine na način, določen z ustavo, zakonom in poslovnikom občinske skupščine.

150. člen

Družbenopolitični zbor spremlja politično stanje in razvoj v občini ter skrbi, da se na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja uveljavlja temeljna smer z ustavo določenega socialističnega samoupravnega sistema. Družbenopolitični zbor sodeluje v postopku sprejemanja odlokov in drugih splošnih aktov z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti tako, da sprejema stališča v zadevah, ki se nanašajo na temeljne cilje in osnovna razmerja družbenoekonomskega razvoja občine, ki so vsebovana v programih in družbenih načrtih občine, uresničevanje ustavnosti in zakonitosti ter varstva svoboščin in pravic človeka in občana, družbeni sistem informiranja in splošne pogoje javnega obveščanja.

151. člen

Zbor združenega dela samostojno:

— obravnava stanje in razvoj posameznih gospodarskih in drugih družbenih področij, medsebojna razmerja v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravne družbenoekonomske odnose in delitev dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela, druga vprašanja, ki imajo splošen pomen za družbeni in gospodarski razvoj ter o tem zavzema stališča, daje mnenja in predloge in priporočila ter spremlja izvrševanje predpisov in drugih splošnih aktov,

— obravnava vprašanja, ki se nanašajo na uresničevanje samoupravnih pravic in samoupravnih družbenih odnosov delovnih ljudi v združenem delu v občini,

— usklajuje posamezne in skupne interese delovnih ljudi na vseh področjih združenega dela in samostojnega osebnega dela s sredstvi, ki so lasti občanov,

— obravnava vprašanja s področja samoupravnega sporazumevanja, ga spodbuja in sodeluje pri družbenem dogovarjanju,

— zadrži izvršitev samoupravnega splošnega akta organizacije združenega dela do sklepa ustavnega sodišča, če misli, da je akt v nasprotju z ustavo ali zakonom in uvede postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti tega akta,

— obravnava predloge in stališča zborov delovnih ljudi v organizacijah združenega dela ter drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih in jih obvešča o svojih ukrepih in sklepkih,

— opravlja druge zadeve s področja samoupravnih pravic delovnih ljudi, njihovih dolžnosti in svoboščin, če te zadeve niso v pristojnosti drugega zbora.

152. člen

Zbor krajevnih skupnosti samostojno:

— sproži postopek za samoupravno sporazumevanje krajevnih skupnosti,

— obravnava in usklajuje programe razvoja krajevnih skupnosti v občini ter proučuje, usmerja in spodbuja delo krajevnih skupnosti,

— obravnava vsa vprašanja in odnose, ki so pomembni za življenje delovnih ljudi in občanov v kra-

jevnih skupnostih, in ki se nanašajo na področje sodelovanja med krajevnimi skupnostmi v občini in izven nje, gospodarjenja in uporabe dobrin v splošni rabi ter uporabe mestnega zemljišča ter o tem zavzema stališča, daje mnenja in predloge,

— obravnava vprašanja, ki se nanašajo na imena cest, ulic, trgov, poti, parkov na območju občine ter daje o teh vprašanih mnenja in predloge skupščini mesta,

— spodbuja sodelovanje med delegacijami krajevnih skupnosti zaradi uspešnega skupnega reševanja nalog iz pristojnosti zbora in sporazumnega reševanja drugih vprašanj skupnega pomena za delovne ljudi in občane v krajevnih skupnostih, usklajuje delo krajevnih skupnosti ter o tem daje priporočila, predloge in mnenja,

— obravnava delovanje neposrednih oblik samoupravljanja v krajevnih skupnostih in daje priporočila za razvoj in delovanje teh oblik,

— obravnava pripombe in predloge zborov delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih in jih obvešča o svojih ukrepih in sklepkih,

— zadrži izvršitev splošnega akta krajevnih skupnosti do sklepa ustavnega sodišča, če misli, da je akt v naprotju z ustavo ali zakonom in uvede postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti tega akta,

— obravnava pripombe in predloge sveta potrošnikov,

— opravlja druge zadeve s področja samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov, če te zadeve niso v pristojnosti drugega zbora.

153. člen

Odločitev o izločitvi dela dohodka za skupne in splošne družbene potrebe ter o namenu in obsegu sredstev za te potrebe ne more biti sprejeta, če je ne sprejme zbor združenega dela.

154. člen

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti na področjih vzgoje in izobraževanja, kulture, zdravstva in socialnega varstva odločajo enakopravno s pristojnimi zbori občinske skupščine o vprašanih s teh področij, ki so v pristojnosti teh zborov.

Skupščine drugih samoupravnih interesnih skupnosti odločajo enakopravno s pristojnim zborom občinske skupščine o temeljnih vprašanih z njihovega področja, če to tako določa ustavni zakon.

Pristojni zbori občinske skupščine samostojno sprejemajo odločitve, s katerimi se začasno uredijo vprašanja, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti, če samoupravna interesna skupnost o takih vprašanih ne odloči ter samostojno sprejemajo z zakonom določene začasne ukrepe nasproti samoupravnim interesnim skupnostim v primerih in pod pogoji, ki veljajo za sprejemanje takih ukrepov nasproti organizacijam združenega dela.

155. člen

Pristojna zbora in skupščina samoupravne interesne skupnosti, ne morejo sprejeti odloka ali drugega splošnega akta, ki bi bil v nasprotju s stališčem družbenopolitičnega zbora.

Če pristojni zbor ali skupščina samoupravne interesne skupnosti sprejme besedilo odloka ali drugega splošnega akta v nasprotju s stališčem družbenopolitičnega zbora pride do usklajevalnega postopka, ki je določen s tem statutom.

156. člen

Vsak zbor, ki ne sodeluje pri odločanju o posameznem vprašanju ima pravico, da razpravlja o tem vprašanju, zavzema stališča in daje svoje predloge pristojnim zborom, če gre za vprašanja, ki imajo poseben pomen za izvrševanje njegovih nalog.

Pristojni zbori morajo pred odločitvijo razpravljati o stališčih in predlogih tega zbora.

157. člen

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja zahteva od izvršnega sveta občinske skupščine poročila in mu postavlja vprašanja.

Vsak zbor lahko v okviru delovnega področja zahteva poročila in pojasnila od predstojnikov občinskih upravnih organov.

158. člen

Vsak zbor zaseda in odloča ločeno na svoji seji. Zbori, ki enakopravno sodelujejo pri odločanju, lahko zasedajo skupaj, glasujejo pa ločeno.

159. člen

Zbor veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina delegatov v zboru.

Zbor sprejema sklepe in druge akte z večino glasov navzočih delegatov, razen če se z zakonom ali tem statutom ne zahteva posebna večina.

Glasovanje je javno. Če zbor v skladu s poslovnikom tako sklene, se glasuje tajno.

4. Predsednik občinske skupščine in predsedniki zborov

160. člen

Občinska skupščina ima predsednika in enega ali več podpredsednikov.

Občinska skupščina izvoli predsednika in podpredsednika izmed delegatov v občinski skupščini s tajnim glasovanjem na predlog občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva po prej opravljenem kandidacijskem postopku.

Kandidati so izvoljeni, če so dobili najmanj 2/3 glasov vseh delegatov v skupščini.

Predsednik in podpredsednik se volijo za 4 leta in ne morejo biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljeni za to dolžnost.

161. člen

Predsednik občinske skupščine:

- predstavlja občino in občinsko skupščino,
- sklicuje in vodi skupne seje zborov,
- skrbi, da se dela po skupščinskem poslovniku, skupaj s predsedniki zborov razlaga določbe poslovnikov občinske skupščine in njenih zborov glede pristojnosti zborov in teles občinske skupščine in sprejema stališča o drugih, s poslovnikom občinske skupščine določenih vprašanjih, ki so skupnega pomena za delo zborov,

— podpisuje predpise in druge akte, ki jih sprejema občinska skupščina, oziroma dva zbora,

— opravlja druge zadeve, ki so mu dane s statutom, poslovnikom in drugimi predpisi.

Če je predsednik občinske skupščine zadržan, ga nadomešča podpredsednik.

162. člen

Vsak zbor občinske skupščine ima predsednika, ki ga izvoli zbor izmed delegatov tega zbora na predlog najmanj 5 delegatov tega zbora.

Predsednik zbora se voli za štiri leta in ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za to dolžnost.

163. člen

Predsednik zbora predstavlja zbor, sklicuje in vodi njegove seje, skrbi, da zbor posluje po poslovniku, podpisuje predpise in druge akte, ki jih sprejme zbor in opravlja druge zadeve, ki so mu dane s statutom, poslovnikom zbora in z drugimi predpisi.

5. Sekretar skupščine

164. člen

Za opravljanje organizacijsko tehničnih nalog v zvezi z delovanjem občinske skupščine in njenih organov ter za sodelovanje z delegacijami in konferencami delegacij ima občinska skupščina posebno službo, ki jo vodi sekretar skupščine.

Sekretarja skupščine imenuje občinska skupščina na skupni seji vseh zborov.

Organizacijo in delovno področje skupščinske službe podrobneje ureja odlok občinske skupščine o organizaciji upravnih organov.

6. Stalna in občasna delovna telesa občinske skupščine in njenih zborov

165. člen

Občinska skupščina in njeni zbori lahko ustanovijo komisije, odbore in druga stalna ali občasna delovna telesa za proučevanje predlogov, predpisov in drugih aktov, ki jih sprejema občinska skupščina in njeni zbori in za proučevanje drugih vprašanj iz pristojnosti občinske skupščine.

166. člen

Skupščina občine Ljubljana Vič-Rudnik ima naslednje stalne komisije:

- komisijo za družbeno nadzorstvo,
- komisijo za prošnje in pritožbe,
- komisijo za zadeve borcev in invalidov NOV,
- svet za ljudsko obrambo,
- komisijo za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve,
- komisijo za odlikovanja in druga priznanja,
- statutarno pravno komisijo,
- komisijo za verska vprašanja.

Vsak zbor občinske skupščine ima komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov.

167. člen

Sestavo, naloge in način dela komisij določi občinska skupščina z odlokom.

168. člen

Z odlokom ali drugim aktom lahko občinska skupščina ali njen zbor ustanovita tudi druga stalna ali občasna delovna telesa in določita njihovo delovno področje in sestavo.

169. člen

Komisija in druga delovna telesa občinske skupščine in njenih zborov imajo 5 do 15 članov.

Večino članov komisij in drugih delovnih teles imenuje občinska skupščina oziroma njen zbor izmed delegatov, druge člane pa delegirajo družbenopolitične in druge organizacije v občini.

7. Izvršni svet

170. člen

Izvršni svet je izvršilni organ občinske skupščine. Izvršni svet je, v mejah pravic in dolžnosti občine, odgovoren občinski skupščini za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za uresničevanje politike in izvrševanje predpisov in drugih splošnih aktov, kakor tudi za delo občinskih upravnih organov.

Izvršni svet opravlja svoje pravice in dolžnosti na podlagi in v okviru ustave, tega statuta, zakonov in drugih predpisov.

171. člen

Izvršni svet:

- skrbi za uresničevanje politike občinske skupščine,
- skrbi, da se izvršujejo družbeni plan, odloki in drugi akti občinske skupščine,
- predlaga odloke in druge splošne akte iz pristojnosti občinske skupščine,
- daje občinski skupščini mnenja o predlogih odlokov in drugih splošnih aktov, ki jih skupščini pošljejo pooblaščen predlagatelj,
- predlaga družbeni plan občine,
- predlaga občinski proračun in zaključni račun o izvršitvi proračuna,
- izvršuje proračun občine,
- izdaja predpise za izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov občinske skupščine,
- skrbi za izvrševanje sklepov in smernic občinske skupščine in posameznih zborov,
- usklajuje in usmerja delo upravnih organov, da bi se zagotovilo izvajanje politike in izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov skupščine,
- določa splošna načela za notranjo organizacijo občinskih upravnih organov,
- skrbi in je odgovoren za to, da občinska uprava dobro deluje in da opravlja upravne in strokovne naloge, ki jih ima po zakonu in tem statutu,
- odloča v sporu o pristojnosti med posameznimi občinskimi upravnimi organi,
- daje mnenja k predlogom za ustanovitev medobčinskih upravnih organov in spremlja njihovo delo.
- ustanavlja komisije, odbore in druga stalna ali občasna delovna telesa za opravljanje posameznih nalog iz svoje pristojnosti,
- predlaga ukrepe za izboljšanje organizacije in dela občinskih upravnih organov,
- opravlja druge zadeve določene z ustavo, zakonom oziroma tem statutom.

172. člen

Izvršni svet sestavljajo predsednik in podpredsednik ter 9 do 13 članov.

Predsednika izvršnega sveta voli občinska skupščina na predlog komisije za volitve in imenovanja, po poprej opravljenem kandidacijskem postopku v Socialistični zvezi delovnih ljudi, podpredsednika in člane pa na predlog kandidata, ki je predlagan za predsednika izvršnega sveta in na podlagi mnenja komisije za volitve in imenovanja.

Predsednik in podpredsednik izvršnega sveta se volita za štiri leta in ne moreta biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljena za to dolžnost.

Člani izvršnega sveta, ki vodijo občinske upravne organe, so lahko ponovno izvoljeni oziroma imenovani še za 4 leta.

173. člen

Predsednik izvršnega sveta ima pravico predlagati občinski skupščini razrešitev posameznih članov sveta in izvolitev novih.

Razrešitev ali ostavka predsednika sveta ali ostavka večine članov izvršnega sveta ima za posledico ostavko celotnega sveta.

Če izvršni svet kolektivno odstopi ali če mu je izglasovana nezaupnica, ostane v svoji funkciji do izvolitve novega sveta.

174. člen

Izvršni svet dela in odloča o zadevah iz svoje pristojnosti na seji.

Izvršni svet odloča z večino glasov vseh članov sveta.

175. člen

Predsednik izvršnega sveta predstavlja svet, sklicuje seje sveta in jim predseduje skrbi za izvajanje sklepov sveta ter podpisuje akte, ki jih izdaja svet. Predsednik sveta je odredbodajalec za izvrševanje proračuna občine.

Predsednika v primeru odsotnosti ali daljše zadržanosti nadomešča podpredsednik.

176. člen

Člani izvršnega sveta so dolžni izvrševati sklepe sveta, o njih obveščati delavce služb, katere vodijo in skrbeti, da se ti sklepi pravočasno, pravilno in učinkovito izvajajo.

177. člen

Izvršni svet obvešča zbere občinske skupščine o splošnem stanju glede izvajanja politike in izvrševanja zakonov, odlokov in splošnih aktov občinske skupščine in o svojem delu.

Izvršni svet mora občinski skupščini, posameznim zborom na njihovo zahtevo dati poročilo o izvajanju politike in o izvrševanju zakonov, odlokov in drugih aktov občinske skupščine.

178. člen

Člani izvršnega sveta se udeležujejo sej občinske skupščine in njenih zborov ter so dolžni na zahtevo dajati mnenja k osnutkom predpisov in mnenje o drugih vprašanih iz področja dela izvršnega sveta in občinskih upravnih organov.

179. člen

Pri izvrševanju svojih nalog ima izvršni svet pravico zahtevati od organizacij združenega dela, samo-

upravnih interesnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter državnih organov, da mu dajo podatke in pojasnila o vprašanih iz njihovega delovnega področja. Organizacije in organi so mu te podatke in pojasnila dolžni dajati.

180. člen

Vsak član izvršnega sveta ima pravico sprožiti obravnavanje posameznih vprašanj iz pristojnosti sveta, dati pobudo za pripravo predpisov in drugih aktov za katere predlaganje je pristojen svet in predpisov, ki jih sam izdaja, ter predlagati svetu naj določi načelna stališča in smernice za delo občinskih upravnih organov.

181. člen

Ce izvršni svet meni, da ne bo mogel zagotoviti izvajanje določene politike ali izvrševanja odloka ali drugega splošnega akta občinske skupščine, katerega izdaja se predlaga, ali da ne more prevzeti odgovornosti za opravljanje svoje funkcije, če ne bo sprejet predlagani odlok ali drug splošni akt, katerega izdajo predlaga, lahko postavi vprašanje zaupnice.

Vsak zbor občinske skupščine lahko na predlog najmanj desetih delegatov v zboru postavi vprašanje zaupnice izvršnemu svetu.

Vprašanje zaupnice izvršnemu svetu mora občinska skupščina obravnavati.

Če občinska skupščina izglasuje nezaupnico izvršnemu svetu je ta dolžan odstopiti.

182. člen

Najmanj deset delegatov kateregakoli zbora občinske skupščine lahko v svojem zboru sproži interpelacijo, naj se obravnavajo posamezna politična vprašanja v zvezi z delom izvršnega sveta.

183. člen

Člani izvršnega sveta uživajo enako imuniteto kot delegati v občinski skupščini.

O imuniteti člana izvršnega sveta odloča svet.

X. OBČINSKA UPRAVA

184. člen

Občinski upravni organi v okviru svojih pristojnosti in pooblastil:

— izvršujejo zakone, druge predpise in splošne akte občinske skupščine in izvršnega sveta ter skupščin širših družbenopolitičnih skupnosti, zagotavljajo njihovo izvrševanje in izvajajo določeno politiko,

— odločajo o upravnih stvareh, opravljajo upravno nadzorstvo in druge upravne zadeve, izdajajo izvršne predpise in druge upravne akte,

— spremljajo stanje in razvoj na določenem področju, opozarjajo na pojave, ki jih ugotovijo pri izvajanju zakonov in drugih predpisov ter določene politike in dajejo pobude za reševanje vprašanj s teh področij,

— pripravljajo predpise in druge splošne akte in opravljajo druge strokovne zadeve v okviru svoje pristojnosti za potrebe občinske skupščine, posameznih zborov, izvršnega sveta in drugih organov in teles skupščine,

— opravljajo druge naloge, ki spadajo v njihovo pristojnost na podlagi ustave, zakonov in drugih splošnih aktov.

185. člen

Občinski upravni organi so samostojni v okviru svojih pooblastil in za svoje delo odgovarjajo občinski skupščini in izvršnemu svetu.

Upravni organi so pri svojem delu dolžni ravnati v skladu s stališči in smernicami občinske skupščine in izvršnega sveta.

Upravni organi sodelujejo med seboj, z upravnimi organi drugih družbenopolitičnih skupnosti ter z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi o vprašanih, na katerih imajo te organizacije in skupnosti interes in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu.

186. člen

Upravni organi s svojim delom zagotavljajo na področjih, ki spadajo v njihovo pristojnost in na katerih so neposredno odgovorni za izvrševanje predpisov, učinkovito uresničevanje pravic in interesov delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter redno seznanjajo skupščino in izvršni svet o stanju na posameznih področjih, ju obveščajo o svojih ugotovitvah ter dajejo predloge za uspešnejše in učinkovitejše delovanje občinske uprave.

Na področjih iz pristojnosti samoupravnih interesnih skupnosti, delovnih organizacij posebnega družbenega interesa in drugih skupnosti in organizacij, kjer te skupnosti in organizacije samostojno spremljajo dogajanja, sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju politike, predlagajo in izvajajo ustrezne ukrepe ter dajejo predloge iz svojega delovnega področja, občinski upravni organi sodelujejo s temi skupnostmi in organizacijami, izmenjujejo stališča in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu, še posebej pa v zadevah, v katerih samoupravne interesne skupnosti sodelujejo z občinsko skupščino.

187. člen

Upravne zadeve iz občinske pristojnosti opravljajo oddelki, kot temeljni upravni organi in drugi upravni organi.

Temeljni občinski upravni organi so:

1. Oddelek za gospodarstvo
2. Oddelek za gradbene in komunalne zadeve
3. Oddelek za družbene službe in splošne zadeve
4. Davčna uprava

Druge občinske upravne organe določi občinska skupščina s posebnim odlokom, s katerim določi tudi področje dela posameznih temeljnih in drugih upravnih organov ter kdo določa njihovo notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest.

188. člen

Z zakonom in odlokom občinske skupščine na podlagi zakona, se lahko poveri organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim, družbenim organizacijam, društvom in drugim organizacijam, da urejajo s svojimi akti določene odnose širšega interesa, da odločajo v posamičnih zadevah o določenih pravicah in obveznostih, in da izvršujejo druga javna pooblastila.

Z zakonom in odlokom občinske skupščine na podlagi zakona se lahko določi, kako se izvršujejo javna pooblastila, ki so poverjena posameznim organizacijam in skupnostim, kot tudi določajo pravice skupščine in

drugih organov družbenopolitične skupnosti glede dajanja smernic tem organizacijam in skupnostim in opravljanja nadzora v zvezi z izvrševanjem javnih pooblastil.

189. člen

Predstojnik upravnega organa organizira in vodi delo organa ter je za njegovo delo in izvrševanje nalog in zadev iz pristojnosti upravnega organa, ki ga vodi, osebno odgovoren.

Predstojnik upravnega organa mora poročati o stanju na ustreznem upravnem področju in o delu upravnega organa, ki ga vodi, zborom občinske skupščine in izvršnemu svetu.

Na zahtevo občinske skupščine, njenega zbora ali njihovih delovnih teles, mora dajati obvestila in pojasnila o vprašanih s področja organa, ki ga vodi. Na vprašanje delegatov na seji je dolžan dati odgovor.

190. člen

Delo upravnih organov je javno, kolikor ni z zakonom ali aktom občinske skupščine, izdanim na podlagi zakona, določeno, da je treba posamezne podatke varovati kot tajnost oziroma, da se ne smejo objaviti.

191. člen

Delavci, ki opravljajo naloge upravnega organa, sestavljajo delovno skupnost upravnega organa.

Pravice, dolžnosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti upravnega organa se urejajo s samoupravnimi akti delovne skupnosti na podlagi ustave in zakona.

Občinska skupščina zagotovi s proračunom sredstva za delo občinskih upravnih organov glede na pomen, zahtevnost in obseg nalog teh organov.

XI. AKTI OBČINSKE SKUPŠČINE IN NJENIH ORGANOV

192. člen

Občinska skupščina in njeni organi sprejemajo predpise in druge splošne ter druge akte v okviru svojih pravic in dolžnosti.

193. člen

Sprejem predpisa ali splošnega akta lahko predlaga vsak delegat v svojem zboru, izvršni svet, skupščina samoupravne interesne skupnosti, komisija občinske skupščine oziroma zbora in samoupravni organi organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

Vsak zbor lahko predlaga sprejem predpisa ali splošnega akta, ki ga sprejema drug zbor oziroma zbora enakopravno.

194. člen

Predpis ali splošni akt, ki ga sprejema zbor, je sprejet, če zanj glasuje večina vseh delegatov tega zbora.

195. člen

Predpis ali drugi splošni akt pri katerega sprejemanju enakopravno sodelujejo zbori oziroma zbori in skupščina samoupravne interesne skupnosti, je sprejet, če ga zbori oziroma zbori in skupščina samoupravne interesne skupnosti sprejmejo v enakem besedilu.

Če se zbori oziroma zbori in skupščina samoupravne interesne skupnosti po dveh zaporednih obrav-

navah spornega vprašanja ne zedinijo glede besedila predloga predpisa ali drugega akta ali če predlog predpisa oziroma drugega akta v enem ali več zborih oziroma v skupščini samoupravne interesne skupnosti ni bil sprejet, postavijo skupno komisijo, v katero izvoli vsak zbor in skupščina samoupravne interesne skupnosti enako število članov. Skupna komisija pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj.

Če se skupna komisija ne sporazume ali če zbori oziroma skupščina samoupravne interesne skupnosti ne sprejmejo njenega sporazumnega predloga, se predlog odloži z dnevnega reda. Predlog se lahko ponovno da na dnevni red na predlog enega zbora ali skupščine samoupravne interesne skupnosti ali izvršnega sveta.

Če ostane usklajevalni postopek brez uspeha, lahko izvršni svet predlaga izdajo začasnega ukrepa in izdela predlog takšnega ukrepa, če meni, da bi lahko zaradi tega, ker akt ni bil sprejet, nastala za družbeno skupnost občutna škoda.

Akt o začasnem ukrepu je v pristojnih zborih oziroma v zborih in skupščini samoupravne interesne skupnosti sprejet, če je zanj glasovala večina navzočih delegatov v teh zborih oziroma v zborih in skupščini samoupravne interesne skupnosti.

Če zbori oziroma zbori in skupščina samoupravne interesne skupnosti ne sprejmejo akta o začasnem ukrepu v enakem besedilu, lahko izvršni svet razglasi za sprejet akt o začasnem ukrepu v besedilu, ki ga je sprejel zbor združenega dela.

Akt o začasnem ukrepu ostane v veljavi do sprejema dokončnega akta, vendar najdalj eno leto od dneva, ko je bil sprejet.

Če proračun do dneva, ko bi moral začeti veljati, ne more biti sprejet, se financiranje začasno izvaja na temelju proračuna iz prejšnjega leta.

196. člen

Vse druge akte, razen predpisov in splošnih aktov, sprejemajo občinska skupščina in njeni organi z večino glasov navzočih delegatov oziroma članov, če s posebnimi predpisi ni drugače določeno.

197. člen

Postopek za sprejemanje predpisov in splošnih ter drugih aktov občinske skupščine in njenih organov se natančneje določi s poslovnikom.

198. člen

Predpis ali splošni akt se objavi v Uradnem listu SR Slovenije in začne veljati osmi dan po objavi, če ni v samem predpisu drugače določeno. Samo iz posebno utemeljenih razlogov, se lahko določi, da začne predpis veljati prej kot osmi dan po objavi ali istega dne, ko je bil objavljen.

Družbeni plan in proračun ter predpisi, ki so izdani za njuno izvrševanje, se uporabljajo za čas, za katerega veljata družbeni plan oziroma proračun.

199. člen

Predpis ali drugi splošni akt občinske skupščine velja za območje občine, če ni v predpisu ali splošnem aktu določeno, da velja le za del območja občine.

XII. JAVNOST DELA ORGANOV IN ORGANIZACIJ

200. člen

Delo občinske skupščine in njenih organov, organov upravljanja organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij in društev je javno.

201. člen

Občinska skupščina, organi samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela posebnega družbenega pomena so dolžni pravočasno in pravilno seznanjati javnost o pripravi, sprejemu aktov ali ukrepov ter izvrševanju nalog iz svojega delovnega področja, o vprašanih, ki so predmet družbenih dogovorov ali samoupravnih sporazumov ter o predlogih odločitev, ki zadevajo najširši krog delovnih ljudi in občanov.

Organizacija združenega dela, krajevne skupnosti ter druge skupnosti in organizacije so dolžne objektivno, popolno in pravočasno seznanjati delovne ljudi in občane o dogodkih, pojavih in dejavnostih v organizacijah združenega dela ter krajevnih skupnostih in družbenem življenju v občini.

202. člen

Občinska skupščina in njeni organi, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti ter druge organizacije in skupnosti seznanjajo delovne ljudi in občane na zborih, s posebnimi poročili, publikacijami in podobno, prek internih glasil občinskega glasila in prek drugih sredstev javnega obveščanja.

Vsi predpisi in drugi splošni akti občinske skupščine se razen v Uradnem listu SR Slovenije lahko objavljajo tudi na krajevno običajen način.

203. člen

O delu občinske skupščine obveščajo javnost predsednik občinske skupščine, predsednik zbora, predsednik izvršnega sveta ter za posamezne upravne organe predstojniki teh organov.

Osebe iz prvega odstavka tega člena lahko pooblastijo tudi druge osebe za obveščanje javnosti.

204. člen

Statuti organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti določajo način in osebe, ki so odgovorne in pooblašene za obveščanje javnosti ter zadeve in podatke, ki pomenijo tajnost ali se ne smejo objaviti.

205. člen

S področja dela občinske skupščine in njenih organov so tajni in se ne smejo objaviti:

- podatki iz načrtov in programov dela teritorialne obrambe,
- nekateri podatki o organizaciji civilne zaščite,
- podatki o strateških objektih,
- podatki o opremi splošnega ljudskega odpora.

206. člen

Seje občinske skupščine so javne.

Predstavniki organov upravljanja v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih

interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih so lahko navzoči na sejah občinske skupščine, razen kadar so seje tajne, in v skladu s poslovnikom lahko sodelujejo v delu skupščine.

207. člen

Uresničevanje načela javnosti ne sme biti v nasprotju z interesi varnosti in obrambe države in drugimi družbenimi interesi, ki jih določa zakon.

XIII. ODGOVORNOST NOSILCEV SAMOUPRAVNIH, JAVNIH IN DRUGIH FUNKCIJ

208. člen

Vsi organi in organizacije in drugi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij opravljajo svojo funkcijo na podlagi in v okviru ustave, zakonov, statutov in danih pooblastil.

Vsi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij so pri svojem delu in opravljanju funkcij pod družbenim nadzorstvom.

209. člen

Vsak nosilec družbene funkcije v občinski skupščini in njenih organih, ki ga voli ali imenuje občinska skupščina je skupščini osebno odgovoren za opravljanje svoje funkcije. Občinski skupščini so kolektivno odgovorni izvršni svet in delovna telesa, ki jih imenuje občinska skupščina.

210. člen

Funkcionarji občinske skupščine so osebno odgovorni za opravljanje svoje funkcije v okviru svojih pravic, dolžnosti in pooblastil. V okviru politične odgovornosti lahko občinska skupščina funkcionarja odpokliče ali razreši funkcije, postavi vprašanje njegove zaupnice, poda oceno njegovega dela ali mu izreče javni opomin.

Način in postopek izvajanja politične odgovornosti funkcionarjev podrobneje določa poslovnik.

211. člen

Organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične organizacije, delegacije in delegati imajo pravico podati pobudo za ugotovitev politične odgovornosti delegatov, funkcionarjev skupščine in delavcev občinskih upravnih organov ter drugih strokovnih služb.

Občinska skupščina in drugi pristojni organi so dolžni obravnavati pobudo, proučiti navedbe v pobudi ter ugotoviti dejansko stanje ter storiti vse potrebne ukrepe. O svojih ukrepih so dolžni obvestiti pobudnike.

212. člen

Izvoljeni ali imenovani nosilec samoupravne, javne ali druge funkcije ima pravico odstopiti in odstop obrazložiti.

XIV. SODELOVANJE OBČINE Z DRUŽBENOPOLITIČNIMI SKUPNOSTMI TER DRUGIMI SKUPNOSTMI IN ORGANIZACIJAMI

213. člen

Zaradi uresničevanja svojih nalog, urejanja vprašanj skupnega pomena, izmenjave izkušenj in medse-

bojne pomoči sodeluje občina Ljubljana Vič-Rudnik z mestom Ljubljana in drugimi občinami, s Socialistično republiko Slovenijo ter drugimi skupnostmi in organizacijami v skladu z ustavo, statutom mesta Ljubljane, s tem statutom in družbenimi dogovori.

Sodelovanje občine z družbenopolitičnimi skupnostmi ter drugimi skupnostmi in organizacijami razvijajo, spodbujajo in uresničujejo občinska skupščina in njeni organi, organizacije združenega dela samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter strokovna in druga združenja v okviru svojih pristojnosti oziroma dejavnosti.

1. Sodelovanje občin v okviru mesta Ljubljana

214. člen

Zaradi odločanja o uresničevanju določenih skupnih interesov, pravic in dolžnosti skupnega pomena za delovne ljudi in občane na območju mesta Ljubljane, se občina Ljubljana Vič-Rudnik z občinama Ljubljana Center, Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Šiška in Ljubljana Moste-Polje združi v skupnost občin kot posebno družbenopolitično skupnost — mesto Ljubljana in ji poverja izvrševanje pravic in dolžnosti občine, ki so skupnega pomena.

Pravice in dolžnosti skupnega pomena za delovne ljudi in občane v mestu Ljubljana so določene s statutom mesta Ljubljane, ki ga kot skupni dogovor združenih občin, po javni razpravi, sprejme skupščina mesta Ljubljane v soglasju z občinskimi skupščinami.

215. člen

S samoupravnim sporazumom občine združujejo sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb v mestu Ljubljani skladno z obsegom zadev, ki so jih poverile mestu.

216. člen

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pošiljata izmed delegatov posameznega zbora, delegate na zasedanje zbora združenega dela oziroma zbora občin mestne skupščine, glede na vprašanja, ki jih bo ta obravnaval.

Pristojni zbor občinske skupščine določa temeljna stališča za delo delegatov v zborih mestne skupščine in za njihovo sodelovanje pri odločanju.

Pri določanju temeljnih stališč pristojni zbor občinske skupščine upošteva občinske termine, interese mesta, kakor tudi splošne družbene interese.

Delegati, ki jih pristojni zbor občinske skupščine pošilja na zasedanje zbora mestne skupščine, so dolžni, da o svojem delu obveščajo pristojni zbor občinske skupščine in so mu za svoje delo odgovorni.

217. člen

Občinska skupščina in njeni organi sodelujejo pri izvrševanju pravic in dolžnosti občine s skupščino mesta Ljubljane in njenimi organi.

Pri uresničevanju tega sodelovanja občinska skupščina in njeni organi, zlasti:

— izmenjujejo mnenja, predloge in stališča pri obravnavanju zadev z vseh področij družbenega, gospodarskega in kulturnega življenja ter tako zagotavljajo enotno politiko v mestu in občinah,

— predlagajo obravnavanje vprašanj iz pristojnosti mesta ter sprejem odlokov in drugih splošnih aktov,

— sodelujejo pri sestavljanju programov dela mestne skupščine in njenih organov.

Za uspešno reševanje vprašanj, ki imajo pomen za občine in mesto, sodelujejo občinska skupščina in njeni organi s skupščino mesta in njenimi organi tudi tako, da ustanavljajo skupne organe in organizacije, združujejo sredstva, izvajajo skupne akcije ter razvijajo druge oblike sodelovanja.

2. Medobčinsko sodelovanje

218. člen

Občina sodeluje z drugimi občinami po načelu prostovoljnosti in solidarnosti in v ta namen z njimi združuje sredstva in ustanavlja skupne organe, organizacije in službe za opravljanje zadev skupnega pomena in za zadovoljevanje skupnih potreb.

Za urejanje določenih zadev skupnega pomena lahko občina Ljubljana Vič-Rudnik z drugimi občinami ustanovi skupni medobčinski organ samoupravljanja ali pa se združi v regionalne in druge skupnosti občin.

V medobčinskem organu samoupravljanja in v medobčinski skupnosti delegati združenih občin usklajujejo svoja stališča ter se dogovarjajo o urejanju skupnih vprašanj.

Zadeve, ki so skupnega pomena, se določijo z dogovorom občin in opredelijo v statutu skupnosti občin oziroma medobčinskega organa samoupravljanja, ki ga sprejmejo skupščine združenih občin po razpravi delovnih ljudi in občanov v temeljnih samoupravnih skupnostih.

3. Sodelovanje občine s Socialistično republiko Slovenijo

219. člen

Občinska skupščina in njeni organi sodelujejo z republiško skupščino in njenimi organi, izmenjujejo mnenja o zadevah, ki so pomembne za občino in republiko ter dajejo mnenja, predloge in stališča o predlogih aktov in o vprašanjih, ki jih obravnava republiška skupščina. Občinska skupščina lahko da republiški skupščini predlog za izdajo zakona in je pooblaščen predlagatelj zakonskega predloga.

Občinski upravni organi so dolžni na zahtevo republiških upravnih organov dati poročila, obvestila in mnenja v zvezi z reševanjem upravnih zadev.

XV. SPREMEMBA STATUTA OBČINE

220. člen

Pobudo za spremembo statuta lahko dajo občinska skupščina, njen zbor ali izvršni svet, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti, družbenopolitične organizacije in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

221. člen

O pobudi, da se začne postopek za spremembo statuta razpravlja izvršni svet in jo s svojim stališčem predloži občinski skupščini.

O uvedbi postopka za spremembo statuta odloča občinska skupščina na seji vseh zborov.

222. člen

Na podlagi sprejetega sklepa o uvedbi postopka za spremembo statuta pripravi posebna komisija občinske skupščine osnutek sprememb statuta in ga predloži občinski skupščini. Osnutek sprememb statuta da občinska skupščina v javno razpravo.

Po končani javni razpravi poda posebna komisija občinski skupščini predlog sprememb statuta.

Sprememba statuta je sprejeta, če zanjo glasuje 2/3 delegatov vsakega zbora občinske skupščine.

XVI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

223. člen

Odloki in drugi splošni akti, ki jih morajo po določilih tega statuta izdati občinska skupščina in njeni organi, morajo biti izdani najkasneje do 31. decembra 1974.

Do roka iz prejšnjega odstavka morajo biti s statutom usklajeni tudi dosedanja predpisi občinske skupščine in njenih organov.

224. člen

Določbe tega statuta, ki se nanašajo na sestavo, organizacijo, pravice in dolžnosti občinske skupščine, se uporabljajo od dneva, ko se prvič sestane nova občinska skupščina.

Občinski upravni organi nadaljujejo z delom v okviru svojih pristojnosti, ki jih imajo v okviru obstoječih predpisov.

Do dneva izvolitve občinskega izvršnega sveta vodijo upravne organe dosedanja predstojniki, ki jih je imenovala občinska skupščina.

225. člen

Ta statut začne veljati z dnevom objave v Uradnem listu SRS.

Z dnem uveljavitve tega statuta preneha veljati statut občine Ljubljana Vič-Rudnik, št. 021-9/70 z dne 9. aprila 1970, objavljen v Uradnem listu SRS, št. 16-178/70.

Št. 011-1/74

Ljubljana, dne 5. marca 1974.

Predsednik
skupščine občine
Ljubljana Vič-Rudnik
Stane Vrtič l. r.

SKUPŠČINA OBČINE LOGATEC

296.

Izhajajoč iz zgodovinskih dejstev, so si delavci s kmeti in vsemi naprednimi ljudmi združenih v osvobodilni fronti s komunistično partijo na čelu skozi revolucijo ustvarili nov družbeni red, ki omogoča svoboden in vsestranski razvoj delovnih ljudi in občanov, razvija še naprej dosežene revolucionarne pridobitve ter zagotavlja delovnim ljudem in občanom nadaljnji razvoj socialističnih samoupravnih in demokratičnih odnosov na poti k osvoboditvi dela, kar delovni ljudje dosegajo z nenehnimi kvalitativnimi materialnimi, kulturnimi, političnimi in socialnimi spremembami v sodelovanju s širšo družbenopolitično skupnostjo.

Take odnose uresničuje delovni človek tako, da se združuje in organizira v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih skupnostih in organizacijah, društvih in združenjih, v katerih si s svojim delom z družbenimi sredstvi za delo in drugimi oblikami ustvarjalnega dela ustvarja in zagotavlja realne pogoje in možnosti, da postaja resnični nosilec samoupravljanja in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Na tej osnovi in na osnovi želja, da se zlasti po prizadevanjih in s sodelovanjem Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnega ljudstva, Zveze sindikatov, Zveze združenj borcev in Zveze mladine Slovenije kot sestavnih delov samoupravnih družbenopolitičnih odnosov v občini doseže politična in akcijska enotnost vseh socialističnih sil in krepitev demokratične zavesti,

je skupščina občine Logatec na podlagi 185. člena ustave SR Slovenije na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 6. marca 1974 sprejela

STATUT OBČINE LOGATEC

I. TEMELJNA NAČELA

Izhajajoč iz ustavnih načel temeljijo družbeno-ekonomski in družbenopolitični odnosi v občini Logatec na svobodnem združenem delu delavcev s produkcijskimi sredstvi, ki so družbena lastnina, na samoupravljanju delavcev v proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda ter na oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Družbena lastnina proizvodjalnih sredstev je osnova svobodnega združenega dela in položaja delavskega razreda v proizvodnji in v celoti odnosov v družbeni reprodukciji ter osnova z lastnim delom pridobljene osebne lastnine.

Človekovo delo je podlaga za gospodarjenje z družbenimi sredstvi in za prilaščanje proizvoda družbenega dela.

Osnova vseh oblik združevanja dela in sredstev družbene reprodukcije ter samoupravne integracije združenega dela je temeljna organizacija združenega dela kot temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci uresničujejo svojo neodtujljivo pravico, da pri delu z družbenimi sredstvi upravljajo s svojim delom in s pogoji dela ter da odločajo o rezultatih svojega dela.

Osebnne in skupne potrebe na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in drugih družbenih dejavnosti zagotavljajo delovni ljudje in občani tako, da svobodno menjavajo svoje delo z delom delavcev v organizacijah združenega dela na teh področjih. Svobodno menjavo dela uresničujejo delovni ljudje in občani neposredno, po organizacijah združenega dela ter v okviru samoupravnih interesnih skupnosti.

Delavski razred in vsi delovni ljudje v občini so nosilci oblasti in upravljanja drugih družbenih zadev.

Temelj enotnega sistema samoupravljanja in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi ter občanov je samoupravljanje delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih, inte-

resnih in drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Delovni ljudje in občani uresničujejo osebne in skupne interese, izvršujejo politično oblast in opravljajo druge družbene zadeve v občini in v drugih družbenopolitičnih skupnostih.

Družbene odnose oblikujejo delovni ljudje in občani neposredno in po delegatih v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacijah in društvih ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela ter aktivne vojaške in civilne osebe v službi v oboroženih silah SFRJ, v krajevnih skupnostih in v skupščini občine in njenih organih.

Materialna osnova za zadovoljevanje skupnih potreb v občini je dohodek, ki ga ustvarjajo temeljne organizacije združenega dela na področju proizvodnje, temeljne organizacije združenega dela na področju storitev in delovni ljudje z osebnim delom.

Načela solidarnosti, vzajemnosti in socialističnega humanizma so osnova za zagotavljanje ekonomske in socialne varnosti delovnih ljudi v organizacijah združenega dela, v drugih organizacijah in samoupravnih skupnostih.

V skladu s temelji sistema obrambe SFRJ in konceptom splošnega ljudskega odpora ter obrambnim načrtom SR Slovenije občina ureja in organizira obrambne priprave, v vojni pa vodi splošni ljudski odpor na svojem ozemlju.

V ta namen določa obrambni načrt občine in v skladu z njim usmerja obrambne priprave prebivalstva, gospodarstva in družbenih dejavnosti in njihovo delo v vojnih razmerah, ustanavlja in vodi enote in službe teritorialne obrambe, usmerja obrambne priprave krajevnih skupnosti, organizira in vodi civilno zaščito ter opravlja druge naloge, pomembne za ljudsko obrambo.

Učinkovitost splošnega ljudskega odpora se zagotavlja z vključevanjem vseh človeških in materialnih zmogljivosti in sredstev v oborožen boj in vse druge oblike odpora zoper napadalca.

Ta temeljna načela so podlaga in smer za razlago statuta ter predpisov skupščine občine Logatec in njenih organov.

II. OBČINA LOGATEC

1. člen

Občina Logatec je samoupravna in temeljna družbenopolitična skupnost, ki temelji na samoupravljanju in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

V občini delovni ljudje in občani uresničujejo in zagotavljajo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, uresničujejo in usklajujejo svoje interese in zadovoljujejo skupne potrebe, izvršujejo funkcije oblasti in upravljajo druge družbene zadeve.

O uresničevanju svojih skupnih interesov, pravic in dolžnosti v občini odločajo delovni ljudje in občani, organizirani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih, interesnih in drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in v drugih oblikah samoupravnega združevanja, v družbenopolitičnih organizacijah, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter v delegacijah in prek delegatov v skupščini občine ter v drugih organih samoupravljanja.

2. člen

Delovni ljudje in občani v občini izvršujejo funkcije oblasti in uresničujejo vse druge skupne interese, razen tistih pravic in dolžnosti, ki jih v skladu z ustavo uresničujejo v širših družbenopolitičnih skupnostih.

V občini delovni ljudje in občani zlasti:

- ustvarjajo in razvijajo materialne in druge pogoje za življenje in delo; spremljajo, usmerjajo in usklajujejo gospodarski in družbeni razvoj; določajo, usklajujejo in uresničujejo svoje skupne interese in solidarno zadovoljujejo svoje materialne, socialne, kulturne, telesnokulturne in druge skupne potrebe; urejajo medsebojne odnose; zagotavljajo in organizirajo opravljanje zadev skupnega pomena za delovne ljudi in občane ter zadev splošnega družbenega pomena; v ta namen ustanavljajo skupne organe družbenega samoupravljanja ter organe oblasti; zagotavljajo neposredno izvrševanje zakonov, če to po zakonu ni v pristojnosti širših družbenopolitičnih skupnosti; zagotavljajo uresničevanje in varstvo ustavnih svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov; zagotavljajo uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti; varujejo zakonitost ter organizirajo in opravljajo družbeno nadzorstvo; zagotavljajo javni red in mir, varstvo ljudi in premoženja, medsebojno poravnavanje sporov ter organizirajo in uresničujejo družbeno samozaščito; urejajo in organizirajo ljudsko obrambo ter urejajo druga vprašanja s teh področij;

- skrbijo za urejanje naselij in drugega prostora, skrbijo za varstvo človekovega okolja, skrbijo za urejanje in smotrno izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi;

- z gradnjo komunalnih naprav zagotavljajo zadovoljevanje življenjskih potreb delovnih ljudi in občanov na tem področju;

- zagotavljajo varstvo matere, otrok in družine, skrbijo za varstvo občanov, ki niso zmožni sami skrbeti zase, skrbijo za varstvo vojaških, delovnih in drugih invalidov, borcev NOV in žrtev fašističnega nasilja, skrbijo za zdravstveno varstvo ter socialno varnost delovnih ljudi;

- po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo in združujejo sredstva za graditev stanovanj ter na samoupravni osnovi urejajo medsebojna razmerja, pravice in obveznosti pri graditvi, uporabi in gospodarjenju s stanovanji;

- razvijajo varstvo, vzgojo in izobraževanje mladine in izobraževanje odraslih, skrbijo za ustanavljanje, delovanje in razvoj kulturnoprosvetnih organizacij in društev, skrbijo za varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov in spominskih obeležij;

- oblikujejo kadrovske politike in zagotavljajo njeno uresničevanje; usklajujejo politiko zaposlovanja in poklicnega usmerjanja mladine;

- uresničujejo sodelovanje z drugimi občinami in družbenopolitičnimi skupnostmi.

3. člen

Občina Logatec je pravna oseba. Sedež občine je v Logatcu — Tržaška cesta 25.

Občina Logatec ima svoj pečat, ki je okrogle oblike; na pečatu sta grb in ime Socialistične republike Slovenije ter ime občine.

4. člen

Praznik občine Logatec je 12. september, obletnica množičnega odhoda Logačanov v partizane v letu 1943.

Krajevne skupnosti v občini lahko za svoje območje ali pa tudi za posamezno naselje določijo v svojih statutih krajevne praznike.

5. člen

Občani občine Logatec so tisti, ki imajo na njenem območju stalno prebivališče.

6. člen

Občina Logatec lahko zaslužnim občanom ter drugim osebam in organizacijam podeljuje priznanja.

Pogoje in pristojnost za podeljevanje priznanj, njihovo obliko, določbe o pravicah in evidenci oseb, ki so priznanje prejele ter druge določbe, vsebuje posebni odlok skupščine občine.

7. člen

Območje občine Logatec določa zakon. Zakon določa tudi pogoje in postopek za spremembo meja ali za združitvev z drugo občino.

III. SAMOUPRAVLJANJE IN NJEGOVE OBLIKE V OBČINI

1. Družbenoekonomski položaj delovnih ljudi v združenem delu

8. člen

Socialistična družbenoekonomska ureditev v občini temelji na svobodnem združenem delu delavcev s produkcijskimi sredstvi, ki so družbena lastnina, in samoupravljanju delavcev v proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v celovitosti odnosov v družbeni reprodukciji.

9. člen

Delo in rezultati dela določajo na podlagi enakih pravic in odgovornosti materialni in družbeni položaj človeka.

10. člen

Nihče si ne more niti neposredno niti posredno pridobivati materialnih in drugačnih koristi z izkoriščanjem tujega dela.

11. člen

Nihče ne sme na nikakršen način onemogočati in ne omejevati delavca, da ne bi enakopravno z drugimi delavci odločal o svojem delu ter o pogojih in rezultatih svojega dela.

12. člen

Produkcijska sredstva in druga sredstva združenega dela, proizvodi združenega dela in z družbenim delom doseženi dohodek, sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb, naravna bogastva in dobrine v splošni rabi so družbena lastnina.

13. člen

Vsakemu delavcu v združenem delu s sredstvi, ki so družbena lastnina, je kot njegova neodtujljiva

pravica zajamčeno, da uresničujejo pravico dela s sredstvi, ki so družbena lastnina v temeljni organizaciji združenega dela, v kateri dela, in v vseh drugih oblikah združevanja dela in sredstev skupno in enakopravno z drugimi delavci odloča o delu in poslovanju organizacije združenega dela ter o zadevah in sredstvih v vseh odnosih družbene reprodukcije, da ureja medsebojna razmerja pri delu, odloča o dohodku, ki ga doseže v različnih oblikah združevanja dela in sredstev, in si pridobiva osebni dohodek.

V nasprotju z ustavo in statutom je vsak akt in vsako dejanje, s katerim bi bile kršene te pravice delavcev.

14. člen

Delavci v združenem delu, ki uresničujejo pravico dela z družbenimi sredstvi, so vzajemno odgovorni, da v svojem skupnem in splošnem družbenem interesu uporabljajo ta sredstva družbeno in ekonomsko smotrno in jih kot materialno osnovo svojega in celotnega družbenega dela nenehno obnavljajo, povečujejo in izboljšujejo ter vestno izpolnjujejo svoje delovne obveznosti.

15. člen

O vsem dohodku kot rezultatu skupnega dela delavcev v temeljni organizaciji združenega dela in celotnega družbenega dela odločajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela v skladu s svojimi pravicami in odgovornostmi do drugih delavcev v združenem delu in do družbene skupnosti v celoti.

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela razporejajo dohodek za svojo osebno, skupno in splošno porabo, za razširjanje materialne osnove združenega dela in za rezerve.

16. člen

Vsakemu delavcu gre iz dohodka temeljne organizacije združenega dela, samoupravne organizacije in drugih delovnih skupnosti v skladu z načelom delitve po delu in v skladu z rastjo produktivnosti njegovega in celotnega družbenega dela ter z načelom solidarnosti delavcev v združenem delu osebni dohodek za zadovoljevanje njegovih osebnih, skupnih in splošnih družbenih potreb, ki ustrezajo rezultatu njegovega dela in osebne deleža, ki ga je s svojim sedanjim in minulim delom prispeval k povečanju dohodka temeljne organizacije združenega dela.

17. člen

Temeljna in druga organizacija združenega dela ter druga družbenopravna oseba odgovarja za svoje obveznosti, s katerimi razpolaga.

18. člen

Delovni ljudje, ki opravljajo samostojno osebno delo s sredstvi v lasti občanov, imajo na osnovi svojega dela v načelu enak družbenoekonomski položaj in v osnovi enake pravice in obveznosti kot delovni ljudje v organizacijah združenega dela.

19. člen

Kmetje, ki uživajo z ustavo določeno lastninsko pravico na obdelovalnem zemljišču, imajo pravico in dolžnost izkoriščati to zemljišče za pospeševanje kmetijske proizvodnje v lastnem interesu in v interesu socialistične skupnosti.

Občina Logatec podpira kmete pri razvijanju produktivnosti njihovega dela in pri svobodnem združe-

vanju v zadruga in druge oblike združevanja zaradi izboljševanja pogojev njihovega dela in življenjskih razmer.

2. Usmerjanje in usklajevanje družbenega razvoja

20. člen

Občina Logatec na podlagi dogovorov o skupnih interesih in ciljnih gospodarskega in družbenega razvoja v občini, regiji in republiki ter na podlagi načrtov in programov za delo in razvoj organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti sprejema svoje družbene načrte, v katerih upošteva skupaj ocenjene možnosti in pogoje za razvoj.

Družbeni načrt občine določa skupno razvojno politiko, smernice in okvire za ukrepe ekonomske politike ter za upravne in organizacijske ukrepe, s katerimi se zagotavljajo možnosti za njihovo uresničevanje.

21. člen

Občina izdela kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne družbene načrte.

Sestavni del letnega družbenega načrta je splošna bilanca, ki vsebuje globalno razmerje delitve ustvarjenega dohodka za splošno in skupno potrošnjo ter pomeni instrument za uskladitev vseh oblik potrošnje.

22. člen

Družbeni načrt občine sprejme skupščina občine.

Osnutek družbenega načrta mora skupščina občine dati v javno razpravo delovnim ljudem v temeljnih organizacijah združenega dela ter v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

23. člen

V okviru medobčinskega sodelovanja lahko občina z eno ali več občin sprejema skupne razvojne načrte, v katerih določijo politiko razvoja teh območij oziroma posameznih dejavnosti na teh območjih.

24. člen

Delavci v organizacijah združenega dela ter delovni ljudje v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter njihovi organi so odgovorni za uresničevanje skupnih interesov in ciljev, določenih v načrtih in programih za delo, in za razvoj svojih organizacij in skupnosti ter skupnih interesov in ciljev, določenih v družbenih načrtih, samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih, ki so jih sklenili z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi in so v okviru svojih pravic in obveznosti dolžni ukreniti in storiti, kar je potrebno, da bi bili ti interesi in cilji doseženi.

25. člen

Skupščina občine in njeni organi so v okviru svojih pravic in dolžnosti odgovorni, da s predpisi in ukrepi, ki jih izdajajo za uresničevanje družbenih planov, zagotovijo splošne pogoje za kar najbolj skladen in stabilen razvoj, da s temi pogoji kar najpopolneje uskladijo posebne interese in samostojno delovanje organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti s skupnimi interesi in razvojnimi cilji občine in drugih družbenopolitičnih skupnosti, določenih v družbenih planih.

3. Financiranje skupnih in splošnih družbenih potreb

26. člen

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in drugi delovni ljudje v krajevnih in interesnih skupnostih ter občani z neposrednim odločanjem in s samoupravnim sporazumevanjem ter družbenim dogovarjanjem zagotavljajo sredstva za financiranje skupnih potreb in s tem uresničujejo svojo ustavno pravico, da neposredno odločajo o obsegu, vsebini in načinu zadovoljevanja svojih skupnih potreb ter združujejo svoje delo in sredstva za te namene in določajo način porabe teh sredstev.

27. člen

Za zadovoljevanje tistih splošnih družbenih potreb, ki se financirajo iz proračuna občine, plačujejo delavci iz dohodka temeljne organizacije združenega dela ali iz svojih osebnih dohodkov davke, občani pa iz svojih osebnih dohodkov, drugih dohodkov ter premoženja davke, takse in druge dajatve.

28. člen

Občina uresničuje svoje naloge s sredstvi, ki ji pripadajo iz dela družbenega dohodka, s sredstvi, ki izvirajo iz obveznosti občanov, in s sredstvi, ki jih dodeli širša družbenopolitična skupnost v te namene.

Občina uresničuje svoje naloge tudi s sredstvi, ki jih s prostovoljnimi združevanjem zagotovijo temeljne organizacije združenega dela in občani.

29. člen

Vire dohodkov občine določa skupščina občine s proračunom in z drugimi predpisi. Sredstva občine razporeja za posamezne namene v posebnem delu proračuna.

Skupščina občine razporedi sredstva za posebne namene, potem ko je uskladila predvidene potrebe za posamezne dejavnosti s predvidenimi dohodki občine.

30. člen

Predlog proračuna določi izvršni svet. Po opravljeni javni razpravi sprejme proračun skupščina občine.

Če skupščina občine ni upoštevala predlogov in pripomb javne razprave, obvesti o svojih stališčih posamezne predlagatelje. Stališče skupščine občine mora biti obrazloženo.

31. člen

Organi in organizacije, ki jim sredstva za delo zagotavlja občina iz proračuna, so dolžni skupščini občine predložiti svoj program dela in potrebne utemeljitve o vrsti, vsebini in obsegu nalog, o pogojih dela in drugih okoliščinah, ki so pomembne za določanje višine sredstev ter poročilo o delu porabe teh sredstev.

32. člen

Za financiranje posameznih družbenih potreb, obveznosti in nalog, ki terjajo trajno zagotavljanje finančnih sredstev in posebne organe upravljanja se v skladu z zakonom lahko ustanovijo skladi.

33. člen

Delovni ljudje in občani v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih lahko

dajejo pobude za ustanovitev namenskih skladov in udeležbo lastnih sredstev.

34. člen

Sklad se ustanovi z odlokom.

35. člen

Občinski skladi so pravne osebe in se upravljajo po načelih družbenega samoupravljanja.

Podrobnejše določbe o poslovanju skladov določijo njihovi statuti in pravilniki.

4. Samoupravni sporazumi in družbeni dogovori

36. člen

S samoupravnim sporazumom delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovni ljudje v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih v mejah svojih samoupravnih pravic:

— usklajujejo svoje interese v družbeni delitvi dela in družbeni reprodukciji;

— združujejo delovna sredstva in urejajo medsebojna razmerja v zvezi z združevanjem dela in sredstev;

— ustanovljajo delovne in druge organizacije združenega dela, banke, poslovne in druge skupnosti;

— določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke;

— določajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti ter ukrepe za njihovo uresničevanje in urejajo druga razmerja skupnega pomena.

37. člen

Samoupravni sporazum sklenejo v imenu udeležencev sporazuma njihovi pooblašteni organi.

Samoupravni sporazum, ki se nanaša na uresničevanje neodtujljivih pravic delavcev, je v temeljni organizaciji združenega dela oziroma v drugih samoupravnih organizacijah ali skupnostih sprejet, če z njim soglaša večina delavcev oziroma delovnih ljudi organizacije oziroma skupnosti.

38. člen

Organizacija združenega dela in druga samoupravna organizacija in skupnost, ki meni, da so s samoupravnim sporazumom drugih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti prizadete njene pravice ali interesi, ki temeljijo na zakonu, lahko začne postopek za ponovno obravnavanje samoupravnega sporazuma.

39. člen

Z družbenim dogovorom organizacija združenega dela, zbornice in druga splošna združenja, samoupravne interesne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti, organi družbenopolitične skupnosti, sindikati in druge družbenopolitične in družbene organizacije zagotavljajo in usklajujejo samoupravno urejanje družbenoekonomskih in drugih odnosov, ki so širšega skupnega pomena za udeležence dogovora ali splošnega družbenega pomena.

V imenu udeležencev sklenejo družbeni dogovor njihovi pooblašteni organi.

40. člen

Skupščina občine spodbuja samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje in lahko predpiše, da so posamezne samoupravne organizacije in skupnosti dolžne opraviti postopek za samoupravno sporazumevanje oziroma družbeno dogovarjanje.

5. Združevanje delovnih ljudi in občanov v samoupravne interesne skupnosti

41. člen

Za organizirano zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb na področju družbenih in drugih dejavnosti, ki služijo trajnemu zadovoljevanju potreb določenih uporabnikov, v katerih pa delovanje tržnih zakonitosti ne more biti edina podlaga za usklajevanje dela in potreb in za vrednotenje delovnih uspehov, se združujejo delavci in drugi delovni ljudje ter občani neposredno in prek svojih samoupravnih organizacij in skupnosti z uporabniki njihovih storitev v samoupravne interesne skupnosti.

42. člen

Samoupravne interesne skupnosti so odgovorne za oblikovanje in realizacijo programov in načrtov na svojem področju.

43. člen

Delovni ljudje, organizirani v samoupravne interesne skupnosti, se prek svojih delegacij neposredno v skupščinah občine in republike ter v organih samoupravnih interesnih skupnosti, ustanovljenih za širše družbenopolitične skupnosti, sporazumevajo in odločajo o vprašanih s področja dejavnosti, za katero je skupnost ustanovljena.

44. člen

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti odločajo enakopravno s pristojnimi zbori skupščine občine v primerih, ki jih določa ta statut.

45. člen

Samoupravne interesne skupnosti so dolžne usklajevati in racionalizirati svoje delo, za kar se med seboj samoupravno povezujejo.

46. člen

Temeljno izobraževalno skupnost v občini ustanovljajo delovni ljudje z delavci vzgojno izobraževalnih organizacij, da bi prek njih zadovoljevali svoje osebne in skupne potrebe ter interese na področju vzgoje in izobraževanja.

V njih uresničujejo svobodno menjavo dela, združujejo sredstva ter izvajajo druge ukrepe za napredek vzgoje in izobraževanja, za stalno rast izobraževalne ravni delovnih ljudi, za razširitev materialne osnove vzgoje in izobraževanja, za stalno rast pedagoških kadrov in uresničujejo druge skupne interese.

47. člen

Temeljno kulturno skupnost ustanovljajo v občini delovni ljudje skupaj z delavci organizacij in skupnosti, ki opravljajo kulturne dejavnosti. V njih uresničujejo svobodno menjavo dela in v skupnem interesu združujejo sredstva za razvoj kulture, ustvarjajo po-

goje za dostopnost in uživanje kulturnih vrednot, usmerjajo razvoj in oblikovanje programov kulturne dejavnosti, odločajo o graditvi in uporabi kulturnih objektov in uresničujejo druge skupne interese.

48. člen

Temeljna telesnokulturna skupnost skrbi za organizirano zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delovnih ljudi na področju telesne kulture ter za uveljavljanje in razvoj telesnokulturne dejavnosti, zlasti množične telesne kulture in jo usklajuje s splošnimi in drugimi potrebami v občini.

Temeljna telesnokulturna skupnost skrbi za uresničevanje družbene vloge telesne kulture in za povečevanje telesnokulturne dejavnosti z dejavnostmi drugih družbenih področij, za medsebojno usklajevanje interesov, oblikovanje in uresničevanje razvojnih načrtov ter za nadaljnji razvoj in utrjevanje samoupravnih razmerij na področju telesne kulture.

49. člen

Temeljno skupnost otroškega varstva ustanovljajo v občini delovni ljudje z delavci, ki delajo v organizacijah otroškega varstva. V njih združujejo sredstva in zagotavljajo pogoje za ustanovitev in življenje družine, za uresničevanje materinstva ter za razvoj, vzgojo in socialno varnost otrok, določajo delovne in razvojne programe varstva matere, otrok in družine, obseg pravic in način njihovega uresničevanja ter uresničujejo druge skupne interese.

50. člen

V temeljni stanovanjski skupnosti delovni ljudje in občani združujejo potrebna sredstva, odločajo o razvoju stanovanjske dejavnosti, zagotavljajo uresničevanje tega razvoja, upravljajo in gospodarijo s skladom stanovanjskih hiš, tako da zagotovijo smotno vzdrževanje, obnavljanje in izgradnjo stanovanj, vplivajo na cene in uresničujejo druge skupne interese na področju stanovanjskega gospodarstva.

51. člen

Temeljna kmetijska zemljiška skupnost združuje krajevne skupnosti in kmete ter druge občane in kmetijske in gozdno gospodarske organizacije združenega dela prek svojih delavcev zaradi smotnega razpolaganja s kmetijskimi zemljišči, racionalne in produktivne izrabe tal, varstva kmetijskih zemljišč in izboljšanja posestne ter zemljiške strukture.

52. člen

Zaradi posebnega družbenega pomena za ohranitev in gojitev gozdov se delavci in kmetje, ki opravljajo gozdarsko dejavnost, in delovni ljudje, organizirani v organizacijah združenega dela lesne industrije v krajevnih in drugih skupnostih v skladu z zakonom, združujejo v samoupravne skupnosti za gozdarstvo, v katerih zagotavljajo ohranitev in gojitev gozdov, skrbijo za biološko ravnatežje v gozdovih in v ta namen usklajujejo interese med gozdarstvom, kmetijstvom, predelavo lesa, lovstvom in turizmom ter urejajo druga vprašanja skupnega pomena in v interesu varovanja gozdov.

53. člen

Občina Logatec sodeluje pri ustanavljanju drugih samoupravnih skupnosti, ki se ustanovljajo za širše območje v skladu z dogovorom, ki ga sklene z ostalimi občinami.

6. Gospodarske dejavnosti posebnega družbenega pomena

54. člen

Gospodarske dejavnosti posebnega družbenega pomena so tiste, v katerih je njihovo trajno in nepretrgano delovanje pogoj za življenje občanov in delo v občini ter za katere ne veljajo v celoti tržne zakonitosti.

55. člen

Skupščina občine z odlokom določi, katere dejavnosti in zadeve, ki jih opravljajo organizacije združenega dela, so posebnega družbenega pomena, če tega ne ureja zakon.

56. člen

Način uresničevanja dejavnosti in zadev posebnega družbenega pomena in samoupravnih pravic delavcev določa zakon oziroma odlok skupščine občine.

7. Družbena dejavnost

a) Vzgoja in izobraževanje

57. člen

Delovni ljudje in občani oblikujejo programe in načrte obveznega osnovnošolskega izobraževanja v samoupravni skupnosti za vzgojo in izobraževanje.

58. člen

V skladu s programom razvoja izobraževanja in vzgoje občina ustanavlja osnovne šole in vzgojno-varstvene zavode.

Skupščina občine v sodelovanju z interesiranimi organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, drugimi občinami ter republiški organi ustvarja materialne in druge pogoje za delo srednjih šol, višjega in visokega šolstva ter spodbuja ustanavljanje izobraževalnih skupnosti za usmerjeno izobraževanje.

59. člen

Občina zagotavlja otrokom in mlajšim polnoletnim osebam z motnjami v telesnem in duševnem razvoju usposabljanje od predšolske vzgoje do vključitve v delo v posebni šoli, vzgojnih zavodih za vedenjsko in osebnostno motene otroke, zavodih za delovno usposabljanje duševno in telesno prizadetih otrok ter v drugih zavodih za usposabljanje.

Delovni ljudje v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih ter skupščini občine v skladu s kadrovsko politiko v občini omogočajo izobraževanje učencev in študentov s tem, da jim zagotovijo štipendije, brezobrestna posojila in druge oblike pomoči. Kriterije in postopek štipendiranja in kreditiranja učencev in študentov določa družbeni dogovor.

b) Kultura in telesna kultura

60. člen

Delovni ljudje in občani v občini določajo kulturno politiko, skrbijo za zagotovitev splošnih pogojev za

razvoj kulturne dejavnosti, za razvijanje in zadovoljevanje svojih kulturnih potreb ter za kulturno vzgojo mladine, zlasti pospešujejo kulturno prosvetno dejavnost z namenom, da se dviga splošna kulturna raven, spodbujajo povezovanje in združevanje dejavnikov v kulturi in skrbijo za smotrno usposabljanje prostorov, namenjenih kulturi.

61. člen

Programi in načrte za zadovoljevanje kulturnih potreb delovnih ljudi in občanov oblikuje temeljna kulturna skupnost.

62. člen

Zaradi izboljšanja zdravstvenega stanja, produktivnosti dela in obrambnih sposobnosti delovni ljudje in občani v občini ustvarjajo materialne, organizacijske in druge pogoje za razvoj telesne kulture, za telesno vzgojo otrok in mladine v vzgojno varstvenih zavodih in šolah ter za gradnjo in čim širšo uporabo telesnokulturnih objektov in naprav; v organizacijah združenega dela razvijajo aktivno športno in rekreacijsko udejstvovanje zaposlenih ter jim omogočajo ustrezne telesnokulturne aktivnosti.

63. člen

Programi in načrte organiziranega zadovoljevanja osebnih in skupnih potreb delovnih ljudi in občanov na področju telesne kulture oblikuje temeljna telesnokulturna skupnost.

c) Zdravstvo

64. člen

Zdravstveno varstvo v občini zagotavljajo zdravstvene organizacije združenega dela, temeljne organizacije združenega dela in druge organizacije v okviru načrtov in programov temeljne samoupravne zdravstvene skupnosti.

65. člen

Posebna skrb občine, skupnosti zdravstvenega zavarovanja, organizacij združenega dela in drugih organizacij je razvijanje preventivnega zdravstvenega varstva.

Se posebno skrb posveča občina preventivnemu zdravstvenemu varstvu predšolskih in šolskih otrok ter mladine, pri čemer sodelujejo tudi šolski in vzgojnovarstveni zavodi, krajevne skupnosti, organizacije rdečega križa in druge humanitarne organizacije.

66. člen

Zdravstveno varstvo izvajajo neposredno zdravstvene organizacije združenega dela v skladu z zakonom in programom zdravstvenega varstva.

d) Socialno varstvo

67. člen

Da bi se zagotovila ekonomska in socialna varnost delovnih ljudi in občanov ter ustvarili potrebni pogoji za življenje in delo ter vsestranski razvoj osebnosti delovnega človeka, se v občini ob neposredni aktivnosti organizacije združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij ter humanitarnih društev določa in izvaja socialna politika.

68. člen

Delovni ljudje in občani razvijajo medsebojno solidarnost, posebno pri dviganju družbenega standarda v organizacijah združenega dela, pri delu in zaposlovanju, rehabilitaciji invalidov, stanovanjski politiki, davčni politiki, ustvarjanju enakih možnosti in pogojev pri vzgoji in izobraževanju, zdravstvenem zavarovanju ter socialnem varstvu.

69. člen

Družbeno varstvo neposredno izvršujejo predvsem delovne organizacije tako, da obravnavajo in rešujejo socialno problematiko in organizirajo socialne službe v posameznih organizacijah in skupnostih.

e) Varstvo invalidov in borcev NOV

70. člen

Občina skupaj z republiško skupnostjo zagotavlja socialno varnost in posebne pravice, ki jih določa zakon, borcev in aktivistom NOV in njihovim družinskim članom, predvojnim revolucionarjem in prostovoljcem za severno mejo.

71. člen

Občina še posebno spremlja probleme in razmere invalidov in borcev NOV ter družin padlih borcev in skupaj z organizacijo združenj borcev NOV, organizacijami združenega dela in drugimi organizacijami ter skupnostmi sprejema ukrepe za izboljšanje njihovih materialnih in stanovanjskih razmer ter zdravstvenega varstva tistih, ki tega varstva nimajo drugače zagotovljenega.

72. člen

Pri dodeljevanju štipendij in drugih oblik pomoči imajo otroci borcev NOV in otroci žrtev fašističnega nasilja ob izpolnjevanju enakih pogojev z drugimi prošilci prednostno pravico.

8. Kadrovska politika in zaposlovanje

73. člen

Delovni ljudje in občani v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacijah in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih so izvajalci kadrovske politike v občini.

Delovni ljudje in občani vodijo kadrovsko politiko v skladu z načelom demokratične samoupravne kadrovske politike, uresničujoč naslednje družbene cilje:

— kadrovska politika je sestavni del družbenega razvoja občine,

— kadrovska politika je neodtujljiva samoupravna pravica delovnih ljudi in občanov,

— temeljni cilj kadrovske politike je razvoj človeka kot svobodne socialistične osebnosti, ki ustrezno svojim sposobnostim in pridobljenemu znanju sodeluje pri ustvarjanju in porabi dobrin,

— delovna mesta zasedajo ustrezno usposobljeni kadri.

74. člen

Za uresničitev družbenih ciljev in načel kadrovske politike delovni ljudje in občani zlasti:

— sprejemanje letne, srednjeročne in dolgoročne kadrovske programe,

— sprejemajo programe strokovnega idejnopolitičnega, družbenoekonomskega in splošnega izobraževanja kadrov,

— določijo strukturo kadrov, ki je potrebna za dolgoročni razvoj organizacije združenega dela,

— določajo in razporejajo sredstva za izobraževanje kadrov,

— določajo merila in pogoje za kadrovanje na odgovorna delovna mesta,

— skrbijo, da so za zahtevne družbene in proizvodne funkcije izbrani delavci z zahtevanimi sposobnostmi, znanjem, družbenopolitičnimi in moralnoetičnimi kvalitetai,

— spremljajo uresničevanje kadrovske politike.

75. člen

Za uspešnejše uresničevanje kadrovske politike delovni ljudje in občani sklepajo družbene dogovore, s katerimi samoupravno urejajo in usklajujejo družbenoekonomske in druge odnose pri izvajanju kadrovske politike.

76. člen

Politiko zaposlovanja v občini izvajajo organizacije združenega dela, druge organizacije in skupnosti, komunalna skupnost za zaposlovanje in skupščina občine.

77. člen

Prek zavoda za zaposlovanje ugotavljajo delovni ljudje in občani stanje zaposlovanja in probleme brezposelnosti, skrbijo za ustrezno politiko odpiranja in prekvalifikacije delovnih mest skladno z družbenoekonomskih razvojem in gibanjem prebivalstva v občini.

Posebno skrb posvečajo zaposlovanju invalidov in ukrepom za zmanjšanje brezposelnosti in zaposlovanja delavcev v tujini.

78. člen

Organizacija združenega dela sama ali na podlagi samoupravnega sporazuma skupaj z drugimi organizacijami zagotavlja po načelih vzajemnosti in solidarnosti sredstva za zaposlovanje, prekvalifikacijo in druge pravice delavcev, katerim zaradi tehnoloških in ekonomskih razlogov preneha delo v organizaciji ter sredstva za njihovo materialno oskrbo za čas trenutne brezposelnosti.

9. Varstvo človekovega okolja

79. člen

Delovni ljudje in občani so dolžni smotrno gospodariti s prostorom, varovati okolje ter urejati naselja in prostor za namenom, da si zagotovijo pogoje za zdravje, delo, stanovanje, počitek, kulturo in rekreacijo.

Delovni ljudje in občani, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in druge organizacije ter skupnosti imajo pravico in dolžnost zagotavljati pogoje za ohranitev in razvoj naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja ter preprečevati zdravju škodljive posledice, ki nastajajo v proizvodnji, porabi in prometu.

80. člen

Delovni ljudje in občani oblikujejo za zadovoljevanje skupnih potreb programe varstva človekovega okolja.

81. člen

Načelo varstva človekovega okolja mora biti upoštevano v vseh družbenoekonomskih programih, posebno pa v prostorskem planu.

82. člen

Nepremičnine in druge stvari posebnega kulturnega in zgodovinskega pomena za občino določa občinska skupščina z odlokom na osnovi zakona.

10. Vloga družbenopolitičnih organizacij

83. člen

Zveza komunistov kot organizirana vodilna in idejno politična sila in avantgarda delavskega razreda oblikuje socialistično družbeno demokratično zavest, analizira družbene odnose in je usmerjevalni dejavnik novih družbenih odnosov, ustvarjajoč široko iniciativo vseh delovnih ljudi, pri reševanju družbeno političnih vprašanj ter je tako bistven dejavnik notranjega življenja in funkcioniranja samoupravnih organov ter institucij v našem samoupravnem družbenopolitičnem sistemu.

84. člen

V Socialistični zvezi delovnega ljudstva kot prostovoljni in na samoupravnem socializmu zasnovani demokratični zvezi delovni ljudje kot posamezniki in v vseh oblikah povezovanja in združevanja:

— obravnavajo enakopravno in demokratično skupna vprašanja z vseh področij družbenega življenja glede usmerjanja družbenega razvoja, krepitve socialističnih samoupravnih demokratičnih odnosov ter uresničevanja pravic in interesov delovnih ljudi,

— oblikujejo program politične aktivnosti in družbena merila za izbiro kandidatov za člane delegacij in izvajalce samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij,

— v okviru široke, organizirane družbenopolitične aktivnosti predlagajo in določajo kandidate, obravnavajo delo skupščin družbenopolitičnih skupnosti, drugih organov oblasti in samoupravnih organov ter izražajo o tem svoja mnenja, zlasti glede zagotovitve javnosti dela ter njihove odgovornosti,

— razvijajo socialistično družbeno zavest, oblikujejo in uresničujejo merila socialističnega obnašanja, uresničujejo odgovornost ter si prizadevajo, da se pri delu in odločanju na vseh področjih družbenega življenja in dela uveljavljajo interesi delavskega razreda in vseh delovnih ljudi na načelih socialističnega humanizma in solidarnosti.

Za uresničevanje take vloge socialistične zveze delovnega ljudstva si delovni ljudje prizadevajo za svoje vsestransko in objektivno informiranje.

85. člen

Delavci in delovni ljudje, organizirani v zvezi sindikatov občine, pomagajo usklajevati svoje posamične in posebne interese v enotne interese delavskega razreda v občini, pomagajo uresničevati pravice delavcev, da upravljajo in razpolagajo z rezultati svojega dela in vzpodbujajo razvoj samoupravnih odnosov v občini.

86. člen

V duhu programa Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva se Zveza združenj borcev NOV bije za razvijanje pridobitev narodno-osvobodilnega boja in socialistične revolucije ter prenašanje njihovih tradicij na mlade rodove in za napredovanje socialističnih družbenih odnosov ter samoupravljanja, za krepitev nacionalne enakopravnosti, bratstva in enotnosti, za dvig socialistične zavesti, za humane odnose in solidarnosti delovnih ljudi in občanov, za samostojen in svoboden razvoj družbe ter za obrambo naše svobode, nedotakljivosti in suverenosti.

87. člen

Zveza mladine v občini na osnovi prostovoljnosti združuje mladino in jo usmerja ter aktivno vključuje v družbenopolitično življenje v občini, v samoupravni socialistični razvoj občine in širši skupnosti.

Mladi ljudje v Zvezi mladine razvijajo svojo dejavnost na osnovi socialističnih družbenih in svojih lastnih interesov. V demokratični izmenjavi mišljenj usklajujejo in oblikujejo skupna stališča ter na načelih samoupravljanja iščejo rešitve, ki so v interesu razvoja mladih in družbe.

Z neposredno aktivnostjo v družbenem življenju in Zvezi mladine oblikujejo in razvijajo svojo socialistično zavest ter samostojno, neposredno in z vso odgovornostjo sodelujejo pri razvijanju samoupravnih družbenih odnosov.

88. člen

Delovni ljudje in občani se zaradi zadovoljevanja svojih skupnih potreb, ki so v skladu z načeli socialističnega samoupravnega socializma v okviru socialistične zveze delovnega ljudstva združujejo v društva.

11. Samoupravljanje v krajevni skupnosti

89. člen

Delovni ljudje imajo pravico in dolžnost, da se samoupravno organizirajo v krajevni skupnosti in v njej ter v sodelovanju z drugimi samoupravnimi skupnostmi in organizacijami neposredno zadovoljujejo svoje osebne in skupne potrebe, odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov, sodelujejo pri odločanju o vprašanih skupnega pomena v občini in drugih družbenopolitičnih skupnostih ter skupnostih občin.

V krajevnih skupnostih se povezujejo delovni ljudje, ki živijo in delajo v posameznem naselju, delu naselja ali več naselij ter delovne skupnosti temeljnih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih skupnosti in organizacij, ki delujejo v tej skupnosti ali zagotavljajo zadovoljevanje skupnih potreb delovnih ljudi v njej.

V krajevni skupnosti se povezujejo tudi delovni ljudje združeni v družbenih organizacijah in društvih, v katerih uresničujejo svoje posamezne in skupne interese.

90. člen

Delovni ljudje in občani ustanovijo krajevno skupnost ali se združijo z drugo krajevno skupnostjo na podlagi razprave, sprejetih stališč in dogovora v organizacijah Socialistične zveze delovnega ljudstva. Krajevna skupnost se ustanovi za vas, več vasi, naselje, več naselij, ali mesto, tako da predstavlja urba-

nistično, gospodarsko in politično zaokroženo celoto, v kateri je možno uresničevati naloge krajevne skupnosti in upoštevati skupne interese občanov. Krajevna skupnost je ustanovljena, če se za ustanovitev izjavi več kot polovica delovnih ljudi in občanov, ki imajo volilno pravico in ki stalno prebivajo na območju, za katero se krajevna skupnost ustanavlja.

Določbe o ustanavljanju veljajo tudi za združitev krajevne skupnosti z drugo krajevno skupnostjo, oziroma razdružitvev krajevne skupnosti na dve ali več krajevnih skupnosti.

91. člen

Krajevna skupnost je pravna oseba.

Izvirna pravica krajevne skupnosti je, da sama ureja svoje odnose in rešuje svoje zadeve.

92. člen

Delovni ljudje v krajevni skupnosti določajo vsebino in način zadovoljevanja ter uresničevanja svojih skupnih potreb, interesov in nalog na področju medsebojnih odnosov v naselju, gospodarjenja s prostorom, urbanističnega programiranja in urejanja otroškega in socialnega varstva, zdravstvenega varstva, vzgoje in izobraževanja, prosvete in kulture, telesne kulture ter rekreacije, stanovanjske politike in upravljanja stanovanj, komunalnih in drugih dejavnosti za neposredno zadovoljevanje njihovih potreb ter potreb družin in gospodinjstev, varstva interesov potrošnikov, organizacije splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, varstva naravnega okolja, upravljanja družbenega premoženja ter drugih področij skupnega življenja in sprejemajo programe in plane razvoja ter skupnosti, s katerimi določijo tudi način združevanja in uporabe sredstev in dela za uresničevanje posameznih skupnih nalog.

93. člen

Materialna osnova krajevne skupnosti temelji na samoupravnem sporazumevanju, družbenem dogovarjanju temeljnih organizacij združenega dela, delovnih skupnosti, interesnih skupnosti in delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti in v občini.

94. člen

Svoje skupne potrebe, interese in naloge v krajevni skupnosti delovni ljudje in občani zadovoljujejo in uresničujejo:

— s sredstvi, ki jih sami neposredno prispevajo s samoprispevkom ali pridobijo na drugi način,

— z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti namenijo delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevne skupnosti in temeljne organizacije združenega dela v katerih delavci živijo na območju te krajevne skupnosti,

— s sredstvi, ki se na podlagi družbenega načrta občine, programov in načrtov samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela določijo za uresničevanje programa krajevne skupnosti in za zadovoljevanje komunalnih, socialnih in drugih skupnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti.

— s sredstvi, ki jih krajevna skupnost samostojno ustvari z določenimi dejavnostmi,

— z delom davkov, taks in drugih davščin, zbranih na območju krajevne skupnosti, ki jih občina odstopi krajevni skupnosti za uresničevanje njenih nalog v skladu s plani in programi razvoja krajevne skupnosti in občine,

— z dopolnilnimi sredstvi iz proračuna občine,

— s prostovoljnimi združevanjem sredstev družbenopolitičnih in družbenih organizacij, združenj in društev v krajevnih skupnostih,

— z darili, zapuščinami in drugimi sredstvi.

95. člen

Za zadovoljevanje in uresničevanje svojih skupnih potreb in interesov delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti s samoupravnim sporazumom oziroma družbenim dogovorom in na podlagi programa razvoja krajevne skupnosti povezujejo in združujejo svoja sredstva s sredstvi drugih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, drugih organizacij in občine.

96. člen

Svoje skupne potrebe in interese delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti zadovoljujejo in uresničujejo na zborih delovnih ljudi in občanov, v krajevnih organizacijah Socialistične zveze delovnega ljudstva, v društvih, v skupnostih potrošnikov in uporabnikov določenih dobrin in storitev, na zborih stanovancev, v hišnih svetih in stanovanjskih skupnostih, z referendumom, samoupravnimi sporazumi ter v drugih oblikah neposrednega odločanja in vplivanja glede urejanja skupnih zadev prek svojih delegatov; določene skupne potrebe pa uresničujejo v svetih ter delovnih telesih krajevnih skupnosti.

97. člen

Organizacijo in delo krajevne skupnosti ureja njen statut, ki ga sprejmejo delovni ljudje in občani na zboru delovnih ljudi in občanov.

98. člen

Krajevna skupnost razpolaga s svojimi sredstvi samostojno in jih razporeja skladno z delovnim programom in finančnim načrtom glede na svoje potrebe.

Namenska sredstva razporeja za namene, za katere so bila dana.

Predlog delovnega programa in finančnega načrta krajevne skupnosti sprejme zbor delovnih ljudi in občanov krajevne skupnosti.

V občini Logatec so občani že ustanovili te krajevne skupnosti: Dolnji Logatec, Gornji Logatec, Hotedršica, Laze, Rovte, Trate in Vrh nad Rovtami.

12. Oblike družbenega samoupravljanja

99. člen

Delovni ljudje in občani v občini rešujejo in sodelujejo pri reševanju družbenih in drugih zadev ter opravljajo funkcijo družbenega samoupravljanja na zborih delovnih ljudi in temeljnih organizacijah združenega dela, zborih občanov, skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih ter drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih z referendumom, z javno razpravo, anketo in prek delegatov ter s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem.

a) Zbori delovnih ljudi in občanov

100. člen

Zbori delovnih ljudi in občanov se sklicujejo v krajevnih skupnostih, temeljnih organizacijah združenega dela ali njihovih delih.

101. člen

Zbore delovnih ljudi oziroma občanov sklicujejo delovski sveti temeljne organizacije združenega dela, odbor osnovne sindikalne organizacije, sveti krajevnih skupnosti, krajevne organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva ali delegati po lastni presoji ali na pobudo občanov, delovnih ljudi, organizacij in društev.

102. člen

Zbori delovnih ljudi oz. občanov se sklicujejo po potrebi, najmanj pa enkrat letno.

103. člen

Sklicatelj zbora mora razglasiti sklic zbora delovnih ljudi najmanj 5 dni pred njegovim začetkom. Razglas mora vsebovati predlog dnevnega reda, čas in kraj zbora ter kdo in na čigavo zahtevo sklicuje zbor.

Razglas se objavi na krajevno običajen način.

104. člen

Zbor delovnih ljudi oziroma občanov ima predsedstvo, ki vodi delo zbora in zagotovi, da so v zapisniku vsi sklepi in predlogi, po potrebi pa tudi posamezna oziroma ločena mnenja. Kolikor ni drugače določeno z zakonom ali statutom, se sklepi sprejemajo javno in z večino glasov navzočih. Zbor je sklepčen, če je na zboru najmanj ena desetina upravičencev, za katere se sklicuje zbor, razen če je z zakonom ali tem statutom drugače določeno.

105. člen

Organi družbenega samoupravljanja na območju zbora delovnih ljudi oziroma občanov morajo na zahtevo zbora poročati o svojem delu in dajati pojasnila.

Predstavniki družbenega samoupravljanja, samoupravnih in interesnih skupnosti ter drugih organizacij se morajo udeležiti zbora, kadar so na dnevnem redu vprašanja s področja njihove dejavnosti.

106. člen

O sklepih in predlogih zborov delovnih ljudi oziroma občanov, ki se nanašajo na njihovo delovanje, morajo obvezno razpravljati prizadeti organi in organizacije. O svojih sklepih in stališčih morajo zbor obvestiti v 30 dneh.

107. člen

Delovni ljudje in občani na svojih zborih v organizacijah združenega dela:

— obravnavajo vprašanja, ki so pomembna za te organizacije in skupnosti, ter vprašanja, ki so širšega družbenega pomena in dajejo iniciative in predloge za reševanje teh vprašanj;

— obravnavajo poročila in predloge svojih organov samoupravljanja, delegacij in delegatov skupščine občine in drugih skupščin družbenopolitičnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, v katerih njihovi delegati sodelujejo in po potrebi o teh poročilih in predlogih odločajo;

— predlagajo skupščini občine in njenim organom ter organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim, krajevnim in interesnim skupnostim določene ukrepe za izvrševanje določenih zadev;

— samostojno odločajo o vprašanih, ki jih določa statut občine in drugi predpisi ter statuti samoupravnih organizacij in skupnosti;

— opravljajo kontrolo nad delom skupščine občine ter organov in izvajalcev javnih funkcij, organizacij združenega dela oziroma drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, posebno če gre za opravljanje dejavnosti posebnega družbenega pomena za občino in delovne ljudi v njej.

b) Referendum

108. člen

Z referendumom delovni ljudje in občani v občini neposredno odločajo o posameznih vprašanih iz pristojnosti krajevne skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in skupščine občine ter o zadevah, ki jih urejajo delovni ljudje in občani v teh skupnostih, v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih organizacijah pa o posameznih zadevah upravljanja v teh organizacijah.

109. člen

Referendum v občini se razpiše za celotno območje občine: če pa gre za vprašanje, ki zadeva samo del občine ali posamezno krajevno skupnost, se razpiše samo za ta del.

V samoupravni interesni skupnosti se razpiše referendum v celotni skupnosti.

V organizaciji združenega dela se razpiše referendum za celotno organizacijo združenega dela ali za posamezno temeljno organizacijo združenega dela v sestavi organizacije združenega dela.

110. člen

Referendum v občini razpiše občinska skupščina, v krajevni skupnosti svet, v samoupravni interesni skupnosti skupščina oziroma drug ustrezen organ te skupnosti, v organizaciji združenega dela pa delavski svet oziroma drug ustrezen organ upravljanja.

Če se na referendumu odloča o zadevi, ki je v skupnem interesu več krajevnih skupnosti ali njihovih delov, ga razpiše skupščina občine.

111. člen

Razpis referenduma se objavi na način, kot se objavljajo predpisi oziroma splošni akti organa, ki razpisuje referendum.

112. člen

Pravico glasovanja na referendumu v občini in krajevni skupnosti imajo občani, ki so vpisani v splošnem volivnem imeniku območja, na katerem se izvaja referendum, v samoupravni interesni skupnosti delovni ljudje, ki so združeni v tej skupnosti, v organizaciji združenega dela pa delavci, ki imajo pravico voliti organe upravljanja v organizaciji združenega dela. Če je referendum v občini ali krajevni skupnosti razpisan zaradi uvedbe prispevka občanov za financiranje skupnih družbenih potreb, imajo pravico glasovati tudi zaposleni občani, ki še nimajo volivne pravice za volitve v skupščine, družbenopolitičnih skupnosti in še niso vpisani v splošni volilni imenik.

113. člen

Referendum je veljaven, če se ga udeleži večina občanov, ki imajo glasovalno pravico z območja, za katero se razpiše referendum.

Referendum je uspel, če je zanj glasovala večina občanov s pravico glasovanja, ki so se udeležili referenduma.

Izid glasovanja na referendumu je obvezen.

Eno leto po izvedbi referenduma ne sme sprejeti razpisovalec nobenega akta, ki bi bil v nasprotju z izidom referenduma, niti ne sme referenduma ponoviti o istem vprašanju.

c) Javna razprava

114. člen

Skupščina občine lahko sklene, da posamezna vprašanja iz svoje pristojnosti da v javno razpravo ter po končani javni razpravi obvesti javnost o stališčih, ki jih je sprejela, in o razlogih zanje.

115. člen

Delovni ljudje in občani v občini morajo javno razpravljati pred sprejetjem v pristojnih organih o:

- statutu občine,
- prostorskem planiranju občine,
- družbenih načrtih občine,
- splošni bilanci sredstev,
- statutih in programih razvoja samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti,
- samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih.

116. člen

Javno razpravo organizira Socialistična zveza delovnega ljudstva ali organizacija sindikata.

d) Anketa

117. člen

Anketa je oblika ugotavljanja javnega mnenja pred pomembnimi odločitvami za delovne ljudi.

118. člen

Anketa, ki jo lahko razpišejo temeljne samoupravne skupnosti, mora:

- pojasniti namen ankete in poudariti njeno prostovoljnost,
- zaščititi anketirance, da se jim ne povzročajo nobene neugodnosti v zvezi z njihovim stališčem,
- rezultat ankete objaviti, takoj ko je mogoče.

IV. SKUPŠČINA OBČINE

1. Temelji skupščinskega sistema

119. člen

Delovni ljudje in občani v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah oblikujejo svoje delegacije zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti in organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

120. člen

V temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih oblikujejo delegacije:

— delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ki opravljajo zadeve skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela,

— delovni ljudje, ki delajo v kmetijskih, obrtnih in podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih je lastninska pravica, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizirani v skupnosti in drugi z zakonom določeni obliki združevanja,

— delovni ljudje v delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela ter aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi oboroženih sil v SFRJ, na način določen z ustavo in zakonom,

— delovni ljudje v krajevnih skupnostih.

Pri oblikovanju delegacij v organizacijah združenega dela na področju izobraževanja sodelujejo študentje in učenci srednjih šol s pogoji in na način, ki jih določa zakon.

Delegacije oblikujejo tudi delovni ljudje, ki trajno delajo v delu temeljne organizacije združenega dela, ki ni na območju občine, na katerem je sedež te organizacije.

121. člen

V temeljni organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti z majhnim številom delovnih ljudi opravljajo funkcijo delegacije vsi delovni ljudje.

122. člen

V družbenopolitičnih organizacijah opravljajo funkcijo delegacij njihova izvoljena telesa, določena z njihovimi statuti oziroma z drugimi sklepi.

Dvoje ali več delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela ter aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi oboroženih sil SFRJ lahko oblikuje skupno delegacijo v skladu z zakonom oziroma odlokom skupščine občine.

123. člen

Dvoje ali več delegacij temeljnih samoupravnih organizacij oz. skupnosti, povezanih z delom in drugimi skupnimi interesi v združenem delu v procesu reprodukcije oz. z interesi v občini, ki jim glede na merila, določena v tem statutu, ne pripada delegatsko mesto v zboru združenega dela skupščine občine, se združujejo v konference delegacij zaradi delegiranja skupnega delegata v zbor združenega dela skupščine občine, določanja skupnih smernic za delegate in zaradi uresničevanja drugih svojih pravic in dolžnosti v zvezi z opravljanjem funkcij skupščine občine.

Konference delegacij se oblikujejo s sporazumi, ki jih sklenejo temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti, ki so te delegacije izvolile na osnovi odloka skupščine občine.

Če do roka, ki je določen za oblikovanje konferenc delegacij, niso sklenjeni sporazumi o oblikovanju konferenc, se konferenca oblikuje z odlokom skupščine občine.

124. člen

Vsaka delegacija ali več delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, povezanih z delom in drugimi skupnimi interesi oziroma z interesi v družbenopolitični skupnosti, delegira iz svojega sestava glede na vprašanja, ki se obravnavajo v občinski skupščini ali njenih organih, svoje delegate tako, kot meni, da bodo najbolj zastopali interese njene organizacije ali skupnosti.

Delegacija ali več delegacij lahko določi:

— stalnega delegata, ki zastopa interese organizacij ali skupnosti v vseh primerih ali v tistih primerih, ko ni posebej določen drug delegat,

— stalne delegate, ki so določeni za posamezna področja, ki jih obravnava skupščina občine,

— delegata za posamezne seje zbora skupščine občine ali drugega organa,

— delegata za določene zadeve, ki je na dnevnem redu seje zbora skupščine občine ali drugega organa.

125. člen

Volilno pravico, glasovanje, volitve in odpoklic članov delegacije ureja zakon.

126. člen

Delegat se mora ravnati po stališčih, ki jih določa delegacija za delo delegatov v skupščini, zato mora zastopati interese temeljne samoupravne organizacije ali skupnosti, upoštevajoč tudi interese drugih samoupravnih organizacij in skupnosti in splošne družbene interese in potrebe.

Pri opravljanju svoje funkcije ima član delegacij zlasti naslednje pravice in dolžnosti:

— samostojno ali skupaj z delegacijami drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, v skladu z zakonom, delegira iz svojega sestava delegate v zbor skupščine občine;

— z delegatom obravnava vprašanja, na katerih ima temeljna samoupravna organizacija oz. skupnost interes, ki se obravnava in o katerem odloča v skupščini zaradi sporazumevanja z drugimi delegati in zaradi zavzemanja stališč in drugih samoupravnih skupnosti;

— sodelujejo prek delegatov v celotnem delu in odločajo v skupščini;

— spremljajo delo skupščine in delegatov in obveščajo temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti o vprašanjih, ki se obravnavajo in o katerih se odloča na skupščini;

— v skladu s statutom temeljne organizacije samoupravne organizacije oziroma skupnosti predlaga v obravnavo tej organizaciji oz. skupnosti vprašanja, na katerih imajo samoupravna skupnost in delovni ljudje v njej poseben interes pred odločanjem v skupščini;

— daje prek delegatov pobude za obravnavanje posameznih vprašanj in predloge za sprejemanje aktov in odločitev v skupščini v skladu z zakonom oziroma tem statutom ter uresničuje druge pravice, določene s poslovnikom skupščine.

Delegacija opravlja lahko tudi druge zadeve v odnosih z drugimi samoupravnimi organi, organizacijami in skupnostmi, za katere jo temeljna samoupravna organizacija oziroma skupnost pooblasti s svojim aktom.

127. člen

Delegacija ima zaradi zadev, v katerih njen delegat odloča v skupščini, tudi pravico:

— povabiti na svojo sejo poslovodni individualni ali kolegijski organ svoje samoupravne organizacije oziroma skupnosti ter zahtevati od njega poročila, mnenje ali stališče v kaki zadevi,

— dati pobude ali predlog, da se skliče skupna seja z delavskim svetom temeljne organizacije združenega dela ali drugim organom samoupravljanja.

Delegat posameznega zbora skupščine občine ima pravico, da se udeleži seje izvršnega sveta ali drugih organov skupščine skupnosti, kadar obravnavajo zadeve, ki so bistvenega pomena za njegovo samoupravno organizacijo ali skupnost.

128. člen

Delegacija je dolžna obveščati temeljno samoupravno organizacijo oziroma skupnost o svojem delu in o delu delegata v skupščini in je za svoje delo odgovorna tej organizaciji oziroma skupnosti.

Organizacija socialistične zveze delovnega ljudstva oziroma organizacija sindikata je dolžna prispevati k ustvarjanju pogojev za odgovorno delo delegacije.

Delegacija lahko vsako vprašanje predloži v obravnavo temeljni samoupravni organizaciji oziroma skupnosti.

Delegacija je dolžna obravnavati vprašanja, določena s statutom ali drugim splošnim aktom, ki jih njej predloži delavski svet oziroma drug ustrezen organ upravljanja temeljne organizacije združenega dela oziroma druge delovne skupnosti; delavski svet oz. drug organ upravljanja temeljne organizacije združenega dela oz. druge delovne skupnosti pa je dolžan obravnavati vprašanja določena s statutom ali splošnim aktom, ki mu jih predloži delegacija.

Delegacija krajevne skupnosti je dolžna obravnavati vprašanja, določena s statutom, ki jih njej predloži svet krajevne skupnosti oziroma drug ustrezen organ samoupravljanja krajevne skupnosti; svet krajevne skupnosti oziroma drug ustrezen organ samoupravljanja krajevne skupnosti je dolžan obravnavati vprašanja določena s statutom, ki mu jih predloži delegacija.

129. člen

Delegacija sodeluje z delegacijami drugih samoupravnih organizacij in skupnostim zaradi sporazumnega oblikovanja skupnih rešitev o vprašanjih iz pristojnosti občine in sporazumnega reševanja drugih vprašanj, ki so v skupnem interesu. Prav tako sodeluje z družbenopolitičnimi organizacijami in uporablja rezultate strokovnega in znanstvenega dela.

130. člen

Delegat ima pravico zahtevati na zasedanju zbora pojasnilo od predstojnikov upravnega organa, ta mora dati delegatu zahtevano pojasnilo.

Od državnih organov, od organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti z območja občine ima delegat pravico zahtevati podatke, ki so mu potrebni za njegovo delo v skupščini.

2. Sestava in volitve

131. člen

Skupščino občine sestavljajo:

- zbor združenega dela,
- zbor krajevnih skupnosti in
- družbenopolitični zbor.

Zbor združenega dela šteje 28 delegatov.

Zbor krajevnih skupnosti šteje 20 delegatov, s tem da ima vsaka krajevna skupnost najmanj enega delegata.

Družbenopolitični zbor šteje 20 delegatov.

132. člen

Porazdelitev delegatskih mest v posameznem zboru skupščine se določi z odlokom.

3. Področje in delo skupščine občine

133. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor obravnavajo in odločajo o vprašanjih iz pristojnosti skupščine občine:

- enakopravno,
- na skupni seji,
- zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa tudi samostojno.

O zadevah iz pristojnosti skupščine občine, o katerih se odločajo na osnovi tega statuta skupščine samoupravne interesne skupnosti, odločajo pristojni zbori skupščine enakopravno s skupščino ustrezne samoupravne interesne skupnosti.

134. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor enakopravno odločajo:

- o spremembi statuta občine,
- o družbenem planu občine,
- o razpisu referendumu v občini, ki se nanaša na združitev, razdružitev in spremembo območja občine,
- o sprejemu in spremembah poslovnika skupščine občine.

135. člen

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti enakopravno sprejemata odloke in druge splošne akte, ki se nanašajo na:

- družbenoekonomski razvoj občine in uresničevanje začrtane politike v občini z družbenimi plani,
- družbeno kontrolo cen proizvodov in storitev,
- višino davkov, prispevkov in taks,
- proračun in zaključni račun,
- zadeve, ki se nanašajo na samoupravne interesne skupnosti,
- časne ukrepe zoper organizacije združenega dela in druge samoupravne skupnosti,
- vprašanja politike razvoja na vseh področjih dejavnosti posebnega družbenega pomena,
- medobčinske odnose in sodelovanje,
- organizacijo ljudske obrambe, javne varnosti ter družbene samozaščite v občini,
- varnost prometa, varstvo pred požari in masovnimi nesrečami,

- gospodarjenje s prostorom, prostorsko in urbanistično planiranje,
- varstvo narave in človekovega okolja,
- načela za organizacijo krajevne skupnosti,
- področja prostorskega planiranja naselij,
- področja urejanja in oddajanja stavbnih zemljišč in izkoriščanja zemljišč in stvari v splošni rabi,
- ustanavljanje in organiziranje občinskih upravnih organov in njihovih služb,
- občinski praznik,
- podelitev naziva častnega občana občine Logatec, domicila v občini Logatec in priznanja občine Logatec »12. september«.

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti dajeta smernice skupini delegatov za odločanje o stvareh, ki sodijo v pristojnost zbora občin oziroma zbora združenega dela skupščine SR Slovenije.

136. člen

Skupščine temeljnih samoupravnih skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja, kulture, zdravstva in socialnega varstva sprejemajo odloke in druge splošne take z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti, ki se nanašajo na vprašanja s teh področij.

Skupščine samoupravnih skupnosti otroškega varstva, stanovanjskega gospodarstva in skupščine samoupravnih skupnosti, ki se ustanavljajo na osnovi zakona, odločajo enakopravno z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti o posameznih vprašanjih, s katerimi se urejajo temeljna vprašanja na teh področjih.

Pristojni zbori skupščine občine samostojno sprejemajo odločitve, s katerimi se začasno uredijo vprašanja, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti za območje občine, če samoupravna interesna skupnost o takih vprašanjih ne odloči, ter samostojno sprejemajo z zakonom določene začasne ukrepe nasproti samoupravni interesni skupnosti za območje občine v primerih in s pogoji, ki veljajo za sprejemanje takih ukrepov nasproti organizacijam združenega dela.

137. člen

Družbenopolitični zbor enakopravno sprejema odloke in druge splošne akte s pristojnim zborom oziroma s pristojnima zboroma, ki se nanašajo na:

- vprašanja ekonomskega in družbenopolitičnega sistema in socialističnih samoupravnih odnosov ter njihovo varstvo,
- cilje in osnovna razmerja družbenoekonomskega razvoja občine, ki so vsebovani v aktih dolgoročnih in srednjeročnih družbenoekonomskih usmeritvah ter v aktih tekoče družbenoekonomske politike občine.

138. člen

Družbenopolitični zbor sodeluje v postopku sprejemanja odlokov in drugih splošnih aktov z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti, tako da prikazuje zboroma svoje stališče o zadevah, ki se nanašajo na:

- samoupravno socialistično usmeritev razvoja na vseh področjih družbenega dela,
- vprašanja usmerjanja delitve dohodka in osebnih dohodkov,
- načela za organizacijo samoupravne interesne skupnosti in medsebojna razmerja delavcev na teh področjih.

139. člen

Zbor združenega dela samostojno:

- obravnava in odloča o temeljnih vprašanjih delovnih ljudi v združenem delu,
- odloča o vprašanjih razdelitve dohodka in izločitvi dela dohodka za splošne in skupne potrebe,
- obravnava temelje politike razvoja občine,
- usklajuje posamezne in skupne interese delovnih ljudi na vseh področjih združenega dela v občini,
- določa politiko, sprejema odloke in druge splošne akte in ukrepe iz pristojnosti skupščine občine Logatec, s katerimi se urejajo vprašanja s področja družbenoekonomskih odnosov, razen za tista področja in vprašanja, o katerih odločajo po določbah tega statuta drugi delegati,
- spodbuja samoupravno sporazumevanje in sodelovanje pri družbenem dogovarjanju,
- daje temeljnim organizacijam združenega dela ter samoupravnim interesnim skupnostim in drugim skupnostim priporočila o posameznih vprašanjih iz svoje pristojnosti, ki so splošnega pomena za občino,
- voli in razrešuje predsednika zbora in organe zbora,
- opravlja druge naloge, za katere je pooblaščen s tem statutom ali z drugimi predpisi.

140. člen

Zbor krajevnih skupnosti samostojno:

- odloča o upravljanju in vzdrževanju občinskih cest, mestnih ulic in urejanju prometa na njih,
- odloča o organizaciji občinskih upravnih služb,
- odloča o organizaciji in delovanju poravnalnih svetov v krajevni skupnosti,
- odloča o vprašanjih javnega reda in miru,
- določa načela za delovanje komunalnih dejavnosti,
- sproži postopek za samoupravno sporazumevanje v krajevni skupnosti,
- sprejema odloke, odredbe, sklepe in priporočila s področij, o katerih samostojno odloča,
- obravnava temelje politike razvoja občine,
- obravnava vprašanja skupnega pomena za krajevne skupnosti, usklajuje njihova razmerja in interese,
- obravnava način oblikovanja in sprejemanja programa razvoja krajevnih skupnosti,
- obravnava vprašanja splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite v krajevnih skupnostih,
- obravnava druga temeljna vprašanja, ki so pomembna za delovanje krajevnih skupnosti in življenje delovnih ljudi v občini,
- daje priporočila o posameznih vprašanjih, ki so splošnega pomena za občino,
- voli in razrešuje predsednika in organe zbora,

— opravlja druge naloge, za katere je pooblaščen s tem statutom ali z drugimi predpisi.

141. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor na skupni seji:

- volijo in razrešujejo predsednika skupščine,
- volijo skupine delegatov za zbor občin in zbor združenega dela skupščine SR Slovenije,
- volijo in razrešujejo predsednika in člane izvršnega sveta,
- volijo in razrešujejo predsednika in sodnike občinskega sodišča,
- volijo in razrešujejo sodnika za prekrške, javnega pravobranilca, družbenega pravobranilca samoupravljanja in druge funkcionarje, ki jih določajo zakoni, odloki in drugih splošni akti.

Skupna seja zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora je sklepčna, če se je udeleži dve tretjini delegatov vseh zborov.

Postopek o izvolitvi funkcionarjev se uredi s poslovnikom skupščine občine Logatec.

142. člen

Pristojna zbora in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti ne morejo sprejeti odloka ali drugega splošnega akta, ki bi bil v nasprotju s stališčem družbenopolitičnega zbora.

Če pristojna zbora ali skupščina samoupravne interesne skupnosti sprejmeta besedilo odloka ali drugega splošnega akta v nasprotju s stališčem družbenopolitičnega zbora, sta dolžna neusklajena vprašanja ponovno proučiti in o njih odločiti.

143. člen

Odločitev o izločitvi dela dohodka za skupne in splošne družbene potrebe ter o namenu in obsegu sredstev za te potrebe ne more biti sprejeta, če je ne sprejme zbor združenega dela.

144. člen

Vsak zbor, ki ne sodeluje pri odločanju o posameznem vprašanju, ima pravico, da razpravlja o tem vprašanju, zavzema stališča in daje svoje predloge pristojnim zborom, če gre za vprašanja, ki imajo pomen za izvrševanje njegovih nalog.

Pristojni zbori morajo pred odločitvijo razpravljati o stališčih in predlogih tega zbora.

Pristojni zbor lahko zahteva od drugega zbora mnenje o predlogih odlokov in drugih aktov. Pristojni zbor mora obravnavati tako mnenje in zavzeti do njega stališče.

145. člen

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja zahteva od izvršnega sveta skupščine občine poročila in mu postavlja vprašanja.

Vsak zbor lahko v okviru delovnega področja zahteva poročila in pojasnila od predstojnikov občinskih upravnih organov.

146. člen

Vsak zbor zaseda in odloča ločeno na svoji seji. Zbori, ki enakopravno sodelujejo pri odločanju, lahko zasedajo skupaj, glasujejo pa ločeno.

Predsednik skupščine občine lahko v sporazumu s predsedniki zborov skliče sejo zborov, na kateri obravnavajo vprašanja, ki so skupnega pomena za zборе.

147. člen

Pristojni zbor lahko sklene, da gre predlog odloka v javno razpravo ali pa da se k obravnavanju predloga odloka ali drugega akta povabijo predstavniki samoupravnih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in društev.

148. člen

Zbor veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina delegatov zbora.

Zbor sprejema odloke oziroma druge akte z večino glasov navzočih delegatov, razen če se z zakonom ali tem statutom ne zahteva posebna večina.

Glasovanje je javno. Če zbor v skladu s poslovníkom tako sklene, se glasuje tajno.

149. člen

S poslovnikom skupščine občine se natančneje določi delovno področje zborov, način soodločanja skupščin samoupravnih interesnih skupnosti z zbori skupščine občine in način usklajevanja njihovega dela.

4. Predsednik skupščine in predsedniki zborov

150. člen

Skupščina občine ima predsednika.

Skupščina občine izvoli predsednika izmed delegatov vseh zborov s tajnim glasovanjem na predlogu konference SZDL po prej opravljenem kandidacijskem postopku. Kandidat je izvoljen, če je dobil najmanj dve tretjini glasov vseh delegatov v skupščini.

Predsednik se voli za 4 leta in ne more biti več kot dvakrat zapored izvoljen za to dolžnost.

151. člen

Predsednik skupščine:

- predstavlja skupščino občine Logatec,
- sklicuje in vodi skupne seje vseh zborov skupščine,
- skrbi, da se spoštuje poslovnik za delo skupščine,
- opravlja druge zadeve, ki so mu dane s poslovnikom za delo skupščine s tem statutom, zakonom ali drugim aktom.

Če je predsednik skupščine zadržan, ga nadomešča eden izmed predsednikov zbora skupščine po vrstnem redu, ki ga določijo delegati na prvi skupni seji.

152. člen

Vsak zbor izvoli izmed sebe predsednika zbora in enega ali dva namestnika po enakem postopku, kot je določeno za predsednika skupščine.

Predsednik zbora in namestnik ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za to dolžnost.

153. člen

Predsednik zbora:

- sklicuje in vodi seje zbora,
- podpisuje splošne in druge akte, ki jih sprejema zbor,
- skrbi, da se spoštuje poslovnik skupščine oziroma zbora,
- opravlja druge zadeve, ki so določene s poslovníkom zbora.

154. člen

Predsednik zbora mora sklicati sejo zbora, če to zahteva:

- predsednik skupščine občine,
- izvršni svet,
- petina delegatov zborov.

Če predsednik zbora ne skliče seje, ki bi jo po statutu moral sklicati, jo lahko skliče skupina 10 delegatov zbora ali predsednik skupščine.

155. člen

Delegacija oziroma konferenca delegacij, katere delegat je izvoljen za funkcionarja skupščine ali njenega zbora, ima pravico pošiljati na seje drugega delegata.

V primeru, da delegacija oziroma konferenca delegacij uporabi pravice iz prvega odstavka tega člena, izgubi funkcionar pravico glasovanja.

5. Stalna in občasna delovna telesa skupščine občine in njenih zborov

156. člen

Skupščina občine in njeni zbori lahko ustanovijo komisije, odbore in druga stalna ali občasna delovna telesa za preučevanje predlogov, predpisov in drugih aktov, ki jih sprejema skupščina občine in njeni zbori in za preučevanje drugih vprašanj iz pristojnosti skupščine občine.

Vsak zbor skupščine občine ima komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov.

157. člen

Skupščina občine ima naslednje stalne komisije:

- komisijo za družbeni nadzor,
- komisijo za prošnje in pritožbe,
- komisijo za odlikovanja,
- komisijo za volitve in imenovanja,
- komisijo za zadeve borcev NOV in invalidov,
- komisijo za verske zadeve,
- komisijo za ugotavljanje izvora premoženja,
- komisijo za programiranje,
- komisijo za pregled samoupravnih aktov.

Sestavo, naloge in način dela komisij določi skupščina občine z odlokom.

S sklepom lahko skupščina občine ali njen zbor ustanovi občasna delovna telesa in določita njihovo delovno področje in sestavo.

Komisije in druga delovna telesa skupščine občine in njenih zborov imajo 5 do 9 članov.

Predsednika in večino članov komisij in drugih delovnih teles imenuje skupščina občine oziroma njen zbor izmed delegatov, druge člane pa delegirajo družbenopolitične in druge organizacije v občini.

158. člen

Delovna telesa skupščine občine ali zbora lahko zahtevajo od predstojnika upravnega organa, da pripravi priporočilo za izvajanje odlokov skupščine občine. Lahko zahtevajo od njih pismena poročila, odgovore na vprašanja in pojasnila.

Delovna telesa skupščine občine ali zbora lahko zahtevajo obvestila in pojasnila tudi od drugih državnih organov, samoupravnih organizacij, interesenih in drugih samoupravnih skupnosti ter tudi lahko izvajajo ankete.

6. Izvršni svet

159. člen

Izvršni svet je izvršilni organ skupščine občine.

160. člen

Izvršni svet je odgovoren skupščini v okviru pravic in dolžnosti občine, za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za izvajanje politike in izvrševanje predpisov in drugih splošnih aktov skupščine občine ter za usmerjanje in usklajevanje dela upravnih organov.

Izvršni svet izvršuje svoje pravice in dolžnosti na osnovi in v okviru ustave, zakonov, tega statuta in drugih predpisov.

161. člen

Izvršni svet:

- skrbi za uresničevanje politike skupščine občine,
- skrbi, da se izvršujejo zakoni, družbeni plan, proračun, odloki in drugi akti skupščine občine,
- predlaga odloke in druge splošne akte iz pristojnosti skupščine občine,
- daje skupščini občine mnenja o predlogih odlokov in drugih splošnih aktov, ki jih skupščini pošljejo pooblašteni predlagatelji,
- predlaga družbeni načrt občine,
- predlaga občinski proračun in zaključni račun o izvršitvi proračuna,
- izvršuje proračun občine,
- izdaja predpise za izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov skupščine občine,
- skrbi za izvrševanje sklepov in smernic skupščine občine in posameznih zborov,
- usmerja in usklajuje delo upravnih organov, da bi se zagotovilo izvajanje politike in izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov skupščine,
- nadzoruje delo občinskih upravnih organov,
- skrbi in je odgovoren za to, da občinska uprava deluje kot celota in da opravlja upravne in strokovne naloge, ki jih ima po zakonu in tem statutu,
- odloča o sporu o pristojnosti med posameznimi občinskimi upravnimi organi,
- daje mnenja k predlogom za ustanovitev medobčinskih upravnih organov in spremlja njihovo delo,
- ustanavlja komisije, odbore in druga stalna ali občasna delovna telesa za opravljanje posameznih nalog iz svoje pristojnosti,
- predlaga ukrepe za izboljšanje organizacije in dela občinskih upravnih organov,
- opravlja druge zadeve, določene z zakonom in tem statutom.

162. člen

Izvršni svet sestavlja predsednik in 6 do 8 članov.

Predsednika izvršnega sveta voli skupščina občine po prej opravljenem postopku socialistične zveze delovnega ljudstva, člane pa na predlog kandidata, ki je predlagan za predsednika izvršnega sveta.

Ob izvolitvi članov izvršnega sveta imenuje skupščina občine na predlog predsednika sveta izmed članov sveta predstojnike temeljnih občinskih upravnih organov.

Predsednika in člane izvršnega sveta voli skupščina občine za 4 leta in so lahko ponovno izvoljeni še za 4 leta.

163. člen

Predsednik izvršnega sveta ima pravico predlagati skupščini občine razrešitev posameznih članov sveta in izvolitev novih.

Razrešitev ali ostavka predsednika izvršnega sveta ali ostavka večine članov izvršnega sveta terjajo ostavko celotnega sveta.

Če izvršni svet kolektivno odstopi ali če mu je izglasovana nezaupnica, ostane v svoji funkciji do izvolitve novega sveta.

164. člen

Izvršni svet dela in odloča o zadevah iz svoje pristojnosti na seji.

Izvršni svet odloča z večino glasov vseh članov sveta.

165. člen

Predsednik izvršnega sveta predstavlja svet, sklicuje seje sveta in predseduje ter skrbi za izvajanje sklepov sveta ter podpisuje akte, ki jih izdaja svet.

Predsednik sveta je odredbodajalec za izvrševanje proračuna občine.

Predsednika v primeru odsotnosti ali daljše zadržanosti nadomešča podpredsednik, ki ga sam določi.

166. člen

Člani izvršnega sveta so dolžni izvrševati sklepe sveta in skrbeti, da se ti pravočasno, pravilno in učinkovito izvajajo.

167. člen

Izvršni svet obvešča zbere skupščine občine o izvajanju politike in izvrševanju zakonov, odlokov in splošnih aktov in o svojem delu.

Izvršni svet mora skupščini občine in posameznim zborom na njihovo zahtevo poročati o izvajanju politike in o izvrševanju zakonov, odlokov in drugih aktov skupščine.

168. člen

Člani izvršnega sveta se udeležujejo seji skupščine občine in njenih zborov ter so dolžni na zahtevo dajati mnenja k osnutkom predpisov in mnenje o drugih vprašanjih s področja dela izvršnega sveta in občinskih upravnih organov.

169. člen

Pri izvrševanju svojih nalog ima izvršni svet pravico zahtevati od organizacije združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter državnih organov, da mu

dajo podatke in pojasnila o vprašanjih z njihovega delovnega področja. Organizacije in organi so mu dolžni dajati te podatke in pojasnila.

170. člen

Vsak član izvršnega sveta ima pravico sprožiti obravnavanje posameznih vprašanj iz pristojnosti sveta, dati pobudo za pripravo predpisov in drugih aktov, za katerih predlaganje je pristojen svet, in predpisov, ki jih sam izdaja, ter predlagati svetu, naj določi načelna stališča in smernice za delo občinskih upravnih organov.

171. člen

Če izvršni svet meni, da ne bo mogel zagotoviti izvajanja določene politike ali izvrševanja odloka ali drugega splošnega akta skupščine občine, katerega sprejem se predlaga, ali da ne more prevzeti odgovornosti za opravljanje svoje funkcije, če ne bo sprejet predlagani odlok ali drug splošni akt, katerega sprejem predlaga, lahko postavi vprašanje zaupnice.

Vsak zbor skupščine občine lahko na predlog najmanj 7 delegatov v zboru postavi vprašanje zaupnice izvršnemu svetu.

Vprašanje zaupnice izvršnemu svetu mora skupščina občine obravnavati.

Če skupščina občine izglasuje nezaupnico izvršnemu svetu, je ta dolžan odstopiti.

172. člen

Najmanj 7 delegatov kateregakoli zbora skupščine občine lahko v svojem zboru sproži interpelacijo, da se obravnavajo posamezna politična vprašanja v zvezi z delom izvršnega sveta.

173. člen

Člani izvršnega sveta uživajo enako imuniteto kot delegati v skupščini občine.

O imuniteti člana izvršnega sveta odloča svet.

V. OBČINSKI UPRAVNI ORGANI

174. člen

Občinski upravni organi v okviru svojih pristojnosti in pooblastil:

— izvršujejo zakone, druge predpise in splošne akte skupščine občine in izvršnega sveta ter skupščin širših družbenopolitičnih skupnosti, zagotavljajo njihovo izvrševanje in izvajajo določeno politiko;

— odločajo o upravnih stvareh, opravljajo upravno nadzorstvo in druge upravne zadeve, izdajajo izvršilne predpise, če so za to pooblašteni, in druge upravne akte;

— spremljajo stanje in razvoj na določenem področju, opozarjajo na pojave, ki jih ugotovijo pri izvajanju zakonov in drugih predpisov ter določene politike in dajejo pobude za reševanje vprašanj s teh področij;

— pripravljajo predpise in druge splošne akte in opravljajo druge strokovne zadeve v okviru svoje pri-

stojnosti za potrebe skupščine občine, posameznih zborov, izvršnega sveta in drugih organov ter teles skupščine;

— opravljajo druge naloge, ki spadajo v njihovo pristojnost na podlagi ustave, zakonov in drugih splošnih aktov.

175. člen

Občinski upravni organi so samostojni v okviru svojih pooblastil in za svoje delo odgovarjajo skupščini občine in izvršnemu svetu.

Upravni organi so pri svojem delu dolžni ravnati v skladu z načelnimi stališči in smernicami skupščine občine in izvršnega sveta.

Upravni organi sodelujejo med seboj, z upravnimi organi drugih družbenopolitičnih skupnosti ter z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi o vprašanih, do katerih imajo te organizacije in skupnosti interes, in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu.

176. člen

Upravni organi s svojim delom zagotavljajo na področjih, ki spadajo v njihovo pristojnost in za katera so neposredno odgovorni za izvrševanje predpisov, učinkovito uresničevanje pravic in interesov delovnih ljudi, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter redno seznanjajo skupščino občine in izvršni svet o stanju na posameznih področjih, ju obveščajo o svojih ugotovitvah ter dajejo predloge za uspešnejše in učinkovitejše delovanje občinske uprave.

Na področjih iz pristojnosti samoupravnih interesnih skupnosti, delovnih organizacij posebnega družbenega pomena in drugih skupnosti ter organizacij, kjer te skupnosti in organizacije samostojno spremljajo dogajanja, sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju politike, predlagajo in izvajajo ustrezne ukrepe ter dajejo predloge s svojega delovnega področja, občinski upravni organi sodelujejo s temi skupnostmi in organizacijami, izmenjujejo stališča in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu, še posebej pa v zadevah, v katerih samoupravne interesne skupnosti sodelujejo s skupščino občine.

177. člen

Upravne zadeve iz občinske pristojnosti opravljajo oddelki kot temeljni upravni organi in drugi organi, službe ter organizacije.

Upravni organi skupščine občine so:

1. Oddelek za gospodarstvo in finance

Opravlja vse upravne in strokovne zadeve iz občinske pristojnosti na področju industrije, rudarstva, gradbeništva, prometa, obrtništva, trgovine, gostinstva, turizma, urbanizma, komunale, stanovanjskih zadev, kmetijstva, gozdarstva, veterinarstva, lova, ribolova, delovnih razmerij, plana, analiz, statistike in poslovnih evidenc, proračuna, finančnega načrta uprave, zaključnega računa proračuna in finančnega načr-

ta finančnih načrtov in zaključnih računov občinskih skladov, vodi premoženjsko-pravne zadeve in evidenco nepremičnin v družbeni lastnini.

2. Oddelek za splošne zadeve in družbene službe

Opravlja vse upravne in strokovne zadeve iz občinske pristojnosti na področju zdravstva in zdravstvene preventive, socialnega skrbstva, borcev NOV in invalidov, šolstva, prosvete, kulture, telesne kulture in drugih splošnih zadev, spremlja temeljne samoupravne akte, temeljnih in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, skrbi za samoupravne akte delovne skupnosti upravnega organa, skrbi za pravilno vodenje upravnega postopka in opravlja še druge upravne zadeve iz občinske pristojnosti, ki po naravi stvari ne spadajo v noben drug upravni organ.

3. Oddelek za notranje zadeve

Opravlja vse upravne in strokovne zadeve iz občinske pristojnosti, ki jih določa zakon o notranjih zadevah in drugi predpisi.

4. Oddelek za narodno obrambo

Opravlja vse upravne in strokovne zadeve iz občinske pristojnosti, ki jih določa zakon o narodni obrambi, splošnemu ljudskemu odporu in drugi predpisi.

5. Davčna uprava

Opravlja vse upravne in strokovne zadeve iz občinske pristojnosti s področja odmere, evidentiranja in izterjavo prispevkov, davkov, taks, zbira in analizira podatke o odmeri, opravlja davčno inšpekcijo.

6. Geodetska uprava

Izvršuje vse upravne in strokovne zadeve iz občinske pristojnosti s področja geodetske službe.

7. Inšpekcijske službe

Opravljajo vse upravne, strokovne in kontrolne naloge vseh inšpekcijskih opravil, ki jih določajo zakoni in drugi predpisi ter odloki in sklepi skupščine občine.

Skupščina občine lahko ustanovi sporazumno z drugimi občinami upravne organe za več občin skupaj.

178. člen

Z zakonom in odlokom skupščine občine, ki temelji na zakonu, se lahko poveri organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim, družbenim organizacijam, društvom in drugim organizacijam, da na področju svoje dejavnosti urejajo s svojimi akti določene odnose širšega pomena, da odločajo v posamičnih zadevah, o določenih pravicah in obveznostih in da izvršujejo druga javna pooblastila.

Z zakonom in odlokom skupščine občine, ki temelji na zakonu, se lahko določi način izvrševanja javnih pooblastil, ki so poverjena posameznim organizacijam in skupnostim, ter pravice skupščine in drugih organov družbenopolitične skupnosti glede dajanja smernic tem organizacijam in skupnostim in opravljanja nadzora v zvezi z izvrševanjem javnih pooblastil.

179. člen

Posamezne upravne organe vodi predstojnik, ki se imenuje za dobo štirih let in je lahko po preteku te dobe ponovno imenovan na isto dolžnost.

Predstojnik upravnega organa organizira in vodi delo organa ter je za njegovo delo in izvrševanje nalog in zadev iz pristojnosti upravnega organa, ki ga vodi, osebno odgovoren.

Predstojnik upravnega organa mora poročati o stanju na ustreznem upravnem področju in o delu upravnega organa, ki ga vodi, zborom skupščine občine in izvršnemu svetu.

Na zahtevo skupščine občine, njenega zbora ali njihovih delovnih teles mora predstojnik upravnega organa dati obvestila in pojasnila o vprašanih s področja organa, ki ga vodi. Na vprašanje delegatov na seji je dolžan dati odgovor.

180. člen

Delo upravnih organov je javno, kolikor ni z zakonom ali aktom skupščine občine, izdanim na osnovi zakona, določeno, da je treba posamezne podatke varovati kot tajnost oziroma da se podatki ne smejo objaviti.

181. člen

Delavci, ki opravljajo naloge upravnega organa, sestavljajo delovno skupnost upravnega organa.

Pravice, dolžnosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti upravnega organa se urejajo s samoupravnimi akti delovne skupnosti na osnovi ustave in zakona.

Skupščina občine zagotovi s proračunom sredstva za delo občinskih upravnih organov glede na pomen, zapletenost in obseg naloge teh organov.

VI. STROKOVNA SLUŽBA OBČINE

182. člen

Skupščina občine ima sekretarja.

Za opravljanje zadev v zvezi z delom skupščine lahko skupščina občine ustanovi strokovno službo.

Strokovno službo vodi sekretar skupščine.

Sekretar skupščine občine skrbi za delovanje skupščine občine, zborov in delovnih teles skupščine občine in vodi strokovno službo.

183. člen

Strokovna služba skupščine občine opravlja organizacijsko tehnična opravila v zvezi s funkcioniranjem skupščine, zborov in njihovih delovnih teles.

184. člen

Določbe zakona o samoupravljanju delovnih ljudi v upravnih organih v SR Sloveniji se primerno uporabljajo tudi za delovne ljudi strokovne službe.

185. člen

Delovna mesta strokovne službe skupščine občine se določijo z aktom o sistematizaciji delovnih mest.

Delovna mesta strokovne službe se praviloma zasledajo na podlagi razpisa.

VII. AKTI SKUPŠČINE OBČINE IN NJENIH ORGANOV

186. člen

Skupščina občine in njeni organi sprejemajo predpise in druge splošne akte v okviru svojih pravic in dolžnosti.

187. člen

Sprejem predpisa ali splošnega akta lahko predlaga vsak delegat v svojem zboru, izvršni svet, skupščina samoupravne interesne skupnosti, komisija skupščine občine oziroma zbora in samoupravni organ organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

Vsak zbor lahko predlaga sprejem predpisa ali splošnega akta, ki ga sprejema drug zbor oziroma zbora enakopravno.

188. člen

Predpis ali drugi splošni akt, ki ga sprejema zbor, je sprejet z večino glasov navzočih delegatov na seji, na kateri je navzoča večina vseh delegatov zbora, če se s tem statutom ne zahteva posebna večina.

189. člen

Predpis ali splošni akt, ki ga zbor oziroma zbori sprejemajo enakopravno, je sprejet, če ga zbor oziroma zbori sprejemajo v enakem besedilu.

Določba prejšnjega odstavka velja tudi, kadar skupščina samoupravne interesne skupnosti enakopravno soodloča z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti.

190. člen

Če se zbora po dveh zaporednih obravnavah spornega vprašanja ne zedinita glede besedila predloga odloka ali drugega akta, postavitva skupno komisijo, v katero izvoli vsak zbor enako število članov. Skupna komisija pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj.

Če se skupna komisija ne sporazume ali če zbora ne sprejmeta njenega predloga, se predlog odloži z dnevnega reda.

Predlog se lahko ponovno da na dnevni red po preteku šestih mesecev na predlog enega zbora ali izvršnega sveta, po sklepu obeh zborov pa lahko že prej.

Če ostane usklajevalni postopek brez uspeha, lahko izvršni svet predlaga izdajo začasnega ukrepa in izdela predlog takšnega ukrepa, če meni, da bi lahko zaradi tega, ker akt ni bil sprejet, nastala za družbeno skupnost občutna škoda.

V primeru, če zbora ne sprejmeta predloga začasnega ukrepa v enakem besedilu, lahko izvršni svet razglasi za sprejeti akt o začasnih ukrepih v besedilu, v katerem ga je zbor združenega dela sprejel.

Če zbor oziroma zbora skupščine občine, ki sta sprejela besedilo predpisa ali drugega splošnega akta v nasprotju s stališčem družbenopolitičnega zbora tudi po ponovnem odločanju nista uskladila svojih stališč, postavijo vsi zbori skupno komisijo, v katero izvoli vsak zbor enako število članov. Skupna komisija pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj.

Če se skupna komisija ne sporazume ali če zbori ne sprejmejo njenega sporazumnega predloga, se ob-

ravnava predlog na skupni seji zborov, če se tudi na skupni seji zbori ne zedinijo, se predlog odloži z dnevnega reda. Predlog gre lahko ponovno na dnevni red po preteku šestih mesecev na predlog enega zbora ali izvršnega sveta, po sklepu zborov pa lahko že prej.

Dokler se pristojni zbor oziroma pristojna zbora ne zedinita z družbenopolitičnim zborom o spornem vprašanju, ne morejo pristojni zbor oziroma pristojna zbora urediti tega vprašanja z odlokom oziroma drugim splošnim aktom.

Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi kadar skupščina samoupravne interesne skupnosti enakopravno sodoča z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti.

191. člen

Vse druge akte sprejemajo skupščina občine in njeni organi z večino glasov navzočih delegatov oziroma članov, če ni drugače določeno s posebnimi predpisi.

192. člen

Postopek za sprejemanje predpisov in splošnih aktov skupščine občine in njenih organov se natančneje določi s poslovnikom.

193. člen

Predpis ali splošni akt se objavi v Uradnem listu SR Slovenije in začne veljati osmi dan po objavi, če ni v predpisu drugače določeno. Samo iz posebno utemeljenih razlogov se lahko določi, da začne predpis veljati prej kot osmi dan po objavi ali istega dne, ko je bil objavljen.

Družbeni načrt in proračun ter predpisi, ki so izdani za njuno izvrševanje, se uporabljajo za čas, za katerega veljata družbeni načrt oziroma proračun.

194. člen

Predpis in drug splošni akt skupščine občine velja za območje občine, če ni v predpisu ali splošnem aktu določeno, da velja le za del območja občine.

VIII. JAVNOST DELA ORGANOV IN ORGANIZACIJ

195. člen

Delo skupščine občine in njenih organov, organov upravljanja organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij in društev je javno.

196. člen

Skupščina občine, organi samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela posebnega družbenega pomena so dolžni pravočasno in pravilno seznanjati javnost o pripravi, sprejemu aktov ali ukrepov ter izvrševanju nalog s svojega delovnega področja, o vprašanjih, ki so predmet družbenih dogovorov ali samoupravnih sporazumov ter o predlogih odločitev, ki zadevajo najširši krog delovnih ljudi in občanov.

Organizacije združenega dela, krajevnih skupnosti in druge skupnosti in organizacije so dolžne objektivno, popolno in pravočasno seznanjati delovne ljudi in občane o dogodkih, pojavih in dejavnostih v organizacijah združenega dela ter krajevnih skupnostih in o družbenem življenju v občini.

197. člen

Skupščina občine in njeni organi, organizacije združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravne interesne skupnosti ter druge organizacije in skupnosti seznanjajo delovne ljudi in občane na zborih, s posebnimi poročili, publikacijami in podobno prek internih glasil, občinskega glasila ali prek drugih sredstev javnega obveščanja.

Vsi predpisi in drugi splošni akti skupščine občine se razen v Uradnem listu SR Slovenije lahko objavljajo tudi na krajevno običajen način.

198. člen

O delu skupščine občine obveščajo javnost predsednik skupščine občine, predsednik zbora, predsednik izvršnega sveta ter za posamezne upravne organe predstojniki teh organov.

Osebe iz prvega odstavka tega člena lahko pooblastijo tudi druge osebe za obveščanje javnosti.

199. člen

Statuti organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti določajo način in osebe, ki so odgovorne in pooblašene za obveščanje javnosti ter zadeve in podatke, ki pomenijo tajnost ali se ne smejo objaviti.

200. člen

S področja dela skupščine občine in njenih organov so tajni in se ne smejo objaviti:

- podatki iz načrtov in programov dela teritorialne obrambe,
- podatki o organizaciji civilne zaščite,
- podatki o strateških objektih,
- podatki o organizaciji splošnega ljudskega odpora.

201. člen

Seje skupščine občine so javne.

Predstavniki organov upravljanja v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti so lahko navzoči na sejah skupščine občine, razen kadar so seje tajne, in v skladu s poslovnikom lahko sodelujejo v delu skupščine.

202. člen

Uresničevanje načela javnosti ne sme biti v nasprotju z interesi varnosti in obrambe države in z drugimi družbenimi interesi, ki jih določa zakon.

IX. DRUŽBENO VARSTVO SAMOUPRAVNIH PRAVIC IN DRUŽBENE LASTNINE V OBČINI

203. člen

V občini uresničujejo družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine v skladu z ustavo, zakonom in tem statutom:

- skupščina občine in njej odgovorni organi,
- občinsko sodišče in samoupravna sodišča,
- občinsko javno tožilstvo,
- občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja,
- občinsko javno pravobranilstvo,
- sodnik za prekrške,
- postaja milice in uprava javne varnosti.

204. člen

Skupščina občine spremlja in proučuje delo družbenih in državnih organov, ki zagotavljajo varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine, spremlja in analizira stanje družbenega varstva samoupravnih pravic ter sprejema ustrezne ukrepe v zvezi s tem varstvom.

Če organizacija ali skupnost ne izpolnjuje svojih z zakonom določenih ali s pogodbo prevzetih obveznosti ali če je v njej bistveno moteno uresničevanje samoupravnih pravic delovnih ljudi ali so huje oškodovani družbeni interesi, ima skupščina občine v okviru pravic in dolžnosti občine pravico:

- razpustiti delavski svet oziroma drug ustrezen organ upravljanja in razpisati volitve članov v tak organ;
- razpustiti druge organe upravljanja in odstaviti poslovodne organe in druge delavce na vodilnih delovnih mestih;
- zadržati izvršitev aktov, sklepov in dejanj, s katerimi so kršene samoupravne pravice delovnih ljudi in je prizadeta družbena lastnina;
- v skladu z zakonom začasno omejiti uresničevanje določenih samoupravnih pravic delovnih ljudi in organov upravljanja.

205. člen

V okviru pravic in dolžnosti občine obravnava skupščina občine pri opravljanju družbenega nadzorstva splošna vprašanja glede izvajanja politike in zakonov ter drugih predpisov in aktov, glede razpolaganja z družbenimi sredstvi in delitvijo dohodka ter glede načina uresničevanja pravic in dolžnosti državnih organov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Skupščina občine opravlja družbeno nadzorstvo v sodelovanju z organi upravljanja in organi samoupravne kontrole v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter vpliva na razvijanje odgovornosti in socialističnih norm pri samoupravljanju, poslovanju in pri razpolaganju z družbenimi sredstvi.

1. Občinsko sodišče in samoupravna sodišča

206. člen

Občinsko sodišče kot državni organ in samoupravna sodišča varujejo svoboščine in pravice občanov in samoupravni položaj delovnih ljudi in samoupravnih organizacij ter skupnosti in zagotavljajo ustavnost in zakonitost.

207. člen

Občinsko sodišče spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki so pomembni za uresničevanje

njegovih funkcij in daje skupščini občine, državnim organom, samoupravnim organizacijam in skupnostim predloge za preprečevanje družbi nevarnih in škodljivih pojavov ter za utrjevanje zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale.

Občinsko sodišče ima pravico in dolžnost, da v okviru svojega delovnega področja obvešča skupščino občine o uporabi predpisov ter o problemih svojega dela.

208. člen

Za območje občine Logatec in Vrhnika je ustanovljeno občinsko sodišče splošne pristojnosti s sedežem na Vrhniki.

209. člen

Sodnike in sodnike porotnike občinskega sodišča volita in razrešujeta skupščina občine Logatec in Vrhnika na način, s pogoji in v postopku, ki je določen z zakonom.

210. člen

Samoupravna sodišča rešujejo spore iz družbeno-ekonomskih in drugih samoupravnih razmerij, ki so določeni z ustavo in zakonom, ter spore, ki jim jih poverijo delovni ljudje ob uresničevanju svojih samoupravnih pravic v organizacijah združenega dela, interesnih in drugih samoupravnih skupnosti, iz njihovih medsebojnih razmerij, ki jih samostojno urejajo ali ki izhajajo iz pravic, s katerimi prosto razpolagajo, če ni z zakonom urejeno, da določene vrste sporov rešujejo redna sodišča.

Občani reševanje posameznih sporov o pravicah, s katerimi prosto razpolagajo, lahko sporazumno poverijo poravnalnemu svetom, razsodiščem ali drugim samoupravnim sodiščem, če ni z zakonom drugače določeno.

211. člen

Samoupravna sodišča se ustanavljajo s samoupravnim aktom ali s sporazumom strank, v skladu z ustavo in zakonom. Akt o ustanovitvi samoupravnega sodišča določi v skladu z zakonom pristojnost, sestavo, organizacijo in postopek pred tem sodiščem.

Samoupravna sodišča se ustanavljajo kot sodišča združenega dela, poravnalni sveti, arbitraže, razsodišča in samoupravna razsodišča v drugih oblikah.

2. Občinsko javno tožilstvo

212. člen

Za območje občin Logatec, Vrhnika in Cerknica je ustanovljeno občinsko javno tožilstvo s sedežem na Vrhniki.

Občinsko javno tožilstvo je samostojen državni organ, ki preganja storilce kaznivih dejanj in drugih, z zakonom določenih dejanj, ki so kazniva, in ukrepa po zakonu za varstvo interesov družbene skupnosti ter vlaga pravna sredstva za varstvo ustavnosti in zakonitosti.

213. člen

Občinsko javno tožilstvo spremlja in preučuje družbena razmerja in pojave, ki so pomembni za uresničevanje njegovih nalog in daje skupščini občine, organom in organizacijam predloge za preprečevanje družbeno nevarnih in škodljivih pojavov ter za utr-

jevanje zakonitosti in družbene odgovornosti ter socialistične morale.

Občinsko javno tožilstvo ima pravico in dolžnost, da v okviru svojega delovnega področja obvešča skupščino občine o uporabi predpisov in splošnih aktov ter o svojem delu.

214. člen

Organizacijo in naloge občinskega javnega tožilstva ureja zakon.

3. Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja

215. člen

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja kot samostojni organ družbene skupnosti ukrepa in vlaga pravna sredstva ter izvršuje druge z zakonom določene pravice in dolžnosti pri uresničevanju družbenega varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja predlaga skupščini občine, ustavnemu sodišču ali sodiščem postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine ter postopek, da se akti, sklepi in dejanja, s katerimi sta prizadeta samoupravljanje in družbena lastnina, razveljavijo ali odpravijo.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja predlaga postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine na lastno pobudo, pobudo organizacij združenega dela ali drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij, državnih organov in občanov.

Družbeni organi in organi samoupravnih organizacij in skupnosti so dolžni dati občinskemu družbenemu pravobranilcu samoupravljanja na njegovo zahtevo podatke in informacije, ki imajo pomen za izvrševanje njegove funkcije.

216. člen

Občinskega družbenega pravobranilca samoupravljanja imenuje in razrešuje občinska skupščina na način, s pogoji in v postopku, ki je določen z zakonom. Občina lahko organizira družbenega pravobranilca samoupravljanja s sosednjimi občinami.

4. Občinsko javno pravobranilstvo

217. člen

Občinsko javno pravobranilstvo je samostojni organ občine, ki uporablja z zakonom določene ukrepe in pravna sredstva, da varuje premoženjske pravice in koristi občine ter premoženjske pravice in koristi družbene skupnosti.

V izvrševanju svoje dejavnosti občinsko javno pravobranilstvo spremlja in preučuje družbene odnose in pojave, ki imajo pomen za pravno varstvo družbene lastnine.

O svojih ugotovitvah ter o drugih vprašanih v zvezi s svojim delom obvešča javno pravobranilstvo skupščino občine, ki ji daje lahko tudi ustrezne predloge.

O pojavih, ki imajo pomen za pravno varstvo družbene lastnine, obvešča občinsko javno pravobranilstvo tudi druge državne organe in organizacije; po potrebi jim daje pravno pomoč.

218. člen

Skupščina občine lahko ustanovi sporazumno z drugimi občinami javno pravobranilstvo za več občin skupaj.

Občinskega javnega pravobranilca imenuje in razrešuje skupščina občine oziroma skupščine občin, ustanoviteljice javnega pravobranilstva.

5. Sodnik za prekrške

219. člen

Sodnik za prekrške je samostojen organ skupščine in je za svoje delo odgovoren skupščini občine.

Sodnika za prekrške voli in razrešuje skupščina občine.

Občina Logatec lahko s sosednimi občinami ustanovi skupni medobčinski organ za kaznovanje prekrškov ali pa skupščina občine sprejme sklep o pristopu občine Logatec k medobčinskemu organu za kaznovanje prekrškov, ki ga je ustanovila druga občina oziroma občine, in s posebno pogodbo uredi sofinanciranje občinskega organa za kaznovanje prekrškov.

220. člen

Sodnik za prekrške vodi na prvi stopnji postopek o prekrških.

Sodnik za prekrške spremlja in preučuje družbene odnose in pojave, ki imajo pomen za uresničevanje njegove funkcije ter obvešča skupščino občine o uporabi predpisov o prekrških in o vprašanih, ki se pojavljajo pri njegovem delu.

Na zahtevo skupščine občine je sodnik za prekrške dolžan poročati o svojem delu.

6. Postaja milice in uprava javne varnosti

221. člen

Zadeve javne varnosti opravljajo uprava javne varnosti in postaja milice.

222. člen

Postajo milice ustanovi in odpravi skupščina občine v soglasju z republiškim sekretariatom za notranje zadeve.

223. člen

Komandirja postaje milice imenuje brez razpisa in ga tudi razreši skupščina občine v soglasju z republiškim sekretarjem za notranje zadeve.

224. člen

Uprava javne varnosti je področni organ republiškega sekretariata za notranje zadeve za opravljanje zadev javne varnosti iz republiške pristojnosti.

Upravo javne varnosti ustanovi z odločbo republiški sekretar za notranje zadeve in ji določi območje.

225. člen

Upravo javne varnosti vodi načelnik uprave, ki je za svoje delo neposredno odgovoren republiškem sekretarju za notranje zadeve.

226. člen

Načelnika javne varnosti imenuje brez razpisa in ga razreši republiški sekretar za notranje zadeve, potem ko dobi mnenje prizadetih skupščin občin.

X. ODGOVORNOST SAMOUPRAVNIH, JAVNIH IN DRUGIH FUNKCIONARJEV

227. člen

Vsi organi in organizacije in drugi odgovorni v samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcijah opravljajo svojo funkcijo na osnovi ustave, zakonov, statutov in danih pooblastil.

Vsi odgovorni v samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcijah so pri svojem delu in opravljanju funkcij pod družbenim nadzorstvom.

228. člen

Vsak družbeni funkcionar v skupščini občine in njenih organih, ki ga voli ali imenuje skupščina občine, je skupščini osebno odgovoren za opravljanje svoje funkcije.

Skupščini občine so kolektivno odgovorni izvršni svet in delovna telesa, ki jih imenuje skupščina občine.

229. člen

Funkcionarji skupščine občine so osebno odgovorni za opravljanje svoje funkcije, v okviru svojih pravic, dolžnosti in pooblastil. V okviru politične odgovornosti lahko skupščina občine funkcionarja odpokliče ali razreši funkcije, postavi vprašanje njegove zaupnice, oceni njegovo delo ali mu izreče javni opomin.

Način in postopek izvajanja politične odgovornosti funkcionarjev podrobneje določa poslovnik.

230. člen

Organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične organizacije, delegacije in delegati, imajo pravico dati pobudo za ugotovitev politične odgovornosti delegatov, funkcionarjev skupščine in delavcev občinskih upravnih organov ter drugih strokovnih služb.

Skupščina občine in drugi pristojni organi so dolžni obravnavati pobudo, preučiti navedbe v pobudi ter ugotoviti stanje ter potrebno ukrepati. O svojih ukrepih so dolžni obvestiti pobudnike.

231. člen

Izvoljeni ali imenovani funkcionar samoupravne, javne ali druge funkcije ima pravico odstopiti in odstop pojasniti.

XI. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

1. Ljudska obramba

232. člen

Občina Logatec uresničuje svoje pravice in dolžnosti na področju ljudske obrambe na osnovi ustave SFRJ in ustave SR Slovenije ter v skladu z zveznimi in republiškimi zakoni.

233. člen

V okviru svojih pravic in dolžnosti na področju obrambnih priprav občina prek svojih organov in organizacij zlasti:

— organizira obrambne priprave in določa obrambni načrt občine;

— ustanavlja, opremlja in usposablja enote in službe teritorialne obrambe;

— usmerja in usklajuje obrambne priprave krajevnih skupnosti in jim daje materialno in drugo pomoč pri izvajanju njihovih nalog ob pripravah na splošni ljudski odpor;

— usmerja priprave organizacij združenega dela, interesnih in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti za delo v vojnih razmerah in jih usklajuje z nalogami in obrambnim načrtom občine;

— določa vojnim organizacijam ter način dela skupščine občine in njenih organov v vojni;

— usmerja priprave družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij za delo v vojnih razmerah;

— organizira, vodi in usposablja civilno zaščito, določa zaščitne ukrepe in skrbi za njihova izvajanja ter spodbuja samozaščito občanov;

— organizira in izvaja pouk enot teritorialne obrambe in enot civilne zaščite ter pouk prebivalstva za obrambo in zaščito;

— zagotavlja spopolnitev oboroženih sil z ljudmi in materialnimi sredstvi;

— organizira sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja in skrbi za izvajanje ustreznih varnostnih ukrepov;

— opravlja zadeve vojaške obveznosti in vojaške mobilizacije ter obveznosti civilne zaščite in skrbi za izvajanje drugih pravic in dolžnosti, ki jih imajo občani ter organizacije združenega dela na področju splošne ljudske obrambe.

Ob neposredni vojni nevarnosti občina izvaja ukrepe pripravljenosti in skrbi, da se ti ukrepi izvajajo na celotnem njenem območju.

V vojni občina vodi splošni ljudski odpor v skladu z načrti in izvajanjem splošnega ljudskega odpora v republiki.

234. člen

Enote teritorialne obrambe, ki jih ustanovijo občina in organizacije združenega dela, so sestavni del oboroženih sil Jugoslavije.

235. člen

Najvišji štab enote teritorialne obrambe v občini vodi in združuje delovanje vseh enot štabov in poveljstev partizanskih enot v občini in je odgovoren za njihovo mobilizacijsko in bojno pripravljenost.

Najvišji štab in poveljstva partizanskih enot v občini v miru in vojni izvajajo smernice in stališča skupščine občine, občinskega izvršnega sveta in sveta za ljudsko obrambo ter navodila glavnega štaba oziroma pristojnega conskega štaba za splošno ljudsko obrambo.

236. člen

Občani neposredno sodelujejo pri izvajanju obrambnih priprav v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in drugih temeljnih organizacijah in skupnostih, prek svojih delegacij pa tudi v občini, republiki in federaciji.

237. člen

V krajevni skupnosti se delovni ljudje neposredno organizirajo, pripravljajo in usposablajo za splošni ljudski odpor, za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin pred vojnimi učinki ter za opravljanje nalog, ki so določene z zakonom in statutom ter obrambnim načrtom in smernicami občine.

Krajevne skupnosti organizirajo in izvajajo v vojni splošni ljudski odpor in skrbijo ter zagotavljajo, da se v oborožen boj in druge oblike odpora vključujejo vsi občani in vse materialne in druge zmogljivosti.

Vojno organizacijo in naloge v splošnem ljudskem odporu določijo krajevne skupnosti v svojih statutih in obrambnih načrtih.

238. člen

Organizacije združenega dela, interesne in druge samoupravne organizacije in skupnosti izdelajo svoje obrambne načrte in izvajajo priprave za delo in zaščito v vojnih razmerah v skladu z obrambnimi načrti, ukrepi in smernicami občine, republike in federacije. V vojni organizirajo proizvodnjo in storitve oziroma izvajajo drugo dejavnost po svojem obrambnem načrtu in zagotavljajo, da se v delo za oborožene sile ter obrambo in zaščito vključijo vse njihove materialne in druge zmogljivosti, napadalcu pa onemogoči uporaba in izkoriščanje proizvodnih in proizvedenih sredstev.

239. člen

Za izvajanje obrambnih priprav ustanovijo krajevne skupnosti in organizacije združenega dela ter druge organizacije in skupnosti svoje odbore za splošni ljudski odpor. Imenujejo jih sveti krajevnih skupnosti oziroma najvišji organi samoupravljanja drugih organizacij in skupnosti.

240. člen

Civilna zaščita je del splošne ljudske obrambe za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin v miru in vojni. Sestavljajo enote in štabi za civilno zaščito, ki se po odloku skupščine občine ustanovijo v občini, krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, lahko pa se ustanovijo tudi v naseljih, stanovanjskih hišah in drugih objektih.

Enote in štabi za civilno zaščito se usposablajo v miru in varujejo ter rešujejo prebivalstvo in materialne dobrine pred vojnimi uničenjem in ob naravnih in drugih hudih nesrečah.

241. člen

Civilno zaščito v občini, krajevnih skupnostih ter organizacijah združenega dela vodijo štabi za civilno zaščito.

Ob hudih nesrečah štab za civilno zaščito odredi mobilizacijo enot civilne zaščite, občanov in materialnih sredstev, predsednik skupščine občine pa lahko tudi mobilizacijo enot in služb teritorialne obrambe za preprečevanje posledic hude nesreče in za reševanje prebivalstva in njihovega imetja.

242. člen

Občina sodeluje s sosednjimi občinami pri izvajanju obrambnih priprav in ukrepov za zaščito prebivalstva ter materialnih dobrin, ki so skupnega pomena.

V ta namen lahko občina z drugimi občinami združuje sredstva, ustanavlja skupne organe, organizacije in službe.

243. člen

Za usklajevanje in usmerjanje ter povezovanje obrambnih priprav v občini ter za opravljanje drugih zadev s področja ljudske obrambe ustanovi skupščina občine svet za ljudsko obrambo občine, katerega sestavo in naloge določa zakon.

244. člen

Na osnovi srednjeročnega načrta družbenega razvoja občina zagotavlja vire financiranja obrambnih priprav, enot teritorialne obrambe in enot civilne zaščite v občini.

Finančna sredstva se zbirajo v sklad za financiranje ljudske obrambe. S sredstvi sklada upravlja upravni odbor, ki ga imenuje svet za ljudsko obrambo občine.

2. Družbena samozaščita

245. člen

Družbena samozaščita kot najširši obrambni in varnostni sistem je samoupravna funkcija v občini, ki jo uresničujejo delovni ljudje in občani v organizacijah združenega dela, v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, družbenopolitičnih in drugih organizacijah.

246. člen

Osnovni namen družbene samozaščite je uresničevanje ustavnih določil o zaščiti ustavne ureditve, samoupravnih pravic delovnih ljudi, drugih pravic in svoboščin človeka in občana, o zaščiti varstva družbenega premoženja, o zagotovitvi osebne varnosti in premoženjske varnosti delovnih ljudi ter občanov.

247. člen

Družbena samozaščita je pravica in dolžnost delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih in drugih organizacij.

248. člen

Delovni ljudje in občani v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih skupnostih in organizacijah uresničujejo družbeno samozaščito tako, da se organizirajo in združujejo zaradi uveljavljanja nalog s tega področja, in sicer:

- varovanje z ustavo določenega družbenega reda,
- varovanje samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov ter boj proti zlorabam in izkoriščanju,
- varovanje premoženja in osebne varnosti delovnih ljudi ter družbenega premoženja,
- varovanje javnega reda v mestu in varovanje splošne prometne varnosti delovnih ljudi in občanov,
- boj proti gospodarski kriminaliteti, zlasti še zoper protipravnemu prisvajanju družbene imovine, nevestnemu gospodarskemu poslovanju, zlorabam v gospodarstvu, korupciji, neljalni konkurenci in zlorabam poslovne morale,
- preventiva in boj proti elementarnim nesrečam, epidemijam ter širjenju kužnih bolezni,
- skrb za varstvo naravnega okolja, komunalnega reda in urejenost naselij.

249. člen

Medsebojni odnosi delovnih ljudi, pravice in dolžnosti državnih organov in krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti v zvezi z družbeno zaščito in samozaščito se določajo z odlokom skupščine občine v skladu z ustavo in zakonom.

Organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti so dolžne s svojimi splošnimi akti določiti organizacijo, oblike in način organiziranosti za čimbolj popolno izvajanje nalog družbene zaščite in samozaščite.

XII. SODELOVANJE OBČINE Z DRUŽBENOPOLITIČNIMI SKUPNOSTMI TER DRUGIMI SKUPNOSTMI IN ORGANIZACIJAMI

250. člen

Zaradi uresničevanja svojih nalog, urejanja vprašanj skupnega pomena, izmenjave izkušenj in medsebojne pomoči sodeluje občina Logatec z drugimi občinami, s SR Slovenijo ter drugimi skupnostmi in organizacijami v skladu z ustavo, s tem statutom in družbenimi dogovori.

Sodelovanje občine z družbenopolitičnimi skupnostmi ter drugimi skupnostmi in organizacijami razvijajo, spodbujajo in uresničujejo skupščina občine in njeni organi, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične orga-

nizacije in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter strokovna in druga združenja v okviru svojih pristojnosti oziroma dejavnosti.

1. Medobčinsko sodelovanje

251. člen

Občina Logatec sodeluje z drugimi občinami po načelu prostovoljnosti in solidarnosti in v ta namen združuje sredstva in ustanavlja skupne organe, organizacije in službe za opravljanje zadev skupnega pomena in za zadovoljevanje skupnih potreb.

Za urejanje določenih zadev skupnega pomena lahko občina Logatec z drugimi občinami ustanovi skupni medobčinski organ samoupravljanja ali pa se združi v regionalne in druge skupnosti občine.

V medobčinskem organu samoupravljanja in v medobčinskih skupnostih delegatov združenih občin usklajujejo svoja stališča ter se dogovarjajo o urejanju skupnih vprašanj.

Zadeve, ki so skupnega pomena, se določijo z dogovorom občin in opredelijo v statutu skupnosti občin oziroma medobčinskega organa samoupravljanja, ki ga sprejmejo skupščine združenih občin po razpravi delovnih ljudi in občanov v temeljni samoupravni skupnosti.

2. Sodelovanje občine s SR Slovenijo

252. člen

Skupščina občine in njeni organi sodelujejo s skupščino SR Slovenije in njenimi organi, izmenjujejo mnenja o zadevah, ki so pomembne za občino in republiko ter dajejo mnenja, predloge in stališča o predlogih aktov in o vprašanjih, ki jih obravnava skupščina SR Slovenije. Skupščina občine lahko da skupščini SR Slovenije predlog za izdajo zakona in je pooblaščen predlagatelj zakonitega predloga.

Občinski upravni organi so dolžni na zahtevo republikanskih upravnih organov dati poročila, obvestila in mnenja v zvezi z reševanjem upravnih zadev.

253. člen

Skupščina občine sodeluje s skupščino SR Slovenije na zasedanjih delegatov zbora občin tako, da na zasedanje delegatov zbora občin delegira svojega delegata v skladu z ustavo, statutom, zakonom in poslovníkom skupščine občine.

254. člen

Izvršni svet ugotovi kateri zbor skupščine občine je pristojen za obravnavo vprašanja, ki je na dnevnem redu zbora občin, za sprejem mnenj, stališč in predlogov ter za delegiranje delegata.

XIII. SPREMEMBA STATUTA OBČINE

255. člen

Pobudo za spremembo statuta lahko dajo skupščina občine, njen zbor ali izvršni svet, organizacije

združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

256. člen

O pobudi, da se začne postopek za spremembo statuta, razpravlja izvršni svet in jo s svojim stališčem predloži skupščini občine.

O uvedbi postopka za spremembo statuta odloča skupščina občine na seji vseh zborov.

257. člen

Na osnovi sprejetega sklepa o uvedbi postopka za spremembo statuta pripravi posebna komisija, ki jo imenujejo zbori skupščine občine enakopravno, osnutek sprememb statuta in ga predloži skupščini občine. Osnutek sprememb statuta da skupščina občine v javno razpravo.

Po končani javni razpravi predlaga posebna komisija skupščini občine spremembe statuta.

Sprememba statuta je sprejeta, če zanjo glasujeta dve tretjini (2/3) delegatov vsakega zbora skupščine občine.

XIV. KONČNE DOLOČBE

258. člen

Odloki in drugi splošni akti, ki jih morajo po določilih tega statuta izdati skupščina občine in njeni organi, morajo biti izdani najkasneje do 31. decembra 1974.

Do roka iz prejšnjega odstavka morajo biti s statutom usklajeni tudi dosedanja predpisi skupščine občine in njenih organov.

259. člen

Dokler ne bodo skupščine samoupravnih interesnih skupnosti konstituirane v skladu z ustavo Socialistične republike Slovenije, odločajo pristojni zbori skupščine občine samostojno o zadevah, ki bi jih morali sprejemati z ustreznimi skupščinami samoupravnih interesnih skupnosti. Pred sprejemom končne odločitve morajo pristojni zbori skupščine občine obravnavati stališča skupščine samoupravne interesne skupnosti na ustreznem področju v njeni sedanji sestavi.

260. člen

Tajniku skupščine in predstojnikom temeljnih upravnih organov preneha mandat z dnem konstituiranja nove skupščine.

261. člen

Ta statut začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SR Slovenije.

Z dnem uveljavitve tega statuta preneha veljati statut občine Logatec, sprejet 13. maja 1971, in vse njegove spremembe in dopolnitve.

Št. 011-1/74

Logatec, dne 6. marca 1974.

Predsednik
skupščine občine Logatec
Vinko Haložan l. r.

SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE

297.

STATUT OBČINE MOZIRJE

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Občina je samoupravna in temeljna družbenopolitična skupnost, zasnovana na samoupravljanju in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

V občini delovni ljudje uresničujejo in zagotavljajo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, uresničujejo in usklajujejo svoje interese in zadovoljujejo skupne potrebe, izvršujejo funkcije oblasti in upravljajo druge družbene zadeve.

O uresničevanju svojih skupnih interesov v občini odločajo delovni ljudje, organizirani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih, interesnih in drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in v drugih oblikah samoupravnega združevanja, v družbenopolitičnih organizacijah, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter po delegatih v občinski skupščini ter v drugih organih samoupravljanja.

2. člen

Delovni ljudje v občini izvršujejo funkcije oblasti in uresničujejo vse druge skupne interese, razen tistih, ki jih v skladu z ustavo uresničujejo v širših družbenopolitičnih skupnostih.

V občini delovni ljudje zlasti:

— ustvarjajo in razvijajo materialne in druge pogoje za življenje in delo, spremljajo, usmerjajo in usklajujejo gospodarski in družbeni razvoj, določajo, usklajujejo in uresničujejo skupne interese in solidarno zadovoljujejo svoje materialne, socialne, kulturne in druge skupne potrebe, urejajo medsebojne odnose, zagotavljajo in organizirajo opravljanje zadev skupnega pomena za delovne ljudi ter splošnega družbenega pomena in v ta namen ustanavljajo skupne organe družbenega samoupravljanja ter organe oblasti, zagotavljajo neposredno izvrševanje zakonov, če to po zakonu ni v pristojnosti širših družbenopolitičnih skupnosti, zagotavljajo uresničevanje in varstvo ustavnih svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov, zagotavljajo uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti, varujejo zakonitost ter organizirajo in opravljajo družbeno nadzorstvo, zagotavljajo javni red in mir, varstvo ljudi in premoženja, medsebojno poravnavanje sporov ter organizirajo in uresničujejo družbeno samozaščito, urejajo, organizirajo in usklajujejo priprave za splošni ljudski odpor ter urejajo druga vprašanja s področja narodne obrambe,

— skrbijo za urejanje in smotrno izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi, skrbijo za urbanistično ureditev naselij ter prostorsko urejanje, skrbijo za varstvo človekovega naravnega okolja in varstvo živali,

— z ustanavljanjem in organiziranjem komunalnih organizacij in služb in z gradnjo komunalnih naprav zagotavljajo zadovoljevanje življenjskih potreb delovnih ljudi na tem področju,

— zagotavljajo in skrbijo za varstvo matere, otrok in družine, za varstvo občanov, ki niso zmožni sami

skrbeti zase, skrbijo za varstvo borcev in žrtev fašističnega nasilja, pospešujejo razvoj zdravstvene službe in skrbijo za zdravstveno varstvo ter socialno varnost delovnih ljudi.

— po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo in združujejo sredstva za graditev stanovanj ter na samoupravni podlagi urejajo medsebojna razmerja, pravice in obveznosti pri graditvi, uporabi in gospodarjenju s stanovanji,

— razvijajo varstvo, vzgojo in izobraževanje mladine in izobraževanje odraslih, skrbijo za ustanavljanje, delovanje in razvoj kulturno-prosvetnih organizacij in društev, skrbijo za varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov in spominskih obeležij,

— oblikujejo kadrovske politike in zagotavljajo njeno uresničevanje, usklajujejo politiko zaposlovanja in poklicnega usmerjanja mladine,

— organizirajo in izvajajo družbeno nadzorstvo,

— uresničujejo sodelovanje z drugimi občinami in družbenopolitičnimi skupnostmi.

3. člen

Delovanje občinske skupščine in njenih organov ter vseh organizacij in skupnosti v občini je javno. Skupščina, organizacije in skupnosti morajo občane obveščati o svojem delu.

4. člen

Občina Mozirje je pravna oseba.

Sedež občine je v Mozirju.

Območje občine je določeno z republiškim zakonom.

Občina spremeni svoje območje ali se združi z drugo občino na predlog in po razpravi delovnih ljudi določenega območja v Socialistični zvezi delovnega ljudstva ter ob pogojih in po postopku skladno z zakonom.

5. člen

Praznik občine Mozirje je 12. september, kot obletnica 12. septembra 1944, ko so partizanske enote narodnoosvobodilne vojske osvobodile celotno Gornjo savinjsko dolino.

Krajevne skupnosti v občini lahko za svoje območje ali tudi za posamezno naselje določijo v svojih statutih krajevne praznike.

6. člen

Občani občine Mozirje so tisti, ki imajo na njenem območju stalno prebivališče.

7. člen

Občina Mozirje lahko zaslužnim občanom ter drugim osebam in organizacijam podeljuje priznanja.

Priznanja občine Mozirje so:

1. imenovanje za častnega občana občine Mozirje,
2. podelitev domicila v občini Mozirje,
3. nagrada občine Mozirje.

Pogoje in pristojnosti za podeljevanje priznanj, njihovo obliko, določbe o pravicah in evidenci oseb, ki so priznanje prejele, ter druge določbe vsebuje posebni odlok občinske skupščine.

II. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA V OBČINI

8. člen

Delovni ljudje in občani v občini se svobodno politično združujejo in organizirajo v družbenopolitične organizacije zato, da izražajo in zastopajo svoje poglede in stališča o politiki in razvoju občine ter širših družbenopolitičnih skupnosti.

9. člen

Delovni ljudje in občani v občini se združujejo v Socialistični zvezi delovnih ljudi, Zvezi komunistov, Zvezi sindikatov, Zvezi združenj borcev NOV, Zvezi mladine, Zvezi rezervnih vojaških starešin ter drugih družbenopolitičnih in društvenih organizacijah, ki jih občani ustanovijo v skladu z družbenimi potrebami in v okviru programa Socialistične zveze delovnih ljudi.

10. člen

Družbenopolitične organizacije imajo kot aktivni tvorec in del političnega sistema v občini posebno vlogo pri podružbljanju funkcij oblasti, političnem odločanju in razvoju samoupravnih odnosov, uresničevanju svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi ter občanov, preprečevanju in odstranjevanju pojavov, ki ovirajo družbeni razvoj in škodijo razvoju samoupravnih odnosov pri uresničevanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, družbeni kontroli nad delom občinske skupščine, njenih organov ter uresničevanju načel javnosti in odgovornosti njihovega dela.

11. člen

V socialistični zvezi delovnega ljudstva občine delovni ljudje in občani, družbenopolitične organizacije in vse organizirane socialistične sile na čelu z zvezo komunistov uresničujejo politično in akcijsko enotnost socialističnih sil pri usmerjanju družbenega razvoja na temeljih oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. V ta namen zlasti:

— obravnavajo družbena vprašanja in dajejo politične pobude na vseh področjih družbenega življenja, usklajujejo mnenja, zavzemajo politična stališča glede reševanja teh vprašanj in predlagajo možne rešitve.

— določajo program politične aktivnosti, družbena merila za volitve delegacij in delegatov, zagotavljajo demokratično predlaganje in določanje kandidatov za člane delegacij in za opravljanje drugih javnih in družbenih funkcij,

— obravnavajo splošna vprašanja kadrovske politike, vzgoje kadrov,

— spremljajo delo organov oblasti in samoupravljanja ter nosilcev javnih in drugih družbenih funkcij ter izražajo svoja mnenja in ocene,

— ustvarjajo pogoje za vsestransko udeležbo mladine in njenih organizacij v družbenem in političnem življenju.

Občina je dolžna zagotavljati materialne in druge pogoje za uresničevanje z ustavo in statutom določenih funkcij organizacije socialistične zveze delovnega ljudstva v občini.

12. člen

Zveza komunistov, organizirana v občinski konferenci, osnovnih organizacijah in aktivih, uresničuje

svojo avantgardno vlogo in neposredne naloge z javnim delovanjem, z močjo svojega idejnopolitičnega vpliva, z bojem za akcijsko enotnost vseh socialističnih sil in z angažiranjem svojih članov pri izpolnjevanju svojih programskih ciljev in nalog v vseh samoupravnih in interesnih skupnostih v občini, v delu skupščine občine in drugih samoupravnih organov ter drugih družbenopolitičnih in družbenih organizacij.

13. člen

Delavci prostovoljno organizirani v sindikat, se zavzemajo za tak družbeno-ekonomski položaj in za tako svojo vlogo v družbi in političnem sistemu, ki ustrežata interesom in težnjam delavskega razreda še zlasti pa za uresničevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov, za uresničevanje samoupravnih in drugih pravic in interesov s splošnimi interesi, za usposabljanje delavcev za opravljanje samoupravnih in drugih družbenih funkcij, za demokratično določanje kandidatov za člane delegacij, za najširšo udeležbo delavcev pri izvrševanju funkcije oblasti in pri opravljanju družbenih zadev, za zagotavljanje socialne varnosti ter za razvijanje in krepitev njihove solidarnosti. Pri uresničevanju teh ciljev daje sindikat pobudo za sprejemanje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov ter sodeluje pri samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju.

14. člen

Zveza združenj borcev NOV kot prostovoljna organizacija udeležencev NOV in vojaških vojnih invalidov dela v duhu programa zveze komunistov in Socialistične zveze delovnih ljudi ter se bori za razvijanje in pridobitve socialistične revolucije, socialističnih družbenih odnosov, ki temeljijo na samoupravljanju, socialni enakopravnosti, bratstvu in enotnosti ter solidarnosti in svobodi. S svojo aktivnostjo skrbi tudi za krepitev obrambnih sposobnosti dežele.

15. člen

Zveza mladine v občini na prostovoljni podlagi združuje mladino in jo usmerja ter aktivno vključuje v družbenopolitično življenje v občini, v samoupravni socialistični razvoj občine v širši skupnosti.

Mladi ljudje v Zvezi mladine razvijajo svojo dejavnost na osnovi socialističnih družbenih interesov in svojih lastnih. V demokratični izmenjavi mišljenj usklajujejo in oblikujejo skupna stališča ter na načelih samoupravljanja iščejo rešitve, ki so v interesu razvoja mladih in družbe. Z neposredno aktivnostjo v družbenem življenju in zvezi mladine mladi ljudje oblikujejo in razvijajo socialistično zavest ter samostojno, neposredno in z vso odgovornostjo sodelujejo v razvijanju samoupravnih družbenih odnosov.

16. člen

Skupščina občine je dolžna obravnavati pobude in predloge družbenopolitičnih organizacij in jih obvestiti o njihovem sprejemu ali zavrnitvi. Skupščina občine je dolžna zagotoviti družbenopolitičnim organizacijam v občini materialne pogoje za njihovo delovanje.

17. člen

Družbenopolitične organizacije, ki jih občani in delovni ljudje ustanovijo v skladu z družbenimi potrebami na osnovi programa socialistične zveze, krepijo med občani socialistične in medčloveške odnose ter skrbijo za zadovoljevanje potreb najrazličnejših aktivnosti delovnih ljudi in občanov ter opravljajo druge humanitarne naloge.

18. člen

Zveza rezervnih vojaških starešin je družbena organizacija, ki strokovno usposablja svoje člane, delovne ljudi in občane, ter je aktivni dejavnik organiziranih socialističnih sil pri krepitevi idejno političnih osnov naše vseljudske obrambe v poglobljanju in uresničevanju koncepta splošnega ljudskega odpora in krepitevi obrambne sposobnosti, moči in varnosti domovine.

19. člen

Občina spodbuja in podpira ustanavljanje in delovanje društev, ki jih občani lahko ustanavljajo v okviru zakona.

Društva s svojim delovanjem zadovoljujejo potrebe občanov na področju kulture, prosvete, znanosti, vzgoje, izobraževanja, telesne vzgoje, rekreacije, varstva premoženja, gasilstva, turizma, socialnega varstva in drugih dejavnosti.

Delo društev je javno.

Društva dajejo skupščini občine pobude in predloge za reševanje problemov iz njihovega delovnega področja.

Občina v okviru svojih možnosti materialno podpira delovanje društev.

III. NEPOSREDNO SAMOUPRAVLJANJE V OBČINI

20. člen

Samoupravljanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela ter delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih samoupravnih interesnih in drugih delovnih skupnosti so temelji enotnega sistema samoupravljanja in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

21. člen

Delovni ljudje in občani uresničujejo v občini samoupravne pravice in dolžnosti na zborih delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela, zborih občanov v krajevnih skupnostih, z referendumom, s samoupravnim sporazumevanjem in v drugih oblikah neposrednega odločanja, z družbenim dogovarjanjem preko delegatov in delegacij v občinski skupščini in v drugih organih družbenega upravljanja ter s svojo vsestransko socialistično dejavnostjo.

1. Temeljne organizacije združenega dela

22. člen

Temeljna organizacija združenega dela je temeljna oblika združenega dela in temeljna samoupravna ce-

lica, v kateri delavci na podlagi svojega dela neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja pri delu, upravljajo zadeve in sredstva družbene produkcije, odločajo o dohodku in drugih vprašanih svojega družbenoekonomskega položaja. Pri tem odločajo, katere svoje osebne in skupne potrebe zadovoljujejo v tej organizaciji, v delovni organizaciji ter v drugih oblikah združenega dela, v samoupravnih interesnih skupnostih, v krajevnih skupnostih, v družtvih ter v drugih oblikah samoupravnega in interesnega povezovanja v občini in v raznih oblikah medobčinskega sodelovanja ter v širših družbenopolitičnih skupnostih ter združujejo svoje delo in sredstva za zadovoljevanje svojih skupnih potreb.

23. člen

O načinu zadovoljevanja svojih skupnih potreb v teh skupnostih odločajo delavci v temeljni organizaciji združenega dela neposredno, s samoupravnimi sporazumi in pogodbami, z družbenimi dogovori in po svojih delegatih.

24. člen

Delovni ljudje v delovni organizaciji organizirajo temeljno organizacijo združenega dela, če za to obstajajo z zakonom določeni pogoji. Z odločitvijo o ustanovitvi temeljne organizacije ne smejo biti prizadeti interesi in pravice drugih delovnih ljudi v delovni organizaciji. Če se predpostavlja, da bodo pravice drugih kršene, lahko prizadeti izpodbijajo ustanovitev temeljne organizacije združenega dela.

25. člen

Odnosi med temeljnimi organizacijami združenega dela in med temeljno organizacijo združenega dela ter delovno organizacijo temeljijo na enakopravnosti, medsebojni solidarnosti in odgovornosti za skupni razvoj. Odnosi so dogovorjeni s samoupravnim sporazumom o združitvi, ki določa tudi oblike in postopke za reševanje sporov.

26. člen

Na temelju interesov delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela se lahko temeljne organizacije združenega dela združujejo v delovne organizacije, poslovna združenja in druge oblike združevanja. Združevanje temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo je pravica in dolžnost delavcev, da v lastnem, vzajemnem in družbenem interesu združujejo svoje delo.

27. člen

Več združenih temeljnih organizacij združenega dela lahko za boljše uresničevanje interesov ustanovlja svoje organe, postavlja programe, združuje sredstva in se še na druge načine organizira.

Na temelju združevanja dela in družbene produkcije se temeljna organizacija združenega dela povezuje z drugimi družbenimi subjekti izven osnovne povezanosti.

2. Delavska kontrola

28. člen

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih oblikah združenega dela osnujejo posebne

organe delavske kontrole, ki nadzorujejo izvrševanje splošnih aktov samoupravljanja, uveljavljanja pravic in dolžnosti delavcev v združenem delu, izvajanje odločitev organov samoupravljanja in oblasti, uporabo sredstev, poslovanja ter finančno materialno stanje organizacije združenega dela.

29. člen

Način osnovanja organa delavske kontrole, njegove pravice in dolžnosti do organov upravljanja in samoupravljanja se urejujejo s samoupravnimi sporazumi, statuti in pravilniki.

3. Krajevne skupnosti

30. člen

Krajevna skupnost je temeljna odprta samoupravna skupnost na določenem območju, ki določa na samoupraven način vsebino zadovoljevanja ter uresničevanja svojih skupnih potreb, interesov in nalog na področju: medsebojnih odnosov v naselju, gospodarjenja s prostorom, urbanističnega programiranja in urejanja naselij, otroškega in socialnega varstva, zdravstvenega varstva, vzgoje in izobraževanja, prosvete in kulture, telesne kulture ter rekreacije, stanovaljske politike in upravljanja stanovanj in drugih dejavnosti za neposredno zadovoljevanje njihovih potreb in potreb družin in gospodinjstev, varstva interesov potrošnikov, organizacije splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, varstva naravnega okolja, upravljanja družbenega premoženja ter drugih področij skupnega življenja.

31. člen

Krajevno skupnost ustanovijo delovni ljudje posameznega naselja, dela naselja ali več naselij, ki so med seboj komunikacijsko, gospodarsko, komunalno priključeni in kulturno povezani, ali spremenijo območje krajevne skupnosti ali pripojijo del k drugi krajevni skupnosti, ali se združijo z drugo krajevno skupnostjo na podlagi razprave, sprejetih stališč in dogovorov v organizacijah Socialistične zveze delovnih ljudi in sklepa zbora občanov.

Za izvajanje interesov delovnih ljudi in občanov lahko krajevna skupnost ustanovi svoje odbore po posameznih naseljih. Pristojnost delovanja teh odborov opredelijo v statutih krajevnih skupnosti.

32. člen

Krajevna skupnost je pravna oseba.

33. člen

Krajevna skupnost ima svoj statut. V statutu določa:

- območje, pravice in dolžnosti, organizacijo in organe krajevne skupnosti,
- naloge, ki jih poverjajo svetu krajevne skupnosti in drugim organom samoupravljanja,
- način urejanja odnosov z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi,
- način sprejemanja programov in planov razvoja krajevne skupnosti,
- način zbiranja, odločanja in uporabe sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti v skladu s programi razvoja krajevne skupnosti,

— vprašanja, o katerih odločajo na referendumu,
— druga temeljna vprašanja, ki so pomembna za delovanje krajevne skupnosti in življenje delovnih ljudi v njej.

Statut krajevne skupnosti sprejmejo občani na svojem zboru.

34. člen

Svoje skupne potrebe in interese delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti zadovoljujejo in uresničujejo na zborih občanov, v krajevnih organizacijah SZDL, v društvih, v skupnostih potrošnikov in uporabnikov določenih dobrin in storitev, na zborih stanovalcev, v hišnih svetih in stanovanjskih skupnostih, z referendumom, samoupravnimi sporazumi ter v drugih oblikah neposrednega odločanja in vplivanja na urejanje skupnih zadev in po svojih delegatih, določene skupne potrebe pa v svetih ter delovnih telesih krajevne skupnosti.

35. člen

Materialna podlaga krajevnih skupnosti temelji na samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju temeljnih organizacij združenega dela, delovnih skupnosti, interesnih skupnosti občine in občanov v krajevni skupnosti in v občini.

36. člen

Svoje skupne potrebe, interese in naloge v krajevni skupnosti delovni ljudje zadovoljujejo in uresničujejo:

— s sredstvi, ki jih sami neposredno prispevajo s samopriskom ali pridobijo na drug način,
— z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti namenijo delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevnih skupnosti in temeljne organizacije združenega dela, katerih delavci živijo na območju te krajevnih skupnosti,

— s sredstvi, ki se na podlagi družbenega plana občine, programov in planov samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela določijo za uresničevanje programa krajevnih skupnosti in za zadovoljevanje komunalnih, socialnih in drugih skupnih potreb delovnih ljudi v krajevni skupnosti,

— s sredstvi, ki jih krajevna skupnost samostojno ustvari z določenimi dejavnostmi,

— z delom davkov, taks in drugih davščin, zbranih na območju krajevnih skupnosti, ki jih občina odstopi krajevni skupnosti za uresničevanje njenih nalog v skladu s plani in programi razvoja krajevnih skupnosti in občine,

— z dopolnilnimi sredstvi iz proračuna občine,

— s prostovoljnim združevanjem sredstev družbenopolitičnih in družbenih organizacij, združenj in društev v krajevni skupnosti,

— z darili, zapuščinami in drugimi sredstvi.

37. člen

Za zadovoljevanje in uresničevanje skupnih potreb in interesov delovni ljudje in občani na podlagi programa razvoja krajevnih skupnosti, s samoupravnimi sporazumi, oziroma družbenim dogovorom povezujejo svoja sredstva s sredstvi drugih krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, drugih organizacij in občine.

38. člen

Krajevna skupnost razpolaga s svojimi sredstvi samostojno in jih razporeja v skladu z delovnim programom in finančnim načrtom po svojih potrebah. Namenska sredstva razporeja za namene, za katere so bila dana.

Predlog delovnega programa, finančnega načrta in zaključnega računa sprejme svet krajevnih skupnosti, potrdi pa ga zbor občanov.

4. Samoupravne interesne skupnosti

39. člen

Za zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb in za uresničevanje svojih skupnih interesov na področju družbenih dejavnosti se združujejo delavci v organizacijah združenega dela teh dejavnosti in uporabniki njihovih storitev, ali samo uporabniki njihovih storitev v samoupravne interesne skupnosti.

40. člen

Razmerja med samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi skupnostmi v občini (temeljnimi organizacijami združenega dela, krajevnimi skupnostmi) ter širšimi skupnostmi, družbenopolitičnimi skupnostmi in njihovimi organi urejajo delovni ljudje in občani ter njihove skupnosti s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori, pogodbami, statuti in drugimi samoupravnimi akti.

41. člen

Delovni ljudje, organizirani v samoupravne interesne skupnosti, se po svojih delegacijah neposredno in v skupščini občine in republike kot tudi v organih samoupravnih interesnih skupnosti, ustanovljenih za širše območje oziroma območje cele republike, sporazumevajo in odločajo o vprašanjih s področja družbene dejavnosti, za katero je skupnost ustanovljena.

42. člen

Samoupravne interesne skupnosti ter njihove temeljne skupnosti so pravne osebe, s pravicami, obveznostmi in odgovornostjo, ki jih imajo po ustavi, zakonu, samoupravnem sporazumu o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti in v tem statutu.

43. člen

Samoupravne interesne skupnosti se ustanovljajo s samoupravnimi sporazumi ali z odlokom občinske skupščine.

44. člen

Najvišji organ samoupravne interesne skupnosti je zbor delegatov. Delegate delegirajo delegacije ustanoviteljev oziroma delegacije, ki jih določi samoupravni sporazum ali odlok.

5. Oblike neposrednega družbenega samoupravljanja

45. člen

Občani neposredno sodelujejo pri reševanju družbenih in drugih zadev oziroma jih neposredno rešujejo ter neposredno opravljajo funkcijo družbenega samoupravljanja na zborih občanov, zborih delovnih ljudi in z oblikovanjem delegacij. Poleg vprašanj, ki imajo

splošen pomen za življenje in delo na območju posameznih zborov, obravnavajo tudi vprašanja, ki imajo splošen pomen za življenje in delo v občini in širših družbenopolitičnih skupnostih.

46. člen

Zbori občanov in zbori delovnih ljudi se sestajajo po naseljih ali njihovih delih, temeljnih organizacijah združenega dela ali njihovih delih, po krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in na druge načine, upoštevajoč, ali gre za vprašanja, ki zadevajo ožje ali širše interese.

47. člen

Zbore občanov in zbere delovnih ljudi sklicuje skupščina občine, svet krajevne skupnosti, delavski svet temeljne organizacije združenega dela, odbor krajevne organizacije SZDL, odbor osnovne organizacije sindikata, delegacije in delegati po lastni presoji ali na pobudo občanov, delovnih ljudi, organizacij in društev.

48. člen

Zbori občanov in zbori delovnih ljudi se sklicujejo po potrebi, najmanj pa enkrat na leto.

49. člen

Sklicatelj zbora mora razglasiti sklic zbora občanov ali zbora delovnih ljudi najmanj tri dni pred njegovim začetkom. Razglas mora vsebovati predlog dnevnega reda, čas in kraj zbora in kdo ter na čigavo zahtevo sklicuje zbor.

Razglas sklica zbora občanov in zbora delovnih ljudi se objavi na krajevno običajen način.

50. člen

Zbor občanov in zbor delovnih ljudi ima predsedstvo, ki vodi delo zbora in zagotovi, da so v zapisniku vsi sklepi in predlogi, po potrebi pa tudi posamezna oziroma ločena mnenja.

Kolikor ni drugače določeno z zakonom ali s tem statutom, se sklepi sprejemajo javno in z večino glasov navzočih.

Zbor je sklepčen, če je navzočih na zboru najmanj desetina upravičencev z območja, za katero se sklicuje zbor, razen če je z zakonom, s tem statutom, s statutom TOZD ali s statutom KS določeno drugače.

51. člen

Organi družbenega samoupravljanja na območju zbora občanov in zbora delovnih ljudi morajo na zahtevo zbora poročati o svojem delu in dajati potrebna pojasnila.

Organi družbenega samoupravljanja, predstavniki temeljnih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti ter drugih organizacij se morajo udeležiti zbora, kadar so na dnevnem redu vprašanja iz področja njihovega delovanja.

52. člen

O sklepih zborov občanov in zborov delovnih ljudi, ki se tičejo njihovega delovanja, morejo obvezno razpravljati prizadeti organi in organizacije.

O svojih odločitvah in stališčih v zvezi s sklepi zborov morajo zbere obvezno obvestiti.

6. Zbori občanov

53. člen

Zbor občanov sestavljajo občani določenega območja, ki imajo skupne potrebe in skupni interes za njihovo zadovoljevanje.

54. člen

Zbori občanov se sestajajo v krajevni skupnosti, po naseljih ali delih naselja, ali pa za več naselij ali krajevnih skupnosti skupaj.

Pri tem upošteva ali gre za vprašanja, ki zadevajo ožje ali širše območje in interese.

55. člen

Zbori občanov predvsem obravnavajo:

— vprašanja, ki so splošnega pomena za naselje, krajevno skupnost ali občino,

— v zvezi s tem sprejemajo sklepe, dajejo predloge, pobude in pripombe za reševanje teh vprašanj,

— postavljajo vprašanja o delu organa občine in organov samoupravljanja,

— obravnavajo poročila o delu krajevne skupnosti in občinske skupščine,

— obravnavajo poročila in pojasnila o delu zavodov in organizacij s področja javnih in družbenih dejavnosti, gospodarstva in drugih dejavnosti ter dajejo mnenja o delu ter predloge za izboljšanje dela teh organizacij,

— obravnavajo in dajejo mnenja k predlogu statuta občine in njegovim spremembam, k predlogu urbanističnega načrta in njegovim spremembam, kakor tudi o urbanističnih zasnovah na območju občine,

— razpravljajo in sklepajo o uvedbi krajevnega samopriskpevka,

— odločajo o vprašanjih, za katera to določa ustava, zakoni, statut občine in statut krajevne skupnosti,

— dajejo mnenja in predloge pred sprejemom posameznih predpisov in drugih aktov, glede katerih to določa ustava, zakoni in statut občine,

— opravljajo nadzor nad delom organov krajevne skupnosti.

— sprejemajo statut krajevne skupnosti ter spremembe in dopolnitve statuta,

— opravljajo druge naloge po veljavnih predpisih in sklepih občinske skupščine ter krajevne skupnosti.

7. Zbori delovnih ljudi

56. člen

Zbori delovnih ljudi se sestajajo v temeljnih organizacijah združenega dela in njihovih delih, v delovnih organizacijah ali v več delovnih organizacijah skupaj. Pri tem se upošteva, ali gre za vprašanja, ki zadevajo širše ali ožje območje ali področje.

57. člen

Zbor delovnih ljudi predvsem obravnava:

— vprašanja, ki so splošnega pomena za temeljno organizacijo združenega dela ali delovne organizacije,

— v zvezi s tem sprejema sklepe, daje predloge, pobude in pripombe za reševanje teh vprašanj,

— postavlja vprašanja o delu organov samoupravljanja v delovni organizaciji, o delu zborov delegatov, temeljnih organizacij združenega dela,

— obravnava poročila o delu organov samoupravljanja v temeljni organizaciji združenega dela in delovni organizaciji in o delu zbora delegatov temeljnih organizacij združenega dela,

— obravnava predloge aktov samoupravljanja, zlasti predpise o medsebojnih razmerjih, notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest,

— obravnava zaključni račun in politiko delitve osebnih dohodkov,

— opravlja druge naloge, ki so določene z zakoni, drugimi predpisi in akti samoupravljanja.

8. Referendum

58. člen

Z referendumom delovni ljudje in občani v občini neposredno odločajo o posameznih vprašanih iz pristojnosti krajevne skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in skupščine občine ter o zadevah, ki jih urejajo delovni ljudje in občani v teh skupnostih, v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih organizacijah pa o posameznih zadevah upravljanja v teh organizacijah.

59. člen

Referendum v občini se razpiše za celotno območje občine, če pa gre za vprašanja, ki zadevajo samo del občine ali posamezno krajevno skupnost, se razpiše samo za ta del.

V samoupravni interesni skupnosti se razpiše referendum v celotni skupnosti.

V organizaciji združenega dela se razpiše referendum za celotno delovno organizacijo združenega dela ali za posamezno temeljno organizacijo združenega dela v sestavi organizacije združenega dela.

60. člen

Referendum v občini razpiše skupščina občine, v krajevni skupnosti svet, v samoupravni interesni skupnosti skupščina oziroma drug ustrezen organ te skupnosti, v organizaciji združenega dela pa delavski svet oziroma drug ustrezen organ upravljanja.

Če se na referendumu odloča o zadevi, ki je v skupnem interesu več krajevnih skupnosti ali njihovih delov, ga razpiše občinska skupščina.

61. člen

Razpis referenduma se objavi na način, kot se objavljajo predpisi oziroma splošni akti organa, ki razpisuje referendum.

62. člen

Pravico glasovanja na referendumu v občini in krajevni skupnosti imajo občani, ki so vpisani v splošnem volilnem imeniku območja, na katerem se izvaja referendum, v samoupravni interesni skupnosti delovni ljudje, ki so združeni v tej skupnosti, v organizaciji združenega dela pa delavci, ki imajo pravico voliti organe upravljanja v organizaciji združenega dela. Če je referendum v občini ali krajevni skupnosti razpisan zaradi uvedbe prispevka občanov za financiranje skupnih družbenih potreb, imajo pravico glasovati tudi zaposleni občani, ki še nimajo volilne pravice za volitve v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in še niso vpisani v splošni volilni imenik.

63. člen

Referendum je veljaven, če se ga udeleži večina občanov, ki imajo glasovalno pravico, z območja, za katero se razpiše referendum.

Predmet referenduma je sprejet, če je zanj glasovala večina občanov s pravico glasovanja, ki so se udeležili referenduma.

Izid glasovanja na referendumu je obvezen.

Eno leto po izvedbi referenduma ne sme sprejeti razpisovalec nopenega akta, ki bi bil v nasprotju z izidom referenduma, niti ne sme referenduma ponoviti o istem vprašanju.

9. Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje

64. člen

Skupščina občine v okviru svojih pravic in dolžnosti spodbuja samoupravno sporazumevanje med delavci temeljnih organizacij združenega dela, interesnih skupnosti in drugih udeležencev usklajevanja medsebojnih in skupnih interesov. Načela samoupravnega sporazumevanja določa ustava. Skupščina občine pa lahko določi, da so zainteresirane organizacije in skupnosti dolžne začeti postopek za samoupravno ureditev vprašan skupnega pomena.

65. člen

Organizacije združenega dela in njihove splošne asociacije, interesne skupnosti, skupščina občine, sindikati in druge družbenopolitične organizacije ter druge samoupravne in družbene organizacije, zagotavljajo in uresničujejo samoupravno usklajevanje in urejanje družbeno-ekonomskih in drugih odnosov širšega družbenega interesa z družbenim dogovorom.

66. člen

Skupščina občine je pobudnik družbenega dogovarjanja na področju usklajevanja interesov za:

— delitev dohodka in osebnih dohodkov delavcev z območja občine, v odvisnosti od splošne stopnje produktivnosti skupnega družbenega dela in od splošnih razmer okolja, kjer delavci delajo in živijo,

— načrtno izvajanje politike stanovanjske izgradnje v občini,

— zagotavljanje socialne varnosti in stabilnosti občanov in delovnih ljudi na območju občine,

— izvajanje kadrovske politike,

— uresničitev določenih nalog širšega interesa za občane in delovne ljudi v občini in splošni ljudski odpor,

— določanje temeljnih pogojev za delo in način upravljanja ter poslovanja organizacij združenega dela, ki opravljajo zadeve ali dejavnosti posebnega družbenega interesa.

67. člen

Skupščina občine sklepa družbeni dogovor z organizacijami združenega dela, družbenopolitičnimi in drugimi družbenimi organizacijami, drugimi občinami in republiško skupščino za reševanje regionalnih in drugih skupnih problemov.

68. člen

Postopek pri sklepanju družbenega dogovora in njegovo izvajanje temelji na načelih javnosti in enakopravnosti udeležencev. Za reševanje sporov pri sprejemanju in izvajanju družbenega dogovora lahko dogovor predvidi arbitražo.

69. člen

Družbeni dogovor zavezuje organizacije in skupnosti, ki ga sprejemajo ali mu pristopijo in so odgovorne za njegovo izvajanje.

Družbeni dogovor določi ukrepe za izvajanje dogovora ter materialno in družbeno odgovornost udeležencev dogovarjanja.

70. člen

Skupščina občine lahko z odlokom ali drugim splošnim aktom določi, da je določeni družbeni dogovor splošno obvezen.

IV. SREDSTVA OBČINE

71. člen

Sredstva občine se oblikujejo iz dohodkov, ki jih določijo zakoni in iz dajatev, ki jih predpiše skupščina občine, če je z zakonom pooblaščen.

Občina uresničuje svoje naloge tudi s sredstvi, ki jih s prostovoljnim združevanjem zagotovijo organizacije združenega dela in občani s samoupravnimi sporazumi, z družbenim dogovorom in referendumom.

72. člen

Sredstva, ki jih zagotovijo organizacije združenega dela in občani, se lahko uporabijo samo za namen, za katerega so bila dana.

1. Proračun

73. člen

Višino dohodkov občine po posameznih virih določi in razporeja za posamezne namene skupščina občine s proračunom.

Proračunska sredstva se razporedijo na posamezne dejavnosti v skladu s smernicami in programi skupščine občine v mejah predvidenih dohodkov občine.

74. člen

Z občinskim proračunom se zagotavljajo sredstva za kritje družbenih potreb občine, zlasti pa za:

- delo skupščine občine; njenih organov in služb,
- izpolnjevanje zakonskih in pogodbenih obveznosti občine,
- potrebe krajevnih skupnosti,
- delo družbenopolitičnih organizacij in društev in za
- komunalne dejavnosti.

75. člen

Predlog proračuna predlaga izvršni svet občine.

76. člen

Po razpravi na zborih občanov skupščina občine dokončno sprejme proračun občine. Kadar skupščina ni upoštevala predlogov in pripomb zborov občanov glede proračuna, obvesti o svojih stališčih krajevne skupnosti.

2. Skladi

77. člen

Za financiranje posameznih družbenih potreb, obveznosti in nalog, ki terjajo trajno zagotavljanje finančnih sredstev in posebne organe upravljanja, lahko občina ustanovi sklade.

78. člen

Občani lahko na zborih občanov in zborih delovnih ljudi dajejo pobudo za ustanovitev namenskih skladov z udeležbo lastnih sredstev.

79. člen

Skupščina občine je dolžna ustanoviti namenski sklad, v katerem se združujejo sredstva občanov, organizacij združenega dela ali krajevnih skupnosti, kadar gre za izvajanje nalog za katere je pristojna občina in se za ustanovitev sklada veljavno izreče večina zborov občanov oziroma zborov delovnih ljudi ali krajevnih skupnosti, ki dajejo sredstva.

80. člen

Občinski skladi so pravne osebe in se upravljajo po načelih družbenega samoupravljanja. Podrobnejše predpise o poslovanju skladov določajo njihovi statuti in pravilniki.

81. člen

Samoupravni organi skladov so dolžni dajati skupščini občine poročilo o svojem poslovanju najmanj enkrat na leto.

82. člen

Zaključni račun sklada se mora predložiti v potrditev skupščini občine.

83. člen

Sklad se ustanovi z odlokom.

3. Sredstva samoupravnih interesnih skupnosti

84. člen

Interesne skupnosti svoja sredstva, ki jih zberejo na osnovi zakonov, odlokov, družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, razporejajo za svojo dejavnost na podlagi programov dela in finančnih načrtov.

85. člen

Sredstva interesnih skupnosti so prispevki uporabnikov storitev, občine in drugih družbenopolitičnih skupnosti ter dohodki lastne dejavnosti.

86. člen

Pravice, obveznosti in odgovornosti v medsebojnih razmerjih v samoupravni interesni skupnosti ureja samoupravni sporazum o njeni ustanovitvi, njen statut in drugi samoupravni akti.

V. DRUŽBENO PLANIRANJE

87. člen

Gospodarski in družbeni razvoj se na območju občine načrtno usmerja z dolgoročnim, srednjeročnimi in letnimi družbenimi programi razvoja, z urbanističnim in regionalnim programom ter načrti, s katerimi se usmerja in usklajuje razvoj posameznih dejavnosti gospodarstva in družbenih služb.

88. člen

Svoje dolgoročne, srednjeročne in letne programe razvoja sprejmejo v občini vse organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti.

89. člen

Skupščina občine sprejme po potrebi tudi posebne perspektivne programe razvoja posameznih dejavnosti.

90. člen

Z občinskim družbenim planom občina:

— usmerja in usklajuje razvoj gospodarstva in družbenih služb,

— določa smernice razvoja in družbene naloge na področju družbenih dejavnosti, stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, zaposlovanja in kadrovske politike, politike socialne varnosti in stabilnosti, gospodarjenja s prostorom in varstva okolja,

— določa globalne okvire skupne in splošne porabe ter način združevanja sredstev za uresničevanje posameznih nalog,

— določa način uresničevanja posameznih nalog, njihove nosilce in odgovornost za zagotovitev v planu določenih ciljev.

91. člen

Program razvoja občine temelji na programski usmeritvi Socialistične zveze delovnih ljudi, na predvidevanjih in smernicah širših družbenopolitičnih skupnosti o razvojni politiki ter na predvidevanjih in programih razvoja organizacij združenega dela, samoupravnih in interesnih skupnosti ter izhaja iz načel, da je osnova za naraščanje družbenega proizvoda in osebne potrošnje nenehna rast produktivnosti dela.

92. člen

Da bi se pri sprejemanju in uresničevanju programa razvoja uresničila pobuda občanov in organizacij združenega dela da skupščina občine osnutek programa razvoja v razpravo krajevnim skupnostim, samoupravnim organom organizacij združenega dela, samoupravnim skupnostim ter družbenopolitičnim organizacijam, da dajo k njemu svoje pripombe in predloge.

93. člen

Za usklajevanje gospodarskih in drugih dejavnosti lahko skupščina občine sprejme s sosednjimi občinami skupni program razvoja.

VI. USTAVNOST IN ZAKONITOST

94. člen

Ustavnost in zakonitost zagotavljajo v občini skupščina občine in njeni organi, občinsko sodišče in samoupravni sodni organi, občinski javni tožilec, občinski samoupravni pravobranilec, občinski javni pravobranilec, občinski sodnik za prekrške, postaja milice, organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije in skupnosti, nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij.

Pravica in dolžnost delovnih ljudi in občanov je, da skrbijo za varstvo zakonitosti in ustavnosti in opozarjajo skupščino občine in druge pristojne organe na splošne akte, ki niso v skladu z ustavo, zakonom, statutom in splošnimi akti skupščine občine.

95. člen

Statuti krajevnih skupnosti, interesnih skupnosti in splošni akti organizacij združenega dela ne smejo biti v nasprotju s statutom občine. Vsi splošni akti, ki

jih sprejema skupščina občine in njeni organi, kakor tudi samoupravni sporazumi in drugi akti, s katerimi se urejajo samoupravni odnosi (samoupravni akti), morajo biti v skladu z zvezno in republiško ustavo, zveznimi in republiški zakoni in s tem statutom.

96. člen

Splošni akti skupščine občine in njenih organov se objavljajo v Uradnem listu SR Slovenije in začnejo veljati osmi dan po objavi.

Samo iz posebno utemeljenih razlogov se lahko določi, da začne splošni akt, ki ga je izdala skupščina občine veljati prej kot osmi dan po objavi ali istega dne, ko je objavljen. Samoupravni akti se ne smejo uporabljati, preden ni na ustrezen način delovnim ljudem, oziroma občanom, za katere velja, dana možnost, da se z njimi seznanijo.

97. člen

Vsi akti in ukrepi upravnih organov in drugih državnih organov, ki opravljajo izvršilne in upravne zadeve ter akti, ki jih izdajajo organi organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti v izvrševanju javnih pooblastil, morajo temeljiti na zakonu ali drugem zakonitem predpisu.

98. člen

Skupščina občine lahko odpravi ali razveljavi protustaven ali nezakonit splošni akt izvršnega sveta ali upravnega organa.

99. člen

Skupščina občine ima pravico razpustiti organe samoupravljanja, razpisati volitve v te organe, zadržati izvršitev aktov sklepov in dejanj, ki kršijo samoupravne pravice delovnih ljudi in prizadevajo škodo družbeni lastnini, v skladu z zakonom začasno omejiti uveljavljanje določenih samoupravnih pravic delovnih ljudi in organov upravljanja ter uveljaviti z zakonom določene ukrepe, če organizacija ali skupnost ne izpolnjuje svojih z zakonom določenih ali s pogodbo prevzetih obveznosti ali če nastanejo v njej bistvene motnje pri uveljavljanju samoupravnih pravic delovnih ljudi ali so huje oškodovani družbeni interesi.

100. člen

Predsednik skupščine občine lahko zadrži izvršitev akta, ki ga je izdal predsednik izvršnega sveta ali upravni organ občine izven upravnega postopka in predlaga skupščini občine, da o njem dokončno odloči.

VII. ZAGOTAVLJANJE JAVNOSTI

101. člen

Delo skupščine občine, njenih organov, organov samoupravljanja in organizacij, ki opravljajo zadeve javnega interesa, je javno ter mora biti dostopno občanom, družbenopolitičnim organizacijam in samoupravnim organom razen vprašanj, ki po zakonu ali na podlagi predpisa izdanega na podlagi zakona veljajo za uradno ali poslovno skrivnost. Skupščina občine, njeni organi in organizacije, ki opravljajo zadeve javnega interesa morajo obveščati javnost o svojem delu in o vprašanih s svojega delovnega področja preko

tiska in drugih oblik obveščanja, preko družbenopolitičnih organizacij in drugih organizacij, z objavljanjem predpisov ter na druge primerne načine.

Občani imajo pravico, da dajejo pripombe in predloge v zvezi s poslovanjem skupščine občine, njenih organov, organov delovnih in drugih organizacij, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena ter v zvezi z delom članov oziroma delavcev teh organov ali organizacij. Prizadeti organi oziroma organizacije morajo pripombe in predloge obravnavati in na zahtevo predlagatelja nanje odgovoriti.

Skupščina občine zagotavlja javnost in družbeno odgovornost pri svojem delu, delu njenih organov, organov samoupravljanja, organizacij, ki opravljajo zadeve javnega interesa s tem, da obravnavajo pri izvrševanju družbenega nadzorstva splošna vprašanja, ki se tičejo razpolaganja z družbenimi sredstvi, delitve dohodka in načina izvrševanja pravic in dolžnosti organov in organizacij.

Skupščina občine izvršuje družbeno nadzorstvo v sodelovanju z organi samoupravljanja. Z družbenim nadzorstvom se ne smejo omejevati z ustavo in zakonom določene pravice organov in organizacij, delovnih ljudi in občanov in tudi ne kršiti njihove pravice in na zakonu temelječi interesi.

VIII. LJUDSKA OBRAMBA

102. člen

V skladu s temelji sistema obrambe SFRJ in konceptom splošnega ljudskega odpora ter obrambnim načrtom SR Slovenije občina ureja in organizira obrambne priprave, v vojni pa vodi splošni ljudski odpor na svojem ozemlju.

V ta namen določa obrambni načrt občine in v skladu z njim usmerja obrambne priprave prebivalstva, gospodarstva in družbenih dejavnosti in njihovo delo v vojnih razmerah. ustanavlja in vodi enote in službe teritorialne obrambe, usmerja obrambne priprave krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in drugih organizacij ter skupnosti, organizira in vodi civilno zaščito ter izvršuje druge naloge pomembne za ljudsko obrambo.

Učinkovitost splošnega ljudskega odpora se zagotavlja z vključevanjem vseh človeških in materialnih zmogljivosti in sredstev v oborožen boj in vse druge oblike odpora zoper napadalca.

103. člen

Občina uresničuje svoje pravice in dolžnosti na področju ljudske obrambe na podlagi ustave SFRJ in ustave SR Slovenije ter v skladu z zveznimi in republiškimi zakoni.

104. člen

V okviru svojih pravic in dolžnosti na področju obrambnih priprav občina po svojih organih in organizacijah zlasti:

- organizira obrambne priprave in določa obrambni načrt občine,
- ustanavlja, opremlja in usposablja enote in službe teritorialne obrambe,
- usmerja in usklajuje obrambne priprave krajevnih skupnosti in jim nudi materialno in drugo pomoč pri izvajanju njihovih nalog v pripravah na splošni ljudski odpor,

- usmerja priprave organizacij združenega dela, interesnih in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti za delo v vojnih razmerah in jih usklajuje z nalogami in obrambnim načrtom občine,

- določa vojno organizacijo ter način dela občinske skupščine in njenih organov v vojni,

- usmerja priprave družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij za dele v vojnih razmerah,

- organizira, vodi in usposablja civilno zaščito, določa zaščitne ukrepe in skrbi za njihovo izvajanje ter spodbuja samozaščito občanov,

- organizira in izvaja pouk enot teritorialne obrambe in enot civilne zaščite ter pouk prebivalstva za obrambo in zaščito,

- zagotavlja popolnitev oboroženih sil z ljudmi in materialnimi sredstvi,

- organizira sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja in skrbi za izvajanje ustreznih varnostnih ukrepov,

- opravlja zadeve vojaške obveznosti in vojaške mobilizacije ter obveznosti civilne zaščite in skrbi za izvajanje drugih pravic in dolžnosti, ki jih imajo občani ter organizacije združenega dela na področju splošne ljudske obrambe.

Ob neposredni vojni nevarnosti občina izvaja ukrepe pripravljenosti in skrbi, da se ti ukrepi izvajajo na celotnem njenem območju.

V vojni občina vodi splošni ljudski odpor v skladu z načrti in izvajanjem splošnega ljudskega odpora v republiki.

105. člen

Enote teritorialne obrambe, ki jih ustanovijo občina in organizacije združenega dela, so sestavni del oboroženih sil Jugoslavije.

Najvišji štab enote teritorialne obrambe v občini vodi in združuje delovanje vseh enot štabov in poveljstva partizanskih enot v občini in je odgovoren za njihovo mobilizacijsko in bojno pripravljenost.

Najvišji štab in poveljstva partizanskih enot v občini v miru in vojni izvršujejo smernice in stališča občinske skupščine, občinskega sveta in sveta za ljudsko obrambo ter navodila glavnega štaba oziroma pristojnega conskega štaba za splošni ljudski odpor.

106. člen

Občani neposredno sodelujejo pri izvajanju obrambnih priprav v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in drugih temeljnih organizacijah in skupnostih, po svojih delegacijah pa tudi v občini, republiki in federaciji.

107. člen

V krajevni skupnosti delovni ljudje in občani neposredno organizirajo in izvajajo priprave za vse oblike splošnega ljudskega odpora, civilno zaščito in druge dejavnosti v vojni.

S statutom krajevnih skupnosti se določajo organizacija in naloge priprav na splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito v skladu z ustavo, zakonom in tem statutom, zlasti pa:

- usposabljanje prebivalstva za obrambo in zaščito,

- organizacija in pouk enot civilne zaščite in izvajanje ukrepov za zaščito in reševanje prebivalstva ter materialnih dobrin,

- sprejemanje obrambnega načrta krajevnih skupnosti,

- usmerjanje priprav za obrambo in zaščito v stanovanjih in drugih zgradbah,
- način financiranja priprav za obrambo in zaščito.

108. člen

Organizacije združenega dela, interesne in druge samoupravne organizacije in skupnosti izdelajo svoje obrambne načrte in izvajajo priprave za delo in zaščito v vojnih razmerah v skladu z obrambnimi načrti, ukrepi in smernicami občine, republike in federacije. V vojni organizirajo proizvodnjo in storitve oziroma izvajajo drugo dejavnost po svojem obrambnem načrtu in zagotavljajo, da se v delo za oborožene sile ter obrambo in zaščito vključijo vse njihove materialne in druge zmogljivosti, napadalca pa onemogoči njihova uporaba in izkoriščanje.

109. člen

Za izvajanje obrambnih priprav ustanovijo krajevne skupnosti in organizacije združenega dela ter druge organizacije in skupnosti svoje odbore za splošni ljudski odpor. Imenujejo jih sveti krajevnih skupnosti oziroma najvišji organi samoupravljanja drugih organizacij in skupnosti.

110. člen

Civilna zaščita je del splošne ljudske obrambe za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin v miru in vojni. Tvorijo jo enote in štabi za civilno zaščito, ki se po odloku občinske skupščine ustanovijo v občini, krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, lahko pa se ustanovijo tudi v naseljih, stanovanjskih hišah in drugih objektih.

Enote in štabi za civilno zaščito se usposabljaajo v miru in varujejo ter rešujejo prebivalstvo in materialne dobrine pred vojnimi učinki in ob naravnih in drugih hudih nesrečah.

Civilno zaščito v občini, krajevnih skupnostih ter organizacijah združenega dela vodijo štabi za civilno zaščito.

Ob hudih nesrečah štab za civilno zaščito odredi mobilizacijo enot civilne zaščite, občanov in materialnih sredstev, predsednik občinske skupščine pa lahko tudi mobilizacijo enot in služb teritorialne obrambe za preprečevanje posledic hude nesreče in za reševanje prebivalstva in njihovega imetja.

111. člen

Občina sodeluje s sosednjimi občinami pri izvajanju obrambnih priprav in ukrepov za zaščito prebivalstva ter materialnih dobrin, ki so skupnega pomena.

V ta namen lahko občina z drugimi občinami združuje sredstva, ustanavlja skupne organe, organizacije in službe.

1. Svet za ljudsko obrambo

112. člen

Za usklajevanje in usmerjanje ter povezovanje obrambnih priprav v občini, kakor tudi za opravljanje drugih zadev s področja ljudske obrambe ustanovi občinska skupščina svet za ljudsko obrambo občine, katerega sestavo in pristojnosti določa zakon.

Svet za ljudsko obrambo občine usmerja delo občinskih upravnih organov, temeljnih in drugih organizacij združenega dela, krajevnih in drugih samoupravnih skupnosti na področju obrambnih priprav s sklepi, odloki in politiko občinske skupščine.

Svet za ljudsko obrambo občine med vojno vodi splošni ljudski odpor na območju občine in odloča o vseh vprašanjih iz pristojnosti občinske skupščine, če se občinska skupščina ne more sestati. Sprejete splošne akte, svet za ljudsko obrambo občine predloži občinski skupščini brž, ko se ta lahko sestane.

Predsednik sveta za ljudsko obrambo občine je predsednik občinske skupščine po svojem položaju.

2. Financiranje ljudske obrambe

113. člen

Na podlagi srednjeročnega načrta družbenega razvoja, občina, delovne in druge organizacije zagotavljajo vire financiranja obrambnih priprav enot TO in enot civilne zaščite v občini.

Finančna sredstva se zbirajo v sklad za financiranje ljudske obrambe. S sredstvi sklada upravlja odbor, ki ga imenuje svet za ljudsko obrambo občine.

IX. DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

114. člen

Delovni ljudje in občani uresničujejo svoje pravice in dolžnosti s področja družbene samozaščite, s tem, da določajo:

- organizirane oblike zavarovanja družbene lastnine in drugih vrednot, ki jih upravljajo in s katerimi razpolagajo,

- organizacijo delavske kontrole in drugih oblik družbenega nadzora za krepitev zakonitosti in samoupravnega reda,

- organizirane oblike zavarovanja izpostavljenih delovnih mest, kriterije za njihovo zasedbo ter odgovornost posameznikov glede na njihovo mesto v organizaciji in delitvi dela,

- pravila varovanja državne, uradne in poslovne tajnosti in njihovega izvrševanja,

- pravila ravnanja v primerih odkritja družbeno nevarnih pojavov ali izrednih varnostnih situacijah,

- ukrepe za preprečevanje uvoza ali širjenja negativnih ali sovražnih propagandnih sredstev, publikacij, tiska in filma,

- pravila za vzdrževanje stikov s tujimi državljani in tujino sploh ter informiranje delavcev in občanov o teh stikih,

- sankcijo za kršitev pravil in norm družbene samozaščite kot hujših kršitev delovne dolžnosti,

- splošne in posebne oblike preventivnega izobraževalnega, vzgojnega in drugega delovanja na področju družbene samozaščite,

- pravila in ukrepe požarne varnosti v cestnem prometu in na drugih področjih,

- pravila o delovanju narodne zaščite v krajevnih in delovnih skupnostih.

Vprašanja, navedena v prvem odstavku tega člena, se določijo s splošnimi akti.

115. člen

V občini se ustanovi koordinacijski odbor za vprašanja družbene samozaščite. Ta odbor usmerja ter usklajuje aktivnost delovnih ljudi in vseh nosilcev družbene samozaščite v občini.

Koordinacijski odbor sestavljajo predstavniki družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine, krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela.

X. SKUPŠČINA OBČINE, ORGANIZACIJA IN PRISTOJNOSTI SKUPŠČINE

1. Splošne določbe

116. člen

Skupščina občine je organ družbene samouprave in najvišji organ oblasti v okviru pravic in dolžnosti občine.

Skupščina občine v okviru pravic in dolžnosti občine določa politiko in odloča o temeljnih vprašanjih, ki imajo pomen za politično, gospodarsko, socialno, telesno-kulturno in kulturno življenje in družbeni razvoj, obravnava vprašanja, ki imajo skupen pomen za organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti in usklajuje njihove odnose in interese ter odloča o drugih vprašanjih, ki so določena v tem statutu.

117. člen

Skupščina občine opravlja zadeve s svojega delovnega področja na svojih sejah, na sejah posameznih zborov in po svojih organih.

2. Sestava skupščine občine

118. člen

Skupščino občine sestavljajo:

- zbor združenega dela,
- zbor krajevnih skupnosti,
- družbenopolitični zbor.

Zbor združenega dela sestavljajo delegati iz vseh področij združenega dela, zbor krajevnih skupnosti sestavljajo delegati delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih, družbenopolitični zbor pa sestavljajo delegati delovnih ljudi in občanov, organizirani v družbenopolitičnih organizacijah.

119. člen

Zbor združenega dela skupščine občine šteje 41 delegatov.

Delegacije delegirajo v zbor združenega dela skupščine občine naslednje število delegatov:

1. Izmed članov delegacij, ki jih izvolijo delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ki opravljajo zadeve skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela in delovni ljudje, ki trajno delajo v delu temeljne organizacije združenega dela, ki ni na območju občine, na katerem je sedež te organizacije:

- s področja gospodarstva 25 delegatov
- s področja vzgoje, izobraževanja in kulture 3 delegate
- s področja zdravstva, zdravstvenega varstva in socialnega varstva 2 delegata

2. Izmed članov delegacij, ki jih izvolijo delovni ljudje, ki delajo v kmetijskih, obrtnih in podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih je lastninska pravica, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizirani v skupnosti in druge z zakonom določene oblike združevanja:

- v kmetijski dejavnosti 7 delegatov
- v obrtni dejavnosti 2 delegata

3. Izmed članov delegacij, ki jih izvolijo delovni ljudje v delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organiza-

cije združenega dela ter aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 2 delegata.

120. člen

Zbor krajevnih skupnosti skupščine občine šteje 25 delegatov.

Vsaka delegacija krajevne skupnosti delegira v zbor krajevnih skupnosti praviloma na vsakih 600 delovnih ljudi in občanov 1 delegata.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka pa delegira v zbor krajevnih skupnosti vsaka delegacija krajevne skupnosti najmanj enega delegata.

121. člen

Družbenopolitični zbor šteje 21 delegatov.

V družbenopolitični zbor delegirajo svoje delegate delavci in drugi delovni ljudje ter občani, organizirani v občinskih organizacijah: SZDL, ZKS, Zveza sindikatov, ZZB NOV in ZMS.

Družbenopolitične organizacije iz prejšnjega odstavka tega člena v okviru občinske konference SZDL ugotovijo listo kandidatov za delegate v družbenopolitični zbor.

O izvolitvi delegatov v družbenopolitični zbor skupščine občine glasujejo delovni ljudje in občani neposredno in tajno na podlagi liste kandidatov, ki jo je ugotovila občinska konferenca socialistične zveze.

122. člen

Delegati razpravljajo in določajo na zasedanju posameznega zbora samostojno, na zasedanju več zborov enakopravno oziroma skupaj.

3. Pristojnost in delo skupščine občine

123. člen

Na sejah upravlja skupščina občine naslednje zadeve:

- sprejema, dopolnjuje in spreminja statut občine,
- voli in razrešuje predsednika in podpredsednika skupščine občine ter imenuje in razrešuje predsednike in člane komisij in drugih organov skupščine občine,
- voli in razrešuje sodnike in sodnike porotnike občinskega sodišča,
- voli in razrešuje občinskega sodnika za prekrške in njegovega namestnika,
- voli in razrešuje predsednika, podpredsednika in člane izvršnega sveta,
- imenuje in razrešuje predstojnike občinskih upravnih organov,
- daje soglasje k imenovanju občinskega javnega tožilca in njegovih namestnikov,
- imenuje in razrešuje občinskega družbenega pravobranilca samoupravljanja,
- voli delegate v zbere republiške skupščine,
- imenuje in razrešuje predstojnike zavodov, kolikor ni drugače z zakonom določeno ter opravlja druga imenovanja in razrešitve po veljavnih predpisih,
- sprejema, spreminja in odpravlja odloke in druge splošne predpise, ki jih je sprejela,
- sprejema družbeni načrt, program razvoja občine, občinski proračun, finančni program in zaključni račun o izvršitvi finančnega programa občine,

— daje soglasje k zaključnim računom skladov, kadar je s predpisi tako določeno,

— sprejema, spreminja in dopolnjuje urbanistični program občine,

— opravlja družbeni nadzor nad dejavnostjo delovnih organizacij, zavodov in organizacij s področja javnih in družbenih služb ter drugih organizacij in nad izkoriščanjem družbenih sredstev,

— sprejema resolucije ter daje priporočila in smernice za delo organov družbenega samoupravljanja na območju občine,

— ureja in odloča o zadevah ljudske obrambe,

— obravnava vprašanja in ureja zadeve javne varnosti in družbene samozaščite,

— sklepa o najetju občinskih posojil in o prevzemu poročstva za posojila delovnih in drugih organizacij, kadar je to potrebno,

— sklepa o razpolaganju z družbenim premoženjem, ki ga opravlja občina,

— ustanavlja organizacije združenega dela ter druge organizacije, razen v primerih, ko je po zakonu zato pristojna širša družbenopolitična skupnost,

— sklepa o pogodbenih odnosih z drugimi občini,

— sklepa o razpisu občinskega referenduma,

— sklepa o organizaciji občinskih upravnih organov,

— sklepa o višini stalne mesečne nagrade voljenim funkcionarjem skupščine občine ter o povračilu stroškov delegatom skupščine, članom komisij in drugih kolegijskih organov,

— imenuje in razrešuje člane organov upravljanja, za katere je tako določeno z zakonom ali odlokom občinske skupščine,

— opravlja politično nadzorstvo nad delom izvršnega sveta in občinskih upravnih organov in nosilci javnih in družbenih funkcij odgovornih skupščini občine ter s svojimi smernicami usmerja delo teh organov,

— obravnava poročila občinskih organov in organizacij, za katere tako določa zakon, občinski statut in odlok,

— opravlja druge zadeve, za katere to določajo zakoni in statut občine.

124. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor enakopravno:

— sprejemajo, dopolnjujejo in spreminjajo statut občine,

— sprejemajo družbeni plan občine ter druge splošne akte, ki se nanašajo na usmerjanje in načrtovanje družbenoekonomskega razvoja občine,

— sprejemajo občinski proračun in zaključni račun o izvršitvi občinskega proračuna,

— odločajo o oblikovanju in dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti,

— sprejemajo predpise, ki določajo finančne obveznosti delovnih ljudi in organizacij združenega dela za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb, kadar tako določa zakon,

— obravnava in odločajo o vprašanih ljudske obrambe v občini,

— sprejemajo predpise s področja varnosti, družbene samozaščite in požarne varnosti,

— določajo organizacijo občinskih upravnih organov in služb,

— podeljujejo občinsko nagrado,

— podeljujejo domicil vojaškim enotam in organom NOV,

— sprejemajo poslovnik skupščine občine,

— obravnava poročila občinskih upravnih drugih organov,

— volijo in razrešujejo predsednika in člane izvršnega sveta,

— volijo in razrešujejo predsednika in člane stalnih komisij skupščine občine,

— imenujejo in razrešujejo predstojnike občinskih upravnih organov,

— volijo in razrešujejo predsednika, sodnike in sodnike porotnike občinskega sodišča ter občinskega sodnika za prekrške in njegovega namestnika,

— imenujejo in razrešujejo tudi druge funkcionarje, kadar to določa zakon ali drug predpis.

125. člen

Zbor združenega dela in družbenopolitični zbor enakopravno:

— odločata o temeljnih vprašanih uresničevanja in varstva samoupravnih pravic in samoupravnih socialističnih družbenih odnosov delovnih ljudi v združenem delu,

— sprejemata ukrepe, ki jih skupščini občine daje ustava glede družbenega varstva, samoupravnih pravic in družbene lastnine,

— opravljata družbeno nadzorstvo glede učinkovitosti gospodarjenja z družbenimi sredstvi in politiko delitve dohodka, uporabe sredstev, kadrovske politike ter glede drugih vprašanj, ki so splošnega pomena za družbeno skupnost,

— izvršujeta zadeve, ki se tičejo izvolitev oziroma imenovanj poslovnih organov v organizacijah združenega dela.

126. člen

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti enakopravno:

— sprejemata predpise s področja komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, stanovanjske politike, gospodarjenja s prostorom, prostorskega planiranja in urbanizma ter varstva narave in človekovega okolja.

— sprejemata predpise s področja projektiranja, investiranja in izgradnje objektov kmetijstva, združevanja kmetov, gospodarjenja z gozdovi, gostinstva, turizma in blagovnega prometa, obrti in drugih gospodarskih dejavnosti, prometa in zvez ter varstva živine, rastlin, lovstva in ribištva,

— odločata o vprašanih s področja družbene kontrole cen proizvodov in storitvam,

— odločata o vprašanih s področja razlastitev.

127. člen

Zbor združenega dela samostojno:

— spremlja uresničevanje razvojnih programov in družbenih planov,

— sprejema predpise in druge splošne akte, ki se nanašajo na finančne obveznosti organizacij združenega dela za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb, če tako določa zakon,

- usklajuje posamične in skupne interese delovnih ljudi na vseh področjih združenega dela,
- spodbuja samoupravno sporazumevanje in sodeluje pri družbenem dogovarjanju,
- spodbuja integracijska gibanja,
- zavzema stališča in sprejema sklepe za izvajanje sprejete politike,
- odloča o vprašanih zdravstvenega varstva ter zdravstvenega, invalidskega in pokojninskega zavarovanja,
- obravnava in odloča o medsebojnih razmerjih v združenem delu,
- ustanavlja delovne organizacije,
- opravlja zadeve, ki se nanašajo na splošne akte organizacij združenega dela,
- odloča o statutnih vprašanih in vprašanih, ki se nanašajo na organe upravljanja in izvršilne organe,
- sprejema predpise in odloča o zadevah s področja elektrogospodarstva, vodnega gospodarstva in rudarstva,
- daje organizacijam združenega dela ter samoupravnim interesnim in drugim skupnostim priporočila.

128. člen

Zbor krajevnih skupnosti samostojno:

- razpravlja o vprašanih, ki zadevajo razvoj in organizacijo samouprave v krajevnih skupnostih,
- določa merila za delitev dopolnilnih sredstev za financiranje krajevnih skupnosti iz proračuna občine,
- odloča o uvedbi samopriskvka za več krajevnih skupnosti ali za območja občine,
- odloča o sprejemu predpisov s področja izmere zemljišč in zemljiškega katastra,
- odloča o imenovanju ulic in trgov,
- odloča o organizaciji in delovanju poravnalnih svetov,
- razpravlja in odloča o drugih vprašanih, ki so pomembna za delo krajevnih skupnosti.

129. člen

Zbori skupščine občine pošiljajo delegate na zasedanje zbora občin skupščine SR Slovenije glede na vprašanja, ki se bodo obravnavala na način kot to določa ta statut.

130. člen

Družbenopolitični zbor ima pravico dajati ostalima zboroma skupščine občine stališča o pomembnejših vprašanih, ki jih ta zbor obravnava, pa o njih družbenopolitični zbor ne soodloča.

131. člen

Odlok oziroma drug akt, ki ga sprejema zbor samostojno ali zbor enakopravno in h kateremu je dal stališče družbenopolitični zbor je sprejet, če sta ga zbor sprejela v skladu s stališčem družbenopolitičnega zbora.

Če eden ali oba zbor sprejmeta besedilo odloka oziroma drugega akta v nasprotju s stališčem družbenopolitičnega zbora, sta dolžna neusklađeno vprašanje ponovno proučiti in o njem odločati. Če tudi po ponovnem odločanju ne pride do uskladitve neusklađenega vprašanja, se postavi skupna komisija, v katero izvoli vsak zbor enako število članov. Skupna komisija pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj.

Če se skupna komisija ne sporazume, ali če zbori ne sprejmejo njenega sporazumnega predloga, se predlog odloži z dnevnega reda. Predlog se ponovno lahko da na dnevni red po preteku 6 mesecev.

132. člen

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti sodelujejo pri odločanju v skupščini občine o vprašanih, ki imajo pomen za samoupravno interesno skupnost v skladu z določili tega statuta.

133. člen

Skupščina občine lahko sklene, da se predlog odloka ali drugo vprašanje iz njene pristojnosti predloži delovnim ljudem, da se o njem izjavijo (referendum) in sicer preden ga sprejme ali o njem odloči ali potem, ko ga je že sprejela oziroma o njem odločila.

Odločitev delovnih ljudi je za občinsko skupščino obvezna. Eno leto po referendumu skupščina občine ne more izdati odloka ali drugega akta, ki bi bil v nasprotju z izidom referenduma.

134. člen

Pred odločitvijo mora dati skupščina občine v javno razpravo tele akte:

Statut občine, družbeni plan, program razvoja občine, urbanistični program in proračun občine.

Po končani javni razpravi mora skupščina občine obvestiti javnost o predlogih, ki so bili oblikovani v javni razpravi ter o opredelitvi stališč do teh predlogov in razlogih zanje.

Oblike in organizacije javne razprave ureja poslovnik skupščine občine.

135. člen

Odlok ali drug splošni akt lahko predlaga vsak delegat v svojem zboru oziroma skupinah teh delegatov, izvršni svet ali skupščina samoupravne interesne skupnosti.

Predstojnik občinskega upravnega organa lahko predlaga skupščini občine odlok ali drug splošni akt s svojega delovnega področja.

136. člen

Vsak zbor lahko predlaga izdajo odloka ali drugega splošnega akta tudi o zadevah, ki spadajo v področje drugega zbora.

Zahtevo za izdajo odloka lahko dajo tudi samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične organizacije, društva in občani.

137. člen

Vsak zbor skupščine občine praviloma veljavno sklepa z večino glasov navzočih delegatov na seji, na kateri je navzočih večina vseh delegatov zbora.

Kadar skupščina občine sprejema akte, za katere je po statutu določena obvezna javna razprava, veljavno sklepa z večino glasov vseh delegatov pristojnega zbora.

138. člen

Vsak zbor zaseda in odloča ločeno na svoji seji.

Zbori, ki enakopravno sodelujejo pri sprejemanju odloka ali drugega akta, lahko sklenejo, da bodo odlok

ali drug akt obravnavali ali pa tudi sprejeli na skupni seji.

Če zbori sklenejo, da bodo odločali na skupni seji, glasujejo delegati v vsakem zboru posebej.

Kadar zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor zasedajo na skupni seji, je za odločanje na tej seji potrebna večina delegatov vsakega zbora. Odločitev je sprejeta, če zanjo glasuje večina na seji navzočih delegatov.

Glasovanje je javno. Če zbor v skladu s poslovnikom tako sklene, se glasuje tajno.

139. člen

Odlok oziroma drug akt, pri katerega sprejemanju enakopravno sodeluje več zborov je sprejet, če ga zbori sprejmejo v enakem besedilu.

4. Komisije skupščine občine

140. člen

Za proučevanje posameznih pomembnih vprašanj, pripravljane predlogov za opravljanje drugih zadev, ima skupščina občine stalne in občasne komisije. Naloge občasnih komisij določi skupščina občine z aktom o ustanovitvi oziroma odločbo o imenovanju komisije.

Komisije so kolegijski organi, ki razpravljajo in sklepajo na svojih sejah.

Komisija sklepa veljavno, če je na seji navzočih večina članov. Mandatna doba članov komisij traja štiri leta.

141. člen

Skupščina občine ima tele stalne komisije:

1. komisija za volitve in imenovanja,
2. komisija za vloge in pritožbe,
3. komisija za družbeno nadzorstvo,
4. komisija za verske zadeve,
5. komisija za statut,
6. komisija za občinsko nagrado.

Komisijo sestavljajo delegati skupščine občine, lahko pa tudi znani strokovnjaki in javni ter družbenopolitični delavci.

Število članov in sestav komisije določi skupščina občine s posebnim sklepom.

142. člen

Komisija za volitve in imenovanja obravnava vprašanja v zvezi z volitvami in imenovanji članov organov skupščine občine in drugih funkcionarjev ter daje skupščini ustrezne predloge. Komisija obravnava tudi splošna vprašanja kadrovske politike v občini. Komisija planira v sodelovanju z drugimi organi potrebe po kadrih in predlaga pristojnim organom ukrepe za strokovno in družbenopolitično izobraževanje kadrov.

143. člen

Komisija za vloge in pritožbe obravnava vloge in pritožbe občanov in delovnih organizacij, ki zadevajo delo organov skupščine občine ter družbenih in samoupravnih organizacij v občinskem merilu.

V zvezi z vlogami in pritožbami lahko komisija zahteva od prizadetih fizičnih in pravnih oseb potrebne podatke in pojasnila. Komisija daje pravne nasvete in priporočila ter predlaga izvajanje ustreznih ukrepov občinskemu organom in organizacijam. Le-ti so dolžni predloge komisije obravnavati in jo obveščati o stali-

ših, sklepih in rešitvah. Na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti ali nepravilnosti, nezakonitosti in samovolje in zaradi preprečevanja njihovih vzrokov komisija proučuje in sodeluje pri obravnavanju problematike dela ustreznih občinskih organov ali drugih organizacij in zavodov. Na podlagi vlog in pritožb izdela komisija predloge skupščini občine, da le-ta sprejme nove predpise, spremembe ali dopolnitve. Komisija sodeluje z občinskimi organi, z ustreznimi republiški in v zveznimi komisijami, ter občasno poroča o problematiki in svojem delu skupščini občine, najmanj pa enkrat letno.

144. člen

Komisija za družbeno nadzorstvo nadzira način uporabe družbenih sredstev v organizacijah združenega dela, interesnih skupnosti, krajevnih skupnostih in družbenih organizacijah in predlaga skupščini občine ukrepe za pravilno uporabo teh sredstev, proučuje delovanje služb, ki opravljajo nadzor nad zakonitostjo dela organov uprave, delovnih in drugih organizacij in občanov, ugotavlja kršitve zakonitosti in družbene discipline in predlaga pristojnim organom, da sprejmejo primerne ukrepe in priporočila.

145. člen

Komisija za verske zadeve spremlja, proučuje in obravnava vsa vprašanja v zvezi z odnosi občine do verskih skupnosti, ki jih ureja temeljni zakon o pravem položaju verskih skupnosti.

Komisija daje upravnim organom smernice pri odločanju in obravnavanju zadev s tega področja.

146. člen

Komisija za statut skrbi za pravilno uporabo statuta občine. Komisija za statut obravnava osnutek sprememb in dopolnitev statuta in ga s svojimi dopolnitvami in poročilom predloži v sprejem skupščini občine.

Delovne in druge samoupravne organizacije ter občani lahko postavijo komisiji za statut zahtevo za ugotovitev kršitve statuta, če mislijo, da je kršena kakšna njihova pravica.

Komisija za statut stori potrebne ukrepe, da se kršitev odpravi.

Organ, ki je kršil statut, mora ravnati po sklepu komisije za statut. Če se s sklepom ne strinja, lahko vložil ugovor na skupščino občine.

147. člen

Komisija za občinsko nagrado razpisuje in obravnava predloge za občinsko nagrado. Skupščini občine daje predloge o izboru za podelitev občinske nagrade.

148. člen

Vsak zbor ima lastno mandatno-imunitetno komisijo. Mandatno-imunitetna komisija vsakega zbora obravnava vprašanja v zvezi z mandatno-imunitetnimi pravicami delegatov zbora ter o tem poroča posameznim zborom.

149. člen

Če se zbori po dveh zaporednih obravnavah spornega vprašanja ne zedinijo glede besedila predloga

odloka ali drugega splošnega akta, postavijo skupno komisijo, v katero izvoli vsak zbor enako število članov, skupna komisija pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj.

Ce se skupna komisija ne sporazume ali če zbori ne sprejmejo sporazumnega predloga, se obravnava predlog na skupni seji zborov. Ce se tudi na skupni seji zbori ne zedinijo, se predlog odloži z dnevnega reda. Predlog se lahko ponovno da na dnevni red po preteku 6 mesecev na predlog enega zbora ali občinskega izvršnega sveta, po sklepu zborov pa lahko že prej.

Ce do dneva, ko bi moral začeti veljati, ne more biti sprejet proračun, se začasno izvaja proračun iz prejšnjega leta.

150. člen

Skupščina občine ureja s predpisi vprašanja na tistih področjih, ki jih po ustavi delovni ljudje v občini urejajo samostojno, ter posamezna vprašanja, za katera zakon občino posebej pooblasti.

Občinski predpisi in splošni akti občinskih organov se objavljajo v Uradnem listu SR Slovenije.

Skupščina občine ima svoj poslovnik. Vsak zbor skupščine občine ima lahko tudi svoj poslovnik.

5. Oblikovnje delegacij

151. člen

Delovni ljudje v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah oblikujejo svoje delegacije zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti in organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij skupščine občine.

V temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih oblikujejo delegacije:

— delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ki opravljajo zadeve skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela,

— delovni ljudje, ki delajo v kmetijski, obrtni in v podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi na katerih je lastninska pravica skupaj z delavci s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizirani v skupnosti in druge z zakonom določene oblike združevanja,

— delovni ljudje v delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kot tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi oboroženih sil SFRJ, na način določen z ustavo in z zakonom.

152. člen

Način oblikovanja delegacij po posameznih volilnih okoliših opredeli skupščina občine s posebnima odlokom.

6. Dolžnosti in pravice delegatov

153. člen

Delegati imajo dolžnosti in pravice, ki so določene z ustavo, zakoni, tem statutom in statuti oziroma samoupravnimi sporazumi samoupravnih organizacij oziroma skupnosti.

154. člen

Delegati lahko predlagajo osnutke odlokov, priporočil, odredb, odločb in drugih sklepov o vseh zadevah, za katere je pristojna skupščina občine ali posamezni zbor.

Delegati imajo dolžnost in pravico, da na seji skupščine ali zbora predlagajo razpravo in odločanje o vprašanih splošnega pomena za občino ali širšo skupnost, kakor tudi o vprašanih njihove samoupravne organizacije oz. skupnosti, skupine občanov ali posameznega občana.

V teku dela organov, katerih člani so, imajo delegati pravico zahtevati pojasnilo o zadevi, ki je na dnevnem redu, predlagati dopolnitve, spremembe ali drugačno rešitev zadeve, kakor tudi predlagati, da se zadeva vzame z dnevnega reda ali da se razpravljanje in odločanje o njej odgodi.

Delegat ima na zasedanju zbora pravico predlagati zboru, katerega član je, ali skupščini, naj obravnava vprašanje, ki se nanaša na delo občinskega sveta, sveta predstojnikov občinskih upravnih organov, na izvrševanje zakonov in odlokov ali na delo upravnih organov.

Določeno število delegatov ima pravico, da v skladu s poslovníkom predlaga izvolitev, imenovanje in razrešitev funkcionarjev skupščine. Delegat ima na zasedanju zbora pravico obrniti se na svet predstojnikov upravnih organov ali na predstojnike ustreznih upravnih organov z vprašanji, ki se tičejo njihovega dela ali zadev iz njihove pristojnosti.

Delegat ima pravico na zasedanju zbora zahtevati od predstojnika upravnega organa pojasnila. Ta mora dati delegatu zahtevano pojasnilo.

155. člen

O zahtevi delegatov se odloči z glasovanjem. Delegati postavljajo skupščini, posameznemu zboru oziroma njihovemu predsedniku vprašanja in zahtevajo pojasnila o zadevah iz njihove pristojnosti, pristojnosti upravnih organov ter drugih organov in organizacij.

Vprašanja so lahko pismena ali ustna. Na postavljena vprašanja morajo delegati dobiti odgovor najkasneje na prvi prihodnji seji.

156. člen

Da bi lahko izvrševal svoje pravice in dolžnosti, ima delegat pravico zahtevati od državnih organov ter od organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, v kateri je bil izvoljen, podatke, ki so mu potrebni za njegovo delo v skupščini ali zboru.

157. člen

Delegati so dolžni, da delegacije, konference delegacij in samoupravne organizacije oziroma skupnosti katerih člani so tekoče seznanjeni s svojim delovanjem, sklepi in odločitvami skupščine ali zbora.

Delegati in delegacije so dolžni skrbeti, da se redno sklicujejo zbori delovnih ljudi in občanov, na katerih morajo najmanj enkrat letno poročati o svojem delu.

158. člen

Delegati, ki jih pošiljajo delegacije v skupščino in zbora imajo pri opravljanju svojih dolžnosti imu-

nitetno pravico. Za mnenje, ki so ga v skupščini ali zboru povedali in za njihovo glasovanje, jih ni dovoljeno klicati na odgovornost, jim odvzeti prostost in ne kaznovati.

Državni organ, ki pripre delegata ali začne postopek zaradi storitve kaznivega dejanja ali prekrška, za katerega imunitetna pravica ne velja, o tem obvesti skupnost, ki je člana delegacije izvolila in skupščino občine.

159. člen

Samoupravna organizacija oziroma skupnost lahko izreče svoji delegaciji ali posameznemu njenemu članu zaradi njunega dela nezaupnico in ju lahko odpokliče.

Delegacija in vsak njen član, kakor tudi delegat v skupščini, imajo pravico dati ostavko.

Delegacija samoupravne organizacije ali skupnosti oz. konferenca delegacij lahko izreče delegatu v skupščini nezaupnico in ga odpokliče. Odpoklic članov delegacij in delegatov v skupščini se načeloma opravlja na način in po postopku za izvolitev delegacij in pošiljanje delegatov v skupščino.

Samoupravne organizacije in skupnosti s svojimi statuti in samoupravnimi sporazumi podrobneje določajo pravice, dolžnosti in odgovornosti za delo delegacij in delegatov ter pogoje za njihovo delo, v skladu z zakonom oz. tem statutom.

160. člen

Delegati imajo pravico do povračila stroškov, ki so jih imeli v zvezi z opravljanjem svoje funkcije v skupščini in do povračila zasluzka, ki so ga izgubili v času opravljanja svoje funkcije.

Natančnejše določbe o povračilu stroškov delegatom predpiše skupščina s posebnim odlokom.

161. člen

V temeljni organizaciji združenega dela oziroma v delovni skupnosti z največ s 30 delovnimi ljudmi, opravljajo funkcijo delegacije vsi delovni ljudje.

V družbenopolitičnih organizacijah opravljajo funkcijo delegacije njihova izvoljena telesa, določena z njihovimi statuti oz. z drugimi sklepi.

162. člen

Dve ali več delegacij temeljnih samoupravnih organizacij oz. skupnosti, povezani z delom in drugimi skupnimi interesi v združenem delu, v procesu reprodukcije oz. z interesi v občini, ki jim glede na število delovnih ljudi ne pripada delegatsko mesto v zboru združenega dela skupščine občine, se združuje v konferenco delegacij zaradi delegiranja skupnega delegata v zbor združenega dela skupščine občine, določanja skupnih smernic za delegate in zaradi uresničevanja drugih svojih pravic in dolžnosti v zvezi z opravljanjem funkcij skupščine občine.

Konference delegacij se oblikujejo s sporazumi, ki jih sprejmejo temeljne samoupravne organizacije oz. skupnosti, ki so te delegacije izvolile na podlagi odloka skupščine občine.

163. člen

Dve ali več delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih

delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kot tudi aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ lahko oblikujejo skupno delegacijo v skladu z zakonom oziroma odlokom skupščine občine.

7. Predsednik skupščine občine in predsedniki zborov

164. člen

Skupščina občine ima predsednika in podpredsednika, ki ju izvoli izmed delegatov zborov skupščine občine.

Predsednik skupščine občine predstavlja skupščino, sklicuje in vodi skupno sejo zborov skupščine občine, skrbi, da se dela po poslovniku skupščine občine ter opravlja še druge zadeve, ki so mu dane v pristojnost po poslovniku skupščine občine.

Predsednik skupščine občine skupaj s podpredsednikom in predsedniki zborov obravnava vprašanja usklajevanja in programiranja dela zborov, komisij in drugih skupščinskih teles in njihovega sodelovanja s skupščinami samoupravnih interesnih skupnosti, skrbi za sodelovanje s skupščino socialistične republike Slovenije in z drugimi skupščinami občin, skrbi za izvajanje poslovnika skupščine občine, razlaga določbe poslovnika poslovnika glede pristojnosti zborov in komisij skupščine občine in sprejema stališča o drugih s poslovníkom določenih vprašanjih, ki so skupnega pomena za delo zborov.

Podpredsednik skupščine občine pomaga predsedniku pri delu in opravlja v dogovoru z njim zadeve z njegovega delovnega področja. Če je predsednik skupščine občine odsoten ali zadržan, ga nadomešča podpredsednik.

Skupščina imenuje sekretarja, ki opravlja organizacijsko-tehnične posle v zvezi s funkcioniranjem skupščin, zborov in njihovih delovnih teles. Sekretar skupščine vodi strokovno službo skupščine.

165. člen

Vsak zbor si izmed sebe izvoli predsednika in namestnika predsednika.

Predsednik zbora sklicuje in vodi seje zbora, podpisuje akte zbora, skrbi, da se dela po poslovniku skupščine občine in opravlja druge zadeve, ki so mu dane v pristojnost s poslovníkom.

Predsednik zbora je dolžan sklicati sejo zbora, če to zahteva predsednik skupščine občine, občinski izvršni svet, ali najmanj z 1/5 delegatov zbora. Če predsednik zbora ne skliče seje, ki bi jo po tem statutu moral sklicati, jo skliče skupina delegatov, ki predstavlja 1/5 zbora ali predsednik skupščine občine.

Če je predsednik zbora zadržan ali odsoten, ga nadomešča namestnik predsednika zbora.

166. člen

O tem, kateri funkcionarji skupščine občin in člani izvršnega sveta sprejemajo za svoje delo stalno nadomestilo osebnega dohodka, odločajo enakopravno vsi zbori skupščine občine. O višini stalnega mesečnega nadomestila osebnega dohodka odloča skupščina občine ali telo, ki ga skupščina pooblasti.

8. Izvršni svet

167. člen

Izvršni svet je izvršilni organ skupščine občine.

Izvršni svet je odgovoren skupščini občine v okviru pravic in dolžnosti občine, za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za uresničevanje politike in izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov skupščine občine, kakor tudi za delo občinskih upravnih organov.

168. člen

Izvršni svet:

— skrbi za uresničevanje politike in izvrševanje odlokov, družbenega plana občine in drugih splošnih aktov skupščine občine,

— izdaja predpise za izvrševanje občinskih odlokov in drugih splošnih aktov skupščine občine,

— predlaga odloke in druge splošne akte iz pristojnosti skupščine občine,

— daje skupščini občine mnenja o predlogih odlokov in drugih splošnih aktov, ki jih skupščini pošljejo pooblaščen predlagatelji,

— določa smernice za delo upravnih organov na področju ljudske obrambe,

— predlaga družbeni plan občine,

— predlaga občinski proračun in zaključni račun o izvršitvi proračuna,

— izvršuje občinski proračun,

— predlaga ustanovitev ali odpravo občinskih upravnih organov,

— določa splošna načela za notranjo organizacijo občinskih upravnih organov,

— daje skupščini občine predloge za ustanovitev organizacij združenega dela in drugih organizacij,

— usklajuje in usmerja delo občinskih upravnih organov, da bi se zagotovilo izvajanje politike in izvrševanje zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov,

— nadzoruje delo občinskih upravnih organov in odpravlja predpise teh organov, ki so v nasprotju z odlokom skupščine občine ali predpisom, ki ga je sam izdal za izvrševanje odloka,

— sprejema poslovnik o svojem delu,

— opravlja druge zadeve, določene s tem statutom.

169. člen

Izvršni svet sestavljajo: predsednik, podpredsednik in 9 članov.

Predsednika izvršnega sveta izvolijo zbori skupščine občine na predlog občinske konference SZDL, podpredsednika, člane izvršnega sveta pa na predlog kandidata za predsednika sveta na podlagi mnenja občinske konference SZDL.

Ob izvolitvi članov izvršnega sveta imenuje skupščina občine na predlog predsednika izvršnega sveta izmed članov sveta predstojnike občinskih upravnih organov, ki bodo vodili posamezne občinske upravne organe.

Predsedniku in članom izvršnega sveta, ki so izvoljeni iz vrst delegatov zborov skupščine občine, preneha mandat v zbor.

170. člen

Predsednik izvršnega sveta lahko zborom skupščine občine predlaga, da razrešijo posamezne člane izvršnega sveta in izvolijo nove.

171. člen

Izvršni svet lahko poda zborom skupščine občine kolektivni odstop.

Ce izvršni svet misli, da ne bo mogel zagotoviti izvajanja določene politike ali izvrševanja predlaganega predpisa ali drugega splošnega akta skupščine občine, ki naj bi bil sprejet, ali da ne more prevzeti odgovornosti za izvrševanje svoje funkcije, če ne bo sprejet predpis ali drug splošni akt, ki ga on predlaga, lahko postavi vprašanje zaupnice.

Ce izvršni svet kolektivno odstopi, ali mu zbori skupščine občine izglasujejo nezaupnico kot tudi v drugih primerih, ko mu preneha funkcija, ostane v svoji funkciji do izvolitve novega izvršnega sveta.

Odstop ali razrešitev predsednika izvršnega sveta ima za posledico razrešitev sveta kot celote.

172. člen

Vsak zbor skupščine občine lahko na predlog najmanj 10 delegatov postavi vprašanje zaupnice izvršnemu svetu.

173. člen

Predsednik izvršnega sveta sklicuje seje izvršnega sveta na lastno pobudo ali na zahtevo predsednika skupščine občine ali najmanj 5 članov izvršnega sveta.

Predsednik izvršnega sveta predstavlja izvršni svet, predseduje sejam izvršnega sveta, podpisuje predpise in druge splošne akte, ki jih sprejema izvršni svet, skrbi za njihovo izvrševanje, skrbi, da se uporablja poslovnik izvršnega sveta in da se uresničuje sodelovanje izvršnega sveta z drugimi organi in organizacijami.

V odsotnosti ali zadržanosti predsednika izvršnega sveta ga nadomestuje član, ki ga določi izvršni svet.

174. člen

Izvršni svet dela in odloča o vprašanih iz svoje pristojnosti na sejah.

Izvršni svet odloča z večino glasov vseh članov sveta.

175. člen

Vsak član izvršnega sveta lahko predlaga, da se obravnava posamezno vprašanje iz pristojnosti izvršnega sveta, daje pobudo za pripravljanje odlokov, drugih predpisov in splošnih aktov, predlaga sprejem predpisa iz pristojnosti izvršnega sveta in določitev načelnih stališč in smernic za delo občinskih upravnih organov.

Član izvršnega sveta ima pravico in dolžnost, da v skladu s stališči sveta predstavlja izvršni svet v občinski skupščini.

176. člen

Izvršni svet mora obveščati zbere skupščine občine o svojem delu. Izvršni svet lahko predlaga zboru skupščine, da odloži obravnavanje predloga predpisa ali drugega splošnega akta, ali da se zaradi obravnavanja določenega vprašanja sestavi skupna komisija iz članov pristojnega zbora skupščine in članov izvršnega sveta, ali da se skliče seja pristojnega zbora skupščine, da bi na njej obrazložil svoje stališče.

177. člen

Izvršni svet odgovarja za svoje delo skupščini občine, posameznemu zboru skupščine občine pa v zadevah iz njegovega delovnega področja.

Pristojni zbor skupščine občine lahko razveljavi ali odpravi predpis izvršnega sveta, ki je v nasprotju s tem statutom in drugim predpisom oziroma splošnim aktom, ki ga je zbor sprejel.

178. člen

Izvršni svet ima za spremljanje in proučevanje posameznih vprašanj in za pripravljane predlogov ter za opravljanje drugih zadev s svojega delovnega področja stalne ali občasne komisije.

Stalne ali občasne komisije imenuje izvršni svet v skladu s svojim poslovnikom.

9. Svet za ljudsko obrambo

179. člen

Svet za ljudsko obrambo občine vodi med vojno splošni ljudski odpor na območju občine in odloča o vseh vprašanih iz pristojnosti skupščine občine, če se skupščina občine ne more sestati.

Svet za ljudsko obrambo občine predloži sprejete splošne akte v potrditev skupščini občine brž, ko se ta lahko sestane.

10. Občinski upravni organi

180. člen

Zadeve državne uprave iz občinske pristojnosti opravljajo občinski upravni organi, ki se organizirajo kot oddelki, uprave in krajevni uradi.

Občinske upravne organe ustanovi skupščina občine na predlog izvršnega sveta, z odlokom. Z odlokom se določi organizacija in njihovo delovno področje.

181. člen

Občinski upravni organi v okviru svojih pristojnosti in pooblastil:

— izvršujejo zakone, druge predpise in splošne akte skupščine občine in skupščin širših družbenopolitičnih skupnosti ter zagotavljajo njihovo izvrševanje in izvajajo določeno politiko,

— odločajo o upravnih stvareh, opravljajo upravno nadzorstvo in druge upravne dejavnosti, izdajajo izvršilne predpise in druge upravne akte,

— spremljajo stanje in razvoj na določenem področju, opozarjajo na pojave, ki jih ugotovijo pri izvajanju zakonov in drugih predpisov ter določene politike, in predlagajo sprejem ustreznih predpisov ali ukrepov,

— pripravljajo akte in opravljajo druge strokovne zadeve v okviru svoje pristojnosti za potrebe skupščine občine, posameznim zborom, občinskega sveta in drugih organov in teles skupščine,

— izvajajo obrambne priprave na svojem delovnem področju, izdajajo navodila za izvajanje obrambnih priprav in usmerjajo obrambne priprave gospodarstva in družbenih služb,

— opravljajo druge naloge, ki spadajo v njihovo pristojnost na podlagi ustave, zakonov in drugih splošnih aktov.

182. člen

Občinski upravni organi so samostojni v okviru svojih pooblastil in za svoje delo odgovarjajo skupščini in izvršnemu svetu.

Občinski upravni organi pri svojem delu ravnajo v skladu z načelnimi stališči in smernicami skupščine občine in izvršnega sveta.

Občinski upravni organi sodelujejo med seboj in z upravnimi organi drugih družbenopolitičnih skupnosti ter z organizacijami združenega dela in z drugimi samoupravnimi organi in skupnostmi o vprašanih, na katerih imajo te organizacije in skupnosti interes in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu.

183. člen

Občinski upravni organi s svojim delom zagotavljajo na področjih, ki spadajo v njihovo pristojnost in na katerih so neposredno odgovorni za izvrševanje predpisov, učinkovito uresničevanje pravic in interesov delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter redno seznanjajo skupščino občine in izvršni svet o stanju na posameznih področjih, ju obveščajo o svojih ugotovitvah ter dajejo predloge za uspešnejše in učinkovitejše delovanje občinskih upravnih organov.

Na področjih iz pristojnosti samoupravnih interesnih skupnosti, delovnih organizacij posebnega družbenega pomena in drugih skupnosti in organizacij sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju politike, predlagajo in izvajajo ustrezne ukrepe ter dajejo predloge iz svojega delovnega področja. Občinski upravni organi sodelujejo s temi skupnostmi in organizacijami, izmenjujejo stališča in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu, še posebej pa v zadevah, v katerih samoupravne interesne skupnosti soddločajo z občinsko skupščino.

184. člen

Krajevne urade ustanavlja skupščina občine zaradi učinkovitejšega uresničevanja pravic in dolžnosti občanov.

Z odlokom se določi območje, za katero se ustanovi krajevni urad, njegov sedež in delovno področje.

Krajevni uradi so dolžni pri opravljanju svojih nalog sodelovati s krajevnimi skupnostmi, drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi ter družbenopolitičnimi organizacijami in društvi.

185. člen

Občinske upravne organe vodijo predstojniki.

Predstojnik občinskega upravnega organa organizira in vodi delo organa ter je za njegovo delo in izvrševanje nalog in zadev s pristojnosti občinskega upravnega organa, ki ga vodi, osebno odgovoren.

Predstojniki občinskih upravnih organov morajo poročati o stanju na ustreznih upravnih področjih in o delu občinskih upravnih organov, ki jih vodijo, skupščini občine in izvršnemu svetu.

Na zahtevo skupščine občine, njenega zbora ali izvršnega sveta morajo dajati obvestila in pojasnila o vprašanih s področja organov, ki jih vodijo. Na vprašanje delegatov na seji so dolžni dajati odgovore.

186. člen

Predstojniki občinskih upravnih organov so za kršitve delovnih dolžnosti odgovorni skupščini občine. S poslovnikom skupščine občine se določijo postopek in organi za ugotavljanje kršitev delovne dolžnosti in način izrekanja ukrepov.

187. člen

Delo upravnih organov je javno, če ni z zakonom ali aktom skupščine občine izdanim na podlagi zakona določeno, da je treba posamezne podatke varovati kot uradno tajnost oziroma, da se ne smejo objaviti.

188. člen

Delavci občinskih upravnih organov sestavljajo delovno skupnost.

Pravice, dolžnosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti se urejajo s samoupravnimi akti, delovne skupnosti na podlagi ustave in zakona.

Skupščina občine zagotovi s proračunom sredstva za delo občinskih upravnih organov glede na pomen in obseg nalog teh organov.

XI. VARSTVO PRAVIC IN SVOBOŠČIN

1. Samoupravni sodni organi

189. člen

Samoupravni sodni organi se ustanavljajo kot organi za reševanje sporov iz samoupravnih razmerij, samoupravna sodišča, poravnalni sveti, arbitraže, razsodišča in v drugih oblikah izvajanja samoupravne sodne funkcije.

190. člen

Samoupravna sodišča, poravnalni sveti in arbitraže se ustanavljajo z družbenim dogovorom, s samoupravnim sporazumom, s statutom in drugim splošnim aktom ali s sporazumom strank, v skladu z ustavo in zakonom.

191. člen

Občani lahko reševanje posameznih sporov o pravicah, s katerimi prosto razpolagajo, sporazumno poverijo poravnalnemu svetu ali razsodiščem ali drugim samoupravnim sodnim organom.

192. člen

Akt o ustanovitvi samoupravnega sodnega organa določi v skladu z zakonom, pristojnost, sestavo, organizacijo in postopek tega organa.

2. Občinsko sodišče

193. člen

Sodne funkcije v občini izvršuje občinsko sodišče splošne pristojnosti kot samostojni državni organ in samoupravni sodni organ.

194. člen

Občinsko sodišče varuje svoboščine in pravice občanov ter samoupravni položaj delovnih ljudi in samoupravnih organizacij ter zagotavlja ustavnost in zakonitost samoupravnega socialističnega sistema.

Občinsko sodišče je neodvisno in odloča na podlagi ustave, zakonov in drugih predpisov.

Občinsko sodišče spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki jih opaža pri opravljanju svojega dela in so družbeno pomembni, obvešča o teh in o svojem delu ter o drugih vprašanjih, ki so splošnega pomena za občino ter daje predloge za preprečevanje družbi nevarnih in škodljivih pojavov, za vzdrževanje zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale.

195. člen

Število sodnikov in sodnikov porotnikov občinskega sodišča določi skupščina občine. Sodnike in sodnike porotnike voli skupščina občine v skladu z zakonom.

3. Občinsko javno tožilstvo

196. člen

Občinsko javno tožilstvo opravlja kazenski pregon in druge zadeve, za katere je po zakonu pristojno.

197. člen

Občinsko javno tožilstvo spremlja in proučuje odnose in pojave iz svojega delovnega področja in daje skupščini občine predloge za preprečevanje družbeno nevarnih in škodljivih pojavov in za zagotovitev zakonitosti, družbene odgovornosti in morale.

198. člen

Občinsko javno tožilstvo je dolžno obveščati skupščino občine o svojem delu.

199. člen

Organizacijo in naloge občinskega javnega tožilstva ureja zakon.

4. Občinsko javno pravobranilstvo

200. člen

Občina ima javno pravobranilstvo, ki opravlja naloge iz svoje pristojnosti.

Sporazumno z drugimi občinami lahko ustanovi skupščina občine javno pravobranilstvo za več občin skupaj.

Občinskega javnega pravobranilca imenuje in razrešuje skupščina občine.

201. člen

Občinsko javno pravobranilstvo daje o svojem delu enkrat na leto poročilo skupščini občine, po potrebi pa občasna poročila.

5. Občinski samoupravni pravobranilec

202. člen

Občinski samoupravni pravobranilec je samostojen organ skupščine občine in nastopa z ukrepi in pravnimi sredstvi ter izvršuje druge z zakonom določene pravice in dolžnosti za zagotovitev družbenega varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

Občinski samoupravni pravobranilec začne pred skupščino občine, pred ustavnim sodiščem ali sodišči in samoupravnimi sodnimi organi postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine in postopek, da se akti, sklepi in dejanja, s katerimi sta prizadeta samoupravljanje in družbena lastnina, razglasijo za nične.

Občinski samoupravni pravobranilec začne postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine na lastno pobudo ali na pobudo Jelavcev, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij, državnih organov in občanov.

Državni organi in organi samoupravljanja so dolžni dati občinskemu samoupravnemu pravobranilcu na njegovo zahtevo podatke in informacije, ki imajo pomen za izvrševanje njegove funkcije.

Sporazumno z drugimi občinami lahko skupščina občine imenuje občinskega samoupravnega pravobranilca za več občin skupaj.

6. Sodnik za prekrške

203. člen

Občinski sodnik za prekrške je samostojen organ skupščine občine in je za svoje delo odgovoren skupščini občine.

204. člen

Občinskega sodnika za prekrške in njegovega namestnika voli in razrešuje skupščina občine v skladu z zakonom.

Sodnika za prekrške in njegovega namestnika voli za dobo osmih let in je po preteku te dobe lahko ponovno izvoljen.

205. člen

Občinski sodnik za prekrške mora najmanj enkrat na leto poročati o svojem delu skupščini občine.

7. Postaja milice

206. člen

Postaja milice je organ za neposredno opravljanje nalog s področja javne varnosti na območju občine.

207. člen

Postajo milice ustanovi in odpravi skupščina občine v soglasju z republiškim sekretarjem za notranje zadeve.

208. člen

Komandirja postaje milice imenuje brez razpisa in ga tudi razreši skupščina občine v soglasju z republiškim sekretarjem za notranje zadeve.

209. člen

Komandir postaje milice je odgovoren za svoje delo in delo postaje milice ter njenih oddelkov skupščini občine in republiškem sekretarju za notranje zadeve.

XII. MEDOBCINSKO SODELOVANJE

210. člen

Skupščina občine Mozirje in njeni organi sodelujejo zlasti s sosednjimi občinami in njenimi organi po načelih prostovoljnosti in solidarnosti in v ta namen združujejo in ustanavljajo skupne organe, organizacije in službe za opravljanje zadev skupnega pomena in za zadovoljevanje skupnih potreb.

Medsebojne pravice in dolžnosti, ki izvirajo iz sodelovanja z drugimi občinami in njenimi organi se urejajo s posebnim dogovorom.

211. člen

Občina Mozirje je soustanovitelj sveta osmih občin širšega celjskega območja, ki je posvetovalni organ v regiji.

212. člen

Zaradi razvijanja bratstva in enotnosti ter izmenjave izkušenj lahko občina Mozirje sodeluje tudi z drugimi občinami v Jugoslaviji.

213. člen

Skupščina občine in njeni organi sodelujejo z republiško skupščino in njenimi organi, izmenjujejo mnenja o zadevah, ki so pomembne za občino in republiko ter dajejo mnenja, predloge in stališča o predlogih aktov in o vprašanih, ki jih obravnava republiška skupščina.

XIII. PREHODNE IN KONCNE DOLOČBE

214. člen

Pravni akti, ki jih morajo izdati po določbah tega statuta skupščina občine in njeni organi, morajo biti izdani najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega statuta.

V istem roku morajo biti usklajena z določbami tega statuta vsa obstoječa stanja.

215. člen

Spremembo statuta lahko predlaga zbor skupščine občine, komisija za statut, zbori občanov, zbori delovnih ljudi, krajevne skupnosti in občinska konferenca SZDL.

216. člen

Organi in organizacije predlagajo spremembo statuta preko komisije za statut.

217. člen

Osnutek sprememb in dopolnitev statuta najprej obravnava komisija za statut. Osnutek s svojimi dopolnitvami in poročilom predloži komisija v sprejem skupščini občine.

Skupščina občine da osnutek statuta ali spremembe in dopolnitve statuta v obravnavo zborom občanov in zborom delovnih ljudi.

218. člen

Sprememba ali dopolnitev statuta je sprejeta, če je zanjo glasovala večina delegatov obeh zborov skupščine občine.

Sprememba statuta stopi v veljavo osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

219. člen

Ko začne veljati ta statut, preneha veljati statut občine Mozirje (Uradni vestnik Celje, št. 12/68 in 17/69 in Uradni list SRS, št. 16/72 in 25/73).

220. člen

Ta statut občine začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 021-5/74

Mozirje, dne 11. marca 1974.

Predsednik
skupščine občine Mozirje
Franc Šarb l. r.

VSEBINA

	Stran
83. Navodilo o sestavljanju izpitnih komisij za opravljanje strokovnih izpitov za nazive pomorščakov in o načinu opravljanja strokovnih izpitov	537
84. Navodilo o vodenju pripravniškega dnevnika na ladjah trgovske mornarice	538
PREDPISI OBCINSKIH SKUPSCIN	
293. Sklep o imenovanju občinske volilne komisije (Gruplje)	540
294. Statut občine Ljubljana Siška	541
295. Statut občine Ljubljana Vič-Rudnik	565
296. Statut občine Logatec	589
297. Statut občine Mozirje	614